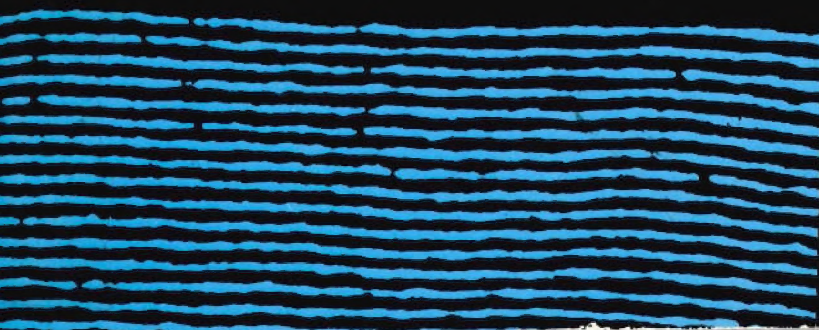

دیوان
پیشکش
پیش سہرنا

پیش
دکتر حسین الحق قسطنطینی

آرژانتین

انگیزه این اثر، پیوستن قلمروایست به اقیانوس ادبیات ایران زمین، حضور عارفانه‌ایست در خلوت تنهایی تو که بهایش دادی و ناخوانده خریدارش شدی، اظهار امتنانی است به پیشگاه پدرم که القای انسانیت را بمن آموخت، شمع فروزانیت بر مزار خاموش مادرم که نگاهش مضمون بود و دعایش راه‌کنشای فیض سخنم، شاخه گل همیشه بهاریست تقدیم به همسر و چراغ راهیست پیش پای فرزندانم.

پاران شعر دوست.

توجه و عنایت شما بر ام داشت که قسمتی از سروده‌هایم را به‌زیر چاپ بیاوریم و هدیه شیفتگان سخن کنیم.

این موهبت را موهون دوست شریف جناب آقای مهتدیس عابدی‌نژاد مشککی که وجودش روایت عشق است و دلش خانه محبت و نیز سرچون همسر سخن‌شناسش که پروانه‌است بقرار در برآب روشنی‌ها، هستم.

استاد محبت بن عزیز، محاسبات بهادری عشق و استاده سزاکور جناب آقای دکتر حسین محبی‌نژاد، نویسنده‌ی رمان «محبت و دیوانه‌ها» و تیس شریف را به‌زود داد.

شک شوقم را پیری دوست دستان آقای بهشتی مدیریت انتشاراتی روزگار، سرچون و کله‌ای مهمان را نشر برادر با همسر آقای فضل‌الله عسگر‌زادی می‌کنم که همراهی‌های مشکل‌کنشای رنج تنهایی در سفرهای مکررم بود، جداوند کبریه کمدگان هدایتش را رفیق راهم کند تا مجموعه‌های دیگرم را در آینده نزدیک تقدیم صاحب‌دلان و ارباب معرفت بنمایم. آنچه قبول افتد و چه در نظر آید، استادموس عاشقان ادب و معرفت و هنر ایران زمین.

بهرام مجاره (پیش)

آذرماه ۱۳۷۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دیوان

پریش سہ رضا

بانتقدہ
دکتر حسین الہی مٹہ

دیوان پریش شهرضایی

با مقدمه دکتر حسین الهی قمشه‌ای

● چاپ اول: زمستان ۱۳۷۲

● تیراژ: ۳۰۰۰

● حروفچینی: روزنه

● لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه انتشارات علمی فرهنگی

● آدرس: خیابان توحید، نبش پرچم، بالای بانک تجارت، طبقه چهارم

● تلفن: ۹۳۹۰۷۴ - ۹۳۵۰۸۶، فاکس: ۹۲۴۱۳۲

© کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است.

فهرست مندرجات

مقدمه دکتر حسین الهی قمشه‌ای..... بیست و سه

غزلها

- ۱ - لاله زار سینه را گاه تماشا شد بیا ۳۶
- ۲ - سپردم دل به دستت تا بپرسی حال جانم را ۴۱
- ۳ - چشیدم تا به زندان تلخی زنجیر پایی را ۵۲
- ۴ - به مغرب چون نشیند مهر زرین تاب در دریا ۶۳
- ۵ - نصیب کس نشود تلخی زمانه ما ۶۹
- ۶ - شکستی دگر حرمت باورم را ۸۱
- ۷ - چنان با شوق میخوانم بم و زیر نمازش را ۹۳
- ۸ - غصه که تلخ است خریدن چرا ۱۲۹
- ۹ - بوی دل برشته رسد از فغان ما ۱۴۲
- ۱۰ - مستی به شهر آینه‌ها می برد مرا ۱۵۵
- ۱۱ - رها کردم چو در امواج بادباد جانم را ۱۶۴
- ۱۲ - ز پاکی گل بچشم خود کشد دست تر ما را ۱۷۲
- ۱۳ - ناله گیرم بر نیاید از لب خاموش ما ۱۷۸
- ۱۴ - برخیز تا برانیم از بوستان خزان را ۱۹۰

- ۱۵ - می زخم بوسه به رویا لب خونجوش تو را..... ۱۹۱
 ۱۶ - در سینه پیر شد دل پر آرزوی ما..... ۲۱۲
 ۱۷ - عزم مستی می کنی بی ما چرا؟..... ۲۲۷
 ۱۸ - یکشب به پای ذکر خدایای من بیا..... ۲۴۱
 ۱۹ - کسی که پیش چشم تو نشست و بست دیده را..... ۲۷۲
 ۲۰ - تا چند می پرستی چون لاله آبرو را..... ۲۸۳

ب :

- ۲۱ - می رود نامده انگار که پر دارد شب..... ۱۴۴
 ۲۲ - به گلشن می رود بوی گل از کاشانه ام امشب..... ۱۸۵
 ۲۳ - کدامین دست بر غمخانه ام در می زند امشب..... ۲۵۰
 ۲۴ - دلم در سینه با آهنگ دیگر می زند امشب..... ۳۳۰

ت :

- ۲۵ - بر لب ما جهان ترانه نخواست..... ۴۵
 ۲۶ - گر چه عمری رفت و شیون دستم از دامن نداشت..... ۵۴
 ۲۷ - اینقدر بود که دل خو به شکیبائی داشت..... ۶۰
 ۲۸ - مشعلی افرو ختم طوفان گرفت..... ۶۷
 ۲۹ - افسوس که شبهای جوانی سحری داشت..... ۷۶
 ۳۰ - ژاله بر گل گر پگاه و شمع گر شبها گریست..... ۷۹
 ۳۱ - رفتی از چشم و از دل غم روی تو نرفت..... ۸۹
 ۳۲ - از عذاب زندگانی هوشیار آسوده نیست..... ۹۵
 ۳۳ - دلم چو آینه با هر چه هست دمساز است..... ۹۹
 ۳۴ - دل که با عشق تو آرام بگیرد دل نیست..... ۱۰۵
 ۳۵ - روحم قرار یافت چو جسمم زیان گرفت..... ۱۱۱
 ۳۶ - جوشی که بخون ماست ای دوست..... ۱۱۸
 ۳۷ - عشق را با بلا هم آغوشیست..... ۱۲۲
 ۳۸ - گوئی که برو، چون بروم، خانه ام اینجاست..... ۱۳۰

- ۳۹ - بکار کس دل من گر چه هیچ کار نداشت..... ۱۳۵
- ۴۰ - لاجرم از خود چو مشتی استخوان باید گذاشت..... ۱۴۱
- ۴۱ - دوباره شب شد و طفل دلم بهانه گرفت..... ۱۴۸
- ۴۲ - سپیده سرزد و شب رفت و ماهتاب گذشت..... ۱۵۳
- ۴۳ - راهی به غیر چاک گریبان نداشته است..... ۱۵۸
- ۴۴ - ای دوست غم زمانه از تست..... ۱۶۱
- ۴۵ - در کلبه خود گوشه گرفتم. وطن این است..... ۱۶۵
- ۴۶ - کم کم ز داغ دل غزم آبرو گرفت..... ۱۷۴
- ۴۷ - هر چه گفتم می‌گذازم دل ز من باور نداشت..... ۱۷۹
- ۴۸ - چشمم به شوق اشک سحرگاه روشن است..... ۱۸۳
- ۴۹ - شبنم اشک شراب جگر سوخته است..... ۱۸۹
- ۵۰ - تنها نه در عزای زمین آسمان گریست..... ۱۹۴
- ۵۱ - باران نگرفته حاصلم سوخت..... ۲۰۰
- ۵۲ - باز دل در حجله خواب و خیالش پا گذاشت..... ۲۰۶
- ۵۳ - فضای آینه از عکس باغ سرشار است..... ۲۱۵
- ۵۴ - در شعله زبان باز نکردم. هنر این است..... ۲۱۹
- ۵۵ - در شقایق زار دل باران گرفت..... ۲۲۴
- ۵۶ - کاسه‌ام آبی نمی‌گیرد مگر پرویزن است؟..... ۲۳۳
- ۵۷ - در به دنیا بسته از دست زمان آسوده است..... ۲۴۰
- ۵۸ - با بلوغ گل نگاهم آشنا است..... ۲۴۸
- ۵۹ - به هر که می‌نگرم چون غروب غمگین است..... ۲۵۲
- ۶۰ - این روح مضطرب که روان در تن من است..... ۲۵۷
- ۶۱ - آن دود که از پله آتش به هوا رفت..... ۲۶۲
- ۶۲ - هنوز مطلع صدها قصیده در من هست..... ۲۶۹
- ۶۳ - ترسم به فراق تو بمیرم. غم این است..... ۲۷۳
- ۶۴ - می‌سوزم و در خاطر همسایه غمی نیست..... ۲۷۷
- ۶۵ - عاشقی بی‌گریه شب باطل است..... ۲۸۴
- ۶۶ - در کوچه رگهای من آوای تو جاری است..... ۲۸۸

- ۶۷- خیال پا بگریزم هنوز بی خبر است ۲۹۲
- ۶۸- آهنگ سفر رفتن و گم کردن نام است ۲۹۶
- ۶۹- دلم از شوق تماشای تو دست افشان است ۳۰۰
- ۷۰- ژاله را می. لاله را پیمانه می باید گرفت ۳۰۶
- ۷۱- اشکم و گریه ناخواسته چاووش من است ۳۱۰
- ۷۲- دردا که رفت بر باد کاشانه محبت ۳۱۶
- ۷۳- شمع می به پناهگاه من نیست ۳۱۷
- ۷۴- چشم گریان مرا، لبخند غافل گیر ساخت ۳۲۴
- ۷۵- بهر جان باید ز خیر تن گذشت ۳۲۲
- ۷۶- زندگی بی عشق و دل معنا نداشت ۳۲۷
- ۷۷- گر پاره دفتری به جهان یادگار ماست ۳۲۸
- ۷۸- در ناله های سرخم اشک ترانه پیدا است ۳۳۲
- ۷۹- پیش چشمم کوچه شب آشنا است ۳۳۴
- ۸۰- در سینه دل باختگان غیر خدا نیست ۳۳۶
- ۸۱- با دست عشق دامن دل را توان گرفت ۳۴۴
- ۸۲- دست تو گر فرصت چیدن نداشت ۳۴۶
- ۸۳- کاشکی یکشب دل من غم نداشت ۳۵۲
- ۸۴- چون زبالین گل صبا برخاست ۳۵۴
- ۸۵- دلدار مرا شکسته می خواست ۳۴۹
- ۸۶- آزمودم خنده را دیدم که چون گل بیوفاست ۳۵۶
- ۸۷- ناله کم کم خانه دل را گرفت ۳۵۹
- ۸۸- چون روزگار من به جهان روزگار کیست ۳۶۱
- ۸۹- آشیان در دوردست و ناله در طوفان خوش است ۳۶۳
- ۹۰- در خانه متروک لبم خنده حرام است ۳۶۵
- ۹۱- هر کس که دید چشم تو و در بدر نگشت ۳۶۸
- ۹۲- کی یاد باغ کردم و دل داغ او نداشت؟ ۳۷۰
- ۹۳- زندگی پیوستن افسانه ها است ۳۷۲
- ۹۴- با خیالت آرمیدن مشکل است ۳۷۴

- ۹۵ - صبرم طبیب گر به مداوا نوشته است ۳۷۶
- ۹۶ - از شعر من بشوق تو بیرون دویده است ۳۷۸
- ۹۷ - روزگار سغله بی جا در پی آزار ما است ۳۸۰
- ۹۸ - چون اشکِ مرد جلوه پنهانم آرزوست ۳۸۲
- ۹۹ - هیجت خبر زمستی اشک و ترانه نیست ۳۸۴
- ۱۰۰ - چو لاله شد دلم از حسرت تماشایت ۳۸۶
- ۱۰۱ - سائل کوی دلم کوچه دلدار کجاست ۳۸۵
- ۱۰۲ - جذبه شوقی که در عشق است در تدبیر نیست ۳۹۲

د :

- ۱۰۳ - گر به سیلی چون یتیم از خواب بیدارت کنند ۲۰۳
- ۱۰۴ - گر به فصل گل اسیر دست صیادم کنند ۲۳۲
- ۱۰۵ - مست سحر با سپیده کار ندارد ۳۸۷
- ۱۰۶ - چنان مُغرب که دل در سینه آئینه می میرد ۳۸۵
- ۱۰۷ - بس که غم روز و شبش را با دلم سر می کند ۳۸۳
- ۱۰۸ - مرغی که بخاک می نشیند ۳۸۱
- ۱۰۹ - گر شدی آزاده رنج آب و نانت می دهند ۳۷۹
- ۱۱۰ - خون دلم ز داغ رُخت مشک ناب شد ۳۷۷
- ۱۱۱ - تا دل صیاد را آشفته حالت نشکند ۳۷۵
- ۱۱۲ - به جامی رخنه در غم می توان کرد ۳۷۳
- ۱۱۳ - روزی که داغ لاله خبر از بهار داد ۳۷۱
- ۱۱۴ - آنکه جانش بلب آوردم و احسانم کرد ۳۶۹
- ۱۱۵ - نخوت شاهان بizar از گدا را بشکند ۳۶۴
- ۱۱۶ - همچو پرویزن اگر صد چشمه با تیرت کنند ۳۶۷
- ۱۱۷ - روشنم شمع صفت شب بشود یا نشود ۳۶۲
- ۱۱۸ - پرواز نکردیم و بهاران بسر آمد ۳۵۸
- ۱۱۹ - گر همچو اشک خاک سیاهم بسر شود ۳۵۷
- ۱۲۰ - بهانه می طپد و رنگ آه می گیرد ۳۵۵

- ۱۲۱ - غم نان را چو نهادم غم جانم دادند..... ۳۵۳
- ۱۲۲ - آتش بسری نیست که ما را نشناسد..... ۳۵۱
- ۱۲۳ - به سکوت ستاره‌ها سوگند..... ۳۵۰
- ۱۲۴ - آشفته‌گیم منت سامان نپذیرد..... ۳۶۶
- ۱۲۵ - خاک دنیا اعتبار اشک چون گوهر ندارد..... ۳۴۸
- ۱۲۶ - مگر ابر بهار آتش به پای تاک می‌ریزد..... ۳۴۵
- ۱۲۷ - مرغ خاموشم، به نی تلقین آوازم کنید..... ۳۴۳
- ۱۲۸ - کمترم بازیچه‌ی دستان یکدیگر کنید..... ۳۴۱
- ۱۲۹ - کفر با چشم دوست ایمان شد..... ۳۴۲
- ۱۳۰ - ز باغ حسنت چه خوشه چینه کسی که از دل خبر ندارد..... ۳۳۹
- ۱۳۱ - قهر زمان زبان مرا باز می‌کند..... ۳۶۰
- ۱۳۲ - شبم اشک مرا ناز تو جاری میکند..... ۳۳۵
- ۱۳۳ - خیل فریاد صف آرای شکیبائی بود..... ۳۳۱
- ۱۳۴ - کشته شو تا در کتاب دل سیاووشت کنند..... ۳۲۵
- ۱۳۵ - آن جفا جو که مرا فرصت فریاد نداد..... ۳۲۶
- ۱۳۶ - مشهور جفا مهر و وفا را نشناسد..... ۳۲۱
- ۱۳۷ - لاله شد باز و لبم زمزمه را نویر کرد..... ۳۱۹
- ۱۳۸ - قصه گو گفت قفس می‌شکند..... ۳۱۴
- ۱۳۹ - گاه سلام، شب چو دهن باز می‌کند..... ۳۱۱
- ۱۴۰ - بوی می از پیاله چو پرواز می‌کند..... ۳۰۷
- ۱۴۱ - بنشین که دویدنی ندارد..... ۳۰۵
- ۱۴۲ - به چمن آشیانه باید کرد..... ۳۰۲
- ۱۴۳ - هر دل که اسیر غم نگردد..... ۲۹۵
- ۱۴۴ - دیده را شوق تو دریا می‌کند..... ۲۹۸
- ۱۴۵ - بهاران را چه می‌بینی که گل از خاک می‌جوشد..... ۲۹۰
- ۱۴۶ - دل دیوانه‌ام دردا که کنج لانه می‌میرد..... ۲۸۵
- ۱۴۷ - اشک را آواز من پر می‌دهد..... ۲۸۲
- ۱۴۸ - صحبت از اسب آمد و زین خلق شد..... ۲۸۰

- ۱۴۹ - فردا که لاله زیستن آغاز می‌کند ۲۷۵
- ۱۵۰ - هر چه مردم بیوفاتر می‌شوند ۲۷۱
- ۱۵۱ - بوی گل در کوچه غوغا می‌کند ۲۶۴
- ۱۵۲ - صدا به هر که می‌زنم ز من خبر نمی‌شود ۲۵۹
- ۱۵۳ - خاک شو تا هستیت از نقش پا گشتن دهند ۲۵۴
- ۱۵۴ - چون تخته پاره‌ها که به ساحل شکسته‌اند ۲۴۶
- ۱۵۵ - گوش باش آنجا که بلبل نغمه بر گل می‌کند ۲۴۳
- ۱۵۶ - پیش چشمم بر قفس آئینه و گل بسته‌اند ۲۳۸
- ۱۵۷ - بهتر آنست ببینند و فراموش کنند ۲۳۰
- ۱۵۸ - گفتم بیا که ما را دو آشیان نباشد ۲۲۶
- ۱۵۹ - روم ز دست چو چشمم به آشنا افتد ۲۲۲
- ۱۶۰ - خود را چو در آئینه پیدا کرد خورشید ۲۱۳
- ۱۶۱ - در را بگشا صدای او می‌آید ۲۰۴
- ۱۶۲ - امید گریه نشستم لبم تبسم کرد ۱۹۹
- ۱۶۳ - هر کس که هوای ما ندارد ۱۹۳
- ۱۶۴ - وقتی دل شکسته زمینگیر می‌شود ۱۸۷
- ۱۶۵ - بهار رفت و لیبی را ترانه‌ای نگشود ۱۸۱
- ۱۶۶ - آزاده از مقام رضا پا نمی‌کشد ۱۷۶
- ۱۶۷ - فکر مستی را تهیدستی پریشان می‌کند ۱۷۰
- ۱۶۸ - بر لبم حرف ما و من گم شد ۱۶۶
- ۱۶۹ - به غیر از دل که هر شب تا سحر در بزم من سوزد ۱۶۳
- ۱۷۰ - هر چه در ابر سیه خورشید پنهان می‌شود ۱۵۹
- ۱۷۱ - با من اگر که کرد محبت و گر نکرد ۱۵۱
- ۱۷۲ - در چمنزاری که گل بوی توکل می‌دهد ۱۴۶
- ۱۷۳ - با طلا ساعد اسیر چشم رهن می‌شود ۱۳۸
- ۱۷۴ - غم چو می‌گیرد دلم را دیده گریان می‌شود ۱۳۳
- ۱۷۵ - ز خانه شاهد بختم بدر نمی‌آید ۱۲۷
- ۱۷۶ - چشم هر کس که بگرید دل ما می‌سوزد ۱۲۱

- ۱۷۷ - چو قطره اشک عاشقی که در ایاغ می چکد ۱۱۷
- ۱۷۸ - ناله کردم پرده گوش شنیدن بسته بود ۱۰۹
- ۱۷۹ - چو شعله قامت صبرم ز آه می شکند ۱۰۴
- ۱۸۰ - می توان با سکوت یا هو کرد ۹۸
- ۱۸۱ - غنچه دیدم محفلم آمد به یاد ۹۴
- ۱۸۲ - از نسیم نفسم بوی کسی می آید ۹۱
- ۱۸۳ - آنچه با گل فیض باران می کند ۸۶
- ۱۸۴ - عشق دل را کاسه خون می کند ۸۴
- ۱۸۵ - کسی از درونم صدا می زند ۷۰
- ۱۸۶ - عشق آمد. ترانه پیدا شد ۶۶
- ۱۸۷ - با آنکه اشک یکنفس از من جدا نشد ۵۷
- ۱۸۸ - بر پنجره بسته چو فریاد نشیند ۴۴
- ۱۸۹ - گر چه چشمم غافل از گلها نشد ۳۹
- ۱۹۰ - دل چو می جوشد روان را اشک پرور می کند ۲
- ۱۹۱ - عشقباران بمن دعا کردند ۶
- ۱۹۲ - نفس برون ز دلم با هوس نمی آید ۹
- ۱۹۳ - نامی بگو. یاری بجو. تا با دلم یاری کند ۱۱
- ۱۹۴ - هر عیب نهان گر چه عیان در نظرم بود ۱۹
- ۱۹۵ - با کلامم اشک را نوبر کنید ۲۴
- ۱۹۶ - نیست حاجت بهره مند از آب حیوانم کنند ۲۷
- ۱۹۷ - از کار خلق یک گره آنان که وا کنند ۳۰
- ۱۹۸ - چون جرس تمرین آوازم دهید ۳۴
- ۱۹۹ - دو کبوتر بریز سایه بید ۳۳۷
- ۲۰۰ - نه همین گریه ام از شوق تماشا دارد ۷۱
- ۲۰۱ - با آه ره بعرض خدا می توان کشید ۴۹
- ۲۰۲ - با طبع من زمانه دگر خو نمی کند ۳۹۱

ر:

- ۲۰۳ - چنان آئینه رویت را تماشا می‌کنم آخر..... ۴۶
- ۲۰۴ - می‌کشد دل در هوای باغ گل پر در بهار..... ۶۱
- ۲۰۵ - چون دشت غمگینم مرا بگذار و بگذر..... ۷۸
- ۲۰۶ - خود نه تنها بر گدایان راه می‌پیچد سپهر..... ۸۳
- ۲۰۷ - کوچه‌ای پیوسته با خلد برین دارد بهار..... ۱۰

ز:

- ۲۰۸ - گر چه از قهر تو دلگیرم هنوز..... ۸۷

س:

- ۲۰۹ - گلی از عشق چیده‌ام که مپرس..... ۴۳

ش:

- ۲۱۰ - سر را بیاز و مینت سامان ز کس مکش..... ۵
- ۲۱۱ - بی‌اعتنا به بازی طفل زمانه باش..... ۱۶
- ۲۱۲ - مرا بخویش گذار و دل بهاری خویش..... ۳۸
- ۲۱۳ - بی‌نشان مردم دریغا در حصار کوی خویش..... ۸۰
- ۲۱۴ - نگویمت که برو این بشو بیا آن باش..... ۱۰۶
- ۲۱۵ - در وجودت بی‌خبر از جان مباحش..... ۱۵۰
- ۲۱۶ - بیا گیریم زانو را در آغوش..... ۱۵۷
- ۲۱۷ - به بزم تنگدلان چون پیاله خندان باش..... ۱۸۲
- ۲۱۸ - می‌توان در جا زدن در جای خویش..... ۲۰۸

ض:

- ۲۱۹ - شب شعر غریبان را چراغان کرده‌ای حافظ..... ۵۰

غ:

۲۲۰ - هر غنچه كه آگاه خزان است در اين باغ..... ۵۵

ق:

۲۲۱ - سوختم چون شمع بالين و تماشا كرد عشق..... ۲۵۵

ك:

۲۲۲ - بس برده اند زنده دلان آرزو بخاك..... ۵۹

۲۲۳ - مرهم دل راحت جان بود اشك..... ۱۲۶

۲۲۴ - در خزان گر برگها آواره مي ريزد بخاك..... ۲۱۷

۲۲۵ - گريه كردم تا مجالي داشت اشك..... ۲۴۵

ل:

۲۲۶ - تا غم هجران ياري داشت دل..... ۴۰

۲۲۷ - دوش هواي سفرى داشت دل..... ۱۱۶

م:

۲۲۸ - دلم را شمع وش عمرى نديم گفتگو كردم..... ۱۰

۲۲۹ - خود را چو بخلوتگه از خويش جدا كردم..... ۸

۲۳۰ - از دايه شبى قصه شادى نشنيديم..... ۱۲

۲۳۱ - ديرىست با محبت او خو گرفته ايم..... ۱۵

۲۳۲ - من از رنگى كه در گلبرگ مي جوشد خبر دارم..... ۱۷

۲۳۳ - داغ تو را به محفل كس سر نمى كنم..... ۳۹۰

۲۳۴ - ملامت كش عشقيم و بر اين كيش و سرشتيم..... ۳۸۸

۲۳۵ - بى تو سر نوشيدن پيمانه ندارم..... ۲۰

۲۳۶ - مردمى را در ميان مردمان گم کرده ام..... ۲۲

۲۳۷ - كفن از عشق تا به تن كردم..... ۲۶

۲۳۸ - بهاران رفت و لب را تر نكردم..... ۳۵

- ۲۳۹ - حلال باد شرنگم حرام باد نبیدم..... ۳۲.
- ۲۴۰ - با خیالش روزگاری داشتم..... ۴۲.
- ۲۴۱ - به گناهی که چرا طوطی شکر شکتم..... ۴۸.
- ۲۴۲ - در خلاف عادت از آبای خود کم نیستم..... ۵۸.
- ۲۴۳ - گر همچو شمع در بر یاران گریستم..... ۶۲.
- ۲۴۴ - بسوز درون و مدارا قسم..... ۶۴.
- ۲۴۵ - چو عزم کوی تو وان خاک مشکبو کردم..... ۶۸.
- ۲۴۶ - خیال وصل جانان گر نمی کردم. چه می کردم؟..... ۸۲.
- ۲۴۷ - کاری مکن که بی تو ز کویت سفر کنم..... ۹۰.
- ۲۴۸ - باده مریز ساقیا. باش که تا وضو کنم..... ۷۵.
- ۲۴۹ - می توان چشمی به اشکی ترکیم..... ۹۲.
- ۲۵۰ - آئینه صفت شوق بر و روی تو دارم..... ۹۶.
- ۲۵۱ - از جفا جو وفا نمی خواهم..... ۱۰۱.
- ۲۵۲ - چو قسمت است که خود ذره ذره خاک شویم..... ۱۰۳.
- ۲۵۳ - غم کنار من است. می دانم..... ۱۰۷.
- ۲۵۴ - بیا که سجده به هر آستان و در نکنیم..... ۱۱۲.
- ۲۵۵ - چون لاله به خون دامن خود رنگ نکردیم..... ۱۱۵.
- ۲۵۶ - خنده را از نوبهار آموختم..... ۱۲۰.
- ۲۵۷ - بی فایده چون روشنی شمع قبوریم..... ۱۲۴.
- ۲۵۸ - خزان رسیده و باز آشیانه می سازم..... ۱۲۸.
- ۲۵۹ - سرکش و تند خوست می دانم..... ۱۳۴.
- ۲۶۰ - هستیم دشمن است. می دانم..... ۱۳۷.
- ۲۶۱ - با سپهر بی مروت بی حساب افتاده ام..... ۱۴۰.
- ۲۶۲ - غمی غریب به اعماق استخوان دارم..... ۱۴۳.
- ۲۶۳ - در قفس می میرم و مشق رهائی می کنم..... ۱۴۷.
- ۲۶۴ - آهسته پا بخانه دلها گذاشتیم..... ۱۵۲.
- ۲۶۵ - با دل چو دست درد در آغوش می کنم..... ۱۵۶.
- ۲۶۶ - مهره دست بوالهوس نشدیم..... ۱۶۰.

- ۲۶۷- گر چه عمری به عرش رو نزدیک ۱۶۹
- ۲۶۸- گاهی که لب به مائدهٔ تاک می‌زنم ۱۷۱
- ۲۶۹- پاره‌ای بر خاک مستی از سبویی یافتم ۱۷۳
- ۲۷۰- بس است مویه بیا راه دیگری بزنیم ۱۷۷
- ۲۷۱- نه تنها در قفس بنشستم و سر زیر پر کردم ۱۸۴
- ۲۷۲- قهر باران جور طوفان داشتم ۱۸۶
- ۲۷۳- گرد دل گشتم. صفا را یافتم ۱۸۸
- ۲۷۴- با فریب روشنی از خویش دور افتاده‌ام ۱۹۲
- ۲۷۵- بگذار که در خانه غریبانه بگیریم ۱۹۵
- ۲۷۶- چو از خود می‌گذشتم عشق را زاد سفر کردم ۲۰۱
- ۲۷۷- اگر به قهر تو باید از این سرا برویم ۱۹۸
- ۲۷۸- بس به بالین دل غمزده شیون کردم ۲۰۵
- ۲۷۹- چند در کوی تو با چشم تر آید ناله‌ام ۲۱۱
- ۲۸۰- گر چه در ملک سخن چون شعله نام آور شدیم ۲۱۶
- ۲۸۱- صبح بهار سر بگریبان کشیده‌ام ۲۱۸
- ۲۸۲- بس که ناکامی کشیدم خجلت از دل می‌کشم ۲۲۰
- ۲۸۳- آنکه از دست خود آزار کشیدست منم ۲۲۹
- ۲۸۴- کلید باغ بهشت از زغن نمی‌خواهم ۲۳۱
- ۲۸۵- چنان پروانه از عشقت چو احساس شرر کردم ۲۳۹
- ۲۸۶- طی شد بهار و دل را یکشب صدا نکردیم ۲۴۲
- ۲۸۷- چرا کزدم بیا پروانه باشیم ۲۳۴
- ۲۸۸- سحر پیمانه گل را پر از مُل می‌کند شبتم ۲۴۷
- ۲۸۹- اینچنین کز شمع دل داغست فانوس تنم ۲۴۹
- ۲۹۰- پیغام لاله‌ها را با گوش جان شنیدیم ۲۵۱
- ۲۹۱- یک دهن نه صد دهن می‌خواستم ۲۵۳
- ۲۹۲- چون زلف تو سوگوار خویشم ۲۵۶
- ۲۹۳- تا هوس را در نخستن گام خواهش پا شکستم ۲۵۸
- ۲۹۴- چنان با داغ لبهایت به رنگ گل هماغوشم ۲۶۰

- ۲۹۵ - پس بداغ تشنه ماندنھا تحمل می‌کنیم ۲۶۳
- ۲۹۶ - یاد از آنروز که گاهی هوسی می‌کردم ۲۶۵
- ۲۹۷ - به بال شعر باور کن که تا عرش خدا رفتم ۲۶۷
- ۲۹۸ - با سخن حرفی که آسان می‌زنم ۲۶۸
- ۲۹۹ - تا چو نیلوفر به صحرا وا شدیم ۲۷۰
- ۳۰۰ - بیا تا راه بر باران بگیریم ۲۷۴
- ۳۰۱ - ز چشم بسته خیال سپیده می‌بندم ۲۷۶
- ۳۰۲ - همچنان ابر سیه لبریز اشک روشنم ۲۷۸
- ۳۰۳ - با عشق دوگانه‌ای نخواندیم ۲۸۱
- ۳۰۴ - با آنکه در شمارش صدیار کم ز خاکم ۲۸۶
- ۳۰۵ - باور پروانه دارد باورم ۲۸۷
- ۳۰۶ - بر خیز تا زغمکده خود سفر کنیم ۲۸۹
- ۳۰۷ - به آن خدای که بی یاد او نفس نزدیم ۲۹۱
- ۳۰۸ - آنکه گلپوش ز گلوآژه نابش کردم ۲۹۳
- ۳۰۹ - کاش با چشم سیاهی داستانی داشتیم ۲۹۴
- ۳۱۰ - چون شقایق بی حمایت زیستم ۲۹۷
- ۳۱۱ - من و دل یار و آشنای همیم ۳۰۳
- ۳۱۲ - گر چو پر با بال طوفان پر زدیم ۳۰۱
- ۳۱۳ - بیا که سنگ به مینای میکشان نزنیم ۲۹۹
- ۳۱۴ - تال لب گل را به تحسین غزل وا کرده‌ام ۳۰۴
- ۳۱۵ - بهانه جوست چو طفلان دلی که من دارم ۳۰۸
- ۳۱۶ - چون بوم به ویرانه خود ماندم و مردم ۳۰۹
- ۳۱۷ - قضا خواست بر خاک با سر نشینم ۳۱۲
- ۳۱۸ - عمری ز چین زلف تو دل بر نداشتم ۳۱۳
- ۳۱۹ - همین نه چهره درهم شکسته‌ئی دارم ۳۱۵
- ۳۲۰ - ما داغ اشک بر جگر غم نهاده‌ایم ۳۱۸
- ۳۲۱ - اگر چو جامه گل خون به پیرهن دارم ۳۲۰
- ۳۲۲ - به جرم اینکه گل را بر فراز شاخه بو کردم ۳۲۳

- ۳۲۳ - به بوی نکبت زلفت ز بس که تشنه نشستم..... ۳۲۹.
- ۳۲۴ - تا بجای پای خواب از اشک آب انداختیم..... ۳۳۳.
- ۳۲۵ - به گلشنی که ندیدم. به سوسنی که نجیدم..... ۳۴۰.
- ۳۲۶ - نشکفت غنچه‌ای که بر آید ترانه‌ام..... ۳۴۷.

ن :

- ۳۲۷ - دلمرده را صلا به سکوت سحر مزن..... ۳.
- ۳۲۸ - جز داغ یار و گریه بی اختیار من..... ۷.
- ۳۲۹ - چیست عرفان خاک را در منزل خود ریختن..... ۱۳.
- ۳۳۰ - طفل نیشم دعوت نوشم مکن..... ۲۸.
- ۳۳۱ - بزن نی ناله مستانه با من..... ۴۷.
- ۳۳۲ - از ملک عدم آمدن و برگشتن..... ۷۳.
- ۳۳۳ - زندگی چیست. داغ جان دیدن..... ۹۷.
- ۳۳۴ - زمستان را بشوق صبح فروردین تحمل کن..... ۱۰۲.
- ۳۳۵ - چو بوم بر سر ویرانه جهان منشین..... ۱۰۸.
- ۳۳۶ - چو طفلان می توان گل را ز هر گلبوته‌ای چیدن..... ۱۱۴.
- ۳۳۷ - چون شقایق آتش دل را به پیشانی مزن..... ۱۲۵.
- ۳۳۸ - صفا را در چمن چندین برابر می کند باران..... ۱۳۲.
- ۳۳۹ - گر چه زبید گل به گردن زیستن..... ۱۳۶.
- ۳۴۰ - عاقبت از غزل بی سر و سامانی من..... ۱۴۹.
- ۳۴۱ - با توجه دلپذیر است راز و نیاز کردن..... ۱۹۶.
- ۳۴۲ - برخیز تا بجوشیم از خاک در بهاران..... ۱۶۷.
- ۳۴۳ - در ساغر ز جام نگاهت شراب کن..... ۲۰۹.
- ۳۴۴ - آتشی از دامنی خاموش کن..... ۲۲۱.
- ۳۴۵ - ای خوشا تنهای تنها زیستن..... ۲۲۸.
- ۳۴۶ - بیا با اشک روحت را وضو کن..... ۲۴۴.
- ۳۴۷ - مادر آن آئینه تصویر من..... ۲۷۹.
- ۳۴۸ - بیا و با نگاه خود دل مرا صدا بزن..... ۳۳۸.

۳۴۹- اگر همراه با مائی وضو کن ۳۸۹

و :

۳۵۰- جسم آمدی در این جهان. هنگام رفتن جان برو ۷۷

۳۵۱- وه چه غمگین چون پژمردن گل خواب تو ۲۶۶

۳۵۲- عطر شکوفه می چکد از رخ چون بهار تو ۵۶

ه :

۳۵۳- تنها نه پیام آور گلهاست شکوفه ۵۳

۳۵۴- تو چنان سبزه باران خورده ۱۱۹

۳۵۵- در میان مردمانی غم زده ۲۱۴

۳۵۶- دیدم بخوابش نیمه شب چاک گریبان داشته ۲۳۶

ی :

۳۵۷- از کار بسته ام گرهی و انمی کنی ۴۰

۳۵۸- شاکر دوست اگر در شب دردی. مردی ۱۴

۳۵۹- زیرکی گر خویش را حاشا کنی ۲۱

۳۶۰- تو و نامه سپیدی من و طره سیاهی ۲۳

۳۶۱- به ریا وضو گرفتن همه بود شستشوئی ۲۵

۳۶۲- چه شد که با دلم ای اشک همسفر نشدی ۲۹

۳۶۳- نمی بخشم تو را هرگز که بسیار این خطا کردی ۳۳

۳۶۴- چراغان کرده ام با اشک چشمم را که باز آئی ۳۷

۳۶۵- قباد ریده تر از آفتاب می آئی ۷۲

۳۶۶- بر چهره خود دارم مضمون پریشانی ۸۵

۳۶۷- چو نخل سایه میمیرم به داغ شعله آهی ۸۸

۳۶۸- شکیب از من چه میجوئی. قرار از من چه میخواهی ۱۰۰

۳۶۹- اگر ز کوردلان خویش را جدا بینی ۱۱۰

۳۷۰- ای نی از گوشه عشاق بیاور خبری ۱۲۳

- ۳۷۱ - به سوز دلی زار می زد کسی ۱۳۱
- ۳۷۲ - ز باغ طبع غزلجو شوم. هزار لاله صحرائی ۱۳۹
- ۳۷۳ - به شهر دلم داد میزد کسی ۱۴۵
- ۳۷۴ - چو جام می چنان در بند بند من اثر کردی ۱۵۴
- ۳۷۵ - تا نسوزی با عذاب تشنگی ۱۶۲
- ۳۷۶ - می دهم چون خاک بوی بیکسی ۱۶۸
- ۳۷۷ - می کشد عشقم بسوئی. حسرت دنیا بسوئی ۱۷۵
- ۳۷۸ - به بوی عطر برگ یاسینی ۱۸۰
- ۳۷۹ - اشک دیشب گفت حال گریه داری گفتم آری ۱۹۷
- ۳۸۰ - نازم مکش مباد که از گریه تر شوی ۲۰۲
- ۳۸۱ - طپیدن را رها کن ای که از بخت من آگاهی ۲۱۰
- ۳۸۲ - عمری اگر به سینۀ من جستجوی کنی ۲۲۳
- ۳۸۳ - گر نسیم صبح این گلشن شوی ۲۲۵
- ۳۸۴ - اشکی اگر ملازم آهی نکرده ای ۲۶۱

مثنویها

- این گریه کودکانه تا چند ۳۹۵
- مستجاب آمد دعای مستجار ۳۹۸
- کربلا فریاد خون فریاد اشک ۴۰۰
- باش به رنگ شب و یکرنگ باش ۴۰۲
- مرا با دلم آشتی داد و رفت ۴۰۴
- جای انگشت خدا بر روی خاک ۴۰۶
- گر به شیون جور دل را می کشیم ۴۰۸
- کوک عشاق است اینک چنگ من ۴۱۳
- ای بهشتی خاک ای ایران من ۴۱۵
- دریغ از مستی و کوتاه دستی ۴۱۷
- صدای عشق می آید بگو شوم ۴۱۹

فهرست مندرجات	بیست و یک
بی نیازی در تهیدستی خوست	۴۲۲.....
بیرنگ بزن ترانه‌ات را	۴۰۹.....

دوبیتی‌های پیوسته

من و تو حاصل یک آب و گلیم	۴۲۷.....
کاروان رفتنیست باور کن	۴۳۲.....
پیری بگذار از خود همچو طاووس	۴۳۸.....
پیش جمعیت بی ذوق چه آئینه چه خشت	۴۳۹.....
در این قحط وفا و مهربانی	۴۴۱.....
ما طناب آور حلق آویزیم	۴۴۳.....

قطعه - ترکیب - و ترجیع بند و قصیده واره‌ها

گویند بد مکن که مکافات در پی است	۴۴۷.....
هر زمان مادرت آهسته گریست	۴۵۰.....
خدایا مهربانی با دلم کن	۴۵۲.....
در جواب محبت یک دوست	۴۵۴.....
تا قیامت باد نفرین خدا بر سیم و زر	۴۵۴.....
روز آزادی اسیران بود	۴۵۵.....
بنام آنکه غم را رایگان کرد	۴۶۱.....
طعنه بر تخت پادشاه بزنید	۴۵۷.....
پیشکش چشمه زاینده شدن	۴۵۸.....
بسوزیم و بسازیم	۴۵۹.....
خفتی و تاریک شد سوسوی بیرنگ چراغ	۴۵۹.....

رباعی و دوبیتی (۴۶۵ تا ۴۷۹)

سروده‌های آزاد (۴۸۳ تا ۴۹۰)

نیست حاجت بهره‌مند از آب حیوانم کنند
به که جام می بنوشانند و انسانم کنند
پیش

شعر و شراب شهود

شعر مانند دیگر هنرها آبی است که از طور شهود سرچشمه
می‌گیرد و به اطوار خوش‌آهنگ در دشتهای حرف و صوت جاری
می‌شود تا به تعبیر مولانا:

تشنگان را آب بخشد جسمها را جان کند

به زبان دیگر این شهود جام جهان بین شاعر را که دل اوست از
شراب شادی و عشق و امید و شوق به زیبایی و دانایی و نیکویی
لبریز می‌کند و شاعر خود ساقی یاران می‌شود و آن شراب را در
شیشه شفاف شعر در میان مخموران می‌گرداند و می‌نوشاند:

هله خاموش که شمس الحق تبریز از این می

همگان را بچشاند، بچشاند، بچشاند

دیوان شمس.

و شاعر در عین شراب گردانی مطرب آسمانی نیز هست که
مردمان را با آواز خوش به سماع جاودانه عشق فرا می‌خواند:

قامت عشق صلا زد که سماع ابدی است

جزیبی قامت او رقص و هیاهوی مکن

دیوان شمس

آن شهود به زبان دیگر شاهی است که شاعر در خیاطخانه
خیال خویش جامه‌ای بر اندام وی می‌پوشاند و یوسف‌وار از پرده
بیرون می‌فرستد که:

خیز تا در تو یک نظاره کنند

هم کف و هم ترنج پاره کنند

نظامی

یا آن شهود خود خبری است از پس پرده غیب که به تعبیر
«عذراپوند» شاعر معاصر انگلیس هیچگاه کهنه نمی‌شود و هرچه
بگویند و بشنوند همچنان خبر تازه است، و شاعر رسول می‌شود تا
این خبر را به صاحبان گوش برساند و آنان را مدهوش کند:

چشم به راه تا که خبر می‌دهد ز دوست

صاحب خبر بیامد و من بی‌خبر شدم

سعدی

این خبر در جوهر ذات همان یاد یا نام یا ذکر خداست که مایه
آرامش دل و آسایش جسم و جان است، و هرچه خیر و خوبی در
جهان است اثر این نام و این یاد خجسته است. یکی از شاعران
رمانتیک انگلیس می‌گوید:

اگر گویی لطیف چیست

به کدام جرأت هوا یا پر قو را مثال آورم

یا اگر گویی روشنی چیست، ماه و خورشید را نشان دهم

یا اگر خواهی سپید را دانی، بلور برف را در پیشست نهم

یا اگر آهنگ خوش خواهی شنیدن

موسیقی افلاک را خوش و موزون گویم

یا اگر آرامش جسم را جو یا باشی
 از مرهم عطرآگین سخن گویم
 یا کام و زبانت را اگر خواهان شیرینی است
 مائده خدایان هدیه کنم؟
 اما اگر خواهی لطافت و روشنی و سپیدی
 و نغمه خوش و مرهم شفا بخش
 و مائده خدایان را یکجا جمع کنی
 کافی است نام معشوق مرا بر زبان آوری.

رسالت شاعر رساندن این نام است به گوشها تا همه از شوق به
 رقص آیند:

نام تو می‌رفت و عارفان بشنیدند
 جمله به رقص آمدند سامع و قایل
 سعدی

و انداختن این نام است به سر زبانها تا همه کامها شیرین شود:
 نامه حسن تو بر عارف و جاهل خوانم
 نامت اندر دهن پیر و جوان اندازم

سعدی

این نام حرف و گفت و صوت نیست بلکه احساس انس و
 آشنایی با آن یگانه‌ای است که خود به تنهایی جان جهان است و این
 انس تنها دوی درد تنهایی است که آدمیان را به جان آورده و به جان
 یکدیگر انداخته است:

ای یـاد تـو مـونس روانم
 جز نام تو نیست بر زبانم

و می‌توان گفت که جان هنر حضور معنی الهیت در عالم صورت
 است و آن معنی جمیل است که هم صورت هنر را جمال می‌بخشد

و هم خبر از سریانِ جمال در جملهٔ جهان می‌دهد. از این رو در هنر برکتی دوگانه است: یکی زیباکردن جهان با آفرینش عین زیبایی، و دیگر بخشیدن چشم زیباییان به مخاطبان هنر تا آنچه را پریشان و ناموزون می‌نماید خوش و موزون بینند:

زیبایی این جهان کجا بیند
چشمی که به نور عشق بینا نیست
گـردیدهٔ پاک عشق بگشایی
نقشی نه که در سرشت زیبا نیست
الهی قمش‌ای

به تعبیر دیگر هنر کارگاه تبدیل زشتی به زیبایی است چنانکه حافظ از ناموزون‌ترین عناصر روزگار خویش، از نعرهٔ زاغ و غوغای زغن و از فریاد و هیاهوی خودبینی و ظلم و جور حکام سیاه‌روی، پانصد سمفونی بدیع و خوش‌آهنگ آفرید و نشان داد که در پیالهٔ عالم عکس جمال ازل افتاده و مشاهدهٔ آن عکس در جام جهان، هم جهان را وحدت می‌بخشد و هم نشان می‌دهد که هر چیز بر جای خویش نیکوست، و از شراب این دریافت که جوهر زیبایی است می‌توان مست مدام بود:

ما در پیاله عکس رخ یار دیده‌ایم
ای بیخبر ز لذت شرب مدام ما

حافظ

چنانکه دانته پس از رسیدن به شهود الهی چنان می‌بیند که اوراق پراکندهٔ عالم همه جمع می‌شوند و به صورت یک کتاب که روی آن کلمه عشق نوشته است در می‌آیند و از این دریافت چنان مست می‌شود که زبانش از بیان باز می‌ایستد.

بدین نگاه شاعر کسی است که به قدر جام وجود و برحسب مرتبهٔ کمال خویش و باندازه خبری که از آن شهود فرخنده یافته

است، ضمن بیان احساسات و احوال درون، مردمان را به عشق و پیوند و دوستی و همدردی و راستی و درستی که همه از جنس وحدتند فرامی خواند و می کوشد جهانی بهتر از آنچه هست بسازد، و به تعبیر حافظ از نو عالمی بنا کند و از نو آدمی. بیگمان آغاز این نوآفرینی خودِ شاعر است، تا او آدمی نو و عالمی نو نشود نمی تواند دیگران را از عالم کهنه کثرت و نفس پرستی که مایه فرسودگی و افسردگی است به جهان نوین وحدت و خداپرستی که جایگاه جوانی و شادی و مستی است فراخواند:

بخت جوان دارد آنکه با تو قرین است
پیر نگردهد که در بهشت برین است

سعدی

این ساغر الست یا باده عشق یا جام محبت یا دُرد درد که سرمایه اصلی شعر است دارای مراتب و درجاتی بسیار متفاوت است و شاعران اصیل هر یک بر حسب مرتبه خویش به درجه‌ای از آن شراب بهره برده‌اند:

یکی از رنگ صافش ناقل آمد
یکی از بوی دُردش عاقل آمد
یکی با جرعه‌ای گردیده صادق
یکی با یک صراحی گشته عاشق
یکی دیگر فروبرده به یکبار
می و میخانه و ساقی و خمّار
کشیده جمله و مانده دهن باز
زهی دریادل رند سرافراز

گلشن راز

حکایت کنند که فقیری به دکان می فروشی آمد و گفت این درهم سیاه بستان و یک صراحی از آن شراب سرخ کرم کن. گفت آن به

دینار زر دهند، از درم قلب چه آید؟ گفت اگر توانی داد، به ساگری
بسندہ کنم، گفت آن نیز نشود. گفت جرعه‌ای ده تا خمار بشکنم.
گفت نیم جرعه نیز نشود. گفت اینقدر شود که پنبه‌ای از دهان
صراحی تر کنی تا من به زیر بینی خود گیرم. گفت آخر تو را از آن
چه فایده. گفت تو همین بویی به مشام من برسان، بد مستی و عربده
آن با من.

اکنون چنین است شراب شعر که حتی بویی از آن مایه مستی
تواند شد، چنانکه همان بوی اول بار شاعر را به میخانه می‌کشاند.

ولولا شذاها ما اهتديت لحايزها
ولولا سناها، ما تَصَوَّرَها الوهم

اگر بوی آن شراب نبود به دکان میفروش
راه نمی‌یافتم و اگر شعاع آن شراب نبود
خیال کس بـ_____دان نمی‌رسید.

(از قصیده خمربه ابن‌فارض مصری)

الآنکه مراتب این مستی چون مراتب نور از کرم شب‌تاب تا
آفتاب جهانتاب متفاوت است. بعضی به رنگی رسند و به شوق آیند
و بعضی به بویی رسند و نعره‌ای کشند، بعضی عین شراب را نوشند
و چون یاسمین بدین سوی و آن سوی کج و راست شوند و زبان به
راستی گشایند، و بعضی در شطّ شراب افتند و خروش و ولوله در
جان شیخ وشاب اندازند، و بعضی دیگر را شراب در کام کشد و
خود عین مستی شوند:

گر نهی تو لب خود بر لب من مست شوی
آزمون کن که نه کمتر ز می انگورم

دیوان شمس

و این درجات از درک رنگ و بوی تا استغراق در بحر مستی،

اگرچه در جنس مشترکند، در شأن و منزلت یکسان نیستند و نشاید شاعران را به صرف بهره‌مندی از جوهر شعر در کنار هم نهاد و یکی را با دیگری قیاس کرد. و بحقیقت داوری نهایی را درباره شاعران خوانندگان شعر در گذر زمان خواهند کرد. که هر کجا شراب شادی بخش دانایی و نیکویی و زیبایی بیشتر نوشتند و وجد و مستی بهتر یابند بدان روی آورند:

خمها همه در جوش و خروشدن ز مستی
آن می که در آنجاست حقیقت نه مجاز است

حافظ

پریش شهرضایی فرزند قاسم سیاره متخلص به آشفته، شاعر میان سالی است که خط ذوق و اندیشه و فرهنگ پدر را دنبال کرده و به مصاحبت ادیبان بزرگ عشق چون حافظ و سعدی و مولانا، مانند پدر، آشفته و پریشان عالم دل شده است.

آشفته شو پریش که حافظ به نکته گفت
هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

پریش

و همدل و همزبان با پدر درد غربت و بی‌همزبانی را در جهانی که عشق زبان سریانی و آشوری است در پرده شعر بیان کرده است:

زبان حال دل ماست شعر ما ای دوست
سخن یکی است چه آشفته گوید و چه پریش

پریش در سال ۱۳۲۳ در شهر کوچک قشمه که بزرگانی چون آقامحمد رضا قمشه‌ای متخلص به صها را در دامن خود پرورده است به دنیا آمد و دوران کودکی و دبستان و دبیرستان را در همین شهر گذراند؛ شهری که تاکنون صورت و معنی است و در

کوچه باغهای آن پیوسته زمزمه مستانه به گوش می‌رسد:

به تاکستان این شهر نگارین

بسی رندان شکسته جام و ساغر

الهی قمشده‌ای

پریش ذوق و مستی شعر را از پدر که خود از شاعران بنام شهرضا است به میراث برده و به سبب همدمی و انس دایم با شاعران آسمانی ادب پارسی هم از شور و حال و شراب شهود در جام شعر آنان سرمست شده، و هم فنون سخن‌پردازی را چون حفظ مناسبات و هم آهنگیهای لفظی معنوی که به موسیقی درون و برون تعبیر کرده‌اند در مکتب آنان آموخته و بخصوص از حیث مضمون‌سازی و خلق تعابیر بکر و تازه از شاعران مکتب هند چون صائب و کلیم و بیدل بهره بسیار برده‌است. اما اگر در صورت به سبک هندی روی آورده، مانند خود شاعران مکتب هند در محتوی همچنان به تعلیمات و اشراقات شاعران بزرگ مکتب عراق وفادار مانده، از آنکه روح خود او و روح هر شاعر آزاده‌ای به همان پیامها و همان اشراقات و تعلیمات عراقی مأنوس است که بر محور عشق و اصالت الهی انسان دور می‌زند. مطلع بسیاری از غزلهای پریش دعوت به عشق و آزادگی است:

بیا که سجده به هر آستان و در نکنیم

به غیر زمزمه عشق نغمه سر نکنیم

یا دروغ و افسوس است که چرا عمر به بیهوده گذشت و به عشق

نپرداختیم:

با عشق دوگانه‌ای نخواندیم

مردیم و ترانه‌ای نخواندیم

با غصه هر کس گریستن،

و چون نسیم عاطفه بر پریشان خاطران وزیدن.
 دریای دیوار کاهگل طعنه بر قصر سلطان زدن،
 و به تاج بی‌آزاری هزار مرتبه از سلیمان سلطانتز شدن.
 سوختن و روشنی بخشیدن،
 نه بیهوده چون شمع قبور.
 و روییدن و شکفتن،
 نه بی‌حاصل چون گیاه بام و تنور
 زندگی را به عشق میمون ساختن،
 و چهره را به عشق گلگون کردن،
 و مردگان را از خبر لطف الهی به رقص آوردن.

اینهاست درونمایه سخن او که از دل برخاسته و به دل می‌نشیند.
 مخاطب نخستین شعر او بیشتر خود اوست. خود را نصیحت
 می‌کند، خود را می‌جوید و خود را به عشق و ایثار فرامی‌خواند و
 می‌کوشد که مرغ شکسته‌بال زندگیش را به بال شعر تا عرش الهی
 برساند، اما چون «خود» شاعر رمز تمامی خودهای گرفتار در قفس
 تنگنای طبع است، شعر او رنگ تعلیم و عبرت و دعوت بخود
 می‌گیرد و دیگران را با خود می‌آمیزد که:

بیا که واژه پراعتبار انسان را

دلیل خنده طفلان رهگذر نکنیم

سخن این است که گوهر والای انسانی بازیچه کودکان کوی
 نگردد و آب روی انسانیت بر خاک نریزد:

در این بستان که شب‌نم را نسیم از لاله می‌دزد

پریشا دولتم این بس که حفظ آبرو کردم

پریش

از این رو:

دریغ است گوهر اشک دریای درهم و دینار و ریختن

و حیف است غم جان و جانان به نان فروختن
 گناه را به آب توبه شستن، خوشتر که به آتش دوزخ پاک کردن
 چه نامردمند آنانکه از سفره مسکینان می دزدند و برخوان خویش می نهند
 نمک بر خوان آن مرد جاری باد که همسایه را بر خوان خود بنشاند
 و باغ آن باغبان پر گل و ریحان باد که گلی به دست بینوایی دهد
 اگر فرشتگان درپای ما به سجده افتادند،
 چرا ما یکدیگر را تکریم نکنیم.
 زیرکی و رندی این است که خود را حاشا کنی،
 و نشان خود گم کنی تا از حقیقت نشانی بیابی.
 دست بی وضویی که آبرویی نریزد،
 خوشتر از وضوی ریاکاری که آلوده به غیبت است.
 اینهاست اندیشه‌های شاعر و دعوتهای او و آرزوهای دل او. در
 قطعه شعر بلندی پس از سوگندهای سنگینی چون:
 سوگند به آنکه بی نشان سوخت
 خود را به جهان سفله فروخت
 گوید بدین مقدس‌ترین و شریفترین پدیده‌ها سوگند آرزوی من
 این است که همه مردمان بخندند و شاد باشند.
 اینها شراب شعر اوست که بیشتر در شیشه‌های رنگارنگ مکتب
 هند ریخته است.

شعر پریش از سادگی و طراوت و لطف و صفای ترانه‌های
 روستایی برخوردار است. مانند چشمه خودبخود از زمین
 می جوشد و مانند گلها و گیاهان وحشی بی پیرایه و دست نخورده
 است. البته پریش دیوان شاعران بزرگ پیشین را پیش چشم دارد و
 ادب آموز و حکمت جوی دبستان آنهاست اما در بیان احساس درون
 خویش بیشتر از دیوان شعر خداوند که همان آسمان بالای سر و
 زمین زیرپای و آفریدگان اوست کمک می گیرد. از این رو چه در

صور خیال و چه در کاربرد کلمات، عنصر تقلید در اشعارش کمتر به چشم می خورد. و چون پیام و احساس شعر را جز از دل خویش وام نگرفته، تشبیهات و استعارات او نیز تبلور طبیعی همان احساس و پیام است. شعرش به شیرۀ نباتی مانده است که بی تکلف هر بار به شکل دیگر بر شبکه نخهای وزن و آهنگ متبلور می شود: شفاف، متقارن و متنوع.

من الفبای چشم و گیسو را
از لبانی شنیده ام که مپرس

کلید شهر سعادت به دست نیم شب است
بیا که پشت به دروازه سحر نکنیم

فصلها چون حلقۀ زرین بهم پیوسته است
و اندراین انگشتی نقش نگین دارد بهار

با کلام اشک را نو بر کنید
ناله را با گریه همبستر کنید
شعر من آواز غمهای شماست
تا بماند یادتان از برکنید

به ریا وضو گرفتن همه بود شست و شویی
من و دست بی وضویی که نریزد آبرویی

شمع عنوان سیاوشی گرفت
کز میان شعله بی شیون گذشت

گرچه در ملک سخن چون شعله نام آور شدیم
در پی این کاروان ماندیم و خاکستر شدیم

در بیت زیر با تصویری خیال انگیز آدمیان را از کاهلی در رسیدن به معشوق که همان گوهر والای انسانی است دور کرده و با برانگیختن حسادت لطیف و شیرینی به همت و کوشش فراخوانده است.

ما نشستیم و نسیمی بی نشان

بهر آغوش ز پیراهن گذشت

در بیت دیگر که مطلع یکی از غزلیات اوست و به استقبال غزل معروف سعدی:

بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران

کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران

سروده شده است، باز یاران را به اغتنام فرصت به بهره گیری از انفاس روح بخش بهار که همان نفس اولیا و عاشقان خداست دعوت کرده و خوشترین کار را کمر خدمت بستن و فرش راه یاران شدن دانسته است:

برخیز تا بجوشیم از خاک در بهاران

چون سبزه فرش گردیم در رهگذار یاران

می بینیم با آنکه وزن و قافیه را از سعدی استقبال کرده، مضمون و تصویر از آن خود اوست.

در بیت زیر که مطلع غزل دیگری است، شراب تلخ مردافکن را در جامی ساده و شفاف و متناسب و خوش آهنگ عرضه کرده است:

هر غنچه که آگاه خزان است در این باغ

در ماتم خود جامه دران است در این باغ

هنرمندی شاعر در آوردن صنعت مراعات النظیر بدون تکلف و تعقید شایان توجه است: غنچه و باغ و خزان از یک سو و خزان ماتم و جامه دران از سوی دیگر با هم مناسبند و کلمه جامه دران اتصال میان دو مجموعه کلمات است که هم نام گوشه ای از موسیقی

است و با ماتم تناسب دارد و هم اشاره به جامه دریدن غنچه و شکفتن آن دارد. ممکن است بیت زیر:

خواهم شدن به بستان چون غنچه با دل تنگ

و آنجا به نیکنامی پیراهنی دریدن

از حافظ مایه الهام او در این غزل بوده اما هم مضمون و هم تصویرسازی پریش اصیل و تازه است.

پریش در کنار قالبهای سنتی شعر در قالب چهارپاره به شیوه جدید که مانند قطعه دوبیتی تنها مصراع دوم و چهارم قافیه دارد، نیز دست آزمایی کرده و همچنان اصالت بیان و اندیشه خود را حفظ کرده است.

گریه جویبار شد آغاز

بوسه آب ریشه را آشففت

بستر خاک را بهار شکافت

سبز شد سبزه و شکوفه شکفت

پریش همچنین در مثنوی ذوقی تمام از خود نشان داده و همان شور و حال شعر غنایی و تغرلی را در آنجا نیز حفظ کرده. اما در مثنوی به اقتضای آمادگی این قالب به بیان مضامین گوناگون اخلاقی و اجتماعی نیز پرداخته است:

مطرب بزن آن نوای بی‌رنگ

بی‌رنگ بزن به پرده آهنگ

بی‌رنگ بزن ره عدم را

بی‌رنگ ببند گوش غم را

پریش مانند بیشتر شاعران در سرودن رباعی نیز دست آزموده و همان مضامین غزل را گاه با تعالی عرفانی در آن گنجانیده و نشان ذوق فردی خود را بر آن نقش کرده است:

تا عاشق آن باغ بناگوش شدیم
 گفتیم ترانه‌ای و خاموش شدیم
 از یاد تو نام ما فراموش مباد
 از خاطره‌ها اگر فراموش شدیم
 اکنون این دیوان شعر اوست که برای نخستین بار به طبع می‌رسد
 و طبع و خوی پریش شهرضایی را به نمایش می‌گذارد. و بحقیقت
 کوس رسوایی عشق است که به دعای عاشقان بر جان شاعر افتاده
 است:

عاشقان بهر من دعا کردند
 تا لبم را به عشق وا کردند
 و زهی رسوایی که به هزار نام ارزد و زهی عشق که خرمن انیت را
 می‌سوزاند و آدمی را گدای خوشه‌چین حقیقت می‌کند.

و سلام بر پریشان و پریشانان جهان باد

زمستان ۷۲

حسین محی‌الدین الهی قمشه‌ای

غزلها

ساقه حسرت

دلم را شمع و ش عمری ندیم گفتگو کردم
چه دیگر می توانستم اگر با خویش خو کردم
تهیدستم نمی خواند کسی کز ساقه حسرت
دلم را چیدم و پرپر به پیش پای او کردم
نهاد شکوهام بر لب گلِ شکرانه می گرد
قسم بر عقده دردی که پنهان در گلو کردم
مرا بارانِ رحمت گریه بود اما پشیمانم
که گاهی جای پایت را به اشکم شستشو کردم
دلم شاهد که در محفل، توام پیش نظر بودی
اگر وردِ وضو خواندم و گرمی در سبو کردم
تو را فریاد می زد، هرچه با چشم جهان بینم
کتابِ آفرینش را بدقت زیرو رو کردم
نه اندوه جهان خوردم نه افسوس جوانی را
تو را در خویشتن دیدم چو بر آینه رو کردم
خدایا لذتِ آزادگیها را حرامم کن
اگر غیر از ترا از آستان آرزو کردم
چرا بیگانه ام دولت نداند آشنایی را
که در هر مذهب و ملت یکی را جستجو کردم
تو محرم نیستی با گل منم دل داده ای بلبل
که گل را با نگاه از رخنه دیوار بو کردم
چو با سرو چمن خواندم نمازِ سبز گشتن را
به بوی گل که جاری بود در گلشن وضو کردم
در این بستان که شبنم را نسیم از لاله می دزد
«پریشا» دولتم این بس که حفظ آبرو کردم

خاک راه

دل چو می جوشد، روان را اشک پرور می کند
 چون لبالب گشت مینا رو به ساغر می کند
 هرچه نازکتر شود دل قدر اشک افزونتر است
 چشم ما دایم وضو با آب کوثر می کند
 آتش خشم خدا را آب می ریزد به سر
 هر زمان مستی دعا با دامن تر می کند
 در شکست شیشه دل احتیاج سنگ نیست
 این شقایق را نگاهی گرم پرپر می کند
 دشت سرخ گونه رانازم که گردشگاه او
 گلخن تردید و شک را باغ باور می کند
 تازه شد با گردش چشمی سیه ایمان من
 مؤمن اینجا چون رسد تقلید کافر می کند
 هفت بندم راهی بوسیدن انگشت اوست
 رهگذار کوچه نی چون نوا سر می کند
 هرچه خواندم آشنا با آشنا در جنگ بود
 کیش من بیگانه را با هم برادر می کند
 گلفروش کوچه لبخندم، اما در نهان
 در غم ناکامیم دل خاک بر سر می کند
 بلبل از گلچین چه می نالی که نقاش ازل
 طفل را در دامن مادر ستمگر می کند
 آنکه می گوید، «پریش» از حال دل آگاه نیست
 خاکِ راهم، از چه با سنگم برابر می کند

باغ اعتقاد

دل‌مرده را صلا به سکوتِ سحر مزن
 پژمرده را ز شاخه مچین و به سر مزن
 خواهی که حفظِ حرمتِ افتادگی کنی
 دستِ به سینه کوفته را بر کمر مزن
 داغِ دل این شقایقِ آتش گرفته را
 بر سر مگیر و نیش به خونِ جگر مزن
 ما را سکوتِ فرصتِ نجوا نمی‌دهد
 لب نزدِ شمع درکش و بر یکدگر مزن
 محصولِ عشقِ حسرتِ ناکامی است و بس
 دیگر به زخمِ کهنه ما نیست مزن
 در باغِ اعتقاد هزاران دریچه است
 بر دامنِ ارادت ما دستِ ترمزن
 روحم روان به خلوتِ آغوشِ دلبر است
 ای دل صدا به من چو زنی بی‌خبر مزن
 کو شوقِ ماندنم که کنم ذوقِ بازگشت
 آب از قفایِ من به وداعِ سفر مزن
 از هر طرف که روی کنی رخنه‌ها یکیست
 ای صیدِ بی‌زبان به قفسِ بال و پر مزن
 بگذر که خاکِ رنگِ فراموشیش زند
 ای ز پرست طعنه به اهلِ هنر مزن
 بیرون ز خلد خیمه به هامون بزن «پیش»
 گر بسته بود درگاه این باغ در مزن

خانه خراب

از کار بسته‌ام گرهی وانمی‌کنی
 وز دردم آگهی و مداوا نمی‌کنی
 گفתי بسوز تا به تماشا نشینم
 دودم ز سرگذشت و تماشا نمی‌کنی
 خامش به لاله‌زارِ دلم می‌زنی قدم
 نجوا مگر به گردشِ گلها نمی‌کنی
 چون سبزه پایمال تو گشتیم و خوشدلیم
 دردا که اعتنا به کفِ پا نمی‌کنی
 بی اعتنا به ناله‌ دلداگان مباش
 تنها مگر بخانه خدایا نمی‌کنی
 چون لاله با امیدِ نگاهت شکفته‌ایم
 آه‌ی نثارِ داغِ دل ما نمی‌کنی
 ما را هزار حادثه در باور است و تو
 پروا ز بی وفائی دنیا نمی‌کنی
 غیر از دلم که خانه‌خرابِ فریبِ تست
 با دیگران حکایتِ فردا نمی‌کنی
 از رده‌ام ز دست و دست سپرده باد
 صد کار می‌توانی اما نمی‌کنی
 گر جز «پریش» در پیِ مجنونِ دیگری
 دنبال آن مگرد که پیدا نمی‌کنی

سرمه هوس

سر را بباز و منتِ سامان ز کس مکش
 ای دور از آشیانه فغان در قفس مکش
 ره را نفیر و زمزمه کوته نمی‌کند
 در کاروانِ عمر فغان چون جرس مکش
 آنجا که نانِ سفره طوفان به منت است
 در پیش باد جان بسپار و نفس مکش
 تا ننگِ دامت نشود ای همیشه مست
 با تازیانه خوکن و ناز از عسس مکش
 خواهی به آستانه دلها شوی امیر
 بارِ ملخ ز شانه مور و مگس مکش
 گفتم تو را حکایتی ای مرغِ خوش نوا
 گل آشیان نمی‌دهدت پا ز خس مکش
 خواهی «پیش» زشت نگردد زمانه‌ات
 با دست نفس، سرمه به چشم هوس مکش

دشت غریب

عشق‌بازان به من دعا کردند
 شامگاهی مرا ز عرشِ خدای
 چه گذشت و چه شد نمی‌دانم
 دل من را بنفشه‌های بهار
 بره آهوی تشنه‌ای بودم
 چون شقایق مرا به دشتِ غریب
 تا به داغ آشنا شود چشمم
 داشتندم دریغِ آب اما
 من و طبعِ طلا پسندم را
 خار در راه من چو رویانند
 دل من شیشه گشت آینه شد
 به سرانگشتِ درد جانم را
 با نگاهی هزار دردم را
 تا توانی ز منعمان بگیریز
 آه، آه، ای خدا که طایفه‌ای
 تا لبم را به شعر وا کردند
 با نوایِ خوشی صدا کردند
 هر چه کردند کربلا کردند
 گشته و مُرده خدا کردند
 شب که از مادرم جدا کردند
 به امانِ خدا رها کردند
 لاله را با من آشنا کردند
 در ایامِ می بقا کردند
 عاشقِ خاک و بوریا کردند
 همچو طفلِ برهنه پا کردند
 تا چو جامِ جهان نما کردند
 با غمِ عشق مبتلا کردند
 بخدا بی‌دوا، دوا کردند
 کین جماعت مرا گدا کردند
 در نماز تو هم ریا کردند

با پریشِ پریش باش و ببین
 با دلش دلبران چها کردند

شمع مزار

جز داغِ یار و گریه بی اختیار من
دیگر نمانده هیچ کسی در کنارِ من
اشکی بریز در غمِ بی همزمانیم
حاجت به شمع و لاله ندارد مزارِ من
یا خود نیامدی ز سفر ای رمیده بخت
یا شب گذشت قافله‌ات از دیارِ من
کس غیر چشم سوز دلم را دوا نکرد
ای آفرین به گریه چشم انتظارِ من
آهی که دل به صحبت او خو گرفته بود
دردا که وقتِ کار نیامد به کارِ من
خاکستریست کز پر پروانه مانده است
این کهنه دفتری که بود یادگارِ من
شب رفت و صبح آمد و با شمع چهره‌ای
روشن نگشت دیده شب زنده دارِ من
چون بوم کور کنجِ سیه‌خانه شد تباه
عیدِ من و خزانِ من و نوبهارِ من
بر من «پیش» گرچه جهان اعتنا نکرد
منت نداشت بر سرِ من روزگارِ من

احساس صدا

خود را چو به خلوت‌گه از خویش جدا کردم
 در ذرهٔ اجزایم احساس خدا کردم
 من خانه خدا گفتم او خانه نشانم داد
 خندید دلم چون رو بر قبله نما کردم
 در پرده مرا دستی چون سایه عنان کش بود
 راهی که خطا رفتم کاری که بجا کردم
 در کوچۀ چشمانم روئید گلِ حسرت
 از بس که نگاهم را بیهوده رها کردم
 مغرور نشد خورشید در اوج زرافشانی
 درمانده منم کز جهل چندی من و ما کردم
 از گریهٔ تنهایی این گشت مرا حاصل
 کز دستِ خودم دل را با اشک رضا کردم
 یک روز بشادی رفت یک روز به غم عزم
 این قفلِ طلائی را هی بستم و وا کردم
 در خاکِ غریستان گر خاک شوم، خوشتر
 کز دولتِ غم دل را با عشق طلا کردم
 آنقدر سپیدی را جستم به سیاهیها
 کز سایه «پریش» آخر احساس صدا کردم

خرداد ۱۳۷۱

درای قافله

نفس برون ز دلم با هوس نمی آید
 امیدِ همسفری از نفس نمی آید
 به روزگار بگو دست از دلم بردار
 که خانه سوختن از خار و خس نمی آید
 چمن به غارتِ گلچین نشسته است و هنوز
 صدایِ مرثیه‌ای از قفس نمی آید
 عدو نداشت اگر چشم دیدن ما را
 هما به روزنِ چشمِ مگس نمی آید
 رقیب را پی آزارِ من گناهی نیست
 که کار خیر ز دستِ عس نمی آید
 غمین به وادی خاموش زندگی منشین
 ز رفتگان چو کسی بازپس نمی آید
 درای قافله عشق کوٲ کوٲ دل است
 به کوچ، خواب به چشمِ جرس نمی آید
 «پیش» در برِ شمعِ به محفلت بنشین
 که بویِ سوختن از هیچ کس نمی آید

ساقدوش

کوچه‌ای پیوسته با خلدِ برین دارد بهار
 دستِ لطفِ ای اشکِ من در آستین دارد بهار
 آفرین بادش که در من اشکِ احساس آفرید
 نامه‌ای همراهش از عشقِ آفرین دارد بهار
 در بساطِ سبزه با گلپونه‌ها قانع مباش
 پا فراتر نِه، که زیباتر از این دارد بهار
 فصلها چون حلقهٔ زرین بهم پیوسته است
 و ندر این انگشتی، نقشِ نگین دارد بهار
 ناز را فصلِ شکفتنها صلاحِ ناز نیست
 جائِ جایِ دفترش صد نازنین دارد بهار
 در بهشتِ حجله‌اش تنها نمی‌آید عروس
 ساقدوشی چون پگاهِ قَرُودین دارد بهار
 بی‌گل و بی‌می مبادا روزگارت بگذرد
 آتشِ سرد خزان را در کمین دارد بهار
 ساعدِ پنهان میانِ پرنیانِ عریان خوش است
 دولتی در چیدن و دیدنِ قرین دارد بهار
 این گره بر سبزه، آن با لالهٔ صها می‌زند
 گرد بستانش هزاران خوشه چین دارد بهار
 جستجو کن تا دلی از غم رها گردد «پریش»
 از زمستان قصدِ پوزش با زمین دارد بهار

غم گسل

نامی بگو، یاری بجو، تا با دلم یاری کند
 رازش بگویم مو به مو، او سرّ نگهداری کند
 بر آسمان جولان دهم، بر خاک او گر جان دهم
 من نقدِ خود ارزان دهم، گر او خریداری کند
 ای خوبِ از گل خوبتر، وی از همه محبوبتر
 چند از فراق چشمِ تر، اشک مرا جاری کند
 بوئی نبرد از میکده، با زعفرانِ ساغر زده
 از باده اش جامی بده، تا چهره گلناری کند
 یاران چه کس کرد این دعا، کان تندخوی دلربا
 با دیگران مهر و وفا، با ما جفا کاری کند
 تا دور از آن ابرو شدم، کج خلق و آتش خو شدم
 بیمارِ چشم او شدم، شاید پرستاری کند
 حاشا که با جور و جفا، سر برکنم زان خاک پا
 امروز اگر شد بی وفا، فردا وفاداری کند
 گفتم ترا ای دلستان، آخر چسان یابم نشان
 گفتا لبّت باید فغان، چشم خوست زاری کند
 آن سنبل پیچیده را، وان نرگس خوابیده را
 ای گل بپوشان دیده را، تا پرده برداری کند
 غافل نیم زان غم گسل، وان دلبرِ خوش آب و گل
 تا با «پیش» خسته دل، لعل لبش آری کند

بدنامی پرواز

از دایه شبی قصه شادی نشنیدیم
وز دامنِ او رخت به جایی نکشیدیم
چون آه که از خاک رود جانبِ افلاک
یک عمر دویدیم و به مقصد نرسیدیم
بدنامی پرواز به بال و پر ما ماند
کز شاخه خشکیده به دیوار پریدیم
چون آب که در خاک فرو میرود آخر
این بود نصیب از شب و روزی که دویدیم
در مزرعه خاطرِ ما ریشه دوانید
هر ساقه حسرت که از این باغچه چیدیم
تردید توان در غسل و شیرِ جنان کرد
در دامنِ مادر ز بس انگشت مکیدیم
مائیم که چون سرو سهی دستِ تهی را
بردیم در آغوش و به دندان نگزیدیم
افسوس دلا چاره گر آتشِ غم نیست
آن را که ندیدیم بپندار که دیدیم
چون لاله نشکفته به ویرانه «پریشا»
طوفان به کمین بود چو از خاک دمیدیم

درخت رهگذر

چیست عرفان؟ خاک را در منزلِ خود ریختن
 آتشِ دل را به فرشِ محفلِ خود ریختن
 گم شدن، تنها نشستن، خاک گشتن، سوختن
 اشکِ غفلت بر خیالِ باطلِ خود ریختن
 گشته گشتن بی نشان و موسمِ خونشوئیش
 آبِ بر شمشیر و دستِ قاتلِ خود ریختن
 بی تمنا فیض دادن چون درختِ رهگذر
 همچنان دریا صدف بر ساحلِ خود ریختن
 همچنان سروی که باران شستشویش می دهد
 بستنِ دست و عرق از حاصلِ خود ریختن
 گلِ مخواه از کس که کنجِ خانه لذت می دهد
 گاهگاهی جرعه‌ای بر کهگلِ خود ریختن
 منتِ مشکل گشائی می نهند، هوشدار
 خاک می باید به رویِ مشکلِ خود ریختن
 ریخت بر پایش «پریشا» شمع در محفل، دریغ
 اشک را باید به خلوت، در دلِ خود ریختن

شعله خشم

شاکرِ دوست اگر در شبِ دردی، مردی
 موسمِ درد اگر گریه نکردی، مردی
 می برد طفل شکایت به پدر یا مادر
 با بدِ حادثه گر اهلِ نبردی، مردی
 شعله خشم، زنان را به فغان می آرد
 گر که با آتشِ دل، ساکت و سردی، مردی
 علّت خنده گل، جامه در خُم زده بود
 متبسم اگر از چهره زردی، مردی
 لذّت واژه مردی ز خشن پوشان است
 در ره رزق اگر عاشقِ گردی، مردی
 چه خوشم آینه ای گفت: که گر همچو زنان
 گرد آرایش رخسار نگردی، مردی
 همه مردند «پریشا» به تفاوت، امّا!
 گر بی‌پاخاسته عزّتِ مردی، مردی

فال نیک

دیرست با محبتِ او خو گرفته‌ایم
 خاکیم و زیرِ سایهٔ گل بو گرفته‌ایم
 آزاده زیست هر که مدد از کسی نخواست
 این درس را ز لالهٔ خودرو گرفته‌ایم
 شکرِ خدا که جانبِ دیوارِ کس نرفت
 دستی که چون پیاله به پهلو گرفته‌ایم
 سر بر فلک کشیدن ما این قدر نداشت
 آن لذتی که از سرِ زانو گرفته‌ایم
 بخت ار نکرد شرم ز موی سپیدِ ما
 آن را به فال نیک چو گیسو گرفته‌ایم
 ترسیمِ عطفِ حالتِ محرابِ سجده را
 یاد از نگارخانهٔ ابرو گرفته‌ایم
 چون غنچه ترجمانِ دلِ داغدارِ ما
 دست خجالتیست که بر رو گرفته‌ایم
 قسمت مباد تلخیِ هجران شود تمام
 ما ذکرِ تشنگی به لبِ جو گرفته‌ایم
 خار و خسیم گرچه به دریایِ سرنوشت
 بی‌اختیار راه بدین سو گرفته‌ایم
 در دل بگو که گر سخن، به لب رسد
 بیماریِ تلاوتِ یاهو گرفته‌ایم
 عشقش بخوان «پیش» نه تعویذِ بردگی
 این کهنهٔ رقعهای که به بازو گرفته‌ایم

آستین نسیم

بی‌اعتنا به بازیِ طفلِ زمانه باش
 در خود بسوز و شمعِ صفت بی‌ترانه باش
 اشکِ ارشوی به خاکِ رخت هدیه می‌کنند
 چون آهِ عاشقانِ خدا بی‌نشانه باش
 آنجا که سنگریزه به گوهر برابر است
 چون اشکِ من همیشه نهانِ کنج خانه باش
 ای طفلِ دل به سینه‌ی من دست و پا مزن
 دنیا جواب می‌دهد بی‌بهرانه باش
 از من سراغِ آن بر و آن دوش می‌کنی
 ای سرز سنگ بی‌خبری بارِ شانه باش
 طوفان در آستینِ نسیم است گفتمت
 ای گلبنِ جوانِ نگرانِ جوانه باش
 قو، وقتِ مرگِ منتِ ساحل نمی‌کشد
 بلبلِ بیین و باز گرفتارِ لانه باش
 دستت اگر رسد که سری زیرِ پر کنی
 فارغِ زحسرتِ قفس و آشیانه باش
 از پا افتاد جرعه چو در برکه آرمید
 گر زنده‌ای چو قطره باران روانه باش
 دنیا «پریش»، فرصتِ عیشت نمی‌دهد
 راضی به لحظه‌های خوشِ عاشقانه باش

پَرِ رنگین

من از رنگی که در گلبرگ می جوشد خبر دارم
من از عطری گلِ نارنج احساس دگر دارم
ز گلگشتِ شقایق زارِ فروردین چه می خواهی
دل از من جو که داغی از شقایق تازه تر دارم
هزاران باغ را در بالِ خونینم تماشا کن
که با این گوشه گیری دشتِ گل را زیرِ پر دارم
بود آوازِ مرغِ سحر، دلکشِ سروشِ من
خدا داند که چون جان، الفتِ او را به بر دارم
مرا چون برگِ برِ بالِ نسیمی می توان بستن
که جانی ناشکیبا و دلی پا در سفر دارم

فرییم داد چون رویید بر بالم پر رنگین
 ندانستم که هجرانِ قفس را زیرِ سر دارم
 تماشا می‌کنم از قافِ استغنا جهانم را
 چنان سیمرغ صد فرسنگ میدانِ نظر دارم
 شهابِ آسمان را چشم مشتاقان بود در پی
 من این دلکش وصیت را بگویشم از شرر دارم
 شب آمد ای عذابِ چهره فردا، رهایم کن
 که چشمی در عزایِ دل به خلوتگوشه تر دارم
 من آن شبگرد مهجورم که در پروازِ گمنامی
 هزاران چشمِ حسرت در قفایم پی سپر دارم
 سبکسر از برم مگذر که گر چون خاک بی‌قدم
 امید گوشمالیدن ز دستِ شیشه‌گر دارم
 دل از بیمِ ملامت اشک را جولان نمی‌بخشد
 مرا بنگر که در دستم به سنگستان گهر دارم
 بود سوز نهان در ناله‌ی، در نفسهایم
 من آن داغی که دارد لاله بر لب، بر جگر دارم
 «پریشا» تا گلی احساس از باغِ هنر چیدم
 نمی‌خواهم ز بویِ گل چو بلبل دست بردارم

اردیبهشت ۱۳۷۰

دلِ در بدر

هر عیب نهان گرچه عیان در نظرم بود
 کم دیدن و بسیار شمردن هنرم بود
 با بی‌هنران رای زدن کار کمی نیست
 جائی که خوراکم همه خون جگرم بود
 دردا و دریغا که رقیب از سر حسرت
 چون سایه من گوش به زنگ سفرم بود
 چون شمع که بین گل و آئینه بسوزد
 هر جا که نشستم گل آتش به سرم بود
 انگشت نمای قفسم کرد مناعت
 با آنکه هما سایه کش نقش پرم بود
 چون بوته که بر دامنه، چوپان زند آتش
 بس فایده در سوختن مختصرم بود
 هر چشم امید سحر از شب کشد اما
 افسوس که شب چشم به راه سحرم بود
 چون جرعه که در ساغر لبریز نگنجد
 از روز ازل تنگ جهان در نظرم بود
 جز بر دل خود گریه به دلخواه نکردم
 با آنکه فلک تشنه چشمان ترم بود
 بالید بخود عرش «پریشا» و ندانست
 منظور من از آه، دل در بدرم بود

چاووش نسیم

بی تو سر نوشیدن پیمانه ندارم
 در سر هوس گریه مستانه ندارم
 منسوب تو شد کعبه و مقبول نظر شد
 بی تو سخنی با دل دیوانه ندارم
 آئینه سرا ساختهم خانه دل را
 وز غیر تو نقشی به پریخانه ندارم
 شرمنده غیرم مکن ای دوست که با تو
 امید به دلجوئی بیگانه ندارم
 تا سقف نبندد ره دود نفسم را
 اندیشه آبادی ویرانه ندارم
 چون اشک که پنهان شده در پلک جوانمرد
 رغبت به برون آمدن از خانه ندارم
 آن نخل فراموش بهارم که به خاطر
 یک خاطره از بلبل و پروانه ندارم
 چاووش نسیم چمنم همچو چکاوک
 چون جلچله‌ها گر به چمن لاله ندارم
 از یاد رود بود و نبود که یکی بود
 چون می‌گذرم چشم به افسانه ندارم
 عمریست «پریشا» که چنان شعله فانوس
 جز دود دل خویش به کاشانه ندارم

شرمسار

زیرکی گر خویش را حاشا کنی
 شرمسار غنچه می میرد نسیم
 گر بشوئی اشک را چون آستین
 برگ باید زد کتاب درد را
 خوب دیدن شیوه آئینه نیست
 خاک در چشم جهان کن حیف تست
 همچنان پروانه شهد حرف را
 بی خدا تنهاست انسان، گفتمت
 با تبر گر جان دهی ای سرو سبز
 شیشه ای دل شو که می گیرد شکست
 بی نشان شو تا نشان پیدا کنی
 وای اگر مشت کسی را واکنی
 خوبتر تا قطره را دریا کنی
 تا معمای مرا معنا کنی
 جهد کن تا زشت را زیبا کنی
 خویش را آلوده دنیا کنی
 می چشی گر با دلت نجوا کنی
 دوست شو با او که من را ما کنی
 به که با طوفان کمر را تا کنی
 چهره را هر چند چشم آرا کنی

امشب ار آرامشی داری «پریش»

کافری گر صحبت از فردا کنی

سپهر بیکران

مردمی را در میان مردمان گم کرده‌ام
 خنده را کنج لبانِ این و آن گم کرده‌ام
 رهبرم باش ای صبا، تا شهر انسانها که من
 منزل مقصود را با کاروان گم کرده‌ام
 داغ گل دارم که همچون بلبل بشکسته بال
 نوبهارم را درون آشیان گم کرده‌ام
 قصد کیوان کاویم سیر سماع زهره نیست
 ناله‌ام را در سپهر بیکران گم کرده‌ام
 ساده‌باور من که می‌گردم مگر پیدا شود
 قطره اشکی که در آب روان گم کرده‌ام
 رخنه سقف قفس خونین شد از بالم، دریغ
 من هوس را زیر این تنگ آسمان گم کرده‌ام
 گرچه در افسانه هستی، سیاهی لشکر
 جای نقشم را درون داستان گم کرده‌ام
 تا روم در حجله‌ای کائینه‌اش نامحرم است
 خویش را چون عطرگل در پرنیان گم کرده‌ام
 گر خطا چون طفل نادان در سخن دارم، «پریش»
 دست و پایم را زمان امتحان گم کرده‌ام

نماز گل

تو و نامهٔ سپیدی، من و طرهٔ سیاهی
 که رود به باد و آید بقرار، گاه گاهی
 من و یا خدا بمستی، که ندیده‌ام بروید
 گل سبز استجابت بزمین سجده گاهی
 بدلم فسانه کم خوان، تو که با دلی پریشان
 به بهانهٔ نگاهی ننشسته‌ای براهی
 من و اشک و عشق‌بازی، تو و جامهٔ نمازی
 من و وصل خو بروئی، تو و حسرت نگاهی
 من و با دل آشنائی که نکرده است ناصح
 سحری به ماهتابی نگهی بروی ماهی
 مَبْرُم ز مهر جانان که بر آن بلند ایوان
 تو و عجب اقتدائی من و عذر اشتباهی
 من اگر ز دل زخم دم، چه ز عشق می شود کم
 که رسد به اوج خوبی، سبد گل از گیاهی
 ز نمود من چه حاصل که به لوح آفرینش
 چه نشیند و چه رقصد به کنار برکه، کاهی
 تو و ما و خاک‌بازی که بحال بی نیازی
 نفشانده ایم اشکی، نکشیده ایم، آهی
 به زلال پاک شبنم سر و دست اگر بشوئی
 به نماز گل «پریشا»، کنی اقتدا، پگاهی

آئینه حسرت نما

با کلام اشک را نویر کنید
 شعر من آواز غمهای شماست
 دفترم آئینه حسرت شماست
 ساز متروک ملامت دیده‌ام
 سرد مهری علت بیگانگی است
 با دواي همدلی در سینه‌ها
 لحظه‌ای دیگر جهان از ما تهیست
 با دل خود تا به کی بیگانه‌اید
 لاله را با خاک خاموشان چه کار
 گر بدانید اعتبار اشک را
 ناله را با گریه همبستر کنید
 تا بماند یادتان، از بر کنید
 گوشه چشمی ز شعرم تر کنید
 لحظه‌ای با من سرودی سر کنید
 دست در آغوش همدیگر کنید
 اضطراب درد را کمتر کنید
 من پذیرفتم شما باور کنید
 شعله را عریان ز خاکستر کنید
 برگ گل را غرق در ساغر کنید
 کافرم گر یاد از گوهر کنید

گر بجوئید از «پریش» خسته دل

به که این پژمرده را پرپر کنید

خرداد ۱۳۷۱

مذهب محبت

به ریا وضو گرفتن، همه بود شستشویی
 من و دست بی وضویی که نریزد آبرویی
 به بهشت راه یابی، تو که پرده دار عیبی
 شب و روز اگر بشویی به شراب دوست رویی
 چو بهار مهربان شو که به مذهب محبت
 چه سیاه زشت چهری چه سپید سبزه رویی
 چه تناسبت به انسان، تو که در نیازمندان
 پی علتی نکردی، چو طبیب جستجویی
 چو لبان تشنه کامی به لبش رسید و تر شد
 چه گناه سجده بردن به شکسته سبویی
 به خدا که می سپاری به زمانه های و هو را
 سحری اگر به خلوت بکشی به عشق، هویی
 به صفت کمینه خاکم نه چو ذره های رقصان
 که به هر دقیقه طوفان کشدم به خاک کویی
 به من از وفا مزین دم، که میان نسل آدم
 گل این شکسته گلدان ز ازل نداشت بویی
 ز چه گوشه ای نگیرم، که به انجمن ندیدم
 نه ملازم سکوتی، نه حریف گفتگویی
 گل من عیادت کن که به باغ انتظار
 قفسم به شاخه بند است ولی به تار مویی
 به زیارت شهیدان به «پریش» هم گذر کن
 که اسیر دست دل بود و نکرد آرزویی

سایه سخن

کفن از عشق تا به تن کردم
 شوق ره صبحگه گریزم داد
 بخدا ابر اشکبار نکرد
 کم شد از لحظه‌های تنهایی
 با من از من دگر فسانه مگو
 دل نبستم به پرنیان، اما
 ای سخن جاودانه باش که من
 تا نسیم از تنم بپرهیزد
 تلخی صبر من تلافی شد
 گر چو بلبل غزل سرا گشتم
 گه حکایت به ناربن گفتم

در خزانی جوانه سوز «پریش»

باغ را غرق یاسمن کردم

زخم زبان

نیست حاجت، بهره‌مند از آب حیوانم کنند
 به که جامی می بنوشانند و انسانم کنند
 زندگی در چاه خوشتر تا چو مرغان حرم
 پر بیندند و به آب و دانه مهمانم کنند
 در قفای کاروان مُردن بدست گردباد
 به که همچون شمع پایند شبستانم کنند
 از جواب سنگ و دشنام رقیبان عاجزم
 وای اگر این نانجیبان گُل بدامانم کنند
 پرده می پوشم کلامم را که این نامحرمان
 کرده‌ام کاری و می ترسم پشیمانم کنند
 خار اگر در چشم احساسم کند لبخندشان
 به که با زخم زبان گُل در گریبانم کنند
 عاقبت چون لاله خونین جگر سرمی کشم
 سالها گر چون سبو در خاک پنهانم کنند
 خاکم و با بی‌نیازی آرزو دارم «پریش»
 یا خم می یا که دیوار گلستانم کنند

گریه آهسته

کشته عشقم کفن پوشم مکن	طفل نیشم دعوت نوشم مکن
جز به دست خاک خاموشم مکن	آتش افسرده‌ام آبم مزن
پیش پای اشک چاوشم مکن	گریه آهسته‌ام را پاس دار
قصه از خون سیاوشم مکن	نقشبند قصه ناکامیم
دست سردت را در آغوشم مکن	می‌شناسم جستن نبض تو را
می‌گریزم، حلقه در گوشم مکن	با ترحم تا محبت می‌کنی
بگذر از من خانه بر دوشم مکن	خوش نشین شاخه‌ام سنگم مزن

می‌روی، راحت نمی‌گیرد «پریش»

قهر کن، اما فراموشم مکن

شیون همسایه

چه شد که با دلم ای اشک همسفر نشدی
 مگر ز شیون همسایه با خبر نشدی
 به خشکسالت ای چشم گفته‌ام آمین!
 که در غم چو لب اهل زهد تر نشدی
 برون ز خانه دل پرسه می‌زنی ای آه
 تو هم رفیق بر این پاره جگر نشدی
 همیشه تشنه بمانی تو ای نهال امید
 که آب دامت از چشم و بارور نشدی
 تو هم برای من ای آبرو بلا بودی
 تو هم برای دل ای آرزو هنر نشدی
 صبا به پرپر طوفان بگو که تنها تو
 به جرم عاطفه از خانه در بدر نشدی
 درازتر ز شب دردی، ای قصیده غم
 تو را شکسته نوشتند و مختصر نشدی
 نگویمت که نرفتی بسوی عرش ای دست
 هزار مرتبه رفتی و کارگر نشدی
 «پریش» ایشب، غم از تو می‌کشد منت
 که دیر در نظرش ماندی و سحر نشدی

عیار فریب

از کار خلق یک گره آنان که واکنند
 خوشتر که خاک را به نظر کیمیا کنند
 از گریه‌های سجده شکرانه خوشتر است
 گر خنده را به کنج لبی آشنا کنند
 ای دل بی‌پوش چشم عنایت ز منعمان
 بگذار خشت خانه خود را طلا کنند
 همچون غبار کز حرمت اعتبار او
 ما را به قدر قیمت دلها بها کنند
 یارب مخواه بادسواران بی عنان
 منت به دوش مردم بی دست و پا کنند

چون می‌توان پیالهٔ آبی به تشنه داد
 انصاف نیست خون به دل بینوا کنند
 ای پادشه که دوش گدا پایتخت تو است
 مگذار این شکسته دلان یا خدا کنند
 کاری بکن که راه نشینان چو بگذری
 آهسته بر سلامت جانت دعا کنند
 دانی به بزم حال چه دارد حضور من
 دست شکسته‌ای که به ظرف حنا کنند
 از اهل زهد عشق چه خواهی که عاقلان
 کاری که کار مایه ندارد چرا کنند
 روی ریاسیه که عیار فریب زهد
 در طول سجده‌ای است که بر بوریا کنند
 شوقش به ذوق گوشه‌نشینان نمی‌رسد
 آنرا که فصل گل ز اسارت رها کنند
 شاعر «پریش» رشتهٔ فکرش گسسته است
 آنجا که بین بلبل و گل را جدا کنند

شهریور ۱۳۷۱

خلاف موج

حلال باد شرنگم، حرام باد نبیدم
 که باغ سبز هنر را نه سرو تاک، نه بیدم
 هنوز خار بیابان ز دست من گله دارد
 به جرم یک گل وحشی که طفل بودم و چیدم
 مگر به روز که خندید طفل دل که مداوم
 ز بند بند وجودم صدای گریه شنیدم
 جوان که پیر شود شکر بایدهش نه شکایت
 منم که این می غم را به گاهواره چشیدم
 زمانه خواست که دودم بسر رود، به گناهی
 که زیر دامن خود همچو بوته پای کشیدم
 در این گریوه دمیدم اگر چو هیمة وحشی
 بدست کس ننشستم، به پای کس نخلیدم
 به غیر عشق، بریدم امید از همه دنیا
 به دشمنی که نکردم، به دوستی که ندیدم
 تو را به خواب، گل آید به چشم و من همه شب را
 به روی خار به رؤیا برهنه پای دویدم
 خلاف موج شنا کرده‌ام، بپرس حکایت
 در این محیط اگر بر جزیره‌ای نرسیدم
 «پریش» از چه ننالم بروزگار غربی
 که باورم به قفس بود وز آشیانه پریدم

چشم باران دیده

نمی‌بخشم تو را هرگز که بسیار این خطا کردی
 چرا ای اشک مشتم را میان خلق واکردی
 گریبان پاره احوال گریبان پاره می‌داند
 تو هم ای آستین لب را خنک با اشک ما کردی
 شراب تلخ ناکامی گوارای تو باد ای دل
 که بس در خون طپیدی سینه‌ام را کربلا کردی
 به فصل عشقبازیها که دل شور و شری دارد
 تو ای حرمان نمی‌دانی که با جانم چها کردی
 خداوندا سر از خاک سجودت بر نمی‌تابم
 که روز غم دلم را با صبوری آشنا کردی
 چراغ کلبه‌ات، ای چشم باران دیده‌ام، روشن
 که گر در ماتم دل گریه کردی، بی‌ریا کردی
 تو از رنگین کمان زیباتری ای آه بی‌رنگم
 که چون اشکم سپهر سینه‌ام را با صفا کردی
 هنوزم هست در خاطر که گفתי با تو می‌مانم
 هزارت آفرین ای غم که عهدت را وفا کردی
 عجب ای شادمانی، چون جوانی سست پیمانی
 که همچون دایه در گهواره دستم را رها کردی
 دگر چون سایه همراه توام ای عشق روشنگر
 اسیر دست خود بودم، تو از خویشم جدا کردی
 من و شکرانه فیض تو ای دست پراز باور
 که شب در سینه‌ام آئینه را ایزد نما کردی
 مکن کتمان «پریشا» چون کبوتر یا کریمت را
 که یکسان است اگر جای خدا یا، یا خدا کردی

دامن آه

چون جرس تمرین آوازم دهید
 کمتر از پیمانه می نیستم
 خرمن راز و نیازم پیشکش
 تا بدانید از کدامین گوشه ام
 من زدل در اضطرابم دل زمن
 عاشقم ای راهیان بزم حال
 تا بجای اشک حافظ پی برم
 گرچه همچون بید، مجنون زیستم
 نوپریم در باغ پروازم دهید
 گاه بستانید و گاه بازم دهید
 یک سبد گلبوته لازم دهید
 گوش بر انجام و آغازم دهید
 آشتی با طبع ناسازم دهید
 ره بخلوتخانه رازم دهید
 گردشی در خاک شیرازم دهید
 نسبت سرو سرافرازم دهید

دامن آه‌یست در دستم، «پریش»

در بهایش نغمه سازم دهید

کوچه گهر

بهاران رفت و لب را تر نکردیم	به بستانی نوائی سر نکردیم
بگو با مرغ فارغ بال خوشباش	که ما پرواز را نوبر نکردیم
لبی نشکفت از ما با سرودی	شبی را با نگاری سر نکردیم
قفا از باغبان خوردیم هرچند	گلی را در چمن پرپر نکردیم
ز آتش ناروا دیدیم اما	ستم بر خاک و خاکستر نکردیم
ز طبع بی نیاز آن رشته بودیم	که یاد از کوچه گهر نکردیم
ملک در پای ما بر خاک افتاد	چرا تکریم یکدیگر نکردیم
در این ظلمت سرا چونان مه و مهر	برای هم چراغی بر نکردیم

«پیش» از ترس دایه دیده بستیم

ولی افسانه را باور نکردیم

غنچه‌ها وا شد بیا

لاله‌زار سینه را گاه تماشا شد بیا
 در خزان زین خانه رفتی، غنچه‌ها وا شد بیا
 ای که بعد از عاشقی دیوانه‌ام می‌خواستی
 این جنون گل کرد این گلبن شکوفا شد بیا
 شرم تقدیم به تاوان دل گمگشته بود
 نیمه جانی بر سرکوی تو پیدا شد بیا
 رفتی و دل در فراق از طپیدن آرمید
 مرغ بی‌آرام این زندان، شکبیا شد بیا
 شعله‌آهم ز داغ رو به رعنائی نهاد
 چشمه اشکم ز هجرانت گهرزا شد بیا
 دل همه جای تو را در سینه خالی کرده بود
 کم‌کم این ویرانه لبریز تمنا شد بیا
 گرم شد طبع طبیعت، سردمهری تا بکی
 لاله بزم افروز شد گل محفل آرا شد بیا
 چون بناگوش تو از گلبرگ تر خون می‌چکد
 ارغوان گل کرد و هم‌رنگ دل ما شد بیا
 خاک پنهان شد درون چادر گلپونه‌ها
 هرچه نازیبا طبیعت داشت، زیبا شد بیا
 دست در آغوش هم کردند سرو و یاسمن
 موسم پیوستن تنهای تنها شد بیا
 ای بهار عارضت الهام و آرام «پریش»
 در خزان زین خانه رفتی، غنچه‌ها وا شد بیا

ساغر لبریز

چراغان کرده‌ام با اشک چشمم را که باز آئی
 بیا کین شمع را شاید نباشد صبح فردائی
 سرآمد شام غمگینم، چراغ صبح روشن شد
 خزان رفت و بهار آمد تو رفتی و نمی‌آئی
 قرارم بحر طوفان خیز شد تا چند خاموشی
 شکیم ساغر لبریز شد تا کی شکیبائی
 شبم، قفل حریم حسرتم، فریاد ناکامم
 گلی، ورد سحرگاهی، بهار عافیت‌زائی
 چو خورشیدی که آتش می‌زند امواج دریا را
 درون سینه پنهانی، در آب دیده پیدائی
 شرار و شعله و شمعی شراب و شاهد و شعری
 دلاویز و دلارامی، دل انگیز و دل آرائی
 چو باشد اشک را دنباله، بر مژگان نمی‌پاید
 به حُسن پست گرمی زان سبب بیگانه با مائی
 چراغ محفل غیری، نمی‌دانی که هر ساعت
 مرا دل می‌کشد سوئی، مرا جان می‌برد جائی
 «پیش» از جان سپارد در رهت مجنون نمی‌گردد
 بسوزان استخوانش را به پاس آنکه زیبائی

شعله گل

مرا به خویش گذار و دل بهاری خویش
 که خاک پای تو گشتم ز خاکساری خویش
 به یک نسیم تر از نوبهار خرسندم
 نه لاله ام که خورم آب داغداری خویش
 گدای طبع بلندم ز شاه این صله خواست
 که پیش او نزنم لاف شهریاری خویش
 اصالت گل داغم ز غیر مستغنی است
 نخواست شعله گل باد را به یاری خویش
 به اشک جبر مکن گمراهم که دامن عشق
 رسیده بر کفم از آه اختیاری خویش
 مرا به چشمه خورشید شسته اند ای شب
 همیشه باش اسیر سیاهکاری خویش
 به غیر شمع که او هم به اشک رسوا شد
 ندیده ام کسی را به بردباری خویش
 درون سینه ماهم دلی طپید امّا
 چو زلف یار نزد کوس بی قراری خویش
 «پریش» تا نشیند کسی به ماتم ما
 بر آب چشمه نوشتیم یادگاری خویش

آدم و حوا

گرچه چشم غافل از گلها نشد
 باز هم دنیای من دنیا نشد
 در غبار پیروی آرامش نبود
 خاک آمد، کاروان پیدا نشد
 جبر قانون زمان پثردن است
 خوب شد حسرت حریف ما نشد
 بر سر ارث مصیبت طبع ما
 شکوه مند از آدم و حوا نشد
 خود مگر، دیوانگی کاری کند
 کز کلید عقل قفلی وان شد
 ناز کن ای گل که چون تو از دورو
 مخمل پیراهنی زیبا نشد
 ژاله سان بر آسمانش می برند
 قطره گر دریوزه دریا نشد
 ای خوش آن قامت که چون دیوار خشت
 ریخت بر روی زمین و تا نشد
 تا توانی عبرت از دیروز کن
 شاید امروز تو هم فردا نشد
 کهنه شد دیوان ایجاد «پیش»
 وین معما عاقبت معنا نشد

تلخ و شیرین

تا غم هجران یاری داشت دل
 تلخ و شیرین روزگاری داشت دل
 آسمان اشکباری داشت چشم
 محرم آتش بیاری داشت دل
 مرد، بس پرزد درون سینه‌ام
 کاشکی راه فراری داشت دل
 بس که هر دم داغ بر جانم نشست
 در دل خود لاله‌زاری داشت دل
 هرچه زیبا بود چشم انداخت چشم
 غیرناکامی چه کاری داشت دل
 دید عمری کس بدستم گل نداد
 از من امید بهاری داشت دل
 در غمش من خواندم و چشمم گریست
 آخر از ما انتظاری داشت دل
 ای دل آزده، این دم را مبین
 روزگاری اعتباری داشت دل
 من نکردم اعتنا ورنه «پریش»
 آرزوی بی‌شماری داشت دل

نگاه تیشه

سپردم دل به دستت تا بررسی حال جانم را
 بدست خویش سوزاندم شکسته استخوانم را
 پرستوی شبانگاهم که در فصل بهار و گل
 دل مهجور بر دوشم نهادست آشیانم را
 من آن بی برگ و بر نخلم که از هنگام روییدن
 نگاه تیشه می بوسید دست باغبانم را
 من آن آتش به دامنم که چون بیدای بی باران
 جدا از آسمان باغ کردند آسمانم را
 به تاوان تبسم کردن و با خلق جوشیدن
 بطوفان داد آیین محبت دودمانم را
 به تابوتم هزاران چشم حسرت خیره می ماند
 که با خود می برم در خاک غمهای نهانم را
 چو زخم نو نباید عقده را از دل برون دادن
 باین سوزن «پریشا» دوختند آخر دهانم را

سودای خام

با خیالش روزگاری داشتم
 سالها تا مهربان سازم دلش
 سبز شد اما به گل ننشسته سوخت
 وه که در رؤیای این سودای خام
 عشق، اول خانه بر دوشی نداشت
 هر که دل بر آرزویی بسته است
 گفتمش دل در جفایت پیر شد
 هر جفایش را وفا انگاشتم
 هر غمی را روی هم انباشتم
 لاله را در شوره زاران کاشتم
 جان شیرین را گرو بگذاشتم
 من به عالم این علم افراشتم
 من امید از آرزو برداشتم
 برخلاف آنچه می پنداشتم

گفت با حیرت تو دل هم داشتی؟

گفتم آری، روزگاری داشتم

که می‌رس

گلی از عشق چیده‌ام که می‌رس
 سر راهی نشسته‌ام که مگو
 من الفبای چشم و گیسو را
 نتوان بست دیده را که مبین
 مستحقش منم که در طلبش
 در فراقش خدای داند و من
 در بهار بهشت آن بر و دوش
 دل به غم خوش مکن کزین ساغر

ناز یاری خریده‌ام که می‌رس
 در قفائی دویده‌ام که می‌رس
 از لبانی شنیده‌ام که می‌رس
 مست چشمی است دیده‌ام که می‌رس
 لب و دستی گزیده‌ام که می‌رس
 روزگاری کشیده‌ام که می‌رس
 گوشه‌ای آرمیده‌ام که می‌رس
 طعم تلخی چشیده‌ام که می‌رس

با امیدش «پیش» در دل خویش

حالتی آفریده‌ام که می‌رس

شانه صیّاد

بر پـنجرهٔ بسته چو فریاد نشیند
 گردیست که در رهگذر باد نشیند
 با ما چو نشستی نگران باش که عیب است
 در محفل ناشاد، کسی شاد نشیند
 ای طفل که شاگردی مکتبکده کردی
 مگذار که غم بر دل استاد نشیند
 از کاخ مزین دم که بر او باغ بهشت است
 آزاده به ویرانه چو آزاد نشیند
 مشکل که به تعظیم فلک بر جهد از جای
 هر کس به غم بخت خداداد نشیند
 من زنده دل از کهگل و خاکم که غریب است
 دیوانه چو در خانهٔ آباد نشیند
 با سوختگان، سوخته آمیز که باید
 مجنون بسر تربتِ فرهاد نشیند
 زیباست هماغوشی گیسو و بناگوش
 چون لاله که در سایهٔ شمشاد نشیند
 بگریز «پریشا» ز ستمگر که محالست
 بلبل بسرِ شانهٔ صیّاد نشیند

میوه تلخ

بر لب ما جهان ترانه نخواست
دست ما را کسی به ره نگرفت
خواستم لب بخنده بگشایم
بی نشان، کس بخانه‌ای نرود
دل ما مرد و منتهی نکشید
نخل ما با وجود میوه تلخ
عاشق خاک پای مجنونم
طفل ما تا که شهد سیلی بود

هرچه من خواستم زمانه نخواست
سر ما را کسی به شانه نخواست
چه کنم اشک بی بهانه نخواست
غم ز من هیچ‌گاه نشانه نخواست
این کبوتر ز باد لانه نخواست
از درخت دگر جوانه نخواست
که به صحرا نشست و خانه نخواست
تلخی باور فسانه نخواست

ای خوش آن قو که در محیط «پریش»

داد جان وز کس آشیانه نخواست

ناخلف

چنان آئینه، رویت را تماشا می‌کنم آخر
 دلم را گوشه چشم تو پیدا می‌کنم آخر
 به شوق گردش چشم تو آتش می‌زنم دل را
 قسم بر عشق کین میخانه را وامی‌کنم آخر
 دل دیوانه‌ام دست از طپیدن برنمی‌دارد
 به گیسویت که یگروزش شکبیا می‌کنم آخر
 رفیق نیمه ره بودند رؤیاها و حسرتها
 بسر خاک تو را با دست تنها می‌کنم آخر
 به یمن آه و اشکم چون نسیم و نم‌نم باران
 هزاران باغ را در خود شکوفا می‌کنم آخر
 غمت را عاقبت در جان خود جا می‌دهم جانا
 غمم را بانشاط عشق سودا می‌کنم آخر
 سر ساغر سلامت باد گر جان داد مخموری
 دو سال از عمر خود را نذر مینا می‌کنم آخر
 دل آتش زد چو طفل ناخلف سرمایه من را
 ز بی‌اشکی تو را ای چشم رسوا می‌کنم آخر
 گنه را معترف بودن «پریشا» لذتی دارد
 سخنها گفته‌ام از عقل و حاشا می‌کنم آخر

کلید ویرانه

بزن نی ناله مستانه با من
 تولب بگذار مطرب بر لب نی
 تو پای اشک را زنجیر واکن
 به پای ساقی امشب گل بریزید
 تو گمره کن به سازت محتسب را
 نهد گر روزگار آسوده ما را
 تو و یک نای و صدها گونه تفسیر
 اگر کردیم راه خانه را گم
 خروش و زخمه مردانه با تو
 خراج امشب میخانه با من
 سکوت و بوسه پیمانه با من
 طپشهای دل دیوانه با من
 جواب بلبل و پروانه با من
 سگ شبگرد و راه خانه با من
 جواب زاهد فرزانه با من
 هزاران معنی بیگانه با من
 کلید گوشه ویرانه با من
 فغان و نعره جانانه با من

«پریشا» با همه لکنت زبانی

در آخر عذر صاحبخانه با من

زخم قلاب

به گناهی که چرا طوطی شکر شکنم
 نمکی می چکد از زخم دهان سخنم
 سخن از سختی دیوار قفس نیست، که با من
 روزگاریست که زنجیری زندان تنم
 راستگو آینه هم در غم من حیران است
 که اگر باز ببیند شناسد که منم
 با چه امید برم سر به گریبان سکوت
 من که شرمنده آمال دل خویشتم
 زخم قلاب مکافات من از خوردن آب
 خاک را بهر چه صیّاد کند در دهنم
 چشم امید به داغ دل خود دوخته ام
 نه بنامی که نویسند کسان بر کفنم
 می حرامم اگر احساس نشاطی دارم
 تو مپندار که من پشت غمی می شکنم
 شب، عزای دل ماتم زده را دارم و روز
 نگه خلق چو شلاق خورد بر بدنم
 نه چنان شمع که همچون پر پروانه، «پریش»
 سوختم هر شب و معلوم نشد سوختم

کاغذ رنگین

با آه ره به عرش خدا می توان کشید
 فریاد را بدون صدا می توان کشید
 دست ار نمی رسد به گریبان آسمان
 بر خاک سرد سوخته پا می توان کشید
 از سرمه های سوخته استخوان ما
 خطی به گرد چشم هما می توان کشید
 تا کی چو آفتاب به خاشاک می خزی
 خود را به قصر آینه ها می توان کشید
 پائی چو عشق بر دل ما می توان نهاد
 دستی چو طفل بر سر ما می توان کشید
 از چلچراغ خانه منعم رهی ز نور
 در کلبه هزار گدا می توان کشید
 کار گلاب پیش شمیمش خجالت است
 عطری که از نسیم حیا می توان کشید
 دست از اثر به عذر شکست قلم مکش
 چون بال مرغ خط به هوا می توان کشید
 از دل مبر که کاغذ رنگین طفل را
 چون رشته پاره گشت کجا می توان کشید
 گویند تا کدام زمان زنده ای «پریش»
 تا آن زمان که درد و بلا می توان کشید

شب شعر غریبان

شب شعر غریبان را چراغان کرده‌ای حافظ
بهشت عشق ورزان را گل افشان کرده‌ای حافظ
عروسان سخن را شانه برگیسو زدی امّا
سخنران و سخندان را پریشان کرده‌ای حافظ
سحرگاهان ز بس خواندی خدای حال گردان را
نسیم خوش نفس را عطر گردان کرده‌ای حافظ
نجستم سالها شب تا سحر سحر کلامت را
کجا این گنج را از دیده پنهان کرده‌ای حافظ

نه تنها در نماز شام هجرت مویه آغازی
 فراوان گریه در شام غریبان کرده‌ای حافظ
 به آفاق اردهی نور از دل خونین سزاواری
 که خورشید فلک را در غریبان کرده‌ای حافظ
 کتابت را گرو گیرند هم میخانه هم مسجد
 که عارف را و عامی را غزلخوان کرده‌ای حافظ
 چو می‌گوئی مزن بر پا سر میخواره مردم را
 در این بیت الغزل معنای عرفان کرده‌ای حافظ
 خدا چشم و لب و ابرو و گیسو ساخت می‌دانم
 تو را لازم که خوش ترسیم انسان کرده‌ای حافظ
 شرر در آشیان اعتقاد شیخ افکندی
 روایت بس که از سیب زنخدان کرده‌ای حافظ
 سهی سروان سیمین ساق سامان سوز عالم را
 به رندان رهن دل، آفت جان کرده‌ای حافظ
 سخن در پرده می‌گوئی ولی بی پرده می‌بینم
 حقیقت را ز هر پیرایه عربان کرده‌ای حافظ
 رضا بر داده دادم از جبینم صد گره و اشد
 چه مشکها که با این جبر آسان کرده‌ای حافظ
 شب و شعر و شراب و شاهد و شمع شکیا را
 گواه عشق پاکت ضبط دیوان کرده‌ای حافظ
 به آب چشمه خورشید، دامن تر نمی‌سازی
 قلندر تو که بیزاری ز سلطان کرده‌ای حافظ
 اگر در کنج خلوت همنشین اهل تسلیم
 توأم ای پیر روشنگر مسلمان کرده‌ای حافظ
 «پیش» ای اوستا شکر نمک برجای می‌آرد
 که بر خوانت مرا بسیار مهمان کرده‌ای حافظ

بهای بی‌بھائی

چشیدم تا به زندان تلخی زنجیرپائی را
 به آهی زنده کردم یاد ایام رھائی را
 خوشا در آشیان سر زیر بال هم نهان کردن
 خدایش پر بسوزاند سبب ساز جدائی را
 به اقلیم محبت نیست عاشق صحبتی چون من
 جدائی کرد تعلیم گریز از آشنائی را
 به گرد گل مگرد ای آتشین عارض که می‌ترسم
 فراگیرد ز خویت راه و رسم بیوفائی را
 گره بستن به کار عاشقان رسم است زیبا را
 بیاموز ای پریرو عادت مشکل گشائی را
 ز هر مضمون خدا را با ارادت سجده می‌آرم
 که بر من کرد کامل بخشش و لطف خدائی را
 ز دل آگه شدم آن ساعتی کز چشم افتادم
 ندارم تا بپردازم بهای بی‌بھائی را
 خدا هم چون پدر فرزندی را آزاده می‌خواهد
 مکن زاهد برای خلق تعریف گدائی را
 از آن تأثیر می‌بخشد سحرگاهان دعا کردن
 که در دستش نهان دارد کلید روشنائی را
 «پریشا» منت از مرهم نمی‌خواهد شکست دل
 برای استخوان بگذار ناز مومیائی را

دامن مریم

تنها نه پیام آور گلهاست شکوفه
 کز چاک گریبان تو پیداست شکوفه
 معصوم و سپید است چنان دامن مریم
 جانبخش تر از چشم زلیخاست شکوفه
 ای باد چو لب بر لب پاکش بگذاری
 آهسته که چون شیشه صهباست شکوفه
 رقاصه مضراب نسیم است شقایق
 محبوبه مشتاق تماشااست شکوفه
 دوشیزه سجاده سپید است چمن را
 نو باکره حجله صحراست شکوفه
 چون لاله به پیراهن او داغ هوس نیست
 بیرنگ تر از آبی دریاست شکوفه
 با آنکه حکایتگر آغاز بهارست
 سر لوحه بدعهدی دنیاست شکوفه
 آرام نسیم که ظریف است وجودش
 احسنت خدایا که چه زیباست شکوفه
 چون خار به دامن گلستان نخلیدست
 مهمان چمن امشب و فرداست شکوفه
 هرچند که خود مهر جمالش نشکسته است
 مشاطه دنیای تو و ماست شکوفه
 برخیز «پریشا» که زمان می رود از دست
 اکنون که بهار است و شکوفاست شکوفه

بوی پیراهن

گر چه عمری رفت و شیون دستم از دامن نداشت
 نیک دانستم که دنیا ارزش شیون نداشت
 پای در گِلِ عمری از دست تعلق داشتم
 آنکه بریست این میان، پیراهنش سوزن نداشت
 چشم را دیدار روی دوست روشن می‌کند
 ورنه یعقوب احتیاج بوی پیراهن نداشت
 الفت ما هم به دنیا چون یتیم و دایه بود
 گر سر سازش سپهر بی وفا با من نداشت
 گل که می‌خندد ز طوفان حوادث غافلست
 ورنه دنیائی که ما دیدیم خندیدن نداشت
 من همان مرغ غزلخوانم که هنگام بهار
 غیرت از گُل می‌کشید و لانه در گلشن نداشت
 با محبت بوسه بر سنگ ملامت می‌زنیم
 با وجود این کسی در حد ما دشمن نداشت
 خاطری آسوده می‌خواهد «پریشا» روزگار
 زندگی خوش بود اگر هر لحظه جان‌کندن نداشت

جامه‌دران

هر غنچه که آگاه خزان است در این باغ
 در ماتم خود جامه‌دران است در این باغ
 تا رنگ به رخساره ماهست عزیزیم
 کتمان چه کنیم آنچه عیان است در این باغ
 کمتر مگر از ساقه سبزی هنری کن
 خون در رگ هر ریشه روان است در این باغ
 با چشم ادب گر به تماشا بنشینیم
 نقاش به تصویر، نهان است در این باغ
 گلبرگ بچشم بود انگشت شهادت
 هرچند که گل بسته دهان است در این باغ
 دردا که به تحقیق نگشتیم زمین را
 با آنکه بما قحط زمان است در این باغ
 شکرانه دلخواه شدن کار کمی نیست
 با سوسن اگر حرص زبان است در این باغ
 سروی که شود پیر چمیدن نهد از سر
 هر شاخه که رقصید جوان است در این باغ
 تشویش خماری مکش ای لاله که شب‌نم
 فریادرس تشنه لبان است در این باغ
 خوابت چه خیال است «پریشا» که شقایق
 در عین شکفتن نگران است در این باغ

زلف غزل

عطر شکوفه می چکد از رخ چون بهار تو
 بوی بهشت می دهد لحظه انتظار تو
 کوچه شامه ام پر از شبنم یاس می شود
 چون به نسیم می رسد طره تابدار تو
 پرده ذهن من کند یاد تو و خجسته تر
 پرده دل که می کشد منت یادگار تو
 چرخ، پریده رنگ او، زلف غزل به چنگ او
 هر که چو من همیشه شد مست تو، بی قرار تو
 هیچ به خویش گفته ای با دل من چه می کند؟
 سبزی مخمل لب، سرخی بوسه زار تو
 گر به بهشت در رهم باد، بنفشه پر کند
 از نظرم نمی رود کوچه طعنه بار تو
 کوی تو خانمان من، عشق تو آرمان من
 آتش تو به جان من، خواهش من کنار تو
 اجر طواف می برد، گر بزند دمی قدم
 مردمک دو چشم من، گرد خط عذار تو
 اشک بهانه دار شد، شهره به روزگار شد
 گریه در گلوی من، خنده آشکار تو
 نرگس می کشیده ات ساغر بی شکست من
 باغ بهار مست من، سنبل سوگوار تو
 بستر زاله می شود لاله سرنگون دل
 گر که بیفتد از برش صبحدمی گذار تو
 وصف نگار کن «پریش» از نرسی به وصل او
 گرچه زمانه می زند خنده به روزگار تو

دل وانشد به گریه

با آنکه اشک یک نفس از من جدا نشد
 دل وانشد به گریه، ندانم چرا نشد
 صدها غزل سرود دلم ای غزال و باز
 حق نگاه چشم سیاهت ادا نشد
 یار آنچه را به جور گسستم دوباره بست
 من گرچه بیوفا شدم او بیوفا نشد
 با کشتی شکسته به ساحل رسیده است
 آن ناخدا که بی خبر از یا خدا نشد
 پای مرا به درگاه یکتا شکسته‌اند
 قربان قامتی که به هر در دوتا نشد
 فصل بهانه جوئی من چون بسر رسید
 دیگر لبم بشکوه بجان تو وانشد
 الفت بخاک داشت دلم وین شگفت بین
 طفل برهنه پا، به طلا مبتلا نشد
 دیوانه آنکه عشق کسی را بسر نداشت
 بیچاره آنکه بهر دل خود فدا نشد
 پیری به دست رعشه جدا می‌کند «پریش»
 دستی که از جهان به جوانی جدا نشد

خلاف عادت

در خلاف عادت از آبای خود کم نیستم
 گرنه سرپیچی کنم فرزند آدم نیستم
 می‌شناسم از فلاکت هفت پشت خویش را
 طفل باد آورده دامن مریم نیستم
 یا زمان خلقت ما اشتباه افتاده است
 یا که من زائیده سازش به عالم نیستم
 باد از آغوش گل بر خاک می‌ریزد مرا
 ورنه در سیر فلک کمتر ز شب‌نم نیستم
 اشک شادی ریختم هر جا دلی خوشنود شد
 گرچه خود همچون محرم خالی از غم نیستم
 کودکانم عید پندارند و شادی می‌کنند
 هر زمان چون مغرب کهسار درهم نیستم
 بی‌نصیب از لذت ایثارم ای دست تهی
 ورنه در هستی به دستی کم ز حاتم نیستم
 گرچه تنها و به خلوت اشک می‌ریزم «پریش»
 باز خوشحالم که پرچمدار ماتم نیستم

خاک

بس برده‌اند زنده‌دلان آرزو به خاک
دیوانه‌ام مخوان چو کنم جستجو به خاک
سنبل به جای لاله برآورده این چمن
آیا که گفته قصه ما موبمو به خاک
پایان انتظار به رقصش کشیده است
ماهی که وقت مرگ زند پشت و رو به خاک
ما هم شهید زخم زبان خلاقیم
باید دهید کشته ما شستشو به خاک
میخوارگان، بهوش که میخانه بسته شد
پنهان کنید بهر سلامت سبو به خاک
بی واسطه است فیض نماز و نیاز دوست
کمتر بمال پیش کسان دست و رو به خاک
شکر خدا که با مدد طبع سربلند
برد آرزوی خواهش ما را عدو به خاک
با آب غسل معصیت از دل نمی‌رود
من می‌کنم به وقت نمازت وضو به خاک
از خاک کمترم به ره خاکیان «پیش»
روزی کنم حکایت خود روبرو به خاک

گل مرداب

اینقدر بود که دل خو به شکیبائی داشت
 ورنه هر داغ به جانم سر رسوائی داشت
 بخت نگذاشت که دستی به درآرم ورنه
 چه هواها که بسر این سر سودائی داشت
 معتدل باش که هرچند نگنجد به قیاس
 بیشتر شمع ز خورشید تماشائی داشت
 عجا گران نشود جامه دران گل ز گِلش
 آنکه جان داد و به دل داغ شکوفائی داشت
 مرگ گل خواسته هرزه گیاه است و کویر
 آه از آن باغ که غیرت به گل آرائی داشت
 غیر دل سوختن و لاله ز هم پاشیدن
 چه هنر نه فلک و گیتی هرجائی داشت
 تاکنون قامت آزادگیم خم شد بود
 منتی گر بصرم گنبد مینائی داشت
 آن نهالم که در این خاک سیه، ریشه من
 خانه در ریشه نیلوفر صحرائی داشت
 کودکان زنده دل و حادثه جویند و مرا
 دل نشاطی ز فراموشی و تنهائی داشت
 به قیاس گل روئیده به مرداب «پریش»
 زندگی نسبتی از زشتی و زیبائی داشت

دوش دلبر

می‌کشد دل در هوای باغ گل پر در بهار
 می‌دهد خاک گلستان بوی دیگر در بهار
 زیر سقف آسمان روئیدنیهای زمین
 می‌شکافد خاک را و می‌کشد سر در بهار
 شستشو کن نازنینا در سرشک چشم من
 سنبل گیسو، حریر نرم پیکر در بهار
 گرچه دست کوتاه آزادگان دائم تهیست
 می‌کند مستی گدایان را توانگر در بهار
 روزی مستان فراهم می‌شود از خوان غیب
 می‌کند شب‌نم گلوی لاله را تر در بهار
 می‌شود آزرده از یک بوسه، بس نازک تنست
 چند گل را می‌کنی پامال و پرپر در بهار
 تا که چون آتش میان سرخرویان گل کند
 ارغوان را می‌دهد آلاله، ساغر در بهار
 چند در فکر زمین افتاده‌ای کاری بکن
 آسمان را کرد بوی گل مسخر در بهار
 گرچه عارف با تمنای جهان بی‌اعتناست
 زندگی را می‌کند درویش باور در بهار
 همچو شیر مادرش باشد حلال او «پریش»
 آنکه سر را می‌نهد بر دوش دلبر در بهار

اشک غریبانه

گر هم‌چو شمع در بر یاران گریستم
 من مرد گریه‌های غریبانه نیستم
 در مرگ دل چو طفل پدر مرده غریب
 گاهی سکوت کردم و گاهی گریستم
 در ناله‌ام قرار و به اشک اختیار نیست
 در حیرتم که وارث غم‌های کیستم
 چون لاله شکفته به آغوش خاربن
 دارم نه پای رفتن و نه تاب ایستم
 گاهی چو خستگان سراشیب زندگی
 در خویش می‌روم که به دنبال چیستم
 چون برگ خشک خیمه در آتش زدم «پریش»
 تاوان یک بهار که پا بسته زیستم

سرود خواب

به مغرب چون نشیند مهر زرین تاب در دریا
 دلم را بینم و اندوه بی پایاب در دریا
 جوانی را فدای زندگی کردم ندانستم
 که در یک لحظه فانی می شود، سیلاب در دریا
 دریغا ماند در چاک گریبان دست گلچینم
 و گرنه می توان چیدن گل از مهتاب در دریا
 اگر صدسال بی طالع کنار بحر بنشیند
 نمی جنبد به دست خسته اش قلاب در دریا
 ز رنج سختی و از حدّت سختی خبر دارد
 غریقی را که قسمت می شود گرداب در دریا
 مرا باور به طوفان است ورنه طفل را مادر
 به آرامش نمی خواند سرود خواب در دریا
 اگر این است مقدار هنر بگذار تا مطرب
 در آتش افکند ساز خود و مضراب در دریا
 به هر مذهب به هر ملت نماز پُر نیازم را
 توئی معبود در ساحل، توئی محراب در دریا
 اگر از شهر تو غواص خوش طالع نشان آرد
 ز دین برگشته می ریزند شیخ و شاب در دریا
 «پریشا» گرچه نامم رفت در سلک سخن گویان
 چو آن طفلم که می ریزد سبویی آب در دریا

سوگند مست

به سوز درون و مدارا قسم
 به محنت کش بی تمنا قسم
 به ذکری که گویند درویش و پیر
 به یاهو به یاحق به مولا قسم
 به فقر و سخاوت به سوگند مست
 به مینا به ساغر به صها قسم
 به عمرم که درکنج تاریک رفت
 به رنجی که بردم به دنیا قسم
 به دیروز درد و به دوشین غم
 به امروز تلخ و به فردا قسم
 به صحرا به گلشن به شبنم به گل
 به محروم سیر و تماشا قسم
 به پست و بلند ره احتیاج
 به خارم که بشکست در پا قسم
 به سرسختی و سر به سنگ آمدن
 به موج و به ساحل به دریا قسم
 به اشکم که از کاسه بیرون نریخت
 به صبر دل ناشکیبا قسم
 به چشمم که دنبال انسان دوید
 به دیر و کنشت و کلیسا قسم
 به زاغان راغ و هزاران باغ
 به صورتگر زشت و زیبا قسم
 به یزدان که تنها امید منست
 به تأثیر ذکر خدایا قسم
 به دستی که گُل پینه می پرورد
 به پای سراشیب پیما قسم

به طفلی که نوشد ز انگشت خویش
 به پیری که خود خیزد از جا قسم
 به وحدت که جاری بود در وجود
 به حرفی که من را کند ما قسم
 به زاهد به عارف به لب خشک و مست
 به موسی به عیسی به بودا قسم
 به تاریکی کوچه نام و ننگ
 به روشن ضمیران رسوا قسم
 به عشقم، به مضمون، به مصرع، به بیت
 به شعر و به لفظ و به معنا قسم
 به شکرانه گویان آسیب چرخ
 به خلوت نشینان تنها قسم
 به خاموش بنشستن و سوختن
 به شمع و به اشک و به یلدا قسم
 به طبعم که در یوزة کس نبود
 به خورشید خاور به عنقا قسم
 به مهر و به آتش به گرمی، به نور
 به پازند و زند و اوستا قسم
 به لرزانی ساغر آبرو
 به عطر گریزان گلها قسم
 به منصور و حق گفتن پای دار
 به عیسی و رقص چلیپا قسم
 به بدبینی چشمم از زندگی
 به خوشبینی طفل و رؤیا قسم
 که لبخند خلقم «پریش» آرزوست
 به یکتاپرستان دانا قسم

آشیانه

عشق آمد ترانه پیدا شد دل طپید و بهانه پیدا شد
دو پرنده به شاخه‌ای جستند گرمی آشیانه پیدا شد
دو سه برگ بنفشه مخمل بست چهره آن یگانه پیدا شد
دلی از آتش نگاهی سوخت گریه عاشقانه پیدا شد
هرچه چشمم دری به دل نگشود اشک بر آستانه پیدا شد
بیوفائی و جور را در هم ضرب کردم، زمانه پیدا شد
نالها چون به همدگر پیوست تسمه و تازیانه پیدا شد
چشم نامحرمی نگاهی کرد در و دیوار خانه پیدا شد
سخت باور شدیم و سست ضمیر که فریب و فسانه پیدا شد
با کبوتر چو از حرم گفتند طمع آب و دانه پیدا شد
شاخه تُرد چون مقاوم گشت فکر تاراج لانه پیدا شد
بی کفن هم سپید باید رفت در سرم این نشانه پیدا شد
آنچنان با گلاب سر کردم که به گلبن جوانه پیدا شد

از «پریش» و سکوت و تنهائی
غزلی جاودانه پیدا شد

سایه‌ها

مشعلی افروختم طوفان گرفت
 خصم تاریکی شدم امّا چو شمع
 همچو آتش هرچه پیچیدم بخویش
 ناله کردم، گوشها مشکل شنید
 گوهرم را روزگار ارزان خرید
 دست گلچین خونی صد غنچه بود
 سرگذشتم مصرعی کوتاه شد
 کور بودن خوشتر از دیدار باغ
 دست سوی آسمان بردن خطا است
 باز را صیّاد دست آموز کرد
 ای گل گلدان نشین بر خود مناز
 خرمی اندوختم باران گرفت
 شعله در چشم ترم سامان گرفت
 سایه‌ها با التهام جان گرفت
 گریه کردم، چشمها آسان گرفت
 کودکم را اوستا نادان گرفت
 باغبانم از چه رو دامان گرفت
 قصه‌ای با غصه‌ای پایان گرفت
 گر که باید رخصت از دربان گرفت
 تا توان انگشت بر دندان گرفت
 خو نمی‌بایست با دوران گرفت
 در شکاف سنگ باید جان گرفت

دیر فهمیدم که از گردون «پیش»

با تبسم می‌توان تاوان گرفت

جوان شدم بخدا هرچه یاد او کردم

چو عزم کوی تو وان خاک مشکبو کردم
 به یمن اشک روان روح را وضو کردم
 حدیث عشق تو را ای عزیز شاهد باش
 به آه گفتم و با اشک روبرو کردم
 به گرد قافله‌ات هم نمی‌رسید آتش
 میان سوختگان هرچه جستجو کردم
 نشانها ز دل داغدار زینب داشت
 به داغ لاله اگر در بهار خو کردم
 به پاس حرمت نامت رسید مطلب من
 هرآنچه را ز خدای خود آرزو کردم
 که گفت خاک کند تیره آب و آینه را
 ز خاک کوی تو من کسب آبرو کردم
 چه شامهای غریبی که در مصیبت تو
 به شمع بزم غریبانه گفتگو کردم
 به سنبلی که برآمد به لاله‌ای که شکفت
 شکایت از غم هجر تو موبمو کردم
 «پریش» راحت روحم حسین فاطمه بود
 جوان شدم بخدا هرچه یاد او کردم

موهوم

نصیب کس نشود تلخی زمانه ما
 که دود حادثه پر می‌کشد ز خانه ما
 به جرم واژه موهوم زندگی کردن
 به زیر منت گردون شکست، شانه ما
 مگر که خود نه بر این در کبوتر حریم
 به زهر بهر چه آلوده‌اند دانه ما
 پرندگان گل و عاشقان گلزاریم
 مخواه شعله کشد آه از آشیانه ما
 شکستگان قویدست، زیرستانند
 چرا زمانه نگیرد دلش بهانه ما
 دریغ و درد که صیاد بلبلان می‌خواست
 ز تنگنای قفس بشنود ترانه ما
 گلوی نای بریدند تا از این روزن
 به گوش کس نرسد بانگ عاشقانه ما
 بسان غنچه گل سر به جیب خویش کند
 به طفل، دایه اگر سر کند فسانه ما
 همیشه پا به سفر همچو مرغ مهجوریم
 «پیش» حاجت طوفان نداشت لانه ما

شبیخون

کسی از درونم صدا می‌زند
 ز بس بی هدف بال و پر زد دلم
 من و ساز بلبل که مضراب او
 در این شهر بی آشنا ای دریغ
 دری را که بختم نزد در شباب
 زند آتشم وحشت احتیاج
 تماشای اوج کبوتر خوشست
 چه شادی که خورش بجوش اندرست
 من از خویش پرسیده‌ام بارها
 من از خویش پرسیده‌ام بارها
 ز بی خانمان شعله را شرم باد
 رسد وقت آتش که رسوا شود
 نمک جاری از خوان آن مرد باد
 مبادا تهی دست آن باغبان
 مگر سفره شاه بی جیره است
 که خود را به نان گدا می‌زند

«پریشا» چه غم گر کست در نزد

در بی کسان را خدا می‌زند

تمنا

نه همین گریه‌ام از شوق تماشا دارد
 که برای تو اگر جان بدهم، جا دارد
 هستیم سوختی و دور نشستی، آری
 خرمن شعله‌ور از دور، تماشا دارد
 خاک از صحبتِ خود قدرِ گهر را نشکست
 دلِ ما هم ز تو ای دوست، تمنا دارد
 عقده‌ای وا نکند از دلِ غمگین، گِلِ اشک
 چشم دلسوختگان، خانه به دریا دارد
 تکیه بر لطف تو داریم که آوازه‌ جام
 تا زمانِ نیست که لب بر لبِ مینا دارد
 دل به چشمانِ سخنگویِ تو می‌باید بست
 یا لبانت که مداوم سرِ حاشا دارد
 تلخیِ طعمِ ملامتِ گِلِ عشق است «پریش»
 دل به طوفانزده از خاک چه پروا دارد

سلام عشق

قبا دریده تر از آفتاب می آئی
 مگر ز کوچه شهر شراب می آئی
 سلام عشق منی با جواب برگشتی
 دعای خیر منی مستجاب می آئی
 زیاد شد عطش بوسه ام ز عطرت
 مگر ز خلوت آغوش آب می آئی
 به خاطرم که چو ویرانه در فراموشی است
 لطیف و نرم چو مضمون ناب می آئی
 تو از دیار گلی، خارین نمی خواهی
 چرا به خلوت من بی حجاب می آئی
 مگر طلیعه بخت مرا به کف داری
 که همچو موج هوس باشتاب می آئی
 دلم جوان شد و پا جان گرفت و چشم دید
 بیا بیا، که ز عهد شباب می آئی
 عروس چشمه مهتابی ای پری پیکر
 چرا به کوچه شهر خراب می آئی؟
 «پریش» وصف تو را می کند به بیداری
 دریغ از تو که تنها به خواب می آئی

معمای وجود

از ملک عدم آمدن و برگشتن
 روییدن و بشکفتن و پرپر گشتن
 چون ریشه به رگهای زمین کاویدن
 چون ساقه مکیدن و تناور گشتن
 دانا شدن و پی معمای وجود
 در قـلزم اندیشه شناور گشتن
 پیوسته به یک دایره، با یک آهنگ
 چون عقربه پا بسته و با سر گشتن

نیسان شدن و به فرودین باریدن
 زحمت به صدف دادن و گوهر گشتن
 چون سنگ به آسیای دوران شب و روز
 آهسته به روی سنگ دیگر گشتن
 رویاه صفت به قصد پی پاره صید
 رندانه به گرد ضیغم نر گشتن
 زین کوچه به آن کوچه به رؤیا رفتن
 زین دنده به آن دنده به بستر گشتن
 در ظلمت جهل خود پی آب حیات
 آینه به دست چون سکندر گشتن
 در سایه شدن فربه چو برفی تندیس
 وانگاه ز آفتاب، لاغر گشتن
 یک چند دلیر گشتن نفس شدن
 یک چند اسیر نفس کافر گشتن
 گه مؤمن اختیار بودن، گاهی
 تسلیم به جبر محض و باور گشتن
 یک لحظه دچار قبض و یک لحظه به بسط
 گه خنده زدن، گاه مکدر گشتن
 مقصود تکامل است ورنه چه هدف؟
 زین گشتن و گشتن و مکرر گشتن
 هر چند به فقر فخر کردیم «پریش»
 ای کاش ز معرفت توانگر گشتن

شمع زبان بریده

باده مریز ساقیا باش که تا وضو کنم
 بی ادبیست بی وضو گر به شراب رو کنم
 توبه بهانه جو نشد، اشک روان به رو نشد
 رخصت گریه می دهد، دست چو بر سبزو کنم
 پاک نشد به شستشو رنگ ریای جامه ام
 میکده را گشای در، تا به خمش فرو کنم
 بر سر خوان رحمتش شمع زبان بریده ام
 طفل نیم که بهر نان گریه و های و هو کنم
 جسم نفس گسسته را، چشم به کس نبسته را
 بین و مخواه جان او، سجده به غیر او کنم
 گر که به لقمه ای فلک، سنگ ز شانهم کشد
 مرغ حرم نیم که با، دانه مفت خو کنم
 شست حکایتی ولی، طوطی هرزه نیستم
 تا که بدیدن شکر، میل به گفتگو کنم
 گوهر اگر نسفته ام، مدح کسی نگفته ام
 چونکه گواست دفترم، بهر چه روبرو کنم
 گنج حلال گنجیان طبع سخن سرام ده
 تا ز سیاه زلف تو قصه موبمو کنم
 ای پری ار چه مدعی طعنه زند «پیش» را
 کافر عشقم از ز تو غیر تو آرزو کنم

دیوار

افسوس که شبهای جوانی سحری داشت
 این باده عجب مستی نامعتبری داشت
 تا چند دلم را گه پیری بفهریم
 آن روز بهار آب و هوای دگری داشت
 این قامت خم از غم حرمان جوانیست
 بی حاصلی ای دوست عجب برگ و بری داشت
 جز قطره اشکی که به افسوس فشاندیم
 هر دانه که در خاک نشاندم ثمری داشت
 نفرین خدا باد به دست تهی ای کاش
 با غم گل و دستم زَر و چشمم گهری داشت
 ما بی سرو سامان جهان گذرانیم
 بر شانه دلدار نهاد آنکه سری داشت
 محبوب من امروز به بالین من آمد
 آنروز نیامد که دلم بال و پری داشت
 دلگیرتر از کنج قفس دیدن دیوار
 ای کاش که این خانه به ویرانه دری داشت
 می داشت وفا عمر سبک سیر «پریشا»
 گر چرخ فلک گردش آهسته تری داشت

عطر چشم آرا

جسم آمدی در این جهان هنگام رفتن جان برو
مانند پر بر آسمان، رقصان و دست افشان برو
چون ریشه خو با گِل مکن آسوده را مشکل مکن
کمتر ز شبِ نیم نیستی آسان بیا آسان برو
آن کن که بین جامه ها پیراهن یوسف شوی
آن عطر چشم آرای را بردار و از کنعان برو
چون سرو اگر پیدا شوی از همهرانت واشوی
چون بوی گل در این چمن پنهان بیا پنهان برو
شکرانه توفیق خود ای آنکه انسان آمدی
در رهگذار زندگی انسان بیا انسان برو
ایجاب طفلی بود اگر گریان و خاموش آمدی
از این قفس چون می روی خندان و خوش الحان برو
مگذار طفلِ زندگی وادارِ تسلیمت کند
مردانه در میدان بیا، مردانه از میدان برو
گر آتش مردم شوی، در زیر پایها گم شوی
بر قله انگشتها تا نقطه پایان برو
وقتی محبت جان دهد غم اشک را فرمان دهد
ای عاشق درد آشنا از کوی بی دردان برو
چشمِ «پیش» ای آشنا با اشک روشن می شود
چون عزم خاکش می کنی گریان بیا گریان برو

شمع دوشین

چون دشت غمگینم، مرا بگذار و بگذر
 مسکین مسکینم، مرا بگذار و بگذر
 حیران و گنگ و خسته و خونسرد و خاموش
 چون عکس بالینم، مرا بگذار و بگذر
 از روزگاران خسته‌ام کین آسیا را
 چون سنگ زیرینم، مرا بگذار و بگذر
 از من به تلخی یاد کن، تا کی فریبی
 با زهر شیرینم، مرا بگذار و بگذر
 در خانه آئینه خود را جستجو کن
 من سنگ سنگینم، مرا بگذار و بگذر
 در چشم من با مدعی گفتی که رسواست
 رسواتر از اینم، مرا بگذار و بگذر
 آمد سحر، خورشید را مهمان خود کن
 من شمع دوشینم، مرا بگذار و بگذر
 ترک از پریش کن که نفرین دلم را
 محتاج آمینم، مرا بگذار و بگذر

آغوش گرم

زاله برگل گر پگاه و شمع گر شبها گریست
 دیده من روز و شب از دیدن دنیا گریست
 ای دریغا نقدِ عمرِ من چه باطل صرف شد
 دل اگر پنهان طپید و چشم اگر پیدا گریست
 اشک ما در آستین چون ابر فروردین نبود
 از خجالت مُرد دل، هرجا که چشم ما گریست
 آشنای محفل ما نیست چشم هرزه اشک
 خون به دل باید شد از جمعیت و تنها گریست
 گرچه عدلش نام باید داد اما در جهان
 خنده سهم مردم نادان شد و دانا گریست
 لاله لب تشنه در آغوش گرم خاک سوخت
 آسمان بی مروت بر سر دریا گریست
 پاکبازی را نگر زاهد که عکس کیش تو
 تا بخنداند لب پیمانه را مینا گریست
 یکقدم دنبال تابوتش، «پریشا» گریه کرد
 هر که امشب همچو من بر حسرتِ فردا گریست

بی نشان

بی نشان مُردم دریغا در حصار کوی خویش
 روز و شب سر را نهادم بر سر زانوی خویش
 جز خداوندی که در هر حال همراه من است
 شب منم در محفل و طبع حکایت گوی خویش
 شانه‌ام مَنّت پذیر محرم و بیگانه بود
 من که با زحمت نهادم زخم بر بازوی خویش
 خم شدم در زیر کوه مَنّت سوداگران
 گرچه شاهین زیان را می کشیدم سوی خویش
 دوستان، مضمحل حسن عاقبت دانید کیست
 آنکه در پیری ز جا برخاست با نیروی خویش
 خسته روح و خسته چشم و خسته پا و خسته دست
 مانده‌ام بر جا من و جان محبّت جوی خویش
 طفلم و با پیرمردان اشتباهم می کنند
 برف حسرت را نشاندم بس که برگیسوی خویش
 صبر کردم، چون پدر با رنج طفل ناخلف
 تا دلم شد آشنا با داغ تودرتوی خویش
 درد دل را با در و دیوار کردن مشکل است
 می کشم بارگرانی را ز دست خوی خویش
 گرچه مدیونم «پریشا» هم‌رهان را وقت مرگ
 کاش می شد خاک را خود می کشیدم روی خویش

مضمون تراش

شکستی دگر حرمت باورم را به دوشست چرا می‌گذاری سرم را
 بجز آستینم کسی را ندیدم که گیرد سراغ دو چشم ترم را
 شبی سوختم همچو پروانه، دردا که طوفان نمی‌برد خاکسترم را
 توان شاخه را پوست کندن، دریغا بدین رشته بستند بال و پرم را
 نسازم چو با تشنه کامی، چه سازم؟ چنین می‌پسندد فلک ساغرم را
 خوشا تازیانه! خدا را! زمانه ترخم مکن پیکر لاغرم را
 سلیمان اگر بود، زین بی‌نیازی زمن وام می‌خواست انگشترم را
 من و شکوه، حاشا! چو هندو در آتش مگر بشنوی ناله پیکرم را
 چرا غمگانه؟ بزن عاشقانه مگر وا کند نغمه گوش کرم را
 در این لحظه تندیس مضمون تراشم که تضمین کنم لحظه دیگرم را
 چه شبها، که تنها، سیه مشقه‌ایم گرفتند تا صبح دور و برم را

ز دل گفت و از عشق طبع «پریشم»

اگر عاشقی باز کن دفترم را

چه می کردم

خیال وصل جانان گر نمی کردم چه می کردم
 به رؤیا گر که شب را سر نمی کردم چه می کردم
 به دل گر وعده وصلش نمی دادم، چه می دادم
 اگر خون هم در این ساغر نمی کردم چه می کردم
 بود موی سپیدم یادگار عشق او آری
 اگر خاک از غمش بر سر نمی کردم چه می کردم
 نشاطِ بادهام از توبه کردن توبه داد آخر
 به مستی گر که چشمی تر نمی کردم چه می کردم
 گریبانی ز بی صبری زدم چاک و خدا داند
 اگر اندیشه از کیفر نمی کردم چه می کردم
 قفس تنگ و هوا تاریک و جان آزرده و دل خون
 اگر سر را به زیر پر نمی کردم چه می کردم
 زمان خواب و خاموشی کلام بی پناهم را
 اگر زندانی دفتر نمی کردم چه می کردم
 «پریشا» بست زالِ زندگی پای فرارم را
 اگر افسانه اش باور نمی کردم چه می کردم

زورق

خود نه تنها برگدایان راه می پیچد سپهر
 گاهگاهی هم به پای شاه می پیچد سپهر
 گر شدی خورشید اظهار توانائی مکن
 شیر را در کسوت روباه می پیچد سپهر
 بی غمی خود سدّ راه غصه های عالم است
 بیشتر گردِ دل آگاه می پیچد سپهر
 تا کند آلوده دامن قاصدِ عشاق را
 می شود اشک و به چشم آه می پیچد سپهر
 لاله را با زورق زینت نماید گلفروش
 از چه گندم را میان کاه می پیچد سپهر
 چشم را واکن که همچون دام پنهان زیر خاک
 می نشیند ساکت و ناگاه می پیچد سپهر
 این که تاریک است گردِ هاله مه آسمان
 چون طفیلی خویش را بر ماه می پیچد سپهر
 با عدالت مهربانی کن که چون یعقوب و گرگ
 برگلوی کودک دلخواه می پیچد سپهر
 دل اگر بر آمدِ کارم نمی بندم «پریش»
 بار یوسف را به قصد چاه می پیچد سپهر

درد آشنا

عشق دل را کاسه خون می‌کند
از پر پروانه‌ها بشنو که عشق
عشق اگر پیدا کنی چشمان تو
عشق اگر پیدا کنی دستان تو
شاگرد عشقم که رندان گفته‌اند
چند باید نامبارک زیستن
شور عشق از ساز آوازت شود
زردی رخساره کار عشق نیست
اهل دل را یک نگاه آشنا
عشق را خواه از خداگر زیرکی
هر که کنج خاکساری را گزید
عاشقان را انقباض و انبساط
هر زمان سنگ دلت آئینه شد
خنده گر بر روزگار خود زخم

عاقلان را عشق مجنون می‌کند
با دل درد آشنا چون می‌کند
لاله را پیدا به هامون می‌کند
آنچه حاصل کرده وارون می‌کند
شکر نعمت، نعمت افزون می‌کند
زندگی را عشق میمون می‌کند
نغمه‌هایت را همایون می‌کند
چهره‌ها را عشق گلگون می‌کند
تا ابد مجنون و مفتون می‌کند
آدمی را عیش مغبون می‌کند
رقص پا بر گنج قارون می‌کند
گاه شاد و گاه محزون می‌کند
عشق آهنگ شبیخون می‌کند
غم مرا از حلقه بیرون می‌کند

این که در آئینه می‌گیرم «پریش»
اشک عالم را دگرگون می‌کند

مضمون پریشانی

بر چهره خود دارم مضمون پریشانی
 دردا که از این دفتر یک بیت نمی خوانی
 ای ساحل امّیدم در مرکز این گرداب
 تا چند چنان موجم می خوانی و می رانی
 در دیده عیان دارم اشکی که نمی بینی
 در سینه نهان دارم سوزی که نمی دانی
 چون سنبلِ گیسویت دردا که به شب آمد
 روزِ سیهم جانا در بی سروسامانی
 خواهم که به دامت بنشیند و برخیزد
 گردی که زبالینم برخیزی و بنشانی
 می جوشی و همچون اشک در دیده نمی پائی
 می آئی و همچون آه در سینه نمی مانی
 در عشق تو گر عمری چون شمع بسوزندش
 حاشا که «پریش» آرد نامی ز پشیمانی

لبریزِ ایمان

آنچه با گل فیضِ باران می‌کند
ای خدا غیر از غمِ عشقم مده
بی‌نیازی پیشه کن کین یک دو حرف
خنده در دل کن که بی غم زیستن
با توکل زندگانی کن که شکر
گاهِ پیری گوشه‌گیری کن که نخل
عاشقم گل را که رنگ و نکه‌تش
بی‌خدائی با دلِ کافر کند
خنده بر زخمِ دلی مرهم نشد
چشم بستن گل بدامن کردنست
مرده را با زهد تلقین می‌دهند

اشک با داغِ دلم آن می‌کند
زندگی را غم پریشان می‌کند
آنچه مشکل هست آسان می‌کند
خون بکامِ دردمندان می‌کند
سفره را آبستنِ نان می‌کند
خواب در فصلِ زمستان می‌کند
روح را لبریزِ ایمان می‌کند
آنچه با ویرانه طوفان می‌کند
دردها را گریه درمان می‌کند
آرزو غم را دوچندان می‌کند
عشق جسم مرده را جان می‌کند

گر برآرد دعوی هستی «پریش»

مرگ، انسان را پشیمان می‌کند

جوش تأثیر

گرچه از قهر تو دلگیرم هنوز
تا نشستم بر سرِ راهِ نسیم
ای دل از عشق و جنون گفتمی و من
سخت کوشیدم ز خود بیرون روم
برگِ پائیزم که دور از اختیار
یک نگه کردم چو چشمم باز شد
کودکی رفت و جوانی هم گذشت
گرچه جای باده، آبم داده‌اند
همچو رؤیا در معما مانده‌ام
با همه خوش‌رنگی و خوش صحبتی

بهر لبخندِ تو می‌میرم هنوز
می‌کشد زلفت به زنجیرم هنوز
با مکافاتِ تو درگیرم هنوز
ای دریغا نقش تصویرم هنوز
برده طوفان تقدیرم هنوز
وز تماشایِ جهان سیرم هنوز
می‌فریبد دایه با شیرم هنوز
انتظارِ جوشِ تأثیرم هنوز
کس ندارد تابِ تعبیرم هنوز
زیر بالِ کرکسِ پیرم هنوز

رفتم و در گوش می‌آید، «پیش»

چون جرس فریاد شبگیرم هنوز

باغ بناگوش

چو نخل سایه می میرم به داغ شعله آهی
 دلم از خویش می گیرد، دریغ از اشک ناگاهی
 گهی مبهوت و خاموشم چو تصویری به دیواری
 گهی با خاک هم دوشم چو برگری در گذرگاهی
 نه از خورشید رخساری به جانم ژاله مهری
 نه از مهتاب سیمایی بدوشم هاله ماهی
 به ناکامی درون سینه زندان کرده ام دل را
 دریغ از من، که دارم یوسف افتاده در چاهی
 دوی روح فرتوت است و کس باور نمی دارد
 حریم خلوتی، آرامشی، محبوب دلخواهی
 ز دست افتاده ام از چاک پیراهن دریدنها
 فتد از پای آری! چون زنند آتش به خرگاهی
 تو و باغ بناگوشی، تو و چشم سیه مستی
 من و اشک غمی، چشم سپید مانده در راهی
 چو مرغ تشنه بر بام تو بنشستم، ندانستم
 که عشقت کوه غم را می نهد بر شانه کاهی
 من و صبر و پریشانی که آسان در نیامیزد
 به ایوان بلند دامن تو دست کوتاهی
 «پریش» افسانه کمتر کن که از کس دل نمی سوزد
 در آن ساعت که می میرد گدایی بر در شاهی

زنجیر

رفتی از چشمم و از دل غم روی تو نرفت
 چون گل از باغ برون رفتی و بوی تو نرفت
 آنکه قربانی دیر و حرم و صومعه شد
 از چه قربان نگاه و برو روی تو نرفت
 جاری آن اشک که با سر به حریم تو دوید
 خسته آن پای که پیوسته به کوی تو نرفت
 بین گلگشت بر و دوش تو و سیر بهشت
 بخطا رفت نگاهی که بسوی تو نرفت
 آبرو رفت ز من بر سر کویت اما
 بیوفائی چو گل از عادت و خوی تو نرفت
 از حرم رو به چمن کرده گرامی دارش
 که دل از حلقه موی تو به بوی تو نرفت
 دل به زنجیرش و من روز سیاهش خواندم
 چه سخنها که زما بر سر موی تو نرفت
 بین عشاق تو با مهر و وفا بود «پیش»
 که به صد جور و جفا از سر کوی تو نرفت

سحر فریب

کاری مکن که بی تو ز کویت سفر کنم
 فکر دیار دیگر و یار دگر کنم
 کاری مکن که همچو اسیران سرنوشت
 لب از سخن ببندم و سر زیر پر کنم
 کای مکن که شکوه ز جور ت به دل برم
 آشفته را ز دست تو آشفته تر کنم
 کاری مکن که با همه عرش آشنائیم
 هر خاک مرده را ز جفایت بسر کنم
 کاری مکن که در نظر ساده باوران
 سحر فریب چشم تو را بی اثر کنم
 کاری مکن که کوی به کو در گذر گهت
 آسیمه سر نشینم و فریاد سر کنم
 کاری مکن که خون بجگر، خسته، شکوه ناک
 رو بر خدای خود به سرود سحر کنم
 کاری مکن که از دلم این دشت بی گیاه
 خار و خسی که مانده به جا شعله ور کنم
 کاری مکن که همراه خورشید شامگاه
 خونین جگر ز کوچه عشقت گذر کنم
 کاری مکن که جان بسر آشفته دلپریش
 آهی کشم که عرش خدا را خبر کنم

طواف قفس

از نسیم نفسم بوی کسی می آید
 پر سرخی ز طواف قفسی می آید
 بلبلان گوش به طوفان چمنزار کنید
 ناله ای از گل پائیزی می آید
 تهمت عود به ویرانه درویش میزن
 دودی از سوخته خار و خسی می آید
 مادرم گفت که داد من از او بستانید
 باورش بود که فریادری می آید
 اثر از قافله ای نیست در این راه ولی
 دیرسالیست صدای جرسی می آید
 بال بگشای که بر بام جهان بنشینی
 بی هدف پر زدن از هر مگسی می آید
 من و آن چهره که مات است در او عصمت گل
 هوس ای دوست ز هر بوالهوسی می آید
 من گدای نگهم، ناز مکن، می دانم
 که گدا بر سر کوی تو بسی می آید
 نفسم بوی خدا می دهد امروز «پیش»
 گر توان گفت که از دل نفسی می آید

دون پرور

می‌توان چشمی به اشکی تر کنیم
 با چراغانیِ اشک، ای دل بیا
 تسلیت شد حفظ ما و واجب است
 ما که سالی را به حسرت سوختیم
 برخوشایند دل طفلان خویش
 پُر نگهداریم دایم جام را
 فصل گل رفت و به ما فرصت نداد
 باغبان نگذاشت کز بیرون باغ
 این شگفتی بین که باید قصه را
 سیزده، یومی ز ایام خداست
 خاربن می‌روید از بالین ما

عید شد باید سرودی سر کنیم
 کلبه را امسال هم زیور کنیم
 تهنیت را چون نماز از بر کنیم
 هفت سین باید ز خاکستر کنیم
 خنده چون طفلان بی‌مادر کنیم
 گر که باید زهر در ساغر کنیم
 تا گل اشکی به پایش پر کنیم
 خنده را با سیرگل نوبر کنیم
 بشنویم از دایه و باور کنیم
 نحس را از خویش باید در کنیم
 در گلستانی اگر بستر کنیم

خسته پائیا حرام ما «پریش»

تکیه گر بر چرخِ دون پرور کنیم

چنگی پیر

چنان با شوق می خوانم بم و زیر نمازش را
 که می بینم خدا و گرمی آغوش بازش را
 شهید عشق شد دل، کاشکی یار سیه چشمی
 بخواند گوشه محراب ابروی نمازش را
 تو در را بسته ای ورنه چو گل وامی شود از هم
 به گوش سنگ اگر نجوا کنی راز و نیازش را
 تمیز گل ز گل از چشم اعمی دل، چه می خواهی
 که روشندل ز هم بهتر شناسد امتیازش را
 خدا داند که طاعت های خود را پاک می بخشم
 ببخشد گر به من زیبا زُخان عشقبازش را
 مرا یک کاسه اشک از گریه سجاده شد حاصل
 به مستی بخشم از بخشد نفس های مجازش را
 زلیخای هوس انگشت زد بر دامنم اما
 شکستم بارها در آستین دست درازش را
 تفاوت هست بین بنده بودن تا گدا بودن
 نمک گیر محبت کن دل مهمان نوازش را
 خدا هم درد پنهان مرا ناگفته می داند
 من و رندی که با رندان نگوید رمز و رازش را
 فلک قد دوتا می خواست از من، وقت پیری خوش
 که پوشانید خلعت آرزوی دیربازش را
 در این قحط هنر آن چنگی پیرم که بهر نان
 به طفلان می فروشد رشته های سیم سازش را
 نه برج پادشه می ماند و نه چاه صحرایی
 پر من می شناسد هم نشیب و هم فرازش را
 ز سنگ دشمنی مطبوع شد طبع «پریش» آری
 سبکسر می شود کودک کشد گر دایه نازش را

بُت معبد

لاله را دیدم دلم آمد به یاد	غنچه دیدم محفلم آمد به یاد
گریه بی حاصلم آمد به یاد	قطره‌ای بر سنگ بالینی چکید
اعتکاف منزلم آمد به یاد	می‌گذشتم بر بتی در معبدی
صدهزاران مشکلم آمد به یاد	رشته‌ای بر رشته‌ای پیچیده بود
الفت آب و گلم آمد به یاد	باد بر سروی هجوم آورده بود
آرزوی باطلم آمد به یاد	غنچه‌ای را شعله پائیز سوخت

با دلم مانند می‌جستم «پریش»

گشته بی‌قاتلم آمد به یاد

شیرازۀ داغ

از عذاب زندگانی هوشیار آسوده نیست
 خاطرم از گردش لیل و نهار آسوده نیست
 جنبش هر برگ، وحشی را به رم می آورد
 در گلستان هم دلم از روزگار آسوده نیست
 چشم از دل می کشد غیرت که فصل برگ ریز
 نخل اگر آسوده گردد جویبار آسوده نیست
 پای دل را با چه احساسی به گلشن واکنم
 در گلستانی که گل از دست خار آسوده نیست
 با گدایی، شکر صبح پادشاهی می کنم
 شب که از ترس گدایان شهریار آسوده نیست
 تا بدآموز طبیعت چنگ و دندان پرور است
 بوته خوار بی زیان در کوهسار آسوده نیست
 با تواضع خانه پرداز ترخم می شوی
 سنگ شوکر وحشت طوفان، غبار آسوده نیست
 کاش مادر در دعا بر من نخواهد طول عمر
 شب اگر یلدا شود شب زنده دار آسوده نیست
 گریه بر هم می زند شیرازۀ داغ مرا
 آشیان لاله از سیل بهار آسوده نیست
 کم کم از بر سر زدن آسوده شد دست و هنوز
 دامنم از گریه بی اختیار آسوده نیست
 منعمان شاید به مُردن چشم را برهم نهند
 در لحد هم دیده چشم انتظار آسوده نیست
 بس به دنیا خانه بر دوشم «پیش» از دست دل
 بی گمان روحم در آغوش مزار آسوده نیست

محراب نشین

آینه صفت شوق بر و روی تو دارم
 چون باد، هوای گذر از کوی تو دارم
 گرم مهر شوم روزی و گر ذره بمانم
 هر جا که نشینم رخ دل سوی تو دارم
 با مشک برابر نکنم، باد صبا را
 کز او خبر از نکبت گیسوی تو دارم
 محراب نشینان عبادت شناسند
 حالی که من از دولت ابروی تو دارم
 سر بر در خورشید نسایم، چه توان کرد
 پرورده دست توأم و خوی تو دارم
 آتش بدل لاله نهادم که در این باغ
 او رنگ ترا دارد و من بوی تو دارم
 ای دست نگارنده احوال «پریشم»
 حسرت به دل از بوسه بازوی تو دارم

وامخواه

زندگی چیست؟ داغ جان دیدن
 بر سر خوان، به جای لقمه نان
 از جوانی گذشته، پیر شدن
 با هجوم گرسنگی، عمری
 با صدای درای قافله‌ای
 عاشقی پیشه کردن و تنها
 زندگی چیست؟ وامخواهی را
 یا به دیوار خانه منعم
 بر فراز دو دست گندمدار
 ترک غمخانه کردن و در راه
 گوشه‌گیری به خلوتی مغموم
 در خیابان مردمی بی درد
 خانه دوست را به دیده یأس
 همچو شمع اسیر در فانوس
 بر در باغ در جواب سلام
 در هزاران چروک یک رخسار
 چشم بستن به هرچه هست و مدام
 زندگی چیست؟ با دلی چو بهار
 اهل دل را، ز پای تا سر، زخم
 در جهنم تمام روز و شب
 در بیابان به جای لاله و گل
 با سلام سحر چو محکومان
 راستی هر که مُرد، راحت شد

گاه پیدا، گهی نهان دیدن
 کاسه‌ای زهر در میان دیدن
 پیش رو حسرت جوان دیدن
 لقمه را دست این و آن دیدن
 اشتران را به کاروان دیدن
 اختران را به آسمان دیدن
 بر سر راه ناگهان دیدن
 قاب گلگشت ارغوان دیدن
 کوهی از دانه‌های نان دیدن
 خلق را خسته، ناتوان دیدن
 روز و شب رنج خاندان دیدن
 خویش را بر سر زبان دیدن
 قفل سنگین بر آستان دیدن
 دود دل را در آشیان دیدن
 اشک در چشم باغبان دیدن
 از غم فقر صد نشان دیدن
 قفل و زنجیر و پاسبان دیدن
 مهرگان سوختن، خزان دیدن
 اهل گِل را نمک پران دیدن
 خواب فردوس جاودان دیدن
 خس و خاشاک و استخوان دیدن
 اجل خویش را عیان دیدن
 زین همه رنج در جهان دیدن

سختی زیستن به دخمه «پیش»

خوشتراز روی ناکسان دیدن

شمیم شب بو

می‌توان با سکوت یاهو کرد بی سخن صد حکایت از او کرد
چشم از آن دلپسند شد که مدام ربنا زیر طاق ابرو کرد
در نماز خدا به کعبه قسم می‌توان سوی خویشان رو کرد
می‌توان تا هزار سال دگر سخن از چشم و خال و گیسو کرد
می‌توان از شراب شب‌نم خورد می‌توان پشت غنچه را بو کرد
می‌توان دست سرو را بوسید سجده بر لاله‌های خود رو کرد
خوش نظر نیست چشم ما ورنه می‌توان جغد را پرستو کرد
در ره عشق بعد پروانه می‌توان اقتدا به هندو کرد

می‌توان شب نشین شد و چو «پریش»

شرح شمع و شمیم شب‌بو کرد

آستانه درویش

دلم چو آینه با هرچه هست دمساز است
 چو خنده، آمدنم دشمنی برانداز است
 خزان حادثه چون شاخه‌ام شکست، اما
 هنوز مرغ دلم آشیانه پرداز است
 دماغ کودک طبعم ز کام نیست، ولی
 برای گریه من، بوی گل سرآغاز است
 به غم بگو به دلم چون رسید، در نزنند
 که آستانه درویش روز و شب باز است
 کلید قفل قفس در برم چو مضراب است
 نهال باغ به چشمم وسیله ساز است
 دلم ز نوحه زهم وانمی‌شود، چه کنم
 بخوان! که گمشده من درون آواز است
 مرا ز راندن از آن آستانه باکی نیست
 نیازمند به معشوق، عاشق ناز است
 چو لاله هر که دل داغدار با خود داشت
 میان خرمن گل گز نشست ممتاز است
 کبوتران چو شب آید به لانه برگردند
 پرنده دل من روز و شب به پرواز است
 «پیش» آنکه کمر خم نکرد پیش کسی
 به سان سرو در این بوستان سرافراز است

کویر تشنه

شکیب از من چه می جوئی قرار از من چه می خواهی
 سراپا اشتیاقم انتظار از من چه می خواهی
 چو برگ زرد پائیزم اگر افتم وگر خیزم
 اسیر دست جبرم، اختیار از من چه می خواهی
 گل برفم که در صحرا سرم گرم است با سرما
 زمستانم نپرسیدی بهار از من چه می خواهی
 دلی ناشاد دارم حرف شاد از من چه می پرسی
 پریشان روزگارم روزگار از من چه می خواهی
 به یمن آتش حرمان کویر تشنه را مانم
 درون شعله، شعر آبدار از من چه می خواهی
 مرا زان قامت موزون سراپا می کنی مضمون
 بخلوت حیرت آئینه وار از من چه می خواهی
 به رفتن دست و پا پیچیده تر از رنگ رخسارم
 چو مهر زردرنگم، اعتبار از من چه می خواهی
 حلاوت آرزوهایم، مسوزان آبرویم را
 به پنهانم شکستی، آشکار از من چه می خواهی
 بطوفان گر رود خاکسترش پروانه را خوشتر
 خرابم کن چو باران، یادگار از من چه می خواهی
 برون از شهر آرامش، پریشی خانه بر دوشم
 در این آشفته سامانی، دیار از من چه می خواهی

شمع مشکل گشا

از جفا جو وفا نمی‌خواهم
 گر به ساحل رسم و گر نرسم
 افتخارم به خاکساری‌هاست
 بگذارید تهمت بزنند
 به بهشت ندیده‌ام سوگند
 مرد را احتیاج می‌شکند
 در شبستان سینه‌ام دل هست
 تا توان رفت، همچو خس بر باد
 نوشداروی بعد سهراب است
 تشنه، گر جان دهم به شهر غریب
 زهر بیگانگان به منت نیست
 گل مرداب را نمی‌بویم
 بوسه‌ها طعم دشمنی دارد
 از من و از دلم چه می‌پرسید
 گل به دیوار باغ ارزانی
 شادمان می‌شوم به یک لب‌خند
 گنج را از گدا نمی‌خواهم
 همت از ناخدا نمی‌خواهم
 اعتبار از طلا نمی‌خواهم
 آبرو از ریا نمی‌خواهم
 از خدا، جز خدا نمی‌خواهم
 کوریم بس، عصا نمی‌خواهم
 شمع مشکل گشا نمی‌خواهم
 می‌روم، جای پا نمی‌خواهم
 التیام از دوا نمی‌خواهم
 آب از آشنا نمی‌خواهم
 تلخ شیرین نما نمی‌خواهم
 از سیه‌رو صفا نمی‌خواهم
 دوستان، هم صدا نمی‌خواهم
 لطف‌تان بس، شفا نمی‌خواهم
 آشیان از صبا نمی‌خواهم
 باغ گل از شما نمی‌خواهم

تلخ و شیرین گذشت عمر، «پیش»

قصه را ز ابتدا نمی‌خواهم

گلدان بلور

زمستان را بشوق صبح فروردین تحمّل کن
 بهار از ره چو آید درد دل آهسته با گل کن
 اگر خواهی که سبز جاودان باشی در این بستان
 شکن دست توّسل را چنان سرو و توّکل کن
 بگوشم با زبان بی‌زبانی شمع می‌گوید:
 کم از خاکستر پروانه‌ای؟ فکر تکامل کن
 مشو مأیوس اگر در گُل نجستی نقش ایزد را
 به گلبن جستجو در کوچهٔ آواز بلبل کن
 محال است آنکه از تنک طلا بوی سبو آید
 براه خاکساری ابتدا ترک تجمّل کن
 به عمری آبرویی جمع گردد ایکه می‌ریزی
 بقدر لحظهٔ یک آب نوشیدن، تأمل کن
 گل وحشی در این گلشن تماشای دگر دارد
 توانی گر چو من در بین خونین جامگان گل کن
 ز گلدان بلورین نیست کمتر چشم پر اشکم
 مرا یاد ای پریشان طره، با یک ساقه سنبل کن
 اگر لغزید پا از دست بوی احتیاج آید
 ز موج اشک چون خواهی گذشتن، آه را پل کن
 «پریشا» تا سپهر سفله تسلیمت نپندارد
 دمی چون شیشهٔ خالی بزیر آب غلغل کن

مغاک

چو قسمت است که خود ذره ذره خاک شویم
 بیا که باده بنوشیم تا هلاک شویم
 چو عاقبت تن خاکی به خاک باید داد
 بیاید که پیشتر از زیر خاک، خاک شویم
 به شکر دولت مستی بیا که نذر کنیم
 بقدر همت خود باغبان تاک شویم
 به آب توبه کجا معصیت رود از دل
 میان شعله مگر از گناه پاک شویم
 بیا که همره امواج عزم صخره کنیم
 چو آب مرده چرا ساکن مغاک شویم
 بری چو پیرهن یوسف از هوس باشیم
 اگر به ناخن تهمت هزار چاک شویم
 «پریش» لحظه پایان کار شد، برخیز
 چو ژاله راهی خورشید تابناک شویم

اشک مرد

چو شعله قامت صبرم ز آه می شکند
 در آب چشمه چشمم نگاه می شکند
 نهال طبع مرا آنچنان سبکروحیست
 که زیر سایه سرو این گیاه می شکند
 فکند موی سپیدم ز آب و رنگ و هنوز
 دلم ز گردش چشمی سیاه می شکند
 به پاره پاره دل گاه می خورم حسرت
 چو کودکی که سبورا به راه می شکند
 نگفته ام که دهد بوی التماس اما
 زمانه پشت مرا بی گناه می شکند
 مباحش بی خبر ای ساقه جوان که قضا
 غروب اگر نشکست، پگاه می شکند
 بلور خلوت تنهائیم سحرگاهان
 ز پای رهگذری گاه گاه می شکند
 سکوت و صبر اگر پیشه گدا گردد
 به اشک مرد قسم، پشت شاه می شکند
 چه آستانه به از آستین من ای دست
 که مرد عقده خود را به چاه می شکند
 «پریش» از دل بشکسته سرزند فریاد
 شکست هر که مرا اشتباه می شکند

حجله چشم

دل که با عشق تو آرام بگیرد دل نیست
 عاشقان را دل دیوانه کم از بسمل نیست
 بگذارید به خونش پرو و بالی بزند
 دل اگر در بدری را نشناسد دل نیست
 لاف عقل ار به سرت هست به دیوانه مجوش
 هر که با ما بنشیند به یقین عاقل نیست
 همچو مکتب که به شاگرد نکو بسپارند
 من زبان باز کنم، شمع چو در محفل نیست
 کار اگر سخت شود، پیش من ای طبع بلند!
 پای را سُست مکن دادن جان مشکل نیست
 بوی بی مهری از این باغ چو برمی خیزد
 برگ پاییز مهیاست که پا در گِل نیست
 غنچه عریان شده در حجله چشمان من است
 دل مفتون بهارم ز خزان غافل نیست
 ساخت دیوار، جدا رابطه ما و تو را
 ملکی آباد که در آن اثر از حایل نیست
 عمق دریای طلب مقصد غواصان است
 جای آرامش این طایفه در ساحل نیست
 کعبه مسجود ز خود بی خبران است «پریش»
 گر به خود سجده کند مرد خدا باطل نیست

ستاره باران

نگویمت که برو این بشو بیا آن باش
 عقیده گفت بمن عشق ورز و انسان باش
 شبی بگوش دلم بوریای مسجد گفت
 ز هرچه بوی ریا می دهد گریزان باش
 بشر ز خوردن و خفتن نمی شود انسان
 بپاس حق نمک حافظ نمکدان باش
 ز خشک دستیت ایدوست شوره می چینی
 کویر سوخته را قطره های باران باش
 چرا چو خنده تندیس سرد و بیروحي
 چو چشمه تا که نمی در تو هست جوشان باش
 مباح خنده که مشکل بدست ما افتی
 بسان گریه در این روزگار آسان باش
 امید وصل به هر سینه ای ندارد راه
 چو آرزوی دل بی کسان فراوان باش
 به سنگ جور نگویم که دل ز ما مشکن
 چو طفل کوزه شکن بشکن و پشیمان باش
 دخیل قفل حرم زیر بار تسلیم است
 بسان پرچم گل خار راه طوفان باش
 تو ای دریچه روشن اگر که چشم منی
 همیشه از گل اشکم ستاره باران باش
 زغن چو حکمروا شد گناه بلبل چیست
 چرا بملت جغدی، هزارستان باش
 زمانه از تو به هر حال گریه می خواهد
 بخنده آتش جانسوز روزگاران باش
 همیشه راه ز چاه فریب ایمن نیست
 شب سفر بقفای چراغ داران باش
 «پریش»، خاطر مجموع در سرگل نیست
 اگر که راهی کوی دلی، پریشان باش

بوتیمار

غم کنار من است. می دانم	گریه کار من است. می دانم
آنچه باقیست در پریشانی	روزگار من است. می دانم
فصل خاموشی هزار آوا	نوبهار من است. می دانم
دل اگر سر بجیب خویش کشید	دیده یار من است. می دانم
نیست تنها دلم که بوتیمار	غصه دار من است. می دانم
آنچه در سنگ می کند تأثیر	زار زار من است. می دانم
هر زمینی که پای را سوزد	آن مزار من است. می دانم
آخرین لاله دیار غریب	انتظار من است. می دانم

روزگاران «پریش» با همه جور

شرمسار من است. می دانم

کوچ کاروان

چو بوم بر سر ویرانه جهان منشین
 غمین و خسته بر این کهنه خاکدان منشین
 به خاک خانه گرفتی و آسمان از تست
 به عرش ذره سفر کرد، ناتوان منشین
 سری به لانه بلبل کشید غنچه و گفت:
 گل اعتبار ندارد به آشیان منشین
 زمان حادثه دست تو را نمی گیرند
 خدا یکی است به درگاه این و آن منشین
 درون کاسه چشمت اگر نمی باقی است
 بـزیر مـنّت باران آسمان منشین
 برات رزق خدا را به نان شه مفروش
 همای قلّه قافی، براستخوان منشین
 کسی ز لحظه رفتن خبر نمی آرد
 امید همه کوچ کاروان منشین
 به سنگ رخنه کند گریه سبکروحان
 به این قبیله سبک جوش و سرگران منشین
 «پریش» صحبت پیران کم از ریاضت نیست
 به پیر چونکه شوی همسخن جوان منشین

لاف شاهی

ناله کردم پرده گوش شنیدن بسته بود
 سوختم چون شمع و پلک چشم دیدن بسته بود
 می شنیدم جذبه پرواز مرغان را ولی
 کودکی با رشته ام بال پریدن بسته بود
 ساقه ای با ریشه اش در شوره زاری تشنه گفت
 موسم ما فصل دیوان دمیدن بسته بود
 تا ابد نفرینت ای دنیا که در گلزار تو
 چشم دیدن باز بود و دست چیدن بسته بود
 در نی ساق نداشت نغمه رم ای غزال
 بسکه در چشم خوشتر راه رمیدن بسته بود
 پشت سر نگذاشت آخر کوچه امید را
 هر که را دست تهی پای دویدن بسته بود
 نیست امروز این گرفتاری که نقاش ازل
 دست تصویر مرا وقت کشیدن بسته بود
 لاف شاهی می زنی ای شیر و در این مرغزار
 ریشه دندان تو بهر دریدن بسته بود
 خوشدلی ای باد اما ساقه گیلان باغ
 حجله هایش را به امید رسیدن بسته بود
 زنده شد در خاطر شبهای بیداری «پیش»
 دیده هر کس زمان آرمیدن بسته بود

عمر صاعقه

اگر ز کوردلان خویش را جدا بینی
 به خاک و آب و هوا جلوه خدا بینی
 به چشم عشق نظر کن که با دو دیده سر
 سماع خون به رگ لاله را کجا بینی
 چو عمر صاعقه کوتاه می زنی لبخند
 بخند تا به دلت باغ با صفا بینی
 ز قید مذهب و ملت اگر شوی آزاد
 غریبه را به مرام خود آشنا بینی
 بسان اهل نظر دشمن تعلق باش
 که خاک وادیه را برتر از طلا بینی
 درون گرای شو ای چشم من که منعم را
 شبانه روز به تشویش مبتلا بینی
 به چشم عبرت خود زیرکانه چشم انداز
 که همچو دیده من شاه را گدا بینی
 چو عکس یاس که در چشمه افتد ای محبوب
 بیا که قامت خود را در اشک ما بینی
 «پریش» گر که نهی پا ز پرنیان بر خاک
 خدای را به خدا در برهنه پا بینی

کامران

روحم قرار یافت چو جسمم زیان گرفت
 هنگام کوچ، کولی من آشیان گرفت
 تنها نه من ز آتش دل کامران شدم
 آن سال گل به گلشن هر باغبان گرفت
 آهی که بود در دل آتش گرفته‌ام
 با دودِ شمع کشته ره آسمان گرفت
 طفلان به شیر روبه سخن می‌کنند و من
 با خونِ گرم، کودک طبعم زبان گرفت
 داغی که دل به پردهٔ چشمان خود نهاد
 گل عشوه کرد، لاله چرا در دهان گرفت؟
 پژمردگی ز باد خزان‌ش نمی‌رسد
 آن ساقهٔ شکسته که با اشک، جان گرفت
 غم طرح خانه را به دلم ریخت، ای دریغ
 نازت نیاز عشق مرا رایگان گرفت
 صید کمند زلف شدی عاقبت «پریش»
 اینجا پرنده را به هوا می‌توان گرفت

دروازهٔ سحر

بیا که سجده به هر آستان و در نکنیم
 بغیر زمزمهٔ عشق نغمه سر نکنیم
 بیا که واژهٔ پراعتبار انسان را
 دلیل خندهٔ طفلان رهگذر نکنیم
 بیا که هممنفس اهل معرفت باشیم
 برای سینه سیاهان چراغ بر نکنیم
 بیا که رهگذر هفت شهر عشق شویم
 بیا ز کشور دل هیچ جا سفر نکنیم

کلید شهر سعادت بدست نیمه شب است
 بیا که پشت به دروازه سحر نکنیم
 دریغ داشت جفائی که خود بخود کردیم
 گذشته‌ها سپری شد بیا دگر نکنیم
 همیشه موسم گلگشت نوبهاران نیست
 بیا که فصل چمن خاک غم بسر نکنیم
 نگفته بر دل ما درد می‌نهد دنیا
 بیا که خود گل خود را شکفته‌تر نکنیم
 مگر نه کودک یک دامنیم و یک مادر
 بیا که غیبت ناموس یکدگر نکنیم
 بیا که لاله در خون شکفته را به بهار
 اگر به آب نمی‌پروریم، پر نکنیم
 بیا که جوجه مرغان بی‌تمنا را
 به عذر کودکی از لانه در بدر نکنیم
 بیا که موسم تاراج هرزه‌های چمن
 خدا نخواست آزار نیشکر نکنیم
 بیا که خار و خس باغ را بسوزانیم
 به ناکسان چو رسیدیم خشک و تر نکنیم
 بیا که بار تعلق به دوش خود نکشیم
 به رفت و آمدمان سایه را خبر نکنیم
 چو نفع تنگ شود چاره جز قناعت نیست
 بیا به عقده کم، اشک را هدر نکنیم
 بیا که مرهم غمهای یکدگر باشیم
 برای زخم شکایت ز بیشتر نکنیم
 «پیش» پای طلب خسته است و راه دراز
 بیا ز خستگی از بُعد ره حذر نکنیم

خون شقایق

چو طفلان می توان گل را ز هر گلبوته ای چیدن
 خوشا خون شقایق را درون ساقه ها دیدن
 رهی در سنگ پیدا کن که آسان است گلها را
 به سعی باغبان و در پناه شیشه روییدن
 گهی چون آذرخشی خویش را باید نمود، امّا
 نباید دست چون خورشید بر دیوار مالیدن
 گرامی تر ز مادر کیست استاد و پدر، امّا
 نباید این سه را هم بی تفکر دست بوسیدن
 نمی دانند دردم را مگر عیب است دانستن
 نمی پرسند حالم را مگر جرم است پرسیدن
 چو طفلان زیر و رو کم کن کتاب زندگانی را
 درون دفتر عشق است مضمون پرستیدن
 بتاب ای نور مه در کوچه چاک گریبانی
 دریغ از آن سپید اندام و در ویرانه خوابیدن
 زلال و گرم می آیی ز کوی چشم من، آوخ!
 تو را ای اشک قسمت شد بروی خاک غلطیدن
 صدای خنده ات چون کبک می آید، نمی دانی
 دهان گل پر از خون شد ز یک آهسته خندیدن
 چو خاکستر «پریشا» سنگفرش جویباران شو
 که خس را آبرو ریزد، بروی آب رقصیدن

ناخن یغما

چون لاله به خون، دامن خود رنگ نکردیم
 کس را به جهان رنگ به نیرنگ نکردیم
 نزدیکترین فاصله کوی تو دل بود
 ما پای طلب خسته به فرسنگ نکردیم
 بی رخصت دل لب به ترنم نگشودیم
 چون چنگ به هر زخمه زن آهنگ نکردیم
 با دوست به صلح آمدن ای دوست بدیهی است
 شادیم که با دشمن خود جنگ نکردیم
 ماندیم خموش و دلی از کس نشکستیم
 مانند سبزه همه با سنگ نکردیم
 برگنج سخن ناخن یغما نگشودیم
 چون بی هنران رخنه به فرهنگ نکردیم
 شادیم «پریشا» که چو پروانه در این باغ
 جایی به نسیم سحری تنگ نکردیم

همسفر

چشم گشایش ز دری داشت دل	دوش هوای سفری داشت دل
وه که عجب بال و پری داشت دل	راهبر او عطش و اشتیاق
حال و هوای دگری داشت دل	هر شبم از دل طربی بود و دوش
یا که زجائی خبری داشت دل	یا سخن از تب به لبم می نشست
در شب اگر راهبری داشت دل	مهر مهی می طلبیدش بخویش
همسفر در بدری داشت دل	رفت و سرشکم ز پیش می دوید
سوختن پرثمری داشت دل	چون گل سرخی که گلابش کنند

کرد تلافی دم آخر «پریش»

گاهی اگر دردسری داشت دل

اشک باغبان

چو قطره اشک عاشقی که در ایام می چکد
 ز چشم شمع محفل بلور داغ می چکد
 گمان مکن که جرعه‌ای فرونشانده آشم
 که خون دل به سینه‌ام به روی داغ می چکد
 نجستم آر نشانه‌اش کنون به راه خانه‌اش
 به هر قدم ز دیده‌ام گل سراغ می چکد
 چو آفتاب می‌رود ستاره سرشک من
 فراق دیده را ببین چه با فراغ می چکد
 گلوی سرخ لاله را سیاه‌رنگ می‌کند
 مرکبی که بر چمن ز بال زاغ می چکد
 به آفتاب چون رسد قبای خیس شاخه‌ها
 بخار رقص می‌کند ز گل چراغ می چکد
 «پیش» اگر که دفترت به گریه آبدیده شد
 همیشه اشک باغبان به خاک باغ می چکد

شوق برهنه پائی

جوشی که به خون ماست ای دوست
گل ذکر تو را گرفت و واشد
آن ذره که پر شود ز مهرت
با یاد خوست چرا نگریم
ای سوز تو کار ساز شرم
غیر از گل اشک هدیه ام نیست
سوزد دلم و به جان پاکان
دریوزه آن دریم و سلطان
مسپار مرا به دست مخلوق
دادی تو به عشقش آشنایی
تو خواسته ای که جان عاشق
خاموشم و بندبندم از شوق
تو خواسته ای که خاک گلزار
بر خارین دیار عشقت
سودایی عشق راستینت
درویشم و دستمایه ام آه
زین بیشم اگر به رنج گیرد

با مهر تو آشناست ای دوست
نام تو گره گشاست ای دوست
در کشور خود خداست ای دوست
تسیح تو اشک زاست ای دوست
این نی ز تو در نواست ای دوست
بپذیر که بی ریاست ای دوست
از قسمت خود رضاست ای دوست
بر درگه ما گداست ای دوست
مصنوع تو بی وفاست ای دوست
دل نیست دلم بلاست ای دوست
آزرده و مبتلاست ای دوست
چون کوه پراز صداست ای دوست
آبستن رنگهاست ای دوست
شاد آنکه برهنه پاست ای دوست
دیوانه ماجراست ای دوست
با آنکه تو را صباست ای دوست
دنیای تو باد پاست ای دوست

با دست تو گر «پریش» سوزد

خاکستر او طلاست ای دوست

سیب بهشت

من چو شب‌بوی سحر پژمرده	تو چنان سبزه باران خورده
من چو خاکستر سرد افسرده	تو چنان شعله سرکش، سوزان
من و جانی ز جهان آزرده	تو و طبعی ز طبیعت خوشنود
خس و خاشاک غبار آورده	تو گریزان چو شمیم گل و من
من چنان بوته طوفان برده	تو چنان سنبل گلدان بلور
چون گدای به غریبی مرده	تو چو شهزاده افسانه و من
من چو انگور شراب افشوده	تو چنان سیب درختان بهشت
سگه زنگ زده نشمرده	تو چو الماس گلوبندی و من

تو و آزار دل ریش «پریش»

من و جانی به رخت نسپرده

اوج و حضيض

خنده را از نوبهار آموختم	گریه را از آبشار آموختم
زهد را از جبهه پرهیزان	عشق را از چشم یار آموختم
زحمت استاد را باید ستود	ضجه را از روزگار آموختم
خدمت پنهانی و بی مزد را	از نسیم بی قرار آموختم
من ز جبرگریه بی اختیار	رمز جبر و اختیار آموختم
باید از تلخی به شیرینی رسید	صبر را از انتظار آموختم
داغ را در ناله های آتشین	سوز را از سیم تار آموختم
حالت اوج و حضيض درد را	از صدای سوگوار آموختم
زنده بودن با امید و بیم را	از غزال مرغزار آموختم
من دلیل خلقت انگشت را	از یتیم شست خوار آموختم
دل نبستن بر سرای خویش را	از زلال چشمه سار آموختم

مویمو آمد به کار من «پریش»

آنچه از شمع مزار آموختم

سقف حباب

چشم هرکس که بگرید دل ما می سوزد
 برق بر هرچه زند حاصل ما می سوزد
 مشکلی کو که بر آن گریه نکردیم چو شمع
 گرچه ما را قسم مشکل ما می سوزد
 تهمت بزم به فانوس شبستان ننزید
 این چراغیست که در محفل ما می سوزد
 عافیت نیست در آمیزش دلسوختگان
 جگر عاطفه در منزل ما می سوزد
 زندگیمان به جوانی زد و آسوده نشست
 گرچه گفتیم، دل قاتل ما می سوزد
 بس نهادیم به دل، داغ تهیدستی را
 ریشه سرو در آب و گل ما می سوزد
 آتشی را به دل اندوخته داریم و به مرگ
 بر سر دست کسان محمل ما می سوزد
 در ره حادثه چون سقف حبابیم «پریش»
 گر به خورشید رسد حایل ما می سوزد

خودجوش

عشق را با بلا هم آغوشی است
 میوهٔ عشق، خانه بر دوشی است
 صبر در لحظه‌های بی‌هوشی است
 سوختن خوشتر از کفن پوشی است
 لذت عشق در فراموشی است
 مصلحت بین عقل و سر پوشی است
 چون لب لاله‌ها بناگوشی است
 لاله مقبول خویشتن جوشی است
 سرخرویی به قدر می‌نوشی است
 عشق را با بلا هم آغوشی است
 راحتی از دل رمیده مخواه
 بی خبر شو که درمندان را
 پر پروانه گشت خاکستر
 ای دریغا که شمع غافل بود!
 نمک عاشقی است رسوایی
 جای جای دلی که من دارم
 باغبان گرچه بی‌محبت نیست
 داغ خون دلم، که مستان را

پر سرخی «پریش» با من گفت

بُرد با مُردنِ سیاوشی است

خودساخته

ای نی از گوشه عشاق بیاور خبری
تا گل اشک نثار تو کند در بدری
لاف از عرش خدا با من درویش مزین
ای که از خانه همسایه خود بی خبری
آب شد شمع و شب عشق به پایان آمد
من چو پروانه در آتش نلدم بال و پری
با من از حالت لبخند مگوئید که عشق
جگری سوخته می خواهد و چشمان تری
خون دل خورد طبیعت که گلی سرخ شود
از چه ای اشرف مخلوق، نداری هنری
گر تو هم نقش مرا زشت به من بنمائی
اهل هر طایفه باشی تو ز من زشت تری
بار ببرند که در خویش فرو باید رفت
ای که با دست تهی عاشق سیر و سفری
افتخاری است که با زر نتوان صاحب شد
می کند زنده چو نام پدری را پسری
در بهاری که به هر شاخه هزاران برگ است
آه ای ساقه امید چه بی برگ و بری
نیستی از من خودساخته دیگر، ای دست
گر بکویی بجز از خانه محبوب، دری
ای گدا بشنو و از درگه منعم برخیز
باورم نیست برون آید از این خانه، سری
شاخه ای یاد ز صد مرغ مهاجر دارد
با خبر باش که جای تو نشیند، دگری
خنده هر چند که کاشانه برانداز غم است
قطره ای اشک بیفشان به سکوت سحری
جاودان گشت «پیش» آنکه غزل گفت درین
من کیم تا که بماند ز وجودم اثری

دیوار بلور

بی فایده چون روشنی شمع قبوریم
 ما سبزه روئیده به دیوار تنوریم
 بر شمع رُخی چشم تماشا نگشودیم
 بی طالع و سرگشته چو پروانه کوریم
 از بس که به همدردی ما دیده گهر ریخت
 شرمنده هر قطره از این برکه شوریم
 با آنکه ز ابریشم ما جامه تنیدند
 در دایره پیلۀ خود زنده بگوریم
 چون ماهی بازیچه که در شیشه کند جای
 دیرست که زندانی دیوار بلوریم
 در موسم غم نقطه پرگار وجودیم
 هنگام طرب، مرکز از دایره دوریم
 بر موکب ما پنجره‌ای را نگشودند
 با آنکه در این شام سیه قاصد نوریم
 هر لحظه چرا پیکری از ما نتراشند
 تا درگذر حادثه چون سنگ صبوریم
 گر ترک وطن موسم آسیب نگفتیم
 ما مورچگان عاشق این خاک نموریم
 از جور زمان هرچه نگفتیم، «پریشا»
 پابند حیا و ادب و شرم حضوریم

لاف پشیمانی

چون شقایق آتش دل را به پیشانی مزن
 نیستی آشفته فریاد پریشانی مزن
 تشنگان را می‌گدازد صحبت آب زلال
 حرف رنگ آسمان را پیش زندانی مزن
 مرد میدان مگیلان نیستی ای خسته پای
 در حریم پرریان خود را به عریانی مزن
 گر حریف رعد بی‌هنگام اشکم نیستی
 چون شقایق خیمه زیر ابر بارانی مزن
 باغ گل خون می‌خورد تا غنچه‌ای حاصل کند
 گام در ویرانه سر در گریبانی مزن
 ای که چشم احتیاجت سوی دهقان می‌دود
 طعنه بر ویرانه جوشان بیابانی مزن
 تا توان در خلوت آغوش خود برهم فشرد
 دست را بر سینه در آشفته سامانی مزن
 خانه می‌سوزد دلا چشم سیه، خاموش باش
 پیش کافر، جان من، داد مسلمانی مزن
 آبروی باده را بر خاک می‌ریزی «پریش»
 چون به زاهد می‌رسی لاف پشیمانی مزن

آسمان ابری

مرهم دل، راحت جان بود، اشک
 پیش پائی ارزش برگی نداشت
 ره نورد عرش یزدان بود آه
 خنده بر لبهای ما جایی نداشت
 در دلم غم آشیان کرد ای دریغ
 ریختم چون برگ پائیزش به خاک
 آسمانِ ابری چشم مرا
 سوخت هر جا دل نبودش اختیار
 غیر خون در کاسه چشم نبود
 خوش نشین کوی مژگان بود اشک
 گرچه سبز از ریشه جان بود اشک
 ره نشین کوی جانان بود اشک
 بر رُخ ما مرد میدان بود اشک
 خانه بر دوش و پریشان بود اشک
 هرچه افزونتر ز دامان بود اشک
 ترجمان باغ و باران بود اشک
 گرچه از رفتن پشیمان بود اشک
 بر سر این سفره مهمان بود اشک

برخلاف کیش مهربان، «پریش»

با دلم پابند پیمان بود اشک

چشم به راه

ز خانه شاهد بختم بدر نمی آید
 بدر زدیم و کسی پشت در نمی آید
 شبی که بی تو نشستیم حال سالی داشت
 به شامگاهِ غریبان سحر نمی آید
 ز حسرت سر زلفت اگر بسر زده ایم
 ز دست کاری از این بیشتر نمی آید
 به پای چشم، به راه سپیده ام، چکنم
 که سوز عشق و شب هجر سر نمی آید
 چراغ قافله در دست ساربان نیست
 و یاکه هست و مرا در نظر نمی آید
 به کوی زهد فروشان مرا گذر ندهید
 که بوی عشق در این رهگذر نمی آید
 چنان به پنجره ام ریخت رنگ شب که دگر
 نگاه رفته من از سفر نمی آید
 بدور خشک لبان عابدان هزارانند
 یکی به پرسش چشمان تر نمی آید
 دل از سراچه چشم کشیده سر، افسوس
 سحر به خانه آسیمه سر نمی آید
 به غیر غم که تکلف میانه ما نیست
 کسی بخانه من بی خبر نمی آید
 خطا مگیر بر آشفته نظم من حافظ
 که بیش از این ز «پیش» تو بر نمی آید

موسم کوچ

خزان رسیده و باز آشیانه می سازم
 عجب که موسم کوچست و خانه می سازم
 شکسته بالم و با شادباش یاد بهار
 چو غنچه بر سر هر شاخه لانه می سازم
 نمک شناسی طبع مرا ببین که هنوز
 اسیر زخمم و با تازیان می سازم
 به کور چشمی ابر کویر بی رگبار
 ز ریشه تا بُرندم جوانه می سازم
 به چنگ چرخ چو چنگ اوفتاده ام اما
 به زخمه ام چو بگیرد ترانه می سازم
 غرور اگر نسپارد مرا به مرهم اشک
 بهانه های دلم را بهانه می سازم
 به دست سفله فتادست دامنم چکنم
 اگر که خامشم و با زمانه می سازم
 نه خاک ساحل امنم، نه موج قلزم عشق
 کف شناورم و با کرانه می سازم
 «پریش» هستی موهوم خویش را آخر
 به یمن قول و غزل جاودانه می سازم

کوچه نی

غصه که تلخ است خریدن چرا؟
 گاه در این ره نفسی تازه کن
 شیشه مرا با تو جدا می‌کند
 خاک‌نشین باش و فلک‌سیر باش
 بذر هوس را به دل خویشتن
 غافلی و قافله در رفتن است
 کوچه نی راه حریم خداست
 رشته‌ای از پای کسی پاره کن
 دیدن و عبرت نگرفتن چه سود
 از قفس ای مرغ مگر غافلی
 گر که بهشت است بخواهش مخواه
 مرد که سختی نکشد مرد نیست
 نخل سخی میوه به زیر آورد
 سنگ به تندیس، صلابت دهد
 باد اثر معصیت شاخه‌هاست
 گوشه چشم منت ای اشک جاست
 گل نخردن ز کسی عیب نیست
 لاله سراز سنگ برون می‌کند
 پای مرا با تو بهم بسته‌اند

اشک چو شور است، چشیدن چرا؟
 عمر چو فانیهست، دویدن چرا؟
 دور و برت پيله تنیدن چرا؟
 بر خس و خاشاک، خزیدن چرا؟
 کاشتن و غم درویدن چرا؟
 بانگ جرس را نشنیدن چرا؟
 ترس به مقصد نرسیدن چرا؟
 پیرهن خویش دریدن چرا؟
 خوردن و انگشت مکیدن چرا؟
 لانه‌نشین باش، پریدن چرا؟
 لقمه که سخت است، جویدن چرا؟
 منت نامرد کشیدن چرا؟
 گر نرسد دست تو، چیدن چرا؟
 کوه گران باش، خمیدن چرا؟
 سرو کهن باش، چمیدن چرا؟
 بر در بیگانه چکیدن چرا؟
 دوختن چشم و ندیدن چرا؟
 توگل خاکی، ندمیدن چرا؟
 یک تنه از بند رهیدن چرا؟

زانچه «پریشا» به تباهی گذشت

دست به دندان نگزیدن چرا؟

روایتگر توفیق

گویی که برو! چون بروم؟ خانه‌ام اینجاست
 بگذار بمانم، دل دیوانه‌ام اینجاست
 بگذار بمانم، که روایتگر توفیق
 آن خانه که می‌گفت به افسانه‌ام اینجاست
 خاک ره این وادیه را از چه نبوسم
 چشمی که هوس ریخت به پیمانه‌ام اینجاست
 چون بانگ مؤذن ندهم رنج، فلک را
 در کوی تو می‌گیرم و میخانه‌ام اینجاست
 زین در بکدامین در دیگر بزنم دست
 فریادرس ناله مستانه‌ام اینجاست
 گم کرده حبیبم، سر سودای زرم نیست
 آینه و شمع و گل و پروانه‌ام اینجاست
 از ترک وطن گفت نصیحت‌گر و گفتم:
 پرورده این خاکم و کاشانه‌ام اینجاست
 از چاه به باغم مبر ای مرغ طرب سنج
 گر عاشق این بوم و برم لانه‌ام اینجاست
 روشن شده دل از مه آن چهره «پریشا»
 ای جان دمی آهسته که جانانه‌ام اینجاست

مهره مار

به سوز دلی زار می زد کسی
 سر سوزنی را به نالیدنی
 کسی را دلیرانه رگ می زدند
 نمی گفت کس از درون خیرباد
 سحرگاه پشت در بسته ای
 در آنجا که نام از محبت نبود
 به اقلیم بی جوهران ای شگفت
 من و خلوت خود که در انجمن
 تماشائیان را صدا می زدند
 به هر کوچه ای با امید ثواب
 گهی می رسید از رهی شیونی
 سری را ز تن شحنه ای می برید
 به باغی که تاکش تبر خورده بود
 گلی را که از دشت خون چیده بود
 دهان و لبی تازه می شد به بزم
 کفی پوست بر استخوانی نبود

ز آزار آوار می زد کسی
 به لبهای بیمار می زد کسی
 برای دلش تار می زد کسی
 دری را که صدفبار می زد کسی
 سرش را به دیوار می زد کسی
 دم از مهره مار می زد کسی
 صدا بر مددکار می زد کسی
 شبی لاف بسیار می زد کسی
 کسی را اگر دار می زد کسی
 گناه مرا جار می زد کسی
 کسی را عسس وار می زد کسی
 گلی را به دستار می زد کسی
 به گل طعنه خار می زد کسی
 به گیسوی دلدار می زد کسی
 اگر حرف مردار می زد کسی
 دم از غیغب یار می زد کسی

«پیش» از پناه این غزل پا گرفت

که در سینه اش زار می زد کسی

خشت کهنه

صفا را در چمن چندین برابر می‌کند باران
 چو آید خاک را چون گل معطر می‌کند باران
 شمیم دلپذیر میهنم در مغز می‌پیچد
 چو بر دیوار، خشت کهنه را تر می‌کند باران
 زمستان روح گل را بر مزارش تازه می‌سازد
 بهاران بلبلان را می‌بساغر می‌کند باران
 چرا با چشم دل بر گوش جان زیور نمی‌بندی
 چو در پیمانه گل آب گوهر می‌کند باران
 خزان را گر زنی پیوند با نوروز می‌بینی
 که بر باغ و بیابان لاله پرپر می‌کند باران
 ز فیضش هر زمینی برگ سبزی در بغل دارد
 چو می‌بارد طبیعت را توانگر می‌کند باران
 زمین گهواره گردد ساقه سبز سخاوت را
 مرا با شاخه گل مهربانتر می‌کند باران
 صداقت را به رنگ روشن اشکش تماشا کن
 که آه برکه را در عرش باور می‌کند باران
 نه تنها خوشه ایمن می‌شود از بیم خوشیدن
 به اشک شوق دهقان را شناور می‌کند باران
 بسوی آسمان وقتی هزاران دست برخیزد
 ز شرم صدهزار انگشت ما سر می‌کند باران
 به اشک، آئینه دل شسته گردد از غبار غم
 ز بارش سنگ را جام سکندر می‌کند باران
 چنان محزون و نالان بر زمین شوره می‌بارد
 که گوئی در غم گل خاک بر سر می‌کند باران
 چو می‌آید غبار از گنبد زر می‌برد اما
 دل کهگل نشینان را مکدر می‌کند باران
 «پریش» از نغمه نی شاهد مستی می‌کشد اما
 بگوش تشنه‌اش آهنگ دیگر می‌کند باران

سیب زنخدان

غم چو می‌گیرد دلم را، دیده‌گریان می‌شود
 دامنم در چار فصلش خیس باران می‌شود
 گشته‌ام لبریز از اشک و صلاح‌گریه نیست
 گر بگیریم خانهٔ امید ویران می‌شود
 شمع در ویرانهٔ من دست و پا گم می‌کند
 هر که بیند روزگارم را پریشان می‌شود
 دوستان در گوشهٔ باغ‌گلی یادم کنید
 منکه روحم با نگاه گل مسلمان می‌شود
 باغ‌حافظ را شکوفا دیدم و گفتم به خویش
 بر مزار عندلیبان گل فراوان می‌شود
 آفرینت باد ای چشمم که در این قحط‌اشک
 خانه‌ات با شادی مردم چراغان می‌شود
 خاک چون گردد وجودم، در وجود دیگری
 بخت من خال و دلم سیب زنخدان می‌شود
 من خدا را در نگاه خوبرویان دیده‌ام
 یک نگه سرمایهٔ صد سال ایمان می‌شود
 تا بکام دل ببیند روی آن محبوب را
 عکس من در پرده آئینه پنهان می‌شود
 دیده را واکن که در یک چشم بر هم دوختن
 فرودین عشقبازها زمستان می‌شود
 روزگاری مجستم و کم دیدم آدم را «پریش»
 باز هم وقتم هدر دنبال انسان می‌شود

مبتلای خیال

سرکش و تندخوست می دانم	فتنه و فتنه جوست می دانم
جستجو کنج سینه ام نکنید	دل من پیش اوست می دانم
کس نبستست پای اشک مرا	ترسم از آبروست می دانم
راه محراب چشم او باز است	دست من بی وضوست می دانم
در دلش جا نمی کنم، چکنم	شرط عشق از دوسوست می دانم
مبتلای خیال گیسویش	با بلا روبروست می دانم
آخر کار آن دل و دل من	ناز سنگ از سبوست می دانم
گر سخن می کنم ز سوز دل است	عشق بی گفتگوست می دانم
لاله هم رنگ اوست می داند	لب او غنچه بوست می دانم
آرزومند روی او چو نسیم	در بدر کو به کوست می دانم

وہ کہ آخر «پریش»، قاتل من

دل پر آرزوست می دانم

هیولا

به کار کس دل من گرچه هیچ کار نداشت
 جفا کشید و بلا دید و روزگار نداشت
 صفا و سایه از آن خواستم که برگ نکرد
 امید میوه از آن داشتم که بار نداشت
 دریغ و درد که خویشی و آشنائیا
 بقدر سایه دیوار اعتبار نداشت
 دلم که داغ فروش دیار ناکامی است
 رهین منت غم بود و غمگسار نداشت
 چهار فصل حیات پر از فسانه من
 دوبار داشت زمستان و یک بهار نداشت
 به پیکرم چو هیولای قصه طفلان
 دو دست بود ولی از خود اختیار نداشت
 من آن خموش مزارم که شمع و لاله ندید
 من آن غریب دیارم که رهگذار نداشت
 چراغ کلبه تنگ دلم شکست اما
 ز دوست، دامن پر سنگ انتظار نداشت
 «پریش» بر دل خود قصه گفته ام ورته
 نمایش سر بشکسته افتخار نداشت

ریو و ریمن

گرچه زیبد گل بگردن زیستن
 آدمی شو گرچه شمع انجمن
 سایه هم آوازه دارد ای خوشا
 ای که آسانم بدست آورده‌ای
 چیست هستی لحظه‌ای اندوهناک
 سنگ باید گشتن و بی جنب و جوش
 گلخن و صد سال فرصت از کلاغ
 همچو شب‌نم راهی خورشید باش
 لاله در خاربن روئیده را
 فکر حاصل کن که حیف از آدمیست
 ای خوشا بی منت تن زیستن
 می‌دهد تاوان روشن زیستن
 چون چراغ زیر دامن زیستن
 رو که دشوار است با من زیستن
 در میان ریو و ریمن زیستن
 تا شود در جنب آهن زیستن
 ما و یکساعت بگلشن زیستن
 نی‌چو خفاشان به روزن زیستن
 می‌گشت در کوی دشمن زیستن
 بی‌نشان مردن، سترون زیستن

تا یکی چون سنگ سرگردان «پریش»

بایدم کنج فلاخن زیستن

قحط پیراهن

هستیم دشمن است می دانم کوله باری ز غصّه پیچیدند
 بار، بار من است می دانم مهری از شیشه ای نمی تابد
 خانه بی روزن است می دانم خو گرفتم به اشک ورنه نگار
 دلش از آهن است می دانم نفریم که کار طفل یتیم
 گریه و شیون است می دانم فصل سرما مگو سخن ز بهار
 بعد دی، بهمن است می دانم کور را مغرب و سپیده یکیست
 صبحگاه، روشن است می دانم قفسم قفل آهنین دارد
 پشت در گلشن است می دانم بوی یوسف نمی کشد یعقوب

غرق خارم «پریش» و چاره کار

نشر و سوزن است می دانم

سترون

با طلا ساعد اسیر چشم رهن می شود
 فرش وقتی بوریا شد خانه ایمن می شود
 با همه سختی، توان سنگ در میخانه شد
 نیست از ما آنکه پنهان در فلاخن می شود
 دردمندان عقده را با اشک بیرون می کنند
 خار هر جا خیمه زد محتاج سوزن می شود
 بعد از این باطل نمی دانم گره بر باد را
 آه را بر آه اگر بندند شیون می شود
 گر نداری جوش پرواز رهائی، مرده ای
 دود از آتش جدا با شوق روزن می شود
 روزگار آزرده جان از سخت جانیهای ماست
 سنگ با آتش چو نجوا کرد آهن می شود
 آشیان ای اهل دل در کوی دم سردان مگیر
 نخل پر حاصل در این وادی سترون می شود
 بیت دل را گرم کن ای بیت آشنای من
 دوست چون در می گشاید خانه روشن می شود
 روزگاری علتی می خواست قهر و دشمنی
 این زمان تا بر خود آئی دوست دشمن می شود
 دست گیریش مبادا کز شعف آتش زند
 ره نشین خوشه وقتی میر خرمن می شود
 می کند خاکسترش را عاقبت بر سر «پریش»
 آنکه حالش حالت پروانه و من می شود

چراغخانه دریائی

ز باغ طبع غزلجوشم هزار لاله صحرائی
 به رهگذار تو می‌ریزم اگر بخانه من آئی
 بیا که زیر قدمهایت کنند سیر تماشایت
 بنفشه‌های تماشاگر، شکوفه‌های تماشائی
 رهین حلقه گیسویت فدای چهره دلجویت
 بهشت با همه آوازه بهار با همه زیبائی
 خوش آن زمان که شوی طالع، تو از دریچه چشمانم
 من از طپیدن دل گویم تو از قرار و شکیبائی
 به انتظار تو می‌مانم چراغ چشم به راه، آری
 ز موج خسته نمی‌گردد چراغخانه دریائی
 ز دل که داغ تو اش کاهد غم زمانه چه می‌خواهد
 مخواه تا به سر زانو بماند این سر شیدائی
 من و پیاله چشمانت که گر تو ساقی صهبائی
 دل و شراب کشیدن، من و ملامت و رسوائی
 صفای خلوت شبها را نداشت صبح خیابانها
 هزار نکه جان پرور، فدای یک دم تنهائی
 «پیش» آتش رخسارش کجا بجان تو درگیرد
 کسی ندیده اهورا را، مگر به چشم اهورائی

برکه خشک

با سپهر بی مروت بی حساب افتاده‌ام
 چون معمّای طبیعت بی جواب افتاده‌ام
 واژه‌ای گنگم به دیوان معمّای جهان
 قطره‌ایی اشکم، به برگ این کتاب افتاده‌ام
 می‌نشانم واژه را با عشق در آغوش بیت
 کشتی شعرم به دریای شراب افتاده‌ام
 دیده‌ام ز آغاز هستی تلخی انجام را
 غنچه‌ای سرخم به مینای گلاب افتاده‌ام
 کشتی بی‌بادبانم در محیط زندگی
 زورقم در خانه طوفان به آب افتاده‌ام
 گرمی و جوشش به جان شاخه‌های باغ نیست
 همچو نیلوفر عبث در پیچ و تاب افتاده‌ام
 اختلاف طبع من محصول غیر غم نداشت
 نور مهتابم که بر شهری خراب افتاده‌ام
 هر طرف رو می‌کنم نام از محبت نیست نیست
 تشنه آب زلالم در سَراب افتاده‌ام
 پای مهمانم به داغ آب می‌سوزد «پریش»
 برکه خشکم به دست آفتاب افتاده‌ام

خاکدان

لاجرم از خود چو مشتی استخوان باید گذاشت
 داغ خواهش را به جان آسمان باید گذاشت
 ای که چون طاووس می‌بالی به نقش بال خویش
 ما نهادیم آنچه را در آشیان باید گذاشت
 شکوه کردم آبروی گریه‌ام بر باد رفت
 بعد از این چون شمع، آتش برزبان باید گذاشت
 غم مخور در وادی جانان اگر دستت تهیست
 مایه از جان بهر آن آرام جان باید گذاشت
 گرچه باب کلبهٔ آزاده مردان بسته نیست
 دست رد بر سینهٔ نامحرمان باید گذاشت
 بی‌نشان گر جان دهد بیچاره از بی‌دولت‌یست
 ای که صاحب دولتی از خود نشان باید گذاشت
 چند می‌بوسی به حسرت دست و روی دایه را
 شست را ای طفل نادان در دهان باید گذاشت
 سیرِ محدود است مرغ رشته بر پا را «پریش»
 آرزوی خاک را در خاکدان باید گذاشت

ناقوس نینوا

بویِ دلِ برشته رسد از فغان ما
 ناقوس نینواست تنور دهان ما
 همچون یتیم منت انگشت می‌کشیم
 آنجا که بسته است به صحبت زبان ما
 نقصان پذیر نیست، که از داغ لاله‌ها
 آتش گرفته ناصیه دودمان ما
 با زخم دل به خنده نشستیم تا به شوق
 انگشت بر نمک بزند میهمان ما
 گر تشنه لب شکسته جوریم، چون سبو
 بوی شراب کهنه دهد استخوان ما
 یاران یتیم عاطفه گشتیم، ای دریغ
 رنجیده رفت مادر پیر از میان ما
 بس حرف تلخ قصه ما داشت، کاشکی
 بر لوح سنگ حک نشود داستان ما
 بر ما ز اشک، منت دردانه می‌نهد
 هر کس گریست بر هنر رایگان ما
 دیگر به گریه عقده دل وانمی‌شود
 ابری است چار فصل، خدا آسمان ما
 پیر زمانه‌ایم و به افسوس می‌خورد
 اشک زلال، غبطه، به آه جوان ما
 با فیض آب، ابر هوا می‌شود کریم
 مهمان ماست هر که شود میزبان ما
 سبز بهار، زرد خزان آفرید و باز
 سرخی به گل دهد دل آتش به جان ما
 نزدیک شد به دل، سر پنهان به بال و پر
 آتش زدند گرچه «پریش» آشیان ما

باغ ارغوان

غمی غریب به اعماق استخوان دارم
 عجب که با غم جانم هنوز جان دارم
 مرا چه کار به شرح شکوفه‌های چمن
 که در نشیمن دل، باغ ارغوان دارم
 نمی‌گشود ستم روزگار و می‌گشدم
 مصیبتی که از این طبع نکته‌دان دارم
 به پای، تاوُل آسیب روزگارم هست
 به دست، زحمتی از دست پاسبان دارم
 همین نصیب دلم شد که در دو روزه عمر
 جفا ببینم و از این و آن نهان دارم
 قفای قافله پای مرا پر آبله کرد
 چه خاها به دل از دست ساریان دارم
 گرفته اشک «پریشا» دلش بهانه من
 به غم بگو نزنند در که میهمان دارم

سگه نقره

می‌رود نامده، انگار که پر دارد شب
 در شگفتم ز شتابش چه به سر دارد شب
 چو گریزان قفس اشک مرا حوصله نیست
 چکنم نامده آهنگ سفر دارد شب
 نمک عشق و جنون زمزمه با مهتاب است
 بیشتر کوچه دل راهگذار دارد شب
 شب چو از نیمه رود حال مناجات نکوست
 می‌کند روی سحر هرچه هنر دارد شب
 روز را قافله سرخ غروب است از پی
 می‌نهد هرچه قدم رو به سحر دارد شب
 اخگر و اختر اگر شب نشود پیدا نیست
 حق منت بسر شمع و شرر دارد شب
 سگه نقره صبح ار نرسد باکی نیست
 بشتابید که گنجینه زر دارد شب
 چشم و گیسو ز سیاهی است که دارد تأثیر
 شب دعا کن که در این کار اثر دارد شب
 سوز دل خفته به آوای سیه روزان است
 نی دل سوخته تأثیر دگر دارد شب
 همه شب چون شب یلداست بر آسوده دلان
 خسته وادیه را چشم به در دارد شب
 روز نامحرم اسرار نهانست «پریش»
 که ندارد خبر از آنچه خبر دارد شب

صلائی به فرهاد

به شهر دلم داد می زد کسی	دم از جان ناشاد می زد کسی
سحرگه ز بخت خداداد خویش	ز دست خدا داد می زد کسی
مرا صرفه در آرمیدن نبود	که در کوچه فریاد می زد کسی
شنیدم که بر سفره سینه ام	صلائی به فرهاد می زد کسی
ز هم بند بندم جدا می شدند	دم از کوی میعاد می زد کسی
هوا و دهان را قفا می زدند	نفس گر که آزاد می زد کسی

«پیش» این غزل را چو پی ریختم

به سوز دلم باد می زد کسی

بوی بلبل

در چمنزاری که گل بوی تو گل می دهد
 سرو اگر در خاک بنشانند سنبل می دهد
 طبع موزون را تماشا کن که در گلزار ما
 غنچه چون لب می گشاید بوی بلبل می دهد
 این زمان کز قحطی لبخند می آید نگاه
 یک تبسم نشئه صد کاسه مِل می دهد
 اضطراب آبرو خار ره دیوانگی است
 بید مجنون زیر سنگ کودکان گل می دهد
 چون شقایق گوشه ویرانه می باید دمید
 یاس، احساس مرا رنگ تجمل می دهد
 اشک شمع نیمه شب در دیده خوشبین من
 کشته پروانه را غسل تکامل می دهد
 روزگاری من به دل از صبر می گفتم «پریش»
 تازگیها دل به من درس تحمل می دهد

زکوة مستی

در قفس می میرم و مشق رهائی می کنم
 استخوانم را به آتش مومیائی می کنم
 آنچنان شوق طلب دارم که گر دستم رسد
 تاج شه را کاسه کشکول گدائی می کنم
 قحط شادی خود دلیل گوشه گیرها نبود
 بی غمی می بینم و دیرآشنائی می کنم
 کاسه اشکی تهی از آستانم برنگشت
 می خورم خون دل و مشکل گشائی می کنم
 تا بپردازم زکوة مستی میخانه را
 ساغرم را نذر شمع و روشنائی می کنم
 تاج شاهی هم شود بازیچه طفلان شهر
 تانها در خلوت خویشم خدائی می کنم
 گر بجاء ورنه نایجا همسایه ای آگه نشد
 می به خلوت می خورم یا پارسائی می کنم
 تا نیفتم همچنان تسبیح در دست کسی
 روز و شب در جمع تمرین جدائی می کنم
 پیر اگر گشتم خدا دل را جوان دارد «پریش»
 من که سیر آسمان با خسته پائی می کنم

مردمک

دوباره شب شد و طفل دلم بهانه گرفت
 غریب کوچه اشکم سراغ خانه گرفت
 بهانه شعله شد و از سرم زیانه کشید
 ترانه آه شد و راه بی کرانه گرفت
 به سرپناه پرو بال کس دلی نزدیک
 همای ما به ره باد آشیانه گرفت
 چو مردمک که به خوناب می زند پهلوی
 به جرم مردمیم اشک در میانه گرفت
 بهانه ها همه از نیمه راه برگشتند
 نشاط شام مرا گریه شبانه گرفت
 مگر به خون دلش شستشو نمی کردم
 زمانه اشک مرا از چه کودکانه گرفت
 چه بارها که دگر غم ز شانه ام نکشید
 به جرم آنکه سرم پا میان شانه گرفت
 حریم امن حرم بی شکست حرمت نیست
 فدای آنکه به دیوار باغ لانه گرفت
 هزار پر به تمنای کوچ واشده بود
 مرا سپهر در این کاروان نشانه گرفت
 سپهر چشم مرا خشکی زمانه گذاخت
 محیط پشت مرا زخم تازیانه گرفت
 «پریش» چرخ به ما فرصت نشاط نداد
 چو گلبنیم که در مهرگان جوانه گرفت

دل زندانی

عاقبت از غزل بی سرو سامانی من
 دو سه مصراع نوشتند به پیشانی من
 لاف سردرگمی ای برگ خزان دیده مزین
 می برد نسخه، گل از باغ پریشانی من
 منم آن نخل گذرگاه که طفلان با سنگ
 شکر گفتند مرا فصل برافشانی من
 شرم نقصان محبت ز کسم نیست ولی
 خجل از روی توأم ای دل زندانی من
 کم خودگیر به عشق ای دل عاشق که کسی
 این گره را نگشودست به آسانی من
 گر شوم شمع به ماتمکده ام می سوزند
 وین بمن می رسد از بخت شبستانی من
 شکوه از درد به همدرد کن ای گل که به باغ
 غنچه دارد خبر از سر بگریبانی من
 حیف اشک است که صرف غم دنیا گردد
 نکته ها هست به لبخند پشیمانی من
 لب فرو بسته ام از عبرت گلدسته، ولی
 تا خدا می بردم یارب پنهانی من
 بی گمان در سخنم نقش کسی هست «پریش»
 ورنه در شهر کسی نیست به نادانی من

سستی سامان

در وجودت بی خبر از جان مباحش
 ذره در خورشید منزل می کند
 گرچه آسان نیست انسان زیستن
 ناخدایان بر تو منت می نهند
 در سیاهیهای تن دل را بجو
 نیست مرهم در کفت نشتر مزین
 بخشش پنهان ز پیدا خوشتر است
 کام گل را شب نمی تر می کند
 خنده را تقسیم با همسایه کن
 لاف خجالت پیش مهمان کافر است
 با سخن، با دست و پا، با سر، بچشم
 ای گل از این باغ بیرون می روی

جان گرانقدر است فکر نان مباحش
 مقصدت پیدا است سرگردان مباحش
 بی خبر زین علم جاویدان مباحش
 بنده درگاه این و آن مباحش
 سائل سرچشمه حیوان مباحش
 خشت سامان نیستی طوفان مباحش
 ناامید از نیت احسان مباحش
 در سخاوت کمتر از باران مباحش
 بر سر این سفره بی مهمان مباحش
 ناسپاس نعمت یزدان مباحش
 ظالمان را یار و پشتیبان مباحش
 شکوه ناک سستی سامان مباحش

از ادب ایمان پدید آید «پریش»
 بی ادب، سرپیچ، نافرمان مباحش

چراغ چشم

با من اگر که کرد محبت و گر نکرد
 عشقش بجور از دل تنگم سفر نکرد
 رنج زمانه چیست که فریاد از آن کنم
 این شعله سوخت دست و دلم را خبر نکرد
 غافل گذشت از بر من روزگار من
 دل داشت جا و داغ مرا بیشتر نکرد
 فریاد از او که بر سر کوی دریاچه را
 می بست و اعتنا بمن در بدر نکرد
 ما را به اشک گریه طفلی کفایت است
 از دل نبود ناله که در من اثر نکرد
 کی در چراغ چشم من آویخت موج خواب
 تا مرغ شب برای دلم نغمه سر نکرد
 اشکی که ریخت دیده من بی سبب نریخت
 کاری که کرد گریه من سیم و زر نکرد
 دیدم به بوی زلف تو می کرد نیمشب
 آن شکوه ها که دل به نسیم سحر نکرد
 خوش صورتان زمان جوانی گرامیند
 پیر جهان شدیم و غم از ما حذر نکرد
 کوتاه خوشست قصه که ما را دو چشم یار
 چشم انتظار باده ز چشم دگر نکرد
 در من نگر که عشق تو با دست اشتیاق
 آیا کدام بند مرا بال و پر نکرد
 شادم بغم که سوز دلی را شفا نداد
 اشک از وضو به زمزم خون جگر نکرد
 آشفته وار گفت «پریش» این ترانه را
 یادش بخیر آنکه سفر بی پدر نکرد

گل‌های سینه

آهسته پا به خانه دها گذاشتیم
 پای درست را به زمین ما گذاشتیم
 تا بی چراغ دوست بگیرد سراغ ما
 در انجمن چو نکهت گل پا گذاشتیم
 دردا که دور دور وداع امید بود
 روزی که پا به خانه دنیا گذاشتیم
 خونی که ریخت دست فلک در سبوی ما
 خوردیم و داغ بر دل دریا گذاشتیم
 منت پذیر طعنه دندان حسرت است
 آن لب که گاه بر لب مینا گذاشتیم
 قصد سخن حکایت قول و غزل نبود
 گل‌های سینه را به تماشا گذاشتیم
 غم هرچه خواست با دل ما کرد، ای دریغ
 این طفل را برای چه تنها گذاشتیم
 دامن کشان بوی بهاریم چون نسیم
 ویرانه را به وحشی صحرا گذاشتیم
 دنیای دون چو دایه به ما مهربان نشد
 با آنکه کار را به مدارا گذاشتیم
 هرگز نخواست باغ گل از ما، که از ازل
 آتش به دست طفل تمنا گذاشتیم
 با خیل اشک شاهد کوچ محبتیم
 منت ز چشم بر دل شیدا گذاشتیم
 تا یادگار داغ دل ما شود «پریش»
 رفتیم و دفتری به جهان جا گذاشتیم

صبح عیش

سپیده سر زد و شب رفت و ماهتاب گذشت
 بگو به چشم سپیدم زمان خواب گذشت
 نشاط دیدن لبخند صبحگاهان نیست
 مرا که عمر به اندوه و اضطراب گذشت
 به گریه دست نبردیم و ماهتاب پرید
 به خنده لب نگشودیم و آفتاب گذشت
 دلا هنوز چو طفلان بهانه می گیری
 خبر ز خویش نداری مگر، شباب گذشت
 رسید پیری و سجاده می کشم بر دوش
 صبح عیش سرآمد شب شراب گذشت
 همان که بود دلم مست او جوانی بود
 نسیم روحنوازی که با شتاب گذشت
 یکی است مقصد این کاروان و باید رفت
 زمان و سوسه و وقت انتخاب گذشت
 «پریش» رفت به غم عمر من چو بوتیمار
 اگر به خشک سرآمد و گر به آب گذشت

گلاب گریه

چو جام می چنان در بند بند من اثر کردی
 که بر هر ذره‌ام پیوند صدها بال و پر کردی
 ز مرداب تنم بوی هیاهوئی نمی‌آمد
 تو تا در من نشستی هستیم را شعله‌ور کردی
 چو طفلان گاه نوشیدن نفس را در گلو گشتم
 لبالب ساغرم را هرچه از خون جگر کردی
 فغان از رنگ چشمانت که با این موج ویرانگر
 چو برگ گل دلم را ز آشیانش در بدر کردی
 گذر کردی به من از کوچه رؤیا و اینم بس
 که طرف گونه‌ام را با گلاب گریه تر کردی
 چه در گوش دلم گفתי نمی‌دانم، همین دانم
 که چون برگ خزان بر شاخه‌ام پا در سفر کردی
 مرا خون جگر دادند با جرم سخنگوئی
 تو را نازم که دست و دامنم را پُر گهر کردی
 چو در هم می‌شکستی باور تنهائی دل را
 هزارت آفرین گفتم که غم را هم خبر کردی
 من از اشکم نهال واژه‌ها را بارور کردم
 تو با لبخند خود غمنامه‌ام را معتبر کردی
 خروش آفرین از خانه خورشید می‌آمد
 سحرگاهی که بر آئینه جانم گذر کردی
 دلم چون ارغوان از ریشه رنگین بود می‌دانم
 تو داغ تازه‌ام را با نگاهت تازه‌تر کردی
 «پریشا» در حساب عمر خود بیهوده شمارش
 شبانی را که با یادش به بیداری سحر کردی

قبله‌نما

مستی به شهر آینه‌ها می‌برد مرا
 چون برگ گل نسیم ز جا می‌برد مرا
 یک قطره اشک، یک گل لبخند، یک نگاه
 چون برگ کاغذین به هوا می‌برد مرا
 تا کوچه‌های عرش خدا رفته‌ام ولی
 زاهد به سیر قبله‌نما می‌برد مرا
 بشنو ز پیر عشق که با سر دویده‌ام
 آنجا که طفل عقل به پا می‌برد مرا
 هم‌راه داغ ای دل عشق آشنا برو
 زین کاروان می‌پرس کجا می‌برد مرا؟
 افتاده‌ام ز پای چو برگ خزان ولی
 در باغ گل به دوش صبا می‌برد مرا
 یاران، چو رنگ سرخ که از چهره می‌رود
 روی گشاده رو به خدا می‌برد مرا
 چون ساق گل ز خاک جدایی نمی‌کنم
 شوق طلا به فکر ریا می‌برد مرا
 دیدم به چشم بسته بهشت ندیده را
 آزادگی به ملک رضا می‌برد مرا
 از دل «پریش» راضی قهر جهنم
 سوی بهشت گر که عصا می‌برد مرا

گوشه چشم

با دل چو دست درد در آغوش می‌کنم
 خون گر کند به ساغر من نوش می‌کنم
 مشتاق گریه‌ام که دلم واشود دریغ
 عمریست می‌فروزم و خاموش می‌کنم
 آینه‌ام مخوان که به من آنچه می‌رسد
 از لوح سینه دیر فراموش می‌کنم
 ای اشک غم چو قافله از یک قبیله است
 با تو چرا شکایت چاووش می‌کنم
 غمگین حکایتی است که عمری به یک صدا
 راهی که می‌زند دل من، گوش می‌کنم
 هر قطره خون که می‌چکد از زخم سینه‌ام
 اشکی نثار خون سیاووش می‌کنم
 ای دل چو یار پاسخ چشم نمی‌دهد
 خواب تو را برای چه مغشوش می‌کنم
 تا گوشه گیر گوشه چشمی شوم «پریش»
 خود را به سانِ سرمه سیه‌پوش می‌کنم

شعله تهمت

بیا گیریم زانـو را در آغـوش
 چه غم گـر کرد دنیامان فراموش
 چو بی دردند مردم یار دل باش
 نشان ره مـخواه از شمع خاموش
 گیاهی گوشه صحرای به من گفت
 خوشا حال شقایقهای خودجوش
 خشن پوشی به سنگی خفت و خندید
 چو رنجید از پرندی پرریان پوش
 من و خون دل و پیمانۀ خویش
 که چون می نوشمش گوید فلک نوش
 به کوچ کاروان بی نیازان
 جرس گنگ است و خاموش است چاووش
 شنیدم لحظه تلخ جدائی
 به سرو این گفت برگ خانه بر دوش
 چرا مـنت به دوش از باغبانی
 رهائی را به خاک باغ مفروش
 چو آتش می زندت خامشی چیست
 به هرجا جای فریاد است بخروش
 «پریش» از شعله تهمت چه باکت
 که زد لبـخند در آتش سیاووش

ستاره سوخته

راهی به غیر چاک گریبان نداشته است
 درمانده‌ای که طاقت هجران نداشته است
 از گوهر سرشک غریبم نشد خبر
 دلدار ما یتیم به دامن نداشته است
 دیگر دلم به دیدن گل پر نمی‌زند
 شمع سحر امید به پایان نداشته است
 ای بید باغ، ناز به ما می‌کنی، مگر
 دیگر کس این دو زلف پریشان نداشته است
 تا راه آستان تو را جست چشم من
 یک شامگه دلم سرو سامان نداشته است
 مردود ماست خفتن راحت که گرد شمع
 پروانه فتاده ز پا جان نداشته است
 در دفتر شفای طبیبان روزگار
 درد ستاره سوخته درمان نداشته است
 جز آب چشم من که به هر ماجرا چکید
 ابر بهار این همه باران نداشته است
 حاتم بلای دست تهی را ندیده است
 گر همچو ما خجالت مهمان نداشته است
 از مور کمتریم در این خاکدان ولی
 دنیای ما امیر و سلیمان نداشته است
 مجنون اگر هوای بیابان گرفت و رفت
 صحرای عشق منت دربان نداشته است
 ره کی بری به گلشن آغوش او «پریش»
 یک باغ گل هزار غزلخوان نداشته است

سفرهٔ سبز

هرچه در ابر سیه خورشید پنهان می شود
 گوش گل آمادهٔ نجوای باران می شود
 دامن گل را چو می شوید زلال قطره ها
 خانهٔ چشم من از شادی چراغان می شود
 سفرهٔ سبز زمین گسترده از اشک منست
 هر زمان باران ببارد گل فراوان می شود
 لاله با حسرت اگر از تربت فرهاد رُست
 خاک من میعادگاه لاله رویان می شود
 از تماشای چمن حاشا که محروم کنند
 من که دستم راهی چاک گریبان می شود
 خرمی از او نثار تربت سعدی کنید
 گل که با باد سحرگاهی پریشان می شود
 گاه و بیگاه دل تنگ مرا آرد بیاد
 ارغوان هرجا اسیر دست طوفان می شود
 تا ز گلبن شکر ایام نمکخواری کنم
 غنچه در آئینهٔ چشمم نمکدان می شود
 آفرین بر مقدمت ای گل که هر جا پا نهی
 اشک می جوشد، لبان بسته خندان می شود
 خواهش کاشانه بر بی سرپناهان می کنم
 ژاله چون در آشیان لاله مهمان می شود
 می نشانم لاله و پروانه می چینم، «پریش»
 عشق چون فرمانروا شد کار آسان می شود

مانع آفتاب

آفرین گوی بدنفس نشدیم	مهره دست بوالهوس نشدیم
نمک سفره عسس نشدیم	شکر مستی به انزوا گفتیم
تشنه مُردیم و دسترس نشدیم	شاخه سربلند این باغیم
مانع آفتاب کس نشدیم	سقف ما گر به آسمان نرسید
پیش پای اجل جرس نشدیم	ارغوان را به ارمغان بردیم

بر قدمها «پریش» در همه عمر

خاک گشتیم و خار و خس نشدیم

فسانه

ای دوست غم زمانه از تست
 سیلی خور روزگارم اما
 چون ناقه اسیر ساریانیم
 سبز است به آب ریشه ما
 در کلبه تنگ سینه من
 دیرست که از دلم خبر نیست
 بر نخل کویر زندگانی
 نجوای حریم آشیانه
 من آتش عشق را چه دانم
 آگاه ز حرمت سرشکم
 چون شیخ نیاز قبله ام نیست

طفالانه «پریش» قصه‌ای گفت

شیرینی این فسانه از تست

شراب تشنگی

تا نسوزی با عذاب تشنگی غافلی از آب آب تشنگی
می‌گدازم، گرچه تنها خوانده‌ام العطش را در کتاب تشنگی
باش در میخانه لب تشنگان تا بنوشندت شراب تشنگی
عاقبت پیراهن پیمانه‌ام خشک شد از آفتاب تشنگی
گر که بی می مانده‌ام شاید خدای خواهدم بخشد ثواب تشنگی
بس که آمد تشنگی در خواب من تشنه می‌آیم به خواب تشنگی
گر نمی‌زد حرف را آتش لبم سخت می‌دادم جواب تشنگی
می‌زند فریاد، زاهد کم‌گذار خشک لب را در حساب تشنگی
از تنور داغ درویشان خوشست هو کشیدنهای ناب تشنگی
جرعه گر از جوی منت بگذرد عاشقم بر التهاب تشنگی
مرد می‌خواهد «پریشا» تا کند
پیش دریا انتخاب تشنگی

اجاق پیرزن

بغیر از دل که هر شب تا سحر در بزم من سوزد
 نمی‌خواهم چراغ دیگرم در انجمن سوزد
 ببین در عشق استعداد عاشق را که این آتش
 یکی را دل یکی را تن یکی را پیرهن سوزد
 به مدفن تازه می‌مانند دم سردان و بی‌عشقان
 مرا هنگام جان دادن ز داغ دل کفن سوزد
 ز داغ آتشین رخساره‌ای افتاده‌ام از پا
 که انگشت اشارت را به باغ از نسترن سوزد
 ندارم شکوه گرد دستش نمی‌گیرد در آغوشم
 که می‌ترسم ز گرمی ساعد آن سیمتن سوزد
 به ما نازک‌دلان ای یار نازک‌تن ملایم شو
 مخواه آتش که ما را آشیان با یک سخن سوزد
 نه خورشید جهانگردم که از کویت روم گاهی
 چراغ آنگه بها دارد که دائم در وطن سوزد
 بغیر از اشک گرم من که از رخ برده شادابی
 کسی نشنیده تا اکنون که از شب‌نم چمن سوزد
 چه داند مرغ ساحل حال مرغان کویری را
 نی آتش می‌زند بر جان چو جان نای‌زن سوزد
 ستم روشن نمی‌خواهد چراغی را و من و شاهی
 که خود آتش بگیرد تا اجاق پیرزن سوزد
 «پریش» از واژه بی جان گل اشکی نمی‌روید
 من و بیتی که از داغی دلم را تا دهن سوزد

تاوان تنفس

رها کردم چو در امواج بادآباد جانم را
 دگر حسرت نمی سوزد کبود استخوانم را
 گاهی بر سبزه گاهی خوش نشین لاله سرخم
 چنان پروانه بر دوشم نهادم آشیانم را
 حریم ساکتی با شمع و اشک و آستین دارم
 اگر از دل نپرسد گریه راه آستانم را
 محیط آبی چشمی است در آئینه چشمم
 که دریا می شناسد انعکاس آسمانم را
 در این وادی گل خورشید را مانم که از گرمی
 نمی پرسند و می جویند مشتاقان نشانم را
 هنوزم بوی دود از روزن اندیشه می آید
 بجرم این که همچون شمع رقصاندم زیانم را
 به رنگ خون بر احوال من و دل دایه می گرید
 اگر یکشب بگوش او بخوانم داستانم را
 من و مقیاس زانوئی که سر بر خاک بگذارم
 زمینی این چنین باید که بشناسم زمانم را
 در این آشفته باغ بی در و دربان من آن سرورم
 که واجب بوسه کردم دست پیر باغبانم را
 بتاوان تنفس خاک ساحل می خورد ماهی
 پشیمانم که گاه ناله واکردم دهانم را
 «پریشا» برگ برگ دفترم دارد نشان از من
 اجاق گرم من گوید گذشت کاروانم را

نارُبُن و نارون

در کلبه خود گوشه گرفتم، وطن این است
 همصحبّت با دل شده‌ام، انجمن این است
 یک لحظه آرامش و از خلق رهیدن
 گر دست دهد جنت موعود من این است
 در شعله دلم پر زد و انگاشت که آب است
 ای داعیه‌داران شرر، سوختن این است
 افسوس ز خونی که به تاوان هنر ریخت
 داغی که به دل داشت غزال ختن این است
 چون تنگ شود حوصله مگذر ز گریبان
 ما را سبب پارگی پیرهن این است
 باید بنویسیم چه کردیم به دنیا
 منظور سپیدی ز قماش کفن این است
 گر برنده‌ی سایه‌ای از برگ بیاور
 پندار من از نارُبُن و نارون این است
 تا عاشق مالی خبر از حال نیابی
 در خوشه دو سر نیست برادر، سخن این است
 پژمرده مشو ترسمت از چشم بیفتی
 تفسیر نواخوانی مرغ چمن این است
 تمرین بزرگان به «پیش» این هنر آموخت
 رمز سخن طوطی شکرشکن این است

تیمم

بر لبم حرف ما و من گم شد
 تسلیت گو به اشک غم، که دلم
 دست را لحظه پشیمانی
 می توان چون ستاره سوخت به عرش
 طعم آزادگی حرامش باد
 آن زمان دست شستم از دنیا
 راضی بخت خود شدم که زمین
 باغ گل گشت نقطه ای از خاک
 ما نشستیم ودانه ای در خاک
 مرد من رفته رفته مردم شد
 کشته و مرده تبسم شد
 به زمین کوفتم تیمم شد
 می توان روی خاک انجم شد
 هر که پا بسته ترحم شد
 که سبوسایه گستر خم شد
 زیر دست سپهر هفتم شد
 نقطه ای زادگاه کژدم شد
 جوش زد، قد کشید، گندم شد

هر که گوید «پریش» کو؟ گوید

در غبار وجود خود گم شد

لبخند شهریاران

برخیز تا بجوشیم از خاک در بهاران
 چون سبزه فرش گردیم در رهگذار یاران
 در کوچه باغ بستان خواه از خدای قوت
 تا خستگی درآید از جان لاله کاران
 از چشم می فروشی ما را پیاله ای بس
 دنیا بود حلال دنیا نگاهداران
 می گیریم و به چشمم اشک امیدوار است
 یارب مباد کوتاه دست امیدواران
 بر تنگنای باده لبهای من گواه است
 چون تشنگی که پیدا است در چشم روزه داران
 با تو شریک در دیم ای سرو سالخورده
 ما پیر روزگاریم تو پیر روزگاران
 در گریه های درویش غیر از خدا کسی نیست
 لبریز اضطراب است لبخند شهریاران
 با خشت و شیشه تا چند ره بر نسیم بستن
 بوی خدا بلند است در کوی خاکساران
 تا سرخ رو به محشر دست از کفن برآرم
 روح مرا بپیچید در آه داغداران
 ما را غزل «پریشا» کاشانه داد بر باد
 پرپر شود شقایق با بوسه های باران

بوی بی کسی

می دهم چون خاک بوی بی کسی
 گر کسان، این بی محبت مردمند
 در دلم باید نشان از داغ جست
 رستگاری را تکامل می دهد
 گرچه غم از تنگ جایی شکوه کرد
 آرزوی طبع یکروی من است
 آه سردم در گلوی بی کسی
 ما و در دل آرزوی بی کسی
 در نگاهم جستجوی بی کسی
 بی نشان مردن به کوی بی کسی
 من نیاوردم به روی بی کسی
 گم شدن در چارسوی بی کسی

از دلم آئینه می سازم «پریش»

تا نشینم روبروی بی کسی

زبان دل

گر چه عمری به عرش رو نزدیم
 از کسی گر شکستمان نرسید
 شیوه ما کناره جویی بود
 تا به نامحرمان نیامیزد
 رسم ما کاوش عقیده نبود
 به زمین رو زدیم آخر کار
 شکوه را با زبان دل گفتیم
 بندگان خدای را، به خدا
 با کسی غیر آب و آینه
 آرزو مند رفت از دنیا
 گل ما پیشوند خار نداشت
 غبطه بر حال ما گرش گریاند
 گر خزان ره به بوستان بردیم

بوسه بر خاک، بی وضو نزدیم
 طعنه بر پاره سبو نزدیم
 می نابی کنار جو نزدیم
 بین صد های و هوی هو نزدیم
 در کس را به جستجو نزدیم
 به سپهر بهانه جو نزدیم
 همچو نی ناله از گلو نزدیم
 پا به نان و به آبرو نزدیم
 ساغر اشک رو به رو نزدیم
 آرزویی که دم از او نزدیم
 خیمه در کوی زشتخو نزدیم
 خنده بر گریه عدو نزدیم
 به گلی طعن رنگ و بو نزدیم

دم «پریشا» ز شکر زن، هرچند

نفسی را به آرزو نزدیم

کتاب پاره

فکر مستی را تهیدستی پریشان می‌کند
 مرد را جان‌کنند از هستی پشیمان می‌کند
 گرچه مادر گفت چشمت را به کارت باز کن
 زندگی را چشم بستن بر من آسان می‌کند
 از خجالت گر بمیرد اهل دولت خوشتر است
 هر کجا درمانده‌ای سر در گریبان می‌کند
 می‌توانی جست با شمعی دل درویش را
 شب‌نمی کاشانه گل را چراغان می‌کند
 گریه کردیم و نیامد نم به چشم آسمان
 گرچه در تبخیر، آب ایجاد باران می‌کند
 اولین شرط هنرمندی پریشان خاطریست
 آدمی را این کتاب پاره انسان می‌کند
 دیگر از شمع سحر افسانه کمتر گو که دل
 پاک می‌سوزد ولی از چشم پنهان می‌کند
 آرزو بر هم مچین ای طفل بازیگوش دل
 کانچه برهم می‌گذاری غصه ویران می‌کند
 زشت پنداری علاج زشتی رخساره نیست
 جغد را بد دیدن از گلشن گریزان می‌کند
 سرگران شد هر که با تو سرگرانی کن به او
 هر گرانی را دهان بسته ارزان می‌کند
 با شقایق آنچه رفت از قطره باران «پریش»
 اشک گرم با دل رنجیده‌ام آن می‌کند

مائدهٔ تاک

گاهی که لب به مائدهٔ تاک می‌زنم
 چون صبح آسمان نفس پاک می‌زنم
 عِلمِ دری به خلوت دلخواه وانکرد
 سنجیده گِل به روزن ادراک می‌زنم
 زان دم که خشتهای طلا نشئه‌ام نداد
 مستم به یمن بوسه که بر خاک می‌زنم
 گر آه می‌کشم ز دل سرخرنگ خویش
 خفتی به فرش آبی افلاک می‌زنم
 خاکم ولی به محفل گوهر نشسته‌ام
 گردست رد به سینه خاشاک می‌زنم
 دردا که در زمانه صدایم صدا نداشت
 با آنکه گل به گیسوی پژواک می‌زنم
 چون مطربان محفل منعم، زمان شعر
 خوشحال می‌نشینم و غمناک می‌زنم
 چون گُل اگر مجال بهارم دهد سپهر
 پیراهنی به شوق صبا چاک می‌زنم
 باور نمانده بر نفس دیگرم «پریش»
 چون اسب خسته گردم چالاک می‌زنم

چراغ اشک

ز پاکی گل به چشم خود کشد دست تر ما را
 شراب شبنم است آبی که شوید ساغر ما را
 چنان بی رنگ آتش می زنیم ای دوست دامن را
 که طوفان هم نجوید کوچه خاکستر ما را
 مگیر از ما سراغ دل که در صحرا توان دیدن
 به اندام شقایقها لباس محشر ما را
 عجب خواب خوشی دارد زمین بی تمنائی
 میان برگ گل گسترده مادر بستر ما را
 نمی داند کجامان می برد سر زیر پر بردن
 قفس بیهوده می بندد ره بال و پر ما را
 چه باک آزرده جان دادن که بر ما می نهد منت
 چو انگشت ظریفی می گشاید دفتر ما را
 میاور پشت دستت را برون از آستین زاهد
 اگر بر آستان اهل دل دیدی سر ما را
 ز داغ لاله عریان شد چراغ اشک ما آری
 گریبان پاره می داند بهای گوهر ما را
 چمن با لانه یکسانست بر مرغی که می میرد
 مکن منت پذیر آب و آتش پیکر ما را
 در آن گلشن که گل هم اختلاف پشت و رو دارد
 چو رخت کهنه فرقی نیست روی دیگر ما را
 عدالت را تماشا کن که جبران خوشیها
 مناعت بوسه باران می کند خاک در ما را
 به رقص بوی گل باید خدا را چشم بوسیدن
 «پریش» آئینه کی دارد شتاب باور ما را

گریه بیگاه

پاره‌ای بر خاک مستی از سبویی یافتم
 بر سر خاکی رفیق راستگویی یافتم
 نقش ناکامان نمی‌میرد، که هرجا گل شکفت
 بر سر دستش دل پر آرزوی یافتم
 علت و معلولم آسان گشت، چون بر دست مرد
 بر سر هر پینه پایِ آبرویی یافتم
 دفتر عمرم که غیر از رنگ ناکامی نداشت
 زیر و رو کردم چو حال جستجویی یافتم
 سوختم چون غنچه پاییز اما خوشدلم
 با سیاهی بین گلها رنگ و رویی یافتم
 در سرم شوق سفر با کاروان کعبه نیست
 من خدا را در جمال خوبرویی یافتم
 باده را یارب حلالم کن، که هرگه می‌زدم
 گوشه چشم ترم آب وضویی یافتم
 سجده شکرانه کردم گریه بیگاه را
 هر زمان دل را مجال شستشویی یافتم
 آن چنان بر نکه باد صبا دامن زدم
 تا شمیم دلکشی از چین مویی یافتم
 گنج پیدا می‌شود در گنج تنهایی «پریش»
 شکر ایزد گوشه بی‌های و هوئی یافتم

خون یا شراب

کم‌کم ز داغ دل غزلم آبرو گرفت
 خارم کنار لاله و گل رنگ و بو گرفت
 از گرد راه زخم زبان هم به ما رسید
 روزی که سنگ راه دیار سبو گرفت
 ما را سکوت، بوی رضایت نمی‌دهد
 نفرین به آنکه با قفس تنگ خو گرفت
 خوش باورم مخواه که ماند به یاد طفل
 شیری که مادرش به دو رنگی از او گرفت
 خون یا شراب جرعه به فردا نمی‌نهم
 شاید اجل به نیمه شامم گلو گرفت
 بی رنج ره به نقطه مضمون نمی‌رسی
 این قلّه را نگاه من از جستجو گرفت
 گفتم هزار بار دگر پشت و رو کنم
 تا کهنه‌های رخت محبت رفو گرفت
 گل را فدای گوهر اگر می‌کنی رواست
 قربان آبرو که ره آرزو گرفت
 ز بهار لطف و حوصله گفتم خدای را
 اهل ریا چو دست دعا پیش رو گرفت
 شک در قبول ذکر نمازش نمی‌کند
 مستی که با شراب «پریشا» وضو گرفت

نامحرم

می‌کشد عشقم بسوئی، حسرت دنیا بسوئی
 من بسوئی رفته‌ام عمری، دل رسوا بسوئی
 تا دیار خاطراتم می‌روند و می‌برندم
 داغ مستیها بسوئی، تنگدستیها بسوئی
 کاغذ خط خورده از شعرم که با خود می‌کشندم
 بخت سرگردان بسوئی، باد بی‌پروا بسوئی
 عاشقی را گر چو من معشوقه از خویشش براند
 می‌رود اما نگاه او بسوئی، پا بسوئی
 تخته بند کشتی بشکسته را مانم که دائم
 آردش ساحل بسوئی، راندش دریا بسوئی
 می‌روم چون دیگران در کوچه اما در ضمیرم
 هر سر موئی بسوئی، می‌رود اعضا بسوئی
 دیرگاهی می‌رود ای ساغر اما در کنارم
 تو بسوئی خشک لب افتاده‌ای، مینا بسوئی
 اشک را لازم که گر نامحرمی از در درآید
 او بسوئی می‌شود پنهان ز چشم و ما بسوئی
 طفل فریادم در این قحط تماشا نیست تنها
 من بسوئی مانده بیکس، لاله صحرای بسوئی
 این شگفتی بین که در یک خانه با هم کرده سازش
 خنده نادان بسوئی، گریه دانا بسوئی
 منزل معشوقه یک در دارد و همچون غریبان
 پیرو بودا بسوئی، می‌رود موسی بسوئی
 می‌برند از پی «پریشا» خاطر آشفته‌ام را
 حسرت امشب بسوئی، وحشت فردا بسوئی

شرم تمنّا

آزاده از مقام رضا پا نمی‌کشد
 گرد و غبار، جور ز تپا نمی‌کشد
 چون آذرخش جلوه ما در افول ماست
 یک لحظه سوختن به تماشا نمی‌کشد
 ای شمع نیمه جانِ سحرگاه تا بکی
 گریان آن شبی که به فردا نمی‌کشد
 بر استخوان سوخته منت ز توتیاست
 بیمار دل عذاب مداوا نمی‌کشد
 پیمانه‌ای که چون دل من زود بشکند
 منت ز خشکدستی مینا نمی‌کشد
 آیا چه گوشه‌ای ز قلم اوفتاده است
 رنجی که از زمانه دل ما نمی‌کشد
 سختی بکش که هر که عذاب جهان کشید
 از روی خـلق شـرم تمنّا نمی‌کشد
 گر دست دوستی دهم بعد دشمنی
 کار سپهر و من به مدارا نمی‌کشد
 کمتر ز قطره‌ایم ولی همت بلند
 ما را به پایبوسی دریا نمی‌کشد
 عاقل مدام سنگ به دیوانه می‌زند
 نادان ستم ز مردم دانا نمی‌کشد
 تا کی «پریش» حسرت فردا به جان تو است
 تلخی مکش که کار بدانجا نمی‌کشد

لبخند باور

بس است مویه بیا راه دیگری بزнім
 بیا به گوشه عشاق هم سری بزнім
 بیا که بر سر این خاکدان پر آشوب
 بکور چشمی قفل و قفس پری بزнім
 دلی که عرصه تاراج کینه شد، دل نیست
 به خون مرده بیایید نشتری بزнім
 به عذرخواهی خستن، شکستن و بستن
 گلی به شهر بال کبوتری بزнім
 ندیده‌ای که به گل خیمه می‌زند زنبور
 بیا به داغ دل تنگ خود بری بزнім
 بیا که در غم صدها شهید خفته به خون
 لبی به کاسه پراشک مادری بزнім
 بیا که در ره برگشتن از خرابه یأس
 بر آستانه امّید هم دری بزнім
 نمک به زخم تو گر می‌زنند باکی نیست
 بیا چو بلبل گل ناله تری بزнім
 به شکر گام زدن، شادمانه خندیدن
 سری به خسته زندان بستری بزнім
 «پیش» عمر به کامم نرفت و می‌باید
 بر این مشاهده لبخند باوری بزнім

آتش پوش

ناله گیرم برنیاید از لب خاموش ما
 کاشکی دنیا خجالت می کشید از دوش ما
 سینه را بیگانه با شکر و شکایت کرده ایم
 حالت آئینه دارد خانه خاموش ما
 غم نه خود امروزمان سر در گریبان برده است
 الفت از دیروز دارد دست با آغوش ما
 همچو طفل و بوی مادر از ولادت آشناست
 با صدای پای حرمان پرده های گوش ما
 آگهیم از ساغر خون جگر کز فرط شوق
 تا ثریا می رسد گلبانگ نوشانوش ما
 در هنر کاشانه دارد غم که هم پیمانه اند
 طبع مضمون جوش ما با جان حسرت کوش ما
 سود ما سودائیان این بس که بر لبها نشاند
 لاله لبخند باغ خاطر مغشوش ما
 خانمان بر باد خاکی آنچنان شکرانه گفت
 کز خجالت آب شد فریاد آتش پوش ما
 خاطر آزادگان سامان نمی گیرد «پریش»
 بستگی با تیشه دارد ریشه خودجوش ما

شرمگین

هرچه گفتم می‌گدازم، دل ز من باور نداشت
 آتشی بر خرمن ما زد که خاکستر نداشت
 خار و خس چون گشت خاکسترها شد، ای دریغ!
 آتش دل هیچ‌گاه دست از سرِ ما برنداشت
 غم اگر بر دل شیبخون زد گناه از او نبود
 من گنه‌کارم که این ویرانه هرگز در نداشت
 روزگاران را به پای خسته پیمودم ولی
 این بیابان جز گل حسرت گل دیگر نداشت
 خاک با خود قدر گوهر را برابر کرده است
 ورنه دریائی به قدر چشم من گوهر نداشت
 نیست حرفی گر زمین فرزند خود را می‌خورد
 کاش این نامهربان نام خوش مادر نداشت
 زردرو چون برگ پاییزم که در باغ وجود
 آن درختی شرمگین آمد که برگ و بر نداشت
 خشت حایل، بر سرم چندیست منت می‌نهد
 ای خوشا آنکس که مُرد و سایه‌ای بر سر نداشت
 شعله خس بود ما را جلوه هستی «پیش»
 آنکه شد آماده پرواز و بال و پر نداشت

موج ملامت

به بوی عطر برگ یاسمینی
 به درویشی که با امید چشمی
 به آن عارف که در موج ملامت
 به آن مستی که گاه گریه کردن
 به آن لبها که میلرزد ز حسرت
 به آن دستی که گاه دادخواهی
 به آن گندم که می کاود بشوقش
 به آن اشکی که می خشکد به ناچار
 به آن بی کس، به آن تنهای خاموش
 که بی ذوقی اگر خوش منظری را
 که می نازد به زلف نازنینی
 بسازد با دو بادام اربعینی
 نه آئی را به دل گیرد نه اینی
 نباشد در ضمیرش ترس دینی
 که جان گیرد کلام آخرینی
 بزانوئی خورد یا بر زمینی
 شکافی را به ناخن خوشه چینی
 به سر انگشت یا بر آستینی
 که در محفل ندارد همنشینی
 بیبینی و نگوئی آفرینی

«پریشا» حال آن انگشتی خوش

که دارد در بغل زیبا نگینی

دست سرد

بهار رفت و لبی را ترانه‌ای نگشود
 پرنده‌ای پری از آشیانه‌ای نگشود
 به روزگار طبیعت مگر چه آوردند
 که بلبل‌ی پر و بالی ز لانه‌ای نگشود
 چراغ کوچه مگر بیم روشنائی داشت
 که پای شب زده‌ای را بخانه‌ای نگشود
 لبی سراغ کسی را ز خانه‌ای نگرفت
 کسی دری به حریف شبانه‌ای نگشود
 ز شاخه‌های خزان خفته برگ سر نکشید
 نسیم چین ز جبین جوانه‌ای نگشود
 چه یادها که نرفت از ستمکشان افسوس
 که حرفها گره از بار شانه‌ای نگشود
 غرور عقده دل را ترنمی نشکست
 زبان گریه ما را بهانه‌ای نگشود
 چه کودکان که سرانگشت در دهان خفتند
 یکی لبی به نیاز فسانه‌ای نگشود
 فغان ز سردی نفرت که انجماد نداشت
 دریغ کاتش غیرت زبانه‌ای نگشود
 دهان پنجره‌ای را بشوق بوی بهار
 کس از درون به بلند آستانه‌ای نگشود
 چه سجده‌ها که درازای عمر داشت ولی
 یک از هزار گره را دوگانه‌ای نگشود
 «پیش» باور آن دست سرد را چکنم
 که دفتر غزل غمگانه‌ای نگشود

فروغ محفل منعم

به بزم تنگدلان چون پیاله خندان باش
 نسیم عاطفه بر خاطر پریشان باش
 به شکر آنکه تو را نیست سلطه بر سر مور
 هزار مرتبه سلطان تر از سلیمان باش
 همیشه بر سر گل آسمان نمی بارد
 گشاده دست تر از قطره های باران باش
 فروغ محفل منعم به ره نشین نرسد
 چراغ قافله بر رهرو بیابان باش
 مخواه عاطفه از مردمان بالادست
 پس از خدای به امید زبردستان باش
 خطاست بین دو دل داده را جدا کردن
 اگر ز شاخه گلی چیده ای پشیمان باش
 جفا مکن غم کس را مخواه دل مشکن
 ادب بورز، محبت نمای، انسان باش
 مدام ای سر زلفی که برده ای دل من
 سیاه تر ز شب روزگار هجران باش
 قدم چو می زنی ای دوست بر مزار «پریش»
 چو بلبل که به گل می رسد غزلخوان باش

توضیح سوزن

چشمم به شوق اشک سحرگاه روشن است
خورشید صبح سایه‌نشین دل من است
ظنّ فسرده‌گی به من از شعر من مبر
بلبل زبان غنچه خاموش گلشن است
احساس غم نکردی اگر پیش غمگنان
در سینه‌ات به جان تو دل نیست، آهن است
افغان نمی‌کنم، که گلویش فشردنیست
طفلی که شیوه‌اش به دم شیر شیون است
آهسته رو که بخت رهین شتاب نیست
آبی که خاک می‌خورد از آرمیدن است
من از زبان ساقه سرکش شنیده‌ام
سر را حجاب چاک گریبان زگردن است
تنها دلیل مرغ گرفتار در قفس
نیمی ترانه خواندن و نیمی پریدن است
باری عبث به دوش خود ای دوست می‌نهی
جایی که دوست مانده به توضیح سوزن است
هر چرخشی که چرخ فلک می‌زند، بدان
سنگی نصیب کوزه‌ای، از این فلاخن است
گر جان دهم به مدح جهان رو نمی‌کنم
دنیا «پیش» با من از این روی دشمن است

گلوبند گل

نه تنها در قفس بنشستم و سر زیر پر کردم
 به افغان عندلیبانرا ز فروردین خبر کردم
 شکست زندگی از عشق ورزیدن نمی‌کاهد
 که من کنج قفس هم گوش بر آواز پر کردم
 به جنت هم ندادم بوی خاک آشیانم را
 چو مرغان مهاجر گر شبانگاهی سفر کردم
 سر شوریده‌ام فردای محشر سایبان دارد
 ز دامن‌ها که در مستی به آب‌گریه ترک کردم
 اگر دوشین نشستم با دل دیوانه‌ام، شادم
 شبی را با چراغ رو بپایانی سحر کردم
 هنوز انگشت حسرت می‌گزم از دست نادانی
 که شمعی را شبی در بزم یاران شعله‌ور کردم
 ز شعرم می‌کشم شرم تهیدستی و خرسندم
 گلوبند گلی آویزه نام پدر کردم
 رخ زیبا، وفاداری نمی‌داند، ز من بشنو
 که در این ره دل بیچاره‌ام را در بدر کردم
 چو می‌گویی هنر، یاد از «پریش» خسته دل می‌کن
 که منم بر مزار این جوان خاکی به سر کردم

چراغ خانه

به گلشن می رود بوی گُل از کاشانه ام امشب
 صفا دادی و روشن شد چراغ خانه ام امشب
 نشستم دیگر از جمع طرب خالی نمی ماند
 تو هستی بلبل و شمع و گل و پروانه ام امشب
 نه خود با دیدنت از سر گرفتم نوجوانی را
 که می رقصد شراب کهنه در پیمانه ام امشب
 اگر دست از سر چشم سیاهت بر نمی دارم
 مکن عییم گرفتار دل دیوانه ام امشب
 نه از مستی سرم سودای سیر آسمان دارد
 گلم، شمعم، شرابم، ساقیم، میخانه ام امشب
 دعائی را که هشیاری سبب سوز اجابت شد
 به گردون می رساند گریه مستانه ام امشب
 اگر فردا به غم باید به عالم دیده وا کردن
 «پریشا» خوشدلم کز عالمی بیگانه ام امشب

ناز باران

قهر باران، جور طوفان داشتم
 خود نکردم دامن غم را رها
 در جوانی چهره‌ام درهم شکست
 گل نمی‌خواهم که در باغ دلم
 خجلت دل را کشیدم سالها
 پشت دیواری به خاکم بسپرد
 هرچه بلبل نغمه خواند و گل شکفت
 تا چراغان بود با سیلی رُخم
 میهمان بودم در این دنیا ولی
 ساعتی صدمبار مردم ای دریغ
 ریشه‌اش در انتظار تیشه بود

روزِ خشکی منت آتش «پریش»

فصل سبزی ناز باران داشتم

بلبل تصویر

وقتی دل شکسته زمینگیر می شود
 جان از جهان و اهل جهان سیر می شود
 وقتی بهار با غم و تشویش همراه است
 در قلاب چشم غنچه گل پیر می شود
 وقتی ز دست مردم دنیا دلت گرفت
 اشکت ز چشمخانه سرازیر می شود
 امروز عزم صحبت من کن که زنده ام
 فردا اگر اراده کنی دیر می شود
 مرهم به بال زخمی مرغان نمی نهد
 صیاد آنزمان که خداگیر می شود
 در خواب اگر به دست تو انگشتی کنند
 پایت اسیر حلقه زنجیر می شود
 غیر از خدا برای کسی درد دل مکن
 اظهار غم بهانه تحقیر می شود
 از ناسزا مرنج که انسان به خالقش
 نزدیک با ملامت و تکفیر می شود
 با زشت فطرتان به تضرع سخن مگوی
 سگ برگدای راهگذر، شیر می شود
 با سیل خون چو لانه جفدان شود خراب
 آباد خانه ای که به شمشیر می شود
 بی روح بس که پنجره را می کند نگاه
 کم کم «پریش» بلبل تصویر می شود

علت اشک گدا

گِرد دل گشتم صفا را یافتم
 آنچنان گشتم که در بیدای عشق
 همچنان پروانه در آغوش گل
 عشق بی خون جگر مقدور نیست
 شب نوردی کن که من در دست شب
 گفت جاوید است «حافظ» صوت عشق
 خیره گشتم بر زمان تا عاقبت
 بی خدایی برد قارون را به خاک
 تربت آزاد مردان مشکبوست
 شب که مرغان انجمن آراستند
 بر فراز گنبد دستارها
 روزگار از خنده ام شرمنده شد
 آبرو را پشت سر افکنده بود
 عاشقی کردم خدا را یافتم
 رد پای کیمیا را یافتم
 بوی یار آشنا را یافتم
 سر داغ لاله ها را یافتم
 درج مکنون طلا را یافتم
 جستجو کردم، صدا را یافتم
 لحظه خاص دعا را یافتم
 من به دریا جای پا را یافتم
 رمز خاک کربلا را یافتم
 لذت مضمون «ما» را یافتم
 پیچ و خمهای ریا را یافتم
 من رگ این بی وفا را یافتم
 علت اشک گدا را یافتم

چشم را بر روی ناممکن «پریش»

بستم و مشکل گشا را یافتم

سوزن ستم

شبنم اشک شراب جگر سوخته است
 آب سرد آینه دار گل افروخته است
 واژه اشک به پیشِ نظرم می‌رقصد
 بی‌گمان گوشه بزمی جگری سوخته است
 خنده در اشک بزن، گریه بی‌شیون چیست
 شمع یک صفحه ز دیوان دل آموخته است
 تا ابد نام بلندش غزل دوران باد
 آنکه خود را به بد حادثه نفروخته است
 پیرو مکتب عشقم، که مریدش چون مُرد
 می‌برد همراه خود، آنچه که اندوخته است
 فرّخی شاعر غمهاست «پَرِشا» که لبش
 با نخ و سوزن ارباب ستم دوخته است

رنگین کمان

برخیز تا برانیم از بوستان خزان را
 شاید جوانه بندیم آواز باغبان را
 ابری سیاه و خاموش بر باغ سایه افکند
 روزی که پر بریدند مرغان نغمه خوان را
 رفتم به باغ اما از گل نشان ندیدم
 باید که تسلیت گفت با گریه گل نشان را
 ای مست جامه سُرخان با من بخانه برگرد
 طوفان بقهر پیچید طومار ارغوان را
 جایی که گل بمیرد انصاف می توان داد
 رجحان دهد چکاوک بر باغ آشیان را
 در اشک ابر دیگر رنگین کمان ندیدیم
 از بس نگه نکردیم با عشق آسمان را
 با جرم یک تبسم گل را گلاب کردند
 ای گلرخان بدانید انجام داستان را
 آزرده از چمن رفت برگ شقایق افسوس
 شکرانه ای نگفتیم این فیض رایگان را
 در فصل زرد پائیز بیم از دریچه دارم
 دیدن نمی توانم کوچ پرندگان را
 حیران، «پریش» غمگین سرمی نهم بزانو
 تا بیش از این نبینم آسیب مهرگان را

خطاپوش

می‌زنم بوسه به رؤیا لب خونجوش تو را
 وز صبا می‌شنوم نکهت آغوش تو را
 چه زیان داشت که یکشب من و آئینه و شمع
 به تماشا بنشینیم بر و دوش تو را
 مست خوابی و بر آن بستم آید حسرت
 که در آغوش کشد پیکر مدهوش تو را
 بشمارم چون نسیم ای گل صبح و بگذار
 لب خاموش تو، بوسد لب خاموش تو را
 غیر داغی که فتادست بجان گل سرخ
 به چه تشبیه کنم شرم بناگوش تو را
 شب و مهتاب امید است که حاشا نکنند
 زاری نیش مرا زمزمه نوش تو را
 به وفائی که نکردی، ز جفا می‌گذرم
 هر زمان می‌نگرم حسن خطا پوش تو را
 رفتی و بر شب احوال پریشم سوگند
 که فراموشی تو نیست، فراموش تو را

تنگ بلور

با فریب روشنی از خویش دور افتاده‌ام
 ماهی بحرم که در تنگ بلور افتاده‌ام
 تا چه گل گردون بریزد بر سر خاکستم
 دست صد انگشت سرّوم، در تنور افتاده‌ام
 ریشه‌ای با من سرود سبزگشتن سر نکرد
 اشک وارون طالع کز چشم شور افتاده‌ام
 چون فلاخن بخت پروازم بلند افتاده است
 دفتر شعرم به دست بی شعور افتاده‌ام
 بر سرم بی درد مردم پای می‌مالد، دریغ
 سگّه سائیده‌ام در دست کور افتاده‌ام
 در تماشایم فلک را قدرت ادراک نیست
 عکس گندم خوشه‌ام در چشم مور افتاده‌ام
 در میان انجمن تنهای تنهایم، دریغ
 چون پری در برکه دنیا به تور افتاده‌ام
 تا نگریم دایه بدخو نمی‌خواند مرا
 داغ پنهان در دلم، فکر ظهور افتاده‌ام
 هم غریبی می‌کنم هم آشنایی، ای عجب
 سرخ گلبرگم که در گیسوی بور افتاده‌ام
 بُعد منزل را نمی‌دانم، ولی در راه عشق
 گرد و خاکم در پی سمّ ستور افتاده‌ام
 نذر اشک و گونه کردم آستین کهنه را
 بس که بی عشقم به فکر وصل حور افتاده‌ام
 خسته پا قصد بلندای سخن دارم «پریش»
 ذره‌ام یاران ولی در موج نورافتاده‌ام

برهنه پا

هر کس که هوای ما ندارد	جانی به غم آشنا ندارد
از من بپذیر و با خدا باش	مخلوق خدا وفا ندارد
عشقی که امید وصل دارد	عشق است ولی صفا ندارد
از رنگ پریده حال ما پرس	بشکستن دل صدا ندارد
ما را چه به کوی زرپرستان	این کوچه برهنه پا ندارد
افزون مطلب که رزق مقسوم	حاجت به خدا خدا ندارد
گلخانه بنا مکن که در باغ	گل خانه ز گل جدا ندارد
بی عشق نمی توان غزل گفت	نی بی نفس این نوا ندارد
خوش رقص مشو که پادشاهت	در بزم به رقص واندارد

هر کس که «پیش» غیر دل گفت

در محفل عشق جا ندارد

درد نهان

تنها نه در عزای زمین آسمان گریست
 روزی که من جوانه گرفتم خزان گریست
 آمد لبم به خنده نشیند، دلم نخواست
 غمگین منم که دیده‌ام از زعفران گریست
 شب‌نم نشُست عقده گل‌های باغ را
 صد کوزه اشک در غم دل می‌توان گریست
 از بس کسی به لانه من سر نمی‌زند
 با من به حال بی‌کسیم آشیان گریست
 روزی که رفت محمل بختم بسوی خاک
 چشمم دوید و در پی این کاروان گریست
 یک سینه شکوه داشت ز آزار مهرگان
 آنجا که باغ خنده زد و باغبان گریست
 جز غم کدام لقمه من در گلو نماند؟
 دیوانه بود آنکه بر این استخوان گریست
 با آنکه اشک در پی لب‌خند می‌دود
 باید بهار خنده زد و مهرگان گریست
 آهسته اشک ریز که از ترس آبرو
 با چشم دل «پریش» به درد نهان گریست

لاله پژمرده

بگذار که در خانه غریبانه بگیریم
 بگذار بدرد دل دیوانه بگیریم
 سر بر سر زانوی غریبی بگذارم
 بر حال خود و مردم بیگانه بگیریم
 تا اشک من انگشت ترخم نپذیرد
 دل گفت که آهسته و در خانه بگیریم
 لب‌ریز شرابش کنم از اشک شفق رنگ
 چون ابر اگر بر سر پیمانه بگیریم
 تا درک کند غربت پرپر شدنم را
 بمر لاله پژمرده به ویرانه بگیریم
 من شمع مزار توام ای عاطفه می‌پسند
 بر مردم بی‌درد به کاشانه بگیریم
 چون سائل هر روزه بدنبال تو ای عشق
 تا چند از این خانه به آن خانه بگیریم
 در پای گلی، گوشه باغم بنشانید
 تا جای سرشک از مژه پروانه بگیریم
 طفل است «پریش» آنکه بخندد ز حکایت
 من عاشق آنم که بر افسانه بگیریم

رسم قدیم

با تو چه دلپذیر است راز و نیاز کردن
 یک قیلگان ندانند صد جانماز کردن
 همچون نسیم بی‌رنگ باید ز خود تهی شد
 شاید توان به زلفت دستی دراز کردن
 ای دل کنار بزمش خاکسترانه بنشین
 رسم قدیم شمع است سوز و گداز کردن
 می‌گیریم و چه سازم، عشق است و می‌پسندد
 هر لحظه صد بهانه بهر تو ساز کردن
 ما را به یک تبسم خرسند کن که خیر است
 طفلان خوشه چین را نذری نیاز کردن
 یارب به سروقدان رفتار کبک زیباست
 حاشا که کهنه گردد آئین ناز کردن
 باید که بین شیشه با سنگ آشتی داد
 باید بگوش تیشه نجوای ساز کردن
 احساس سایه بودن با آفتاب کفر است
 از دل سخن نباید با دل‌نواز کردن
 از دست خود «پریشا» منت مکش که باید
 قفل لبان او را با بوسه باز کردن

چشم انتظار

اشک دیشب گفت حال گریه‌داری، گفتم آری
 غم صدا زد دل بدستم می‌سپاری، گفتم آری
 عطر گیسویش چو جان می‌داد جسم مرده‌ام را
 گفت در این کوچه باز امید یاری، گفتم آری
 می‌گذشت از پیش چشم یاد ایام جوانی
 گفت اکنون هم پریشان روزگاری، گفتم آری
 بخت آمد از در اما از در دیگر برون شد
 گفت دیگر سر بزانو می‌گذاری، گفتم آری
 آرزو چون دید او را با جهانی سرگرانی
 گفت وصلش را هنوز امیدواری، گفتم آری
 سردی پائیز آتش زد چو باغ پیکرم را
 گفت دیگر داری امید بهاری، گفتم آری
 ساعت دیواریم این شاهد بی‌همزبانی
 گفت با من لحظه‌ها را می‌شماری، گفتم آری
 از درش چون بست مهتاب سحر بار سفر را
 گفت باز ای ساده دل، چشم انتظاری، گفتم آری
 لاله از بخت سیاهش درد دل می‌کرد با من
 گفت باید سوخت بر سنگ مزاری، گفتم آری
 با پر پروانه گفتم دفتر از خاکسترت کن
 گفت از ما و تو زبید یادگاری، گفتم آری
 شمع دست نیستی می‌زد به مروارید اشکش
 گفت دارد ارزش زر، زارزاری، گفتم آری
 شب که بین خاطرات او نشستم، رنگ چشمش
 گفت چون پیشین «پریشا» بی‌قراری، گفتم آری

فریب وفا

اگر به قهر تو باید از این سرا برویم
 به رفتنیم مهیا، بگو کجا برویم
 نشسته ایم بدرگاهت ای بهشتی روی
 دلی که برده ای از ما بیار تا برویم
 بسان آینه حیران آن رُخیم، آری
 نه چشم طفل که دنبال هر صدا برویم
 بروی ما در توفیق بسته است ای دل
 مگر بخانه آن زلف با صبا برویم
 به یک فریب وفا از لب تو خرسندیم
 جفا مکن که سراغ خدا خدا برویم
 تو مرد گریه مستانه نیستی زاهد
 بیا که راه خدا را جدا جدا برویم
 شراب خورده و رسوا دلا به درگه دوست
 نرفته است اگر کس، بیا که ما برویم
 «پریش» عشق زمانی بما نماید راه
 که روی خار مغیلان برهنه پا برویم
 اردیبهشت ۱۳۷۰

پشت کوزه

امید گریه نشستم لبم تبسم کرد
 دوباره طفل دلم دست و پای را گم کرد
 مرا به سوختن عشق بس تجسس بود
 دلم به چشم من این صحنه را تجسم کرد
 بدان امید که پروانه را کند بیدار
 چکید قطره و بر برگ گل ترتم کرد
 دلم که سنبل باغ سخنوری را چید
 گلی که داشت به دستش نثار مردم کرد
 روان مضطربش شایگان نفرین باد
 کسی که بر سر فرمانبری تحکم کرد
 برد خدای ز روی ترحمش به بهشت
 هر آنکه بخشش اگر کرد با ترحم کرد
 از آن به صحبت پیمانه خوشدلیم که خشت
 عزیز گشت چو دریانی در خم کرد
 «پریش» قحطی می آنچنان نشانه گذاشت
 که پشت کوزه ما می توان تیمم کرد

حاصل سوخته

باران نگرفته حاصلم سوخت	شد ابر هوا و منزل سوخت
آب از دل چشمه دیر جوشید	تا اشک خبر شود دلم سوخت
بازی نکنید هستیم رفت	خاموش کنید محفلم سوخت
فریاد که آسمان نبارید	تا ساقه و ریشه و گِلم سوخت
دریا شده بودم از تحمل	برقی زد و موج و ساحلم سوخت
بر آتش عشق دست بردم	انگشت همیشه غافلم سوخت

بنشستم و دل «پریش» چون شمع

پرپر زد و در مقابلم سوخت

پیوند

چو از خود می‌گذشتم عشق را زاد سفر کردم
 شب تردید را قربانی پیک سحر کردم
 دری دیگر برویم از بهشت معرفت واشد
 بساط زندگی را هرچه برخود مختصر کردم
 مرا زیبد مقام باغبانی گلشن دل را
 که حنظل را به پیوند تحمل نیشکر کردم
 دل وحشی عذابم داد تا آرام شد اما
 خوشم کین مرغ چاهی را بزحمت نامه بر کردم
 نشاط بی‌نیازی را به من کردند ارزانی
 غم دنیاپرستی را چو از دل در بدر کردم
 چرا افغان کنم از خشکسالی من که تا دیشب
 گلوی دیده‌ام را با شراب اشک تر کردم
 امیدم باغبان بر حالت زارم ببخشاید
 که با میلاد گل چون بیدلان سر زیر پر کردم
 سزاوار است از صد قطره‌اش یک لاله پاگیرد
 در این ویرانه از بس گریه بر حال هنر کردم
 سفال جسم، سنگ کوزه گر در آستین دارد
 گرفتم این سبوی کهنه را آب گهر کردم
 رهاگردید از دیواره تن جان مشتاقم
 چو دستان تو سل را «پریشا» بال و پر کردم

حریر شعله‌ور

نیازم مکش مباد که از گریه تر شوی
 آهی بکش که از دل خونم خبر شوی
 در این غریب لحظه سراغم میا از آنک
 ترسم ز آشیانه خود در بدر شوی
 دست از دلم بدار که با یک نسیم آه
 همچون حریر از شررم شعله‌ور شوی
 آسان مجوش این همه ای اشک گرم من
 چندان بمان بخانه که خون جگر شوی
 گردون مجال خنده‌ات ای گل نمی‌دهد
 گر با خبر ز طالع اهل هنر شوی
 امید برکنار نشستن ز خود مدار
 چون من اگر به وادی دل پی سپر شوی
 با سوز عشق ای نفس سرد خو بگیر
 تا از نسیم عاطفه مطبوعتر شوی
 ای خاک ره زمانه بهایت نمی‌دهد
 گیرم در این سراچه سنگی، گهر شوی
 در کاروان چو گرد و غبار از قفا مرو
 بیرون ز شب نشین که پیام سحر شوی
 آشفته شو «پریش» که حافظ به نکته گفت
 «هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی»

پرستار

گر به سیلی چون یتیم از خواب بیدارت کنند
 به که این نامادران با بوسه تیمارت کنند
 آب را ای گل قناعت کن، مبادا قطره‌ها
 در حصار دوزخ منت گرفتارت کنند
 نخل بارآور شدی ای طبع من تعظیم کن
 تا به سنگ دشمنی طفلان سبکبارت کنند
 پی بر احوال دل مردم گریزم می‌بری
 هر زمان گل از تو بستانند و آزارت کنند
 درد را از دیده پنهان کن که نفرین می‌شود
 مرده جانان گر دعا بر جان بیمارت کنند
 آب و باد و آتش ای جان سمبل ویرانی‌اند
 خاک شو تا خانه‌سازان خشت دیوارت کنند
 آرزوی آب حیوان را به خاک راه ریز
 تا بنام نامی انسان سزاوارت کنند
 گرد زلف ای رشته چنبر زن که در نخ باف زهد
 تار تسبیح ار نگشتی پود زنارت کنند
 با شتاب از شیشه پُر شد کف به لب می‌آورد
 صبر کن کز معرفت آهسته سرشارت کنند
 خوشه‌های تاک‌بن با یک سرند، آگاه باش
 هرچه از عیشت دهند از عشق بیزارت کنند
 از «پیش» این تندخویی را نمی‌گیری به دل
 گر که بر بالین دل یکشب پرستارت کنند.

عروس رؤیائی

در را بگشا صدای او می آید
 با دامن پُر ز رنگ و بو می آید
 ای دل که به سینه ام به خاکی برخیز
 خاکی بتکان ز سر که او می آید
 در حجله دل عروس رؤیایی من
 آهسته چو عطر آبرو می آید
 تا لاله سرخ سینه ام را شمرد
 آرام و به حال جستجو می آید
 دلجویی کشتگان عشقش هوس است
 امروز به شوق گفتگو می آید
 جایی است مسیر او که در هر وجبش
 گلبانگ شکست آرزو می آید
 می آید و می نشیند و می نگرَد
 همچون دل من بهانه جو می آید
 در موسم خیر مقدمش خون جگر
 احرام نشسته، با وضو می آید
 جانی که ز درد خیمه بر لب زده بود
 برگشته و از ره گُلو می آید
 هر چند که چون سایه جدا از من نیست
 چون آینه ام ز رو به رو می آید
 از ریشه پیمانه که در دست من است
 کم کم سخن از رقص سبو می آید
 جامانده دفتر «پریش» است، بگیر
 برگگی که به روی آب جو می آید

کوچهٔ روزن

بس به بالین دل غمزده شیون کردم
 دوست را هم به خود از عشق تو دشمن کردم
 سوز را مرغ سحر داعیه‌دار است، ولی
 ناله آن بود که در شام غمت من کردم
 شرم چون لاله ز پیراهن خونینم باد
 کندم آن جامه که از جور تو بر تن کردم
 آه افسوس مرا از تو جدا کرد، بیا
 که به شکرانه گل اشک به دامن کردم
 دشت دل را که خزان پوش مصیبت‌ها بود
 با گل داغ تو پروردم و گلشن کردم
 خانه چشم مرا آفت خاموشی نیست
 با چراغی که به دیدار تو روشن کردم
 از جوانی به جز افسوس مرا نیست به دست
 باد را کاشتم و چیدم و خرمن کردم
 گرچه تنگ است مرا پنجرهٔ رنگی چشم
 سیر گلزار از این چشمهٔ سوزن کردم
 رهبر قافلهٔ دود و غبار است «پریش»
 عزم پرواز که از کوچهٔ روزن کردم

کلید بهشت

باز دل در حجله خواب و خیالش پا گذاشت
 بی وفا رفت و مرا با سایه ام تنها گذاشت
 گرچه محنت با رگ احساس ما همسایه بود
 بیشتر حسرت به روی حسرتم، شبها گذاشت
 شهر شادی بود مقصد کودکان را، ای دریغ
 کاروان رفت و مرا با گرد محمل وا گذاشت
 این که خونین جامه می روید به هامون لاله نیست
 اشک مجنون رد پای گوشت صحرای گذاشت
 من قناعت را ز چشم دیده ام، کین پیش بین
 قطره ای در کاسه بهر گریه فردا گذاشت
 پاس می دارم دهانم را که این خشکیده لب
 دست رد، با تشنگی بر سینه دریا گذاشت
 قصه هستی هراس انگیز و هول آمیز بود
 غفلت ما نام این کابوس را رؤیا گذاشت
 ما ز بوی گل خدا را ریشه یابی کرده ایم
 دست را باید بر این پیدای ناپیدا گذاشت
 نازک انگشتی کلیدی از بهشت هدیه کرد
 از همان ساعت که دل پا بر سر دنیا گذاشت
 دفتری از من اگر بر جای می ماند «پریش»
 سوخت هرجا آتشی، خاکستری برجا گذاشت

پلک استغنا

می توان در جا زدن در جای خویش
عالمی را دید در سیمای خویش
می توان چون اشک گرم بی کسان
خشک شد در پلک استغنای خویش
می توان خون خورد و آب از کس نخواست
می توان می خورد از مینای خویش
می توان آلوده با دنیا نشد
زندگیها کرد با دنیای خویش

می‌توان بر عکس قانون درخت
سبز شد در دشت شیونهای خویش
می‌توان صدها کتاب قصه را
زد رقم در یک خط انشای خویش
می‌توان از آه، دستاويز ساخت
ریخت آب گریه را بر پای خویش
می‌توان با یک شقایق یک بهار
داد معنائی به بی‌معنای خویش
می‌توان شرمنده را رسوا نکرد
بر خوشایند دل رسوای خویش
می‌توان یکرو شد و داد آشتی
چهره پیدا و ناپیدای خویش
می‌توان قانع شد و آزاده زیست
پیشکار خود شد و آقای خویش
می‌توان آئینه را شرمنده کرد
با فروغ سیرت زیبای خویش
می‌توان سر را به زانو هدیه کرد
مهربان شد با دل تنهای خویش
می‌توان در شعله چون یک رشته مو
بی‌صدا پیچید بر اعضای خویش
می‌توان از آسمان همت نخواست
با مدد از همت والای خویش
می‌توان با یک تبسم یک سلام
ساخت هر بیگانه را شیدای خویش
می‌توان در چهره امشب «پریش»
دید رنگ روشن فردای خویش

آتش فروز

در ساغرم ز جام نگاهت شراب کن
 مهران جرعه‌ام ز خم آفتاب کن
 تا کی به کنج غمکده تنها توان نشست
 خواندم سرود آمدنت را شتاب کن
 ای آنکه پیش چشم تو از ذره کمترین
 ما را به قدر ذره به کویت حساب کن
 دل می‌کند بهانه و من می‌کنم دعا
 از بهر دل دعای مرا مستجاب کن
 آتش به پای سوز دل من نمی‌رسد
 چون مرغ تشنه با پر خویشم کباب کن
 در خلوتم بتاب چو مهتاب نیمه شب
 وز خجلتم چو شمع سحرگاه آب کن
 کمتر مگر که شکوه کنم از شکستگی
 روح مرا چو آینه بی اضطراب کن
 سقف شکسته‌ایم به طوفان بگیرمان
 این خانه را ز نم باران خراب کن
 آتش فروز گر طلبی بر اجاق خویش
 از پاره‌های دفتر من انتخاب کن
 از توتیای تربت پاک ابوتراب
 چشم «پریش» غمزده را کامیاب کن

پژواک

طپیدن را رها کن ای که از بخت من آگاهی
 حیا کن ای دل دیوانه از جانم چه می خواهی
 فراوان گفتمت ای دل که غیر از غم مخواه از من
 هنوز ای طفل بی عقلی، هنوز ای طفل گمراهی
 نه شمعی تا به بالینش بریزم قطره اشکی
 نه دودی تا به تمرینش برآرم شعله آهی
 نه همدردی که گوش هوش بسپارد به فریادی
 دریغ از های های گریه ای در حلقه چاهی
 گهی پژمرده ام چون چهره چین خورده از دردی
 گهی افسرده ام چون جای پائی در گذرگاهی
 دلم در سینه می سوزد چنان شمعی به محرابی
 مرا یاد آر هرجا شعله زد برقی به خرگاهی
 چو حافظ جرعه می نوشم که آزاری نبیند کس
 به خلوت می روم گر اشتباهی می کنم گاهی
 به سالی لحظه ای از ماه رویان نذر خیر اولی
 که نقصان می پذیرد هرچه از سالی رود ماهی
 دعائی می کنم زاهد به آمینش مهیا شو
 الهی همچو چشم من نشینی بر سر راهی
 «پریشا» گوش را بستم به پژواک شکایتها
 چه سازد با بلند کهکشان فریاد کوتاهی

طواف دیوار

چند در کوی تو با چشم تر آید ناله‌ام
 بر سرم دستی بکش شاید سرآید ناله‌ام
 وای اگر بر آستانت چون شرر شیون کند
 گفتمش تا خفته در خاکستر آید ناله‌ام
 بس که پشتِ پردهٔ گوش تو نجوا کرد و رفت
 نیست امیدی که بار دیگر آید ناله‌ام
 گفته‌ای آهسته نالیدن ز بیم آبروست
 نی که می‌ترسم به گوش باور آید ناله‌ام
 بس یتیمی در گذرگاه تمنّایت کشید
 پابره‌نه در قیام محشر آید ناله‌ام
 دل چو با داغ تو می‌نالد کلام آسوده است
 پاسدارش! کز ادب گنگ و کر آید ناله‌ام
 حالیا دل را به داغ نالهٔ نی می‌زنم
 تا به گوش دردمندان خوشتر آید ناله‌ام
 راهی کوی تو شد راضی مشو چون آفتاب
 از طواف بام و دیوار و در آید ناله‌ام
 بس که پیرامون دل داغ وفا دارم «پریش»
 لاله می‌روید ز من وقتی برآید ناله‌ام

سبوی صبر

در سینه پیر شد دل پر آرزوی ما
 از پا فتاد کودک پرهای و هوی ما
 پیمانه شراب کجا کز سبوی صبر
 خون می خوریم تا نرود آبروی ما
 گوهر به چاه و راه سیاه و نفس تباه
 طفلانه است شب همه شب جستجوی ما
 با آنکه دست بر لب افغان نهاده ایم
 انگشت قهر پا نکشید از گلوی ما
 چهر شکسته آینه جان خسته است
 ای کاش آبگینه نیاید به سوی ما
 منت به دوش خاطره ما نهاده اند
 هر جا که بر زبان نرود گفتگوی ما
 قربان دل که جور کشید و فغان نکرد
 خاموش بود وقت شکستن سبوی ما
 دیوار کهنه ایم که هر کس به یادگار
 نامی نوشت با سر ناخن به روی ما
 ای گلفروش بی هنری بین که در بهار
 نه رنگ ما به کار تو آمد نه بوی ما
 هرگز نداشت منت زمزم که در نماز
 از آب دیده بود «پریشا» وضوی ما

نجوای خورشید

خود را چو در آئینه پیدا کرد خورشید
 پژواک را لب بسته معنا کرد خورشید
 دیگر بخواب ای شیشه تا صبح روشن
 شب را هجوم آورد و رسوا کرد خورشید
 سامان به خاک گلعداران فرصتش داد
 تا لاله را رنگ دل ما کرد خورشید
 باور کنید از آب آتش می توان ساخت
 کاری که با امواج دریا کرد خورشید
 ای گل مثال، آئینه را بگذار و برخیز
 گلبرگ را بز شاخه زیبا کرد خورشید
 با ما چو می خواهی نشستن مهربان باش
 با جذبه پای ذره را وا کرد خورشید
 درویش پُرسی کرد و گفتم آفرینش
 روزی که بر ایوان من جا کرد خورشید
 در ساغر گل آتش و در لاله خون ریخت
 چون دست در آغوش صحرا کرد خورشید
 سرد است رنگ سبزه های سایه پرورد
 گل سرخ شد با او چو نجوا کرد خورشید
 عمری دریغ سایه از همسایه کردیم
 وز آسمان ما را تماشا کرد خورشید
 با کج نهادان کز «پیش» آزرده طبعند
 گوئید عریان دید و حاشا کرد خورشید

آدم زده

در میان مردمانی غم زده
 بر دهان بوسه و گل گِل زدند
 باغ را چشم نمی خواهد که هست
 دست سبزی کو که سازد هدیه ام
 کمتر از کژدم گزیده نیستی
 دوش دیدم لاله رخساری بخواب
 ساغر از کوثر کشیده، مست مست
 دل چه دل چون طالع من سوخته
 او غزلخوان چون هزار الحان و من
 پرده از گیسو به رخ آویخته
 گفت از دست چه قومی درهمی
 گفت یکسانند در راه عدم
 زیر سقف سرپناه خود خوشست

مردگی کن ای دل ماتم زده
 مردم ناخن به روی هم زده
 برگها مسموم و گلها سم زده
 یک سبد نیلوفر شبم زده
 ناله ای کن ای دل آدم زده
 گل به گیسوی خم اندر خم زده
 دست و لب در چشمه زمزم زده
 لب چه لب از عشق و مستی دم زده
 خسته آوا همچو تار کم زده
 شب به راه از ترس نامحرم زده
 گفتم از جمعیت درهم زده
 دم ز خاک و دم ز جام جم زده
 بوی کهگل بوی نان نم زده

رفت و رفتم در قفایش دلپیش

پشت پا برهستی عالم زده

دیوار شیشه

فضای آینه از عکس باغ سرشار است
 بیا ز خانه برون، فصل، فصل دیدار است
 دلا بکارت عید از بنفشه است، آری
 به وصل یار رسد عاشقی که هشیار است
 صدای بوسه که پروانه از شکوفه گرفت
 هنوز در رگ و در ریشه سپیدار است
 بهار و خاک به نوروز آشتی کردند
 دم از ترانه بزن وقت شکوه بسیار است
 چو غنچه فصل چمن چاک پیرهن بدید
 اگر چه کار به دست شکسته دشوار است
 نسیم آمد و در دست پرطراوت او
 پیام تهنیت بلبل گرفتار است
 غزل سرایت ای مرغ گل مبارک باد
 بخوان که یاس بنفش انتظار تکرار است
 دهان پنجره را از شمیم گل پرکن
 میان عاشق و معشوق شیشه دیوار است
 به کوچه‌های کف دست باغبان بنویس
 فدای آنکه به سوگند خود وفادار است
 به باغ، لاله، سحر چشم خفته را مالید
 چو دید سرو به پا ایستاده بیدار است
 چنان به شانه بید آرمیده بود سرش
 که نستر به سمن گفت تاک بیمار است
 «پیش» را به نظر ای گل آفرین دریاب
 که داغدار تو لطف تو را سزاوار است

نازک دل

گرچه در ملک سخن چون شعله نام آور شدیم
 در پی این کاروان ماندیم و خاکستر شدیم
 چون شقایق مژده نورو بودیم، ای دریغ
 تشنه لب در گوشه ویرانه‌ای پرپر شدیم
 دولت روشنگری آسان نمی‌آید به دست
 سوخت سرتاپای ما تا قابل باور شدیم
 در صدف گر قطره پنهان گشت و مروارید شد
 ما به اوج سنگلاخ زندگی گوهر شدیم
 روح سبز برگ ما در ریشه ما خفته بود
 گرچه در نشو و نما با دست برزیگر شدیم
 خامه نقش آفرین چون لوح قسمت را کشید
 ما و یوسف در غربی شکل همدیگر شدیم
 طعم نفرین داشت شیر دایه مشفق، دریغ
 خون دل خوردیم از روزی که بی‌مادر شدیم
 ما زلال چشمه عشقیم کز آغاز راه
 در مسیر زندگی با سنگ همبستر شدیم
 دیر باور بود دیدار دو رنگیها، ولی
 آنقدر این قصه را خواندیم تا از بر شدیم
 رنگ داغ لاله و دلهای ناکامان یکی است
 ما و گل از رعد یک ابر بهاری تر شدیم
 مهر را پیشانی تزویر می‌بوسد «پریش»
 آن چنان نازک دلی کردیم تا ساغر شدیم

پرهیز

در خزان گر برگها آواره می‌ریزد به خاک
 برگ گل را باد از گهواره می‌ریزد به خاک
 بخت ما را گر کند تخت سلیمان روزگار
 چون هوا گیرد گلیم پاره می‌ریزد به خاک
 می‌توان با حاصلش گل بر در انصاف زد
 آبرو کز مردم بیچاره می‌ریزد به خاک
 خجالت از آسمان برگشتنش افزون‌تر است
 قطره‌ای کز قلعه فواره می‌ریزد به خاک
 در سخن با بددهن منشین که چون مینا شکست
 آنچه دارد در بغل یکباره می‌ریزد به خاک
 از قداست چشمه‌ها سرمایه خود می‌کنند
 جرعه‌ای را کز کرم میخواره می‌ریزد به خاک
 چشم چون بیند حیا لب را به دندان می‌گزد
 شبنم این گل ز یک نظاره می‌ریزد به خاک
 گر که با چشم دلت با اختران نجوا کنی
 آسمان در پاسخت سیّاره می‌ریزد به خاک
 از جهان پرهیز کن در موسم پیری «پیش»
 باش آگه ز آنچه این پتیاره می‌ریزد به خاک

خجالت مهمان

صبح بهار سر به گریبان کشیده‌ام
 از بس به دشت حسرت باران کشیده‌ام
 طرفی نبست بوسه پروانه از لبم
 چون لاله بس خجالت مهمان کشیده‌ام
 در اشک من چو آینه خود را نگاه کن
 کین آب صاف را ز رگ جان کشیده‌ام
 با من جفا مکن که ملامت شنیده‌ام
 با من ستم مَورز که هجران کشیده‌ام
 با ما سخن ز آبله پایان چه می‌کنی
 من با نگاه ناز مگیلان کشیده‌ام
 تا با غبار گم شوم از پیش چشمها
 چون برگ خشک منت طوفان کشیده‌ام
 دل را ز داغ حلقه نشین کرده‌ام، دریغ
 سامان به گرد بی سرو سامان کشیده‌ام
 مردم به دوش بار مشقت کشیده‌اند
 من بار درد خویش به دندان کشیده‌ام
 از دشمنان مَرنج اگر دشمنی کنند
 من رنج بی شمار ز یاران کشیده‌ام
 گل قد کشید و خانه خود را به باد داد
 آسوده من که پای به دامان کشیده‌ام
 باران نداشت ابر سیه منظم «پریش»
 من تشنگی چو بوته فراوان کشیده‌ام

توت بن

در شعله زبان باز نکردم، هنر این است
 تعظیم به تقلید نکردم کمر این است
 از لانه به کنج قفست می‌کشد آخر
 ای مرغ هوایی هنر بال و پر این است
 لب تشنه گذشتیم ز سرچشمه منت
 صبری که توان یافت ز خون جگر این است
 خاکستری از قافله ما نتوان یافت
 ای برگ خزان زندگی مختصر این است
 تنها بزن ای دوست در عرش خدا را
 مقصود ز بیداری وقت سحر این است
 با حسن تو تنبیه نظر بازی ما چیست؟
 در روز جزا حرف دل در بدر این است
 او ماند که از خویشتن خویش برون رفت
 گر پیرو مردان طریقی، سفر این است
 از توت‌بُنی کاسه تاری بتراشند
 ای کاسه سر! بازده چوب تر این است
 خوش باش که باید برویم و بگذاریم
 گر گوش کنی زمزمه رهگذر این است
 دینار پرستان دل ایثار ندارند
 تا هست جهان مشکل ارباب زر این است
 عطر خوش نان می‌کشم از پینه دستش
 فکر اثری کن اثر برزگر این است
 صد مور به یک لانه اقامت بگزینند
 دلهاست جدا، علت دیوار و در این است
 در پای بتی سر بتوان باخت «پریشا»
 بسیار که اسباب همه دردسر این است

منزل به منزل

بس که ناکامی کشیدم خجالت از دل می کشم
 می کشم این بار سنگین را و مشکل می کشم
 بخت اگر همراه نباشد برکه و دریا یکیست
 با نسیمی همچو پر خود را بساحل می کشم
 سر سلامت می دهد زنجیر بر پایم دریغ
 در اسارت هم چها از دست عاقل می کشم
 دست اگر بر خاک می کوبم ز دست روزگار
 بر زمین چون بال بسمل عکس قاتل می کشم
 شامگه از خانه می آیم برون چون نور شمع
 من که از دست تهی خجالت ز سائل می کشم
 در جوانی چین پیشانی نمی آید پدید
 خط بر این دیوار کج منزل به منزل می کشم
 در طریق عشق اگر از پا بیفتم باک نیست
 سایه آسا سینه را دنبال محمل می کشم
 پیش من از عطر گلهای بهشتی دم مزن
 من دم دلخواه را در بوی کهگل می کشم
 تشنگان های و هو در کنج خلوت می کشند
 آنچه از بی درد مردم من به محفل می کشم
 چون درخت بی ثمر از باغبان و آب و خاک
 هرچه می آید بهاران شرم حاصل می کشم
 تا شود کوته «پریشا» ریمان آرزو
 دیگرانش از قفا من از مقابل می کشم

یاس احساس

آتشی از دامنی خاموش کن می‌رسد بوی دل از گل گوش کن
 من نمی‌گویم دو دستت را ببخش هم بنوشان دوست را هم نوش کن
 نیست بی آتش اجاق عاشقان اهل دل را دست در آغوش کن
 با محبت آسمان سینه را چون چراغ و نقره پولک پوش کن
 با غم عشقی دل دیوانه را همچو گیسو خانمان بر دوش کن
 از بنفش یاس احساس دلت دلبری را حلقه‌ای در گوش کن

ریشه هشدار سفر دارد «پریش»

گوش بر آواز این چاووش کن

بوسه دست

روم ز دست چو چشمم به آشنا افتد
 سخن مگوی چو چشمت به چشم ما افتد
 شکسته جلوۀ مهتاب را بناگوش
 چو آفتاب که برگنبد طلا افتد
 گمان بوسه دست از رکوع من مبرید
 دوتا شدم که سرشکم به پیش پا افتد
 ز صدهزار یکی حال کس نمی پرسد
 روا مباد که آزاده در بلا افتد
 چه اختیار که برگ خزان نمی داند
 کجا سوار به طوفان شود کجا افتد
 دل غمین اگر از دست غم رها گردد
 چو کودکیست که از مادرش جدا افتد
 ز فرش صومعه بوی ریا نمی آید
 دعا کنید که آتش به بوریا افتد
 زمان وصل به مقیاس طول هجرانست
 طلب کنید که معشوقه بی وفا افتد
 «پریش» را به خداوند بسپرش که مباد
 خدا نخواسته از دیده خدا افتد

کوثر اشک

عمری اگر به سینۀ من جستجو کنی
 مشکل که چاک زخم دلم را رفو کنی
 آن شعله‌ام که خاک خموشش نکرده است
 صد سال اگر مزار مرا زیر و رو کنی
 داند شرار، حالت آتش گرفته را
 ما را مباد با دل ما رویرو کنی
 دامن به شرمساری افغان نمی‌زنی
 گر ناله را مقیم حریم گلو کنی
 طبع زمین چو نبض زمان سرد و بی‌وفاست
 طفلی اگر به بازی این خاک خو کنی
 دور از جهان نشین که چو آزاد مشربان
 جان را حصار قافله آبرو کنی
 ای لاله داغ شسته به باران نمی‌شود
 این جامه را به خاک مگر شستشو کنی
 خاطر به عشق می‌کشدت گر در این چمن
 گل را به خاطر دل دیوانه بو کنی
 ای دل سحرگذشت و نخواندی نماز عشق
 برخیز تا به کوثر اشکم وضو کنی
 خویشت برون ز مرتبه خویش می‌برد
 او می‌شوی به او قسم ار یاد او کنی
 ای پیک صبح سردی طبعت شکست تست
 باید طواف طره آن مشک مو کنی
 سیر بهشت تا به دلت می‌کنی «پیش»
 آوخ اگر بهشت دگر آرزو کنی

غَوَاصِ اشک

در شقایق زار دل باران گرفت
 عشق من موقوف استعداد بود
 غم جو آمد کار دل آغاز شد
 روح شد بیدار چون تن آرمید
 چشم واشد چون دلم درهم شکست
 از گریبان پاره کردنهای من
 جوهر داغ خجالت کیمیاست
 چشم من چون چهره او را شناخت
 کشتی خواهش جو بر ساحل رسید
 اشک ناشکری جو آمد، پیر دل
 منتّم چرخ از پریشانی گذاشت
 خرمنی گل از گریبانم دمید
 طبع من صدرشته مروارید را
 من شمردم برگهای غنچه را
 مرهم زخمی اگر شد شعر من
 باگنه حلم خدا را یافتم
 گر فغانی از گلوگاهم گذشت
 مهر رسوایی زدم بر چهره اش
 می‌کنم غَوَاصی یک قطره اشک

هر که بر اشکم «پریشا» خنده زد
 قیمت این قطره را ارزان گرفت

شیون دشمن

گر نسیم صبح این گلشن شوی بی نیاز از رنگ پیراهن شوی
 عطر شو تا غنچه احرامت کند حیف از تو گر اسیر تن شوی
 عاشق خاکم مباد ای اشک من خوش نشین مخمل دامن شوی
 می‌توان چون آه بی فانوس شد طفلی ار باز یچه شیون شوی
 گر شوی پاک از کتاب زندگی به که در این قصه اهریمن شوی
 نیست ممکن من شوم چون تو، ولی می‌رسد پیری که تو چون من شوی
 گر دلت تاریک شد اشکی بریز تا چو رنگ آسمان روشن شوی
 گندمی از خوشهٔ حسنت ببخش تا ببخشندت چو بی‌خرمن شوی
 سنگ بالین جای دل داری «پریش»
 شاد اگر با شیون دشمن شوی

گفتم گفتا

گفتم بیا که ما را دو آشیان نباشد
گفتا به شرط آنکه کس در میان نباشد
گفتم که در فراق آتش گرفت جانم
گفتا کسی اگر سوخت، از او نشان نباشد
گفتم نمی دهم جان تا از درم درآیی
گفتا که عاشقانرا صبر و امان نباشد
گفتم که آنچه باید با پیک صبح گفتم
گفتا که اهل دل را قاصد زیان نباشد
گفتم پس از جوانی دردیست ناتوانی
گفتا به خلوت من این باشد آن نباشد
گفتم اسیر دردم، تا با تو عهد کردم
گفتا که عیش با عشق در یک زمان نباشد
گفتم که عشق و دل را صلح و صفا دهد دست
گفتا اگر که معشوق نامهربان نباشد
گفتم دل و سحرگاه معراج آستان
گفتا اگر که رهزن در کاروان نباشد
گفتم بهار رفت و دیدار گل نرفتم
گفتا بهار دل را هرگز خزان نباشد
گفتم که در زمینت ویرانه گرد عشقم
گفتا بجو که این فیض در آسمان نباشد
گفتم بخوان دلم را آیات بی نیازی
گفتا بگو که فکر سود و زیان نباشد
گفتم «پریش» چون طفل، ناپخته می زند حرف
گفتا که گفته باید، عاشق جوان نباشد؟

بادپا

عزم مستی می‌کنی، بی‌ما چرا
عشق را چون و چرا در کار نیست
لاله گوشت که چون گل نازکست
من تو را سنگ صبور ساحلم
هستی اهل محبت بادپاست
با تو می‌باید حکایت از تو گفتم
قهر تو با من دلیل مهر تست
تا بجنبد چشم دل در منزلت
آفرین بر بینش سعدی که گفت
آنچه عمری از دهانت خواستم
با نگاهی می‌توان صد قصه گفت
فیض اگر وابسته جمعیت است
لب به ساغر می‌زنی تنها چرا
گر کسی دم از چرا زد، ما چرا
می‌کند با زلف تو نجوا چرا
درد دل با موج و با دریا چرا
امشب از من یاد کن فردا چرا
پیش خوبان صحبت دنیا چرا
در ره دلدادگی امّا چرا
عشق را ره می‌روی با پا چرا
«چشم بستن بر رخ زیبا چرا»
عاقبت گفتم ولی حالا چرا
حرف خود را می‌کنی حاشا چرا
بود مجنون عاشق صحرا چرا

دیگران را امتحان صبر کن

با «پیش» این صحبت بی‌جا چرا

زیستن با زیستن

ای خوشا تنهای تنها زیستن چون شقایقهای صحرا زیستن
 زیر سنگی در شکافی رخنه‌ای سبزگشتن بی‌تماشا زیستن
 ای کبوتر چاه خوشتر از حرم فرق دارد زیستن با زیستن
 آزمون مکتب آزادگیست در سیاهیهای دنیا زیستن
 در شکستن شاخه شیون می‌کند بس که دلخواه است برپا زیستن
 صخره شو تا موج را پاسخ دهی چون صدف تا کی به دریا زیستن
 صید زخمی را صلابت می‌دهد بی‌نشان مردن، شکیا زیستن
 از درختی در کویر آموختم تشنه ماندن با مدارا زیستن
 بی‌محبت طبع ما اهلی نشد سخت و آسانست با ما زیستن
 مرگ با ننگی در آخر می‌کشد پرده بر صد سال رسوا زیستن

بینوا را شاه می‌سازد «پریش»

چشم بستن، بی‌تمنا زیستن

خاکستر شمع

آن که از دست خود آزار کشیده است منم
آن که رنج دل بیمار کشیده است منم
آن که با سوختن و خون شدن و پرسیه زدن
در ره عشق ز دل کار کشیده است منم
آن که با بستن چشم و به بغل بردن دست
از دلش خجالت بسیار کشیده است منم
آن که در چارستونی که قفس خوشتر از اوست
غیرت از مرغ گرفتار کشیده است منم
آن که چون لاله روئیده به ویرانه دور
دامن از یار و ز اغیار کشیده است منم
آن که بسیار شب از اشک و ز خاکستر شمع
سرمه در دیده بیدار کشیده است منم
آن که در حسرت یک پنجره، یک درگاه باز
منت دیدن دیوار کشیده است منم
آن که در کوچه پر پیچ تمنا عمری
جور ره، خستگی بار کشیده است منم
آن که چون یوسف دلخسته، در این شهر «پیش»
رنج چاه و سر بازار کشیده است منم

سیه پوش

بهتر آنست ببینند و فراموش کنند
 داغ من شمع حرم نیست که خاموش کنند
 زنده دیگر نشود هرچه که در قتلگهش
 خلق دلمرده، سیاووش، سیاووش کنند
 چون اجاقی که به سرما زده گرما بخشد
 ای خوش آن خواب که در خانه آغوش کنند
 سر طفلان سلامت که سر انگشت مرا
 باغ گل از سر بشکسته خونجوش کنند
 می توان گفت چه رنگ از همه دلخواه تر است
 دوش را چون بسر زلف سیه پوش کنند
 بی نشانند به اقلیم اصالت، هرچند
 صد نشان بی هنران زیب بر و دوش کنند
 صحبت بی سرو پا جای به خاطر نکند
 گوشوار از سختت بند که در گوش کنند
 تا غزل مشعله افروز دماغ است «پریش»
 حیف ذهن است که با مشغله مغشوش کنند

شهید باور

کلید باغ بهشت از زغن نمی خواهم
 نشانی وطن از بی وطن نمی خواهم
 بجو شکسته دلم را که همچو لاله سرخ
 دریغ عاطفه از پیرهن نمی خواهم
 خدا خراب کند باغ با ترحم را
 که گر دهد چو بخواهند، من نمی خواهم
 به بی نیازی شبینم، به پاکبازی گل
 به ناز، نغمه ز مرغ چمن نمی خواهم
 مرا بخویش رها کن بکوی گمنامی
 چو مردگان غریب انجمن نمی خواهم
 به موج و آتش و طوفان به آب و سبزه و خاک
 شهید باور خویشم، کفن نمی خواهم
 خوشا چو موسم طفلی برهنه پا بودن
 سری که هست گرفتار، تن نمی خواهم
 بغیر دل که فریش دهم به استغنا
 گشایشی ز کلید سخن نمی خواهم
 بشهر خار تماشای کههگلم خوشتر
 صفای منظره از نسترن نمی خواهم
 اگر که مائده باشد و گر که آب حیات
 وظیفه را ز در بد دهن نمی خواهم
 «پیش» بس که زمین خورده ام به سنگستان
 به بیستون مدد از کوهکن نمی خواهم

فریاد

گر به فصل گل اسیر دست صیّادم کنند
 به که با مَنّت ز قید و بند آزادم کنند
 زندگی با بی‌زبانان بیابانم خوشست
 وای اگر دانشگران در شهر ارشادم کنند
 تازه، خو با محنت نامردمیها کرده‌ام
 آه اگر تغیر در بخت خدادادم کنند
 کی به یک زخم زبان قصد هزیمت می‌کنم
 جور صد لشگر اگر با جان ناشادم کنند
 بی‌نشان مُردن مرا خوشتر که با سودای عشق
 در غم شیرین بسوزانند و فرهادم کنند
 طعن نااهلان و لبخند ملامت در حضور
 خوشترم آید که با دلسوختن یادم کنند
 تاک شوکز خوشه فیضت گلوئی تر شود
 کمتر از بیدم اگر خواهم که شمشادم کنند
 تا بماند یادگار حسرتم در چشمها
 شهر ویران گشته‌ام مگذار آبادم کنند
 می‌کنم چون شمع تمرین تحمّل تا شبی
 شب نشین بزم این کاشانه بر بادم کنند
 خو گرفتم با سکوت خویش و می‌ترسم «پریش»
 آخر این نامحرمان وادار فریادم کنند

حراج سوزن

کاسه‌ام آبی نمی‌گیرد، مگر پرویزن است
 می‌گریزد کودکی در کوچه، یا بخت من است
 بس که نیش از غنچه لبهای یاران خورده‌ام
 فصل گل در پرده چشم حراج سوزن است
 رسم مردان نیست مهمان را معطل داشتن
 خواب ما آشفتگان، بهر دل اهریمن است
 گنبد آینه کار از آب کی گردد خراب؟
 آسمان هم با تهی‌دستان دنیا دشمن است
 منت مهتاب بر خاکستر پروانه نیست
 سینه ما از چراغ داغ هر شب روشن است
 سایه بال هما ارزانی ایوان قاف
 ضربه دست نوازش سخت‌تر، از آهن است
 خوشه چینان، سفره را شب بالش سر می‌کنند
 خواب راحت کی رود، هر کس که صاحب خرمن است؟
 عرضه می‌بینم هنوز از بوريا بافان شهر
 صحبت روحش حرام، آن کس که در قید تن است
 گر که می‌گردد به گرد بی تمنايان بگرد
 دست آویزان به تن کی قابل بوسیدن است
 دام، آهو را فریب گوشه‌گیری می‌دهد
 ای بسا پایی که پنهان در حجاب دامن است
 کاش می‌شد صبحدم در گوش گل آهسته گفت:
 رنج چیدن را مکش، کار جهان برچیدن است
 اهل محنت کار فردا را به پیش افکنده‌اند
 انتهای خنده غفلت، شروع شیون است
 باغبان کثر طبیعت را چه با گلبن «پریش»
 پیش ما نازک دلان ابروی بی‌خم گلشن است

طاق طلائی

چرا کژدم، بیا پروانه باشیم
 بیا با لاله‌های سرخ صحرا
 بیا در شهر دلهای پریشان
 بیا با دوستی پیمان ببندیم
 بیا اندازه یک سرشکستن
 صفا بیگانه با طاق طلائی است
 بیا گاه خطا و گاه پوزش
 بیا چون شیشه تا صبح روشن
 ز گنجشگان خجالت می‌کشد سرو
 کم از سقّای عریان پاست دریا
 چرا گلخن، بیا گلخانه باشیم
 چو شبنم همسر و همخانه باشیم
 بهم پیچیده را چون شانه باشیم
 بیا با دشمنی بیگانه باشیم
 برای کودکان دیوانه باشیم
 بیا منت‌کش ویرانه باشیم
 چو طفلان در سخن مردانه باشیم
 سحرگم کرده‌ای را لانه باشیم
 بیا تا خوشه صد دانه باشیم
 بیا، ساقی بیا پیمانه باشیم

«پریشا» قصه عشق است شیرین

بیا فرهاد این افسانه باشیم

طلای حرم

سائل کوی دلم، کوچه دلداری کجاست
 قاصد غمکده‌ام، خانه خمّار کجاست
 هنر ای دوست به مشتاق هنر محتاج است
 نمکی در سخنم هست، خریدار کجاست
 پی‌پنهان شدن از دیده این بی‌دردان
 مطمئن نیست قفس، رخنه دیوار کجاست
 هر کجا پای زدم تربت ماتمکده بود
 حامل پیک بهارم، ره گلزار کجاست
 نم حرارت شد و از بام و در باغ گریخت
 تشنه شد لاله و گل، ابر گهربار کجاست
 زائر آن نیست که چشمش به طلای حرم است
 آخر این خانه یار است بگو یار کجاست
 جلوه یار به هر چشم و دلی نیست که نیست
 رند آگاه دل و دیده بیدار کجاست
 قسم ای دل که در این دایره ره گم نکنی
 گربدانی به یقین نقطه پرگار کجاست
 چون به تحقیق نظر باز کنی می‌بینی
 ریشه کشمکش شُبّه و زنار کجاست
 جای این سنگدلی، آینه دل باش، «پریش»
 تا نپرسی ز کس آن آینه رخسار کجاست

آتشکده

دیدم بخوابش نیمه شب چاک گریبان واشده
 وندر دلش یا للعجب مهری ز ما پیدا شده
 برخاستم با دیدنش آنسان که از جا می جهد
 کوری که در پای حرم بنشسته و بینا شده
 گفتم که با صد خواهشم ناخوانده از در آمدی
 گفتا که پنهانی خوشم با عاشق رسوا شده

گه سجده کردم بر زمین گه دست شُکرم بر هوا
 آنسان که می پیچد بخود سرو ز طوفان تا شده
 اشکم بشوق مقدمش خاک گذر را پا زده
 چشمم بذوق دیدنش تصویری از دریا شده
 چشم خوش سرمست او آتش به ایمان در زده
 جام لبان نوش او ویرانگر دلها شده
 او ساقی و من می زده، من شعله او آتشکده
 او رند و من فریادگر، او مست و من بی پا شده
 دل در طواف روی او پروانه پرسوخته
 جان در خم ابروی او شمع شب یلدا شده
 او همچو پیغام سحر هستی ده و دامن کشان
 من همچو مست نیمه شب از شور می گویا شده
 همساز و هم آواز هم، همناله و همراز هم
 او مفتی عشق آمده من منکر دنیا شده
 در کوی ما آن دلربا بیگانه بود و آشنا
 من ساغر می ریخته، او جام پُر صهبا شده
 آخر دل شیدائیم با یک نگه تسلیم شد
 بنگر محبت چون کند با مست بی پروا شده
 با آنکه در ابراز غم محکوم کردم لاله را
 با او نهادم در میان راز دل شیدا شده
 گفتا چه می خواهی ز من، گفتم کرامت کن مرا
 اشکی عبادت سوخته، آهی فلک پیما شده
 گفت آنچه می خواهی بکن اما ز دل غافل مشو
 دل مونس در دانشنا، دل بی کس تنها شده
 رفت و هنوز از یاد او برجاست در کاشانه ام
 طبعی «پیش» از دولتش لبریز استغنا شده

تعویذ اسارت

پیش چشمم بر قفس آئینه و گل بسته‌اند
 در فریب ذهن من از چوب گُل، پُل بسته‌اند
 بیمم از امید می‌آید که انگشتان من
 آخر این ره هزاران بار تاوُل بسته‌اند
 بس بخاک سینه‌ام رقصید و جولان داد آه
 آرزوهای دلم گرد تحمل بسته‌اند
 ناصحان ترغیب عریان پائی ما می‌کنند
 گرچه خود دستار از تار تجمل بسته‌اند
 در چمنزاری که من وحشی صفت روئیده‌ام
 عقد سرخ عقده را بر نای بلبل بسته‌اند
 حسرت و داغ دل و ناکامی از یک ریشه‌اند
 بهر من این دسته گل را با تأمل بسته‌اند
 از بهشت واژه‌ها گل بر سر دل می‌زنند
 هر زمان اهل سخن مضمون ز کاکل بسته‌اند
 در بلا هم با کلید شکر از هم واشود
 آن دهانی را که با قفل توکل بسته‌اند
 رخ مگردان از پریشانی که ارباب سخن
 حجله شهرت ز گیسو بهر سنبل بسته‌اند
 بر لب آب گوارا تشنه لب جان می‌دهند
 خشک دستان با خدا عهد تغافل بسته‌اند
 خوبه قسمت کن که تعویذ اسارت را «پریش»
 از ازل بر استخوان بال بلبل بسته‌اند

مرکب اشک

چنان پروانه از عشقت چو احساس شرر کردم
 هزاران بار دیگر آرزوی بال و پر کردم
 نشد قسمت که سقای سر کویت شوم اما
 به راحت آستینی با گلاب گریه تر کردم
 اگر چون بلبلان بوی گلم از نغمه می جوشد
 دمی بر لاله رویت به چشم دل نظر کردم
 نی بشکسته را مانم که گاه از سینه تنگم
 کشیدم ناله و دلهای غمگین را خبر کردم
 غبار و دود شمع کشته می دانند دلدارا
 بدرگاه چسان با مرکب اشکم سفر کردم
 بگلزار سخن آن شبنم کز دست و دل پاکی
 شدم گلبن نشین و داغ گل را تازه تر کردم
 خماری می کشی وقتی ز دل بیگانه می گردی
 چه مستیها که من از دولت خون جگر کردم
 «پریشا» بر نمی خیزم دگر از آستان دل
 محبت دیدم از این درگه و خاکش بسر کردم

پیر عبرت

در به دنیا بسته، از دست زمان آسوده است
 گوش سنگین از خروش آسمان آسوده است
 کاش می‌شد عالمی چون عالم تصویر داشت
 صورت عنقا ز حرص استخوان آسوده است
 پیر عبرت می‌برد ره کودک فکر مرا
 در مسیر خاطر ما کاروان آسوده است
 رنج دل را فصل پیری می‌کشم جایی که نخل
 در بهاران می‌کشد بار و خزان آسوده است
 همچو اخگر بر فراز شعله‌های احتیاج
 پیر اگر برگرد خود پیچد جوان آسوده است
 شاخه امید ما از باغ سر بیرون نکرد
 سرو هر جا سر برآرد باغبان آسوده است
 بی عدالت ما که چون رو بر سکوت آورده‌ایم
 می‌طپد در خون دل ما و زبان آسوده است
 دامن آسودگان را شعله آهی نسوخت
 گر زمین آتش بگیرد کهکشان آسوده است
 همچنان دودی که از آتش جدا گردد «پریش»
 دامن بی‌رنگم از چنگ جهان آسوده است
 اردیبهشت ۱۳۷۰

ملا مت مهتاب

یکشب به پای ذکر خدایای من بیا
ای صبح نو دمیده به شبهای من بیا
دستم مگیر ناز مکش حال من مپرس
از پا فتاده‌ام به تماشای من بیا
جوئی ز اشک بی تو به دامن کشیده چشم
گاهی به سیر ساحل و دریای من بیا
هرچند با خیال تو، خوابم نمی‌برد
بر هم نهم چو چشم به رؤیای من بیا
در شهر من ملا مت مهتاب می‌کنند
پنهان به کلبه دل رسوای من بیا
بلبل ز نغمه فاش شود آشیانه‌اش
در خانه‌ام ز کوچه آوای من بیا
بی دیدنت «پریش» ز دنیا نمی‌رود
خواهی روم ز دست به دنیای من بیا

خجالت

طی شد بهار و دل را یکشب صدا نکردیم
 گل رفت و قفل غم را با سبزه وانکردیم
 در ما چنان اثر کرد سودای زر که آخر
 سود و زیان دل را از هم جدا نکردیم
 می شد دلی غمین را با خنده شادمان کرد
 گل در دو روز عمرش این کرد و ما نکردیم
 آه و دریغ گفتیم بلبل چو در قفس مرد
 تا زنده بود، اما او را رها نکردیم
 باغ بهشت گوئی ارث تبار ما بود
 گر وقت عرض حاجت کس را دعا نکردیم
 محصول ظلم و ایثار مشمول حال ما شد
 کاری اگر بدنیا کردیم یا نکردیم
 دشمن چو بی وفا شد رو سوی دوست کردیم
 تا ناخدا وفا داشت یاد از خدا نکردیم
 آزار پادشاهان ای دل سزای ما بود
 از بس به ناسزایان شرم از گدا نکردیم
 می شد به برگ سبزی همدردی دلی کرد
 چون باغ می نهادیم آخر چرا نکردیم
 فردا «پریش» ما را سوزد خجالت او
 دردا که در ره عشق خود را فدا نکردیم

آئینه گردان

گوش باش آنجا که بلبل نغمه بر گل می کند
 ای خوش آن ذوقی که با دیدار گل گل می کند
 چشم را زیبا نگر کن تا شوی زیبا پرست
 باغ را آنسان تماشا کن که بلبل می کند
 عاشقان را پیش دلدار اختیار از خویش نیست
 آتش دل اشک ما را بی تحمل می کند
 باش محرم تا چو من آئینه گردانت کنند
 نکهت گل چون طواف زلف سنبل می کند
 هیچ می دانی صدائی خوش چه با من می کند
 آنچه با مخمور صهبا نشئه مُل می کند
 غرقه بودم، عشقم از گرداب غم بیرون کشید
 شورش طوفان بدریا موج را پل می کند
 من فدای صحبت یاری که در کسب کمال
 یک نگاه زیرچشمش جزء را کل می کند
 شمع بزمم دلپسند آمد که در مجمر سپند
 با نسیم شعله ای ترک توکل می کند
 صد سخن دارد نگه، آنجا که هنگام وداع
 باز می گردد سرو پائی تأمل می کند
 عشق را لازم که بر دامن پرمهرش «پریش»
 می نشیند طفل و احساس تکامل می کند

شهید شراب

بیا با اشک روح را وضو کن
 اجاق سردی از عاشق نگردی
 کفن شستن به زمزم خودفریبی است
 چه باک از آب حیوان ریخت بر خاک
 یکی خاک و یکی زر می شناسد
 ندارم از تو منت روزگارا
 من آخر سر خدا را یاد کردم
 چو بوسد مادری فرزند خود را
 به کشکولی سرآید عمر درویش
 سیه با سرخ زیبا می نشیند
 به کهگل جرعه آبی می توان زد

«پریش» از تشنگی جان داد ای عشق

شهیدت را شرابی در گلو کن

فال اشک

گریه کردم تا مجالی داشت اشک
 گریه کردم تا دلم آرام شد
 جوش زد وقتی که سنگ دل شکست
 چشم من هر روز عاشورا گرفت
 خنده ام چون گل اگر کوتاه بود
 آبسالی کرد چشمم را شراب
 از سبک قدری به خاک پای دوست
 همچو خونابی که بر آتش چکد
 تا ز دل جوشید و بر چشمم رسید
 گر به رنگ لاله صحرای چکید

کنج تنهایی چه حالی داشت اشک
 وه عجب فرخنده فالی داشت اشک
 ریشه در آب زلالی داشت اشک
 چشم زاهد گریه سالی داشت اشک
 لحظه لحظه احتمالی داشت اشک
 وه عجب رزق حلالی داشت اشک
 می چکید و انفعالی داشت اشک
 کاش گاهی قبل و قالی داشت اشک
 ساده بود اما ملالی داشت اشک
 با دل من اتصالی داشت اشک

بر گدایان گر که عیب آمد «پیش»

بهر من فیض کمالی داشت اشک

آسودگان حادثه

چون تخته پاره‌ها که بساحل شکسته‌اند
 پای مرا بدامن منزل شکسته‌اند
 برگل نشست بلبل و بالش بخون طپید
 پای مرا برای چه در گِل شکسته‌اند
 شمع مزار شرم ملامت ز کس ندید
 آوخ ز عقده‌ها که به محفل شکسته‌اند
 آسان مگیر چهره با خط شکسته را
 این آن شکستگی است که مشکل شکسته‌اند
 تصویر سعی باطل و ناکامی من است
 گلبوته را که موسم حاصل شکسته‌اند
 ای زخم پای، چشم پر از خون برای چیست
 آن خار جانگزا است که در دل شکسته‌اند
 کامل نگشته می‌شکند هر که نازکست
 آزادگان ز طعنه جاهل شکسته‌اند
 دیوانه شو که در ره پرپیچ عشق و دل
 با دست عقل پای ز عاقل شکسته‌اند
 بسیار پا و سر بمکافات بشکند
 در کوچه‌ای که دست ز سائل شکسته‌اند
 غافل ز خود مباش که بسیار دیده‌ایم
 آسودگان حادثه غافل شکسته‌اند
 ما را «پریش» دست شفاعت کشد بسر
 آن ناله‌ها که در پی محمل شکسته‌اند

مشق توگل

سحر پیمانه گل را پر از مُل می‌کند شب‌نم
 صبح‌وحی کرده می‌داند، چه باگل می‌کند شب‌نم
 چه در خورشید می‌بیند که پیش دیده گلها
 کلید باغ را تقدیم بلبل می‌کند شب‌نم
 تو را خواب گران راه تماشا می‌زند ارنه
 سحر تا صبحدم بر گل تاُمُل می‌کند شب‌نم
 ندارد جلوه‌ای باران چو بر خاشاک می‌بارد
 ز فیض گُل میان قطره‌ها گُل می‌کند شب‌نم
 چرا از رشک اشک من نگردد خون که در گلشن
 فراز دست گُل طئی تکامل می‌کند شب‌نم
 به گلبن خفته در گهواره ای بلبل نمی‌دانی
 که بر دیوار گُل مشق توکل می‌کند شب‌نم
 نهد هر تار مو آئینه‌دان نقره بر دوشش
 گذر چون از خم گیسوی سنبل می‌کند شب‌نم
 دمی پروانه می‌بوسد لب گرم شقایق را
 سیاووشانه آتش را تحمل می‌کند شب‌نم
 چه بی ذوق آنکه زین پاکیزه دامان دست بردارد
 «پریشا» موج چشمان مرا پُل می‌کند شب‌نم

طبل عاشورا

با بلوغ گل نگاهم آشناست سرخی اشکم عیار لاله‌هاست
 غم نرفته، حسرت از ره می‌رسد نیست دل، در سینه‌ام مهمانسراست
 گرچه در بندم، به شهر ذهن من انتهای کوچه‌ها از هم جداست
 در دلم تشبیه موج ناله‌ها طبل عاشورا و دشت کربلاست
 لاف یکرنگی مزین ای سرو سبز بوریا هم خود نشانی از ریاست
 تا دهم با آب و گل سوگندشان کوچه انصاف بدخواهان کجاست؟
 چشم زیبابین نداری کور باش زشت، تفسیر نگاه چشم ماست
 خار و گل هرچند از یک ساقه‌اند این وفادار است و آن یک بی‌وفاست
 آب از سرچشمه نوشیدن خوش است هر صدایی انعکاس یک صداست
 کعبه خواهان را بگو در کوی دل هرچه می‌آید به چشم من، خداست
 باش تا آبش به خاک آرد «پریش»
 هر که چشم هم‌تش برنا خداست

لاله خاکستری

این چنین کز شمع دل داغست فانوس تنم
 می شود روشن چراغ لاله از پیراهنم
 عاقبت از قفل لب نجوای من فریاد شد
 با همه آزادگی منت پذیر سوزنم
 ناله ام پیرایه خواهش نمی پوشد بخویش
 می چکد باران استغنا ز رعد شیونم
 تا در آب چشم من گلهای خونین می دمد
 باغ گل منت ندارد بر من و بر دامنم
 با کلام عقده را واکن که گاه درد دل
 دست و دامن پاکتر از بامداد گلشنم
 می شود خورشید خاموش و من از شمع سخن
 چون چراغ عشق و عرفان تا قیامت روشنم
 در جواب گرمجوشی سردمهری دیده ام
 لاله گر خاکستری روید ز خاک مدفنم
 بس که مضمون با شقایقهای داغم بسته ام
 می رود با دامن گل خوشه چین از خرمم
 کیست در آئینه می پیچد بگرد خود «پیش»؟
 دود شمع کشته می رقصد ز شادی یا منم

سماع شعله

کدامین دست بر غمخانه‌ام در می‌زند امشب
 که خون در شیشهٔ رگ، جوش دیگر می‌زند امشب
 زانگشت که آگاه است نبض خسته آهنگم
 که از گهواره‌اش گامی فراتر می‌زند امشب
 نگاهم، اضطرابم، خواهمش، بی‌صبریم، اشکم
 دم از شوق رخ آن ماه منظر می‌زند امشب
 گل خورشید را مهمان کند گلدان متروکم
 چو بر در حلقه، آن آینه گستر می‌زند امشب
 دلم را می‌برد از جا نسیم عطر گیسویش
 به موج بوی گل پروانه‌ام پر می‌زند امشب
 نه تنها سایهٔ گل با سماع شعله می‌رقصد
 که مهتاب می‌از پیمانه‌ام سر می‌زند امشب
 چو باران بهاری قصه کوتاه لبخندم
 شرر در غصه‌های گریه‌آور می‌زند امشب
 شقایقهای احساس مرا با دست لرزانش
 یتیم عشق من بر سینه و سر می‌زند امشب
 لبم را می‌فریبد شب‌نم شرم بناگوشش
 طراوت بوسه بر این خشک ساغر می‌زند امشب
 سراپا در شگفت از طرز تحریر شبانه‌نگم
 عجب فرخنده راهی این نواگر می‌زند امشب
 «پریشا» تا بگویند آفرین شعر فریبم را
 لبم می‌خندد و دل دست‌باور می‌زند امشب

خورشید حشر

پیغام لاله‌ها را با گوش جان شنیدیم
 وز داغ عشق خوشتر در رنگها ندیدیم
 در شهر عشق ما را هرچند ره ندادند
 عمری به شاهراش با پای دل دویدیم
 پروانه سان دل ما در شاخه‌های گل بود
 گاهی اگر نشستیم، گاهی اگر پریدیم
 انجام را ز آغاز با ما به رمز گفتند
 بوی گلاب می‌داد هرغنچه‌ای که چیدیم
 بگذار اهل بازار مجنونمان بخوانند
 ما سگه طلا را دادیم و گل خریدیم
 گفتیم و خوشه چین مضمون کس نبودیم
 چون بلبلان نوا را از خویش آفریدیم
 هرچند ترک طاعت دوزخ به بار دارد
 صدها بهشت دارد رنجی که ما کشیدیم
 شیر سپید مادر در موی ما اثر کرد
 ای کاش جای آن رگ انگشت می‌مکیدیم
 بر ما دو روز دنیا یک قهر و آشتی بود
 روزی قرار بستیم، روزی از او بریدیم
 خورشید حشر ما را هردم بخاطر آمد
 گریز سرپناهی در سایه آرمیدیم
 روزی کسی بمانگفت آتش ز خلق خیزد
 چون سوخت هستی ما بر حرف او رسیدیم
 شاعر «پریش» ما را گویند یا نگویند
 چون گل درون این باغ پیراهنی دریدیم

شمع صومعه

به هرکه می‌نگرم چون غروب غمگین است
 بجای زلف بتان، چهره‌ها پر از چین است
 شریک محنت مردم شدم، بدین باور
 که کوله‌بار محبت چو کوه سنگین است
 اگر که بوته گل خنجر آورد بیرون
 محیط باغچه در اختیار گلچین است
 به آب توبه اگر شستشو دهد خود را
 دلم به دایه پیر زمانه بدبین است
 نگفته‌ام که دعاکارگر نشد، اما
 یقین که آنچه نیامد به کار نفرین است
 به تلخ رویی‌اش ای طفل من نمی‌ارزد
 به او ببخش اگر شیر دایه شیرین است
 زبان تیغ چو شد باز چاره خاموشی است
 چو ناله‌ای که مقیم گلوی مسکین است
 ز شمع صومعه رقص طرب تمنا نیست
 چراغ زهد چو فانوس سنگ بالین است
 به سان چلچله هر شب مقیم یک وطنند
 نشان خانه بدوشان زندگی این است
 به گریه کوش که ناز طبیب را نکشی
 شراب اشک به هر درد کهنه تسکین است
 درون دایره اختران چرخ ادب
 «پریش» گوشه نشین خوشه چین پروین است

پیمان شکن

یک دهن نه صد دهن می خواستم قسمت شد آنچه من می خواستم
 لایق تنهائیم کز کودکی با دل خود انجمن می خواستم
 هر رگم مضراب صد فریاد شد بس که امکان سخن می خواستم
 شکرلله، داغ دل آماده کرد آنچه بر نقش کفن می خواستم
 گر شکستم حرمت فانوس را شعله را بی پیرهن می خواستم
 برخلاف طبع خود شد گرچه من سرخ از سبز چمن می خواستم
 تیشه حسرت مرا هموار کرد کوه بودم کوهکن می خواستم
 بی خبر از روح بودم ای دریغ پر کشیدن را ز تن می خواستم
 عشق ورزیدم بدنیا ای عجب مهر از پیمان شکن می خواستم

همچنان پروانه در گلشن «پریش»

از گل پرپر وطن می خواستم

کرم ابریشم

خاک شو تا هستیت از نقش پا گشتن دهند
 دولتی همچون گُلّت از با صفا گشتن دهند
 چند در عزلت نشستن تا بکی بیگانگی
 کاش ما را اشتیاق آشنا گشتن دهند
 ذره آسا می نشیند در کنار اصل خویش
 گربشر را بال پرواز خدا گشتن دهند
 رخت بریندم ز شادی گر مرا چون گردباد
 فرصت رقصیدن و گردِ هوا گشتن دهند
 میتوان در لابلای رخنه ها هم جانسپرد
 گر بمرغان قفس شوق رها گشتن دهند
 دود شمع و شب نخفتن را بجان آماده باش
 تا چنان پروانه ات درس فدا گشتن دهند
 سخت می پیچد بخود چون موکه بر آتش نهند
 پرنیان را گر خبر از بوریا گشتن دهند
 پادشاه عالم از بی نیازیها، ولی
 این شرافت را به انسان از گدا گشتن دهند
 آرزو گهواره جنبان است و خواهش دایه اش
 طفل را چون چشم دنبال صدا گشتن دهند
 رشک بر آئینه دارم هرچه انگشتان یار
 بر شکنج طره اش مشق دوتا گشتن دهند
 می شوم پروانه همچون کرم ابریشم «پریش»
 گر به من هم رخصت از خود جدا گشتن دهند

رسوای رسوا

سوختم چون شمع بالین و تماشا کرد عشق
 تا زبان آتشینم را شکبیا کرد عشق
 صبحدم احوالی از خاکستر پروانه پرس
 تا بدانی در دل شبها چه با ما کرد عشق
 چون ز پا افتاده دیدم همچنان شمع سحر
 آنچه را عمری نشانم داد، حاشا کرد عشق
 دست ما را بر سر کوی ارادت بست عقل
 مشت ما را در گذرگاه طلب وا کرد عشق
 سوخت دلرا آنقدر تا طفل اشکم خون گریست
 آنچه را از جان من می خواست پیدا کرد عشق
 تا دو روزی با عذاب زندگانی خو کنند
 زشت را در دیده عشاق زیبا کرد عشق
 دامن کوتاه او آسان نمی آید به دست
 زین سبب با جان من امروز و فردا کرد عشق
 در سخن گفتن رموز معرفت با ما نبود
 هرچه را چون طوطیان گفتیم معنا کرد عشق
 دید دست کوتهم چون بیدن برگی نداشت
 سینه‌ام را داغدار آرزوها کرد عشق
 آنقدر از عشق درس آبرو جستم «پریش»
 تا به بدنامی مرا رسوای رسوا کرد عشق

لاله سرنگون

چون زلف تو سوگوار خویشم تو در من و من ز بی‌قراری
 پروانه لاله‌زار عشقم مدیون کسی نگشتم اما
 بر تربت من بیا که تا حشر کمتر ز غبار راهم اما
 گر برکه شور یا که دریا مهتاب نیم که وام‌گیرم
 چون شمع غم و چراغ شادی تندیس شهید بی‌شانم

چون لاله سرنگون «پریشا»

شمرنده نوبهار خویشم

دست نسیم

این روح مضطرب که روان در تن من است
 دم می‌زند ز دوستی و دشمن من است
 از هرچه داشت رنگ ریا، دل بریده‌ام
 آنی که دل نمی‌کند از من، من من است
 مرغی که نغمه‌ساز شود پر بُریدنیست
 قفل زبان به پاس سخن گفتن من است
 گردون به بی‌نیازی من غبطه می‌خورد
 باد بهار درزی پیراهن من است
 باغ شکوفه با رخ دربان، ندیدنیست
 روی شکفته، باغ من و گلشن من است
 نتوان بدست دامن مهتاب را گرفت
 خورشید بی زوال، دل روشن من است
 پر شد ز برگ لاله و گل کوچه باغها
 خاکی که گل ندیده به خود، دامن من است
 با آنکه درد، عقرب گهواره‌ام شد دست
 گوش زمانه منتظر شیون من است
 چشم نجیب بوسه به گل می‌زند «پیش»
 دست نسیم عاشق گل چیدن من است

قفل گریه

تا هوس را در نخستین گام خواهش پا شکستم
 کاسه در یوزگی را بر سر دنیا شکستم
 بس که خون خوردم ز سعی روزی ننهاد، حافظ
 پای را در دامنم با دست استغنا شکستم
 گر تهیدستم همینم بس که چون موج خروشان
 آنچه از دریا گرفتم بر سر دریا شکستم
 دست تاول بسته دل می دهد فردا گواهی
 کوه سر سخت تمنا را که خود تنها شکستم
 گرد خود پیچیده با جرم محبت روزگارم
 غم ندارم گرچه چون زنجیر از صد جا شکستم
 تا نیفتد چشم نامحرم به اشک اشتیاقم
 آستین داند که قفل گریه را شبها شکستم
 شد ایاز آئینه گردان عروس انتخابم
 توبه را تا پیش جام باده بی پروا شکستم
 می توان دیدن دل بشکسته در چین جبینم
 گشت پیدا عاقبت از بس که ناپیدا شکستم
 ساقه تُرد شقایق بودم و با دست طوفان
 چون شهید بی نشان بر دامن صحرا شکستم
 زشت می گردد «پریش» آئینه هنگام شکستن
 چون سرگیسو شکستم من، ولی زیبا شکستم

ساقه آرزو

صدا به هر که می‌زنم ز من خبر نمی‌شود
 فغان که حرف گنگ من حریف کر نمی‌شود
 سپید شد دو چشمم و سپیده سر نمی‌زند
 سیاه شد نگاهم و شبم سحر نمی‌شود
 ز پشت شیشه‌ام نگر که همچو جام عهد جم
 شکسته‌ام چنان کزین شکسته‌تر نمی‌شود
 فریب سبزه‌ام مده ز باغ سبز نقشها
 طنین پای رهگذر صدای در نمی‌شود
 نه من شکسته خاطریم ز قحط می که در چمن
 گلوی لاله هم دگر ز ژاله تر نمی‌شود
 زمانه را گمان مبر که مهربان من شود
 اگر جهان بهم خورد خزف گهر نمی‌شود
 نهال تازه رسته هم بخاک سایه می‌کند
 چه ساقه‌ایست آرزو که بارور نمی‌شود
 بهل که در قفا رود بکاروان بی کسی
 دلم که هم قبیله با دل دگر نمی‌شود
 فغان ز سرد صحبتان که تیغ تیز مهرگان
 بساقه می‌زند چنان که با تبر نمی‌شود
 زما به بی‌هنر بگو که در دو داغ کنج دل
 نگو نتیجه می‌شود ولی هنر نمی‌شود
 مخور دریغ رفته‌ها که پاره پاره‌های دل
 بشکل اشک می‌چکد ولی جگر نمی‌شود
 در این فضای بیکران «پیش» در قفس بمان
 که سوز سوگوارهاست سرود پر نمی‌شود

سرپوش

چنان با داغ لبهایت به رنگ گل هماغوشم
 که بوی بوسه می آید ز راه دیده در گوشم
 دلم را پاس عصمت نه که گلهای نجابت را
 بدامن می کند از خرمن تهمت سیاوشم
 نه گمراهم که اشکم را به باد آستین گیری
 بدست خود نشاندم تاک این می را که می نوشم
 مرا امشب مگر پروانه ای دست از کرم گیرد
 که دیشب برد تاب شعله شوق تو از هوشم
 چو می پیچم به یادت شکوه ام شکرانه می گردد
 من آن اشکم که درکوی تو لبخند است چاوشم
 به یک انگشت خونین گل ز من فریاد می خواهد
 نمی داند دلم مینای پر خون است و خاموشم
 نمی نالم که بر دوشم نهد دست ترحم را
 فلک را می کنم آگه که پا بردارد از دوشم
 من و زخمی و زنجیری که از آن بوی عشق آید
 عبث پیچد بدیبای نصیحت پرنیان پوشم
 مرا پیش تو شعر آید که همچون دیگ گلسوزان
 طراوت می تراود از تنم وقتی که می جوشم
 میان خانه بردوشان برنگ چهره می مانم
 که با مردن شوم پیدا و تا هستم فراموشم
 «پریش» از کنج عزلت یافتم مقصود و مقصد را
 من آن شمع که روشن می کند دنیا به سرپوشم

سراغ کعبه

اشکی اگر ملازم آهی نکرده‌ای
 دانم به رقص ذره نگاهی نکرده‌ای
 از سنگ کمتری، اگر از جای خویشتن
 عزم سماع چون پرکاهی نکرده‌ای
 چشمت سراغ کعبه گرفت از ستاره‌ها
 با دل نظر به چهر چو ماهی نکرده‌ای
 بوی سخاوتش به مشامت نمی‌رسد
 دلخوش مباش ای که گناهی نکرده‌ای
 مضمون مبند از صف مزگان که خانه را
 آمادۀ هجوم سپاهی نکرده‌ای
 گفتی ز شیون دل تنگم دلت گرفت
 پیداست ناله بر سر چاهی نکرده‌ای
 در باغ سبز خاک تو ای دست بی‌اثر
 گل چیده‌ای و کار گیاهی نکرده‌ای
 مهر مدام می‌رسدت گرچه بر درش
 گاهی نماز کرده و گاهی نکرده‌ای
 ای چشم من سپید شدی از فراق و باز
 سیر سپهر چشم سیاهی نکرده‌ای
 شب‌نم «پریش» رخت به منزل فکند و تو
 دل را هنوز راهی راهی نکرده‌ای

رایحه شکر

آن دود که از پله آتش به هوا رفت
 خاکستر من بود ندانم به کجا رفت
 طوفان زده چون بوته، از این دشت به آن دشت
 در کوی طلب طفل دلم آبله پا رفت
 چون برگ مرا باد به دیوار و به درکوفت
 گر نکته گل در قدم باد صبا رفت
 با قافله سوز دلم رایحه شکر
 تا بازترین پنجره عرش خدا رفت
 در خاک شناسی چه زیان بود که انسان
 برخاست از این مکتب و دنبال طلا رفت
 ای مست گل وصل، مبادت گزد انگشت
 خاری که از این باغچه در دیده ما رفت
 چون باد که بر دفتر آتش زده پیچد
 هر پاره دلم در طلب عشق جدا رفت
 از زمزمه منعم مکن ای جبهه روشن
 هر جا قدم نور فرو ماند صدا رفت
 ای صاحب دولت مکن آن کار که فردا
 گویند گدا زاد و گدا ماند و گدا رفت
 در سینه دلی داشت «پریش» و شب اندوه
 زین خانه به تنگ آمد و بی چون و چرا رفت

گیسوی سنبل

بس بداغ تشنه ماندنها تحمل می‌کنیم
 عاقبت چون لاله در دشت غزل گل می‌کنیم
 گرچه می‌دانیم انجام شکفتن آتش است
 با همه آزادگی تقلید از گُل می‌کنیم
 حرف گُل را می‌زنیم آنجا که برگ سبز نیست
 ما به بوی سفره نان هم توکل می‌کنیم
 عاقبت از بازتاب شعله فریاد خویش
 سرمه از چوب قفس در چشم بلبل می‌کنیم
 وای اگر فریاد ما از دل برآید چون سپند
 با تحمل شمع‌وش طی تکامل می‌کنیم
 بید مجنون را نصیحت، منع پا بوسیدن است
 ما شکسته شاخه را دست توصل می‌کنیم
 با وجود هوشیاری از دل خود غافلیم
 باغ گُل داریم و در رفتن تغافل می‌کنیم
 از دویدندهای طوفان آشیانها شد خراب
 چون نسیم این پا و آن پا با تأمل می‌کنیم
 چشم و مژگان شانه و آئینه می‌گردد «پریش»
 چون نگه در حلقه گیسوی سنبل می‌کنیم

خرمن آغوش

بوی گل در کوچه غوغا می‌کند
 با خیالش یکدمم آرام نیست
 از گذشت لحظه‌هایش غافلست
 می‌توان عاشقتر از پروانه زیست
 ما و استغنای عالم گرچه دل
 گرچه آگاهست شبیم از سفر
 چشم من در خرمن آغوش او
 تو بکوش و آتش عشقی بجو
 ژاله را هم در طبیعت حکمتیست
 نم‌نم باران ما بی رعد نیست
 هر زمان دشت دلت را غم گرفت
 هر کجا رقصید گلبرگی بر آب
 بی‌ادب منشین که ما را چشم او
 یار عزم خانه ما می‌کند
 عشق دل را ناشکیبا می‌کند
 هر که امشب فکر فردا می‌کند
 آدمی غفلت بدنی می‌کند
 آه را با ناله سودا می‌کند
 باز برگل خیمه بر پا می‌کند
 چون نسیم اینجا و آنجا می‌کند
 راه خود را شعله پیدا می‌کند
 چشم گل را گریه زیبا می‌کند
 اشک پای ناله را وامی‌کند
 روح مجنون یاد لیلا می‌کند
 عاشقی با خویش نجوا می‌کند
 گوشه خلوت تماشا می‌کند

در حضورش گرچه خاموشم «پریش»

هر سر مویم، خدایا می‌کند

غنچه پائیز

یاد آن روز که گاهی هوسی می کردم
 گوشه بی کسیم یاد کسی می کردم
 فرصت ناله اگر جور سپهرم می داد
 نفسی در نفس همنفسی می کردم
 گرچه آهنگ بدخواه شتربانان بود
 گوش بر ناله گنگ جرسی می کردم
 همچو مرداب مرا پای سفر بسته نبود
 قطره سان خدمت هر خار و خسی می کردم
 ای گل از خنده به سوگت بنشانند، مخند
 که من سوخته این کار بسی می کردم
 باغبان گر که به من رخصت چیدن می داد
 لاله ای هدیه به مرغ قفسی می کردم
 همچو زخمی که ز شلاق نشیند در خون
 خنده ای گاه بروی عسسی می کردم
 گر بهارم به تفرجگه گل راه نبود
 حال، با غنچه پائیز رسی می کردم
 غم اگر با دل من دوست نمی گشت «پریش»
 شکوه از بی کسیم با چه کسی می کردم

بوسه مهتاب

«به مناسبت درگذشت هنرمند فقید استاد حبیب‌الله بدیعی»

وہ چه غمگین بود چون پژمردن گل، خواب تو
 ای دوی سوز دلہا، گریہ مضراب تو
 رفتی و با نالہ‌های ساز موزونت خوشند
 گرچہ محزونند با پژمردنت، احباب تو
 گر وجودت ای سراپا گل، پریشانی گرفت
 کی ز خاطر می‌رود گل نغمہ‌های ناب تو
 وہ کہ با دست کہ تا محشر حرامش باد خاک
 بستہ شد بر زندگی چشمان انسان یاب تو
 بی تو گوش عاشقانت را نوازش می‌دهد
 نغمہ آرام‌تر از بوسہ مهتاب تو
 ای چو گل در آفرینش چشم آرا و بدیع
 رفتی و آرام شد آخر دل بی‌تاب تو
 من بہ ایمانت حبیب‌الله می‌خوانم کہ بود
 حجلہ ساز تو ہم میخانہ، ہم محراب تو

حجله گل

به بال شعر باور کن که تا عرش خدا رفتم
 بدین بشکسته بالی از کجا بنگر کجا رفتم
 تمنای طلب را بین که در ردیاب یک مضمون
 چو چشم طفل در گهواره دنبال صدا رفتم
 تو در آئینه‌ها بودی منت در خشت‌ها جستم
 چرا راهی که با دل می‌توانستم، به پا رفتم
 ز بی رنگی چنان گشتم که دور از دیده شبنم
 درون حجله گل همره باد صبا رفتم
 کجا دارد دلم وهم خیال پادشاهی را
 گدا ای آشنایان آمدم اینجا، گدا رفتم
 دلی همراه خود بردم که گنجی داشت هر کنجش
 اگر زین خاکدان چون زرپرستان بی طلا رفتم
 تو و دنیا اگر لبخند از افسانه می‌خواهی
 که من با چشم اشگ‌آلود زین محنت‌سرا رفتم
 شنیدم نیمه شب شمعی چنین می‌گفت در جمعی
 نمی‌رفتم در این آتش نمی‌دانم چرا رفتم
 به چشم دیگران نتوان تماشا کرد دنیا را
 گرفتم همچو پر با دست طوفان در هوا رفتم
 «پریش» از استماع نوحه پروازم نمی‌آید
 به معراج خداگر با صدای بوسه‌ها رفتم

خبرچین

با سخن حرفی که آسان می‌زنم بخیه بر چاک گریبان می‌زنم
 از فغان فیضی نمی‌جویم ولی بر سر و زانو فراوان می‌زنم
 نیست بذر آرزو را حاصلی گرچه من تهمت به باران می‌زنم
 کودکانه از کتاب زندگی بی هدف برگی چو طوفان می‌زنم
 تا بیاساید خبرچین دلم خواب را دستی بدامان می‌زنم
 می‌دهم گر با غزل دل را فریب گل به گیسوی پریشان می‌زنم
 گردی را می‌زنم در این سرای بهر زرنه، بهر انسان می‌زنم
 چشم بر دستم مبنده ای آسمان من نفس را هم پشیمان می‌زنم

برگ پائیزم که بی مقصد «پریش»

بوسه بر خاک بیابان می‌زنم

تاب شیون

هنوز مطلع صدها قصیده در من هست
 چو گل ز باغ رود ریشه‌ها به گلشن هست
 دگر به اهل دلی بر نمی‌خورم، ورنه
 به پشت قفل لبم حرف بهر گفتن هست
 من ار فسرده شدم، باغ سر سلامت باد
 که قدر وسعت پرپر شدن، شکفتن هست
 مگیر دست من ای طفل رهگذر که هنوز
 به پای خسته پیم نای راه رفتن هست
 به سر پناه دلم سر نمی‌زنی ای دوست
 بیا به کلبه ما جای آرمیدن هست
 به کوچه نگهم چون قدم نهی مهراس
 همیشه بر سر راحت دو شمع روشن هست
 ز داغ لاله توان از دلش حکایت مجست
 من ار خموش لبم، آتشم به دامن هست
 که گفت ما و تو را از خود اختیاری نیست؟

توان خنده اگر نیست تاب شیون هست
 «پیش» تن به بلا ده که تا دلت باقیست
 در این چراغ سحرگه رسیده روغن هست

کوزه‌گر

تا چو نیلوفر بـصـحـرا و اشـدیم
 از نـظـر افـتـادۀ دنیـا شـدیم
 همـچـنـان رـوئـیدگـان رـهـگـذر
 پـایـمـال صـد هـزاران پـا شـدیم
 شـادمانی بـا صـدای پای مـا
 گشت پـنـهـان هـر کـجا پـیدا شـدیم
 از چـه خـاکـی کـوزه گـر آمـاده کـرد
 آن گـلی کـو نـقـش داد و مـا شـدیم
 آتـش هـسـتی ز مـا پـروا نـکـرد
 تا چـنـان پـروانـه، بی پـروا شـدیم
 این شـهـادت بـین کـه چـون مـضـمـون بـکر
 اشـتبـاه از ابـتـدا مـعـنا شـدیم
 شـهـرت از یـوسـف شـد و مـا هـم چـواو
 بی گـنه بـودیم چـون رـسـوا شـدیم
 طـبـع دانـا اسـتـخـوان از مـا شـکـست
 حـیف شـد طـفـلی، چـرا بـرنا شـدیم
 خـنـده هـای انـجـمن حـالی نـداشـت
 گـریـه سـر کـردیم چـون تـنـها شـدیم
 داغ را در شـهـر مـقـدار ی نـبـود
 بـا شـقایق رـاهـی صـحـرا شـدیم
 غـیر مـشـتی کـف بـما چـیزی نـداد
 چـون ز سـاحـل خـیره بـر دریا شـدیم
 سـرو بـودیم و بـدست اـحـتـیـاج
 زیـر بـار زـنـدگـانی تـا شـدیم
 شـکـر یـزدان را کـه چـون مـجـنـون «پـریش»
 لایـق آزار عـاقلـها شـدیم

ستم گستر

هرچه مردم بی وفاتر می شوند
 گر شویم آگه ز انسان زیستن
 تو سیاهی را سپیدی فرض کن
 شیشه ای دل شو که نازک جامه ها
 گر به جبر قسمت راضی شوی
 ما و بی رنگی که طاووسان باغ
 اشک را ضایع مبین کین دانه ها
 معرفت گر ساقی صهبا شود
 ما بمردن خشت می گردیم و بس
 فکر رفتن کن که گلها یک دو روز
 حرص را لازم که دنیا باوران
 تیزگوشان صدای سکه ها
 بار مسکینان بود بر دوششان
 گر نمک گیر ستم گستر شوی
 دستگیرم شو که انگشتان ما
 خستگی را می شناسد بالشان

گر طلا را خاک پنداری «پریش»

سنگهای کوچه گوهر می شوند

حکایت شنیده

کسی که پیش چشم تو نشست و بست دیده را
 چگونه فرق می‌نهد غروب با سپیده را
 اگر کنار محفلت بخنده گریه می‌کنم
 مرا چنان نگاه کن که طفل خوابدیده را
 هزار بار گفتمت چو عشق می‌پرستمت
 دوباره گوش می‌کنی حکایت شنیده را
 دل من است و داغ تو، گلم ولی ز باغ تو
 بزیر پا می‌فکنش ز اوج شاخه چیده را
 به بیت بیت زلف تو که موبمو سروده‌ام
 که هدیه تو کرده‌ام ثواب این قصیده را
 اگر بود مجال تو دل و من و خیال تو
 بیا و خون به دل مکن به آرزو رسیده را
 خمیده قامت مرا دم سفر چه تاب غم
 بدست طفل داده‌ای کمان زه کشیده را
 غزال زخمی توأم برون مخوان ز رخنه‌ام
 ز باغ گل چه لذتی به خاک و خون دویده را
 زلال آب زندگی حلال تشنگان او
 رها به حال خویش کن من نفس بریده را
 من و طلوع قطره‌ای ز سنگلاخ چشمه‌ای
 مگو که لب نمی‌زنم سبوی لب مکیده را
 «پریش» استخاره‌ام ز آه توبه می‌دهد
 چگونه در قفس کنم پرندۀ پریده را

زخم زبان

ترسم به فراق تو بمیرم، غم این است
 ای هم نفسان بازدمم این، دم این است
 مرگ از قفس تنگ رهایم کند آخر
 هم صحبت با بد نفسم، ماتم این است
 با عشق گره خورده رگ و ریشه جانم
 پندار ز دلبستگی عالم این است
 با اشک سر عاطفه دارم چه توان کرد
 دمساز من این، مونسم این، محرم این است
 آینه نگر ساخت مرا آینه دل
 افسانه می‌پندار که جام جم این است
 هر چهره خندان دری از باغ بهشت است
 سوگند به گلها، چمن خرّم این است
 بستم به غزل پارگی زخم زبان را
 بیمار دل خون شده‌ام، مرهم این است
 در آینه اشک توان دید خدا را
 ای کعبه روان، کوثرم این، زمزم این است
 در آتش فقریم و سپندی نفشاندیم
 یاران سبب دست و دل درهم این است
 آبی است که تأثیر بر آتش نگذارد
 برداشت «پریشا» ز گل و شب‌نم این است
 اردیبهشت ۱۳۷۰

شوره زار

بیا تا راه بر باران نگیریم
 اگر جُستند ما را ورنجستند
 بیا از اهل دل پائی ببوسیم
 اگر چون شیشه دل از ما شکستند
 بیا شکرانه آزادگیها
 بیا چشم تمنا را ببندیم
 بیا راضی شویم از دست دنیا
 بیا در سفره گرلخت جگر بود
 بیا در راه دل همچون پرستو
 رها گشتیم اگر چون برگ پائیز
 اگر باید بمیریم و نروئیم
 بیا در مغرب این کهنه بازار
 بیا هر لحظه از این سو به آن سو
 چو پرچم اوج با طوفان نگیریم

بیا از کنج تنهائی «پریشا»

سراغ کوی بی دردان نگیریم

تعظیم تاک

فردا که لاله زیستن آغاز می‌کند
 داغش زبان شعر مرا باز می‌کند
 درمان یکی است طفل دل غم گرفته را
 غافل مشو ز اشک که اعجاز می‌کند
 جایی که داغ گفتن و ناگفتنش یکی است
 مغبون شقایق است که ابراز می‌کند
 از داغ شعله، شیشه می را هراس نیست
 خشت نپخته وحشت پرواز می‌کند
 چشم از غزال خوش که غزلهای دیگران
 کی کار بیت خواجه شیراز می‌کند
 انصاف را نگر که به اندک بهانه‌ای
 تعظیم تاک، سرو سرافراز می‌کند
 اهل نظر ز یک نظر آگه شود ولی
 ما را هنوز عشق برانداز می‌کند
 آن نخل ناخلف که قفس شد، ز ما نبود
 ما را زمانه چون شکند ساز می‌کند
 با سرو سر بلند، چنار شکسته گفت
 هر کس که دلپذیر شود ناز می‌کند
 از دل به حیرتم که به هفت آسمان «پیش»
 خون می‌چکد ز بالش و پرواز می‌کند

شرنگ

ز چشم بسته خیال سپیده می‌بندم
 عجب که اشک کمر بسته است و می‌خندم
 دو گام در پی تابوت من قدم بردار
 که گشته دل ناکام آرزومندم
 تو و بهشت برو ناصحا که با غم او
 نه مستحق نصیحت نه مایل پندم
 اگر که کفر بخوانی و گر مسلمانی
 به عشق و هرچه در آن مکتب است پا بندم
 حکایت خط بشکسته جبینم را
 بپرس از دل خونین و جان آزندم
 به شاخه پا به سفر همچو مرغ مهجورم
 به باغ سبز سخن خوشنوی در بندم
 مخواه شادی من را که همچو طفل یتیم
 سفیر درد و غم و حسرت است لبخندم
 من آن اسیر غریبم که چشم و گوش کسی
 نه مایل است به اشکم نه حرف و سوگندم
 ز من بخواه اگر در زمانه اهل دلی
 که نیست در صف دل‌های خسته مانندم
 بجان دوست که با آنهمه دو رنگیها
 ز هر که پنجه به روحم کشید خرسندم
 چنان محبت مردم به جان من جا داشت
 که از بهار لبم گل نچیدم
 «پریش» را به تو ای روزگار الفت نیست
 شرنگم از بدهی خوشتر آید از قندم

دود دل

می سوزم و در خاطر همسایه غمی نیست
 وین درد، خدا داند و من، درد کمی نیست
 ای راه نشسته بر رخیز
 دیربست در این کوچه صدای قدمی نیست
 از سخت دیده گریان بود اعجاز
 ناخن وزن ای تشنه در این سنگ، نمی نیست
 خاکت بر سر ای دل که به فقدان محبت
 پایی به ره و بر سر دستی علمی نیست
 از بی هنران جور بود طعنه شنیدن
 ورنه ستم قرعه قسمت ستمی نیست
 در چهره بشکسته ما وضع جهان بین
 آینه ما هست اگر جام جمی نیست
 دود دل درویش علم شد که نگویند
 در خانه دل سوختگان دود و دمی نیست
 ما شب پره طبعیم و گرنه نتوان یافت
 یک کوچه که روشن ز چراغ حرمی نیست
 آنجا که بود قحطی ایثار «پریشا»
 آسوده گدایی که امید کرمی نیست

گرفتار

همچنان ابر سیه لبریز اشک روشنم
 گر بگیریم رنگ خواهش می پذیرد دامنم
 نیستم یوسف ولی از دولت تهمت زنان
 می شود چشم امیدی روشن از پیراهنم
 گرچه خاموشم، سپهر چشم من را سیر کن
 تا ز چشمت بشنوی فریاد شیون شیونم
 بس که لبریز از توأم باور نمی دارم ز خویش
 کین توئی ای غم که جای من نشستی یا منم
 من که می لرزم ز یک لرزیدن آب از نسیم
 این خیال آورد سنگم، آن گمان کرد آهنم
 همچنان برگی که می رقصد سحر بر شاخه ای
 بوسه پاک صبا را دوست می دارد تنم
 غم چو می گیرد در آغوشم تیمم می کند
 بی وضو آتش نمی گیرد سراغ از خرمم
 ای که یادم می کنی با رنگ بیرونم بساز
 کز درون با داغ دل چون برگ سوزن سوزنم
 بس که در آئین یکرنگی دورنگی دیده ام
 بعد از این مست ضمیر صافی پرویزم
 در پناه صخره روئیدن صلاح سبزه نیست
 تا رهین سایه خویشم ز منت ایمنم
 چون شهیدی بی نشان در بی نشان خاکم کنید
 تا نگیرد چشمی از دستی سراغ مدفنم
 بس گرفتار خودم با گل نمی جوشم «پریش»
 در قفس کی می توان گفتن که مرغ گلشنم

حسرت تحقیر

مادر آن آئینه تصویر من
روزگارم شد سیاه از روزگار
هست هر دیوانه را بندی به پای
بید لرزانم که گوئی ریشه داشت
گرچه دستم از تعلقها تهیست
بس که می گویم خدا گاه نماز
دم فروبندد ثناخوان سحر
تو خدائی کن که خجلت آفرید
حالتی حیران تر از آئینه ده
ذره گشتم تا نسازم خسته اش

داشت خون در سینه جای شیر من
روسپید ای بخت بی تقصیر من
بوی آتش می دهد زنجیر من
در نوشتن خامه تقدیر من
شکر می ریزد ز چشم سیر من
آبرو می روید از تکبیر من
گر برآید ناله شبگیر من
هر زمان تدبیر شد تدبیر من
در جواب آه با تأثیر من
هر که دارد حسرت تحقیر من

خانقاهم گوشه عزلت «پریش»

مذهیم عشق و محبت پیر من

شاهین

صحبت از اسب آمد و زین خلق شد
 خنده‌ها خود کار سازِ گریه‌هاست
 عشق و ناکامی به هم پیچیده است
 آسمان با خاک همراهی نداشت
 اولین دل را ندانم از که سوخت
 هر کلامی لازم و ملزوم داشت
 احتیاج شانه برگیسو نبود
 روی زیبا، چشم خوشبین آفرید
 شد ستایشگاه شاعر چشم یار
 تا به هر داغی سزاوارش کنند
 با کبوتر جفت در پرواز بود
 پینه دست احتیاج ناز داشت
 شب به رهن دست یاری داده بود
 تا به ما تفهیم بی‌وزنی کند

طالع آشفته را دارد «پریش»

آنکه از خاکسترش این خلق شد

ساقه گندم

با عشق دوگانه‌ای نخواندیم
 چون مرغ غریب، یا کریمی
 بر تربت دل که آرزو داشت
 چون بلبل صبح و جغد شبگاه
 در داکه دعای آستینی
 زنجیر خداخدای ماگشت
 در گوش یتیم دل شبانگاه
 با ساقه گندمی کسی را
 پائیز شد و به شاخه‌ای خشک
 فریاد قفس ز بی غذائی است
 خوردیم چو دانه‌ای نخواندیم

چون حوصله‌ها، نفس «پریشا»

شد تنگ و ترانه‌ای نخواندیم

بذر صبر

اشک را آواز من پر می‌دهد
می‌برد ما را شقایق سوی باغ
همدلی را بین که ما را بوی خاک
در مذاقم از تحمّل، خون دل
سوز دل ره می‌گشاید اشک را
مست شو! وانگه به صحرا کوچ کن
بذر صبر و خاک طبع و آبرو
گر به پای سرو ریزد خون ما
طبع من یک چند ساغر می‌شکست
پاره پیراهنم در دست باد

سنگ با من گریه را سر می‌دهد
داغ گل پروانه را پر می‌دهد
یاد از آغوش برادر می‌دهد
طعم و بوی شیر مادر می‌دهد
این زمین چون تشنه شد بر می‌دهد
باد گل را رنگ دیگر می‌دهد
چون بهم آمیخت گوهر می‌دهد
موسم حاصل کبوتر می‌دهد
این زمان با سنگ ساغر می‌دهد
پسند بر گلهای پرپر می‌دهد

آخرین افسانه هستی «پریش»

آدمی را رنج باور می‌دهد

لابلای گلها

تا چند می پرستی چون لاله آبرو را
 دام ره است ای گل بگذار رنگ و بو را
 از بوی او توان گفت کوی خدا همین جاست
 در لابلای گلها پیدا کنید او را
 ناخوانده نغمه ها را با گوش دل شنیدم
 تا در گلو شکستم آواز آرزو را
 شوق نظر طلب کن تا چشم بسته بینی
 در نغمه های بلبل لرزیدن گلو را
 رنگ ریانه رنگیست کز خجالتی گریزد
 آهسته می کند خشک گرما نم وضو را
 در اشتیاق کوثر تا کی دعا توان کرد
 یارب حلال ما کن ته جرعه سبو را
 با چشم نیک پندار زشتی نمی توان دید
 در بزم من میاور آئینه دورو را
 در اوج بی قراری دل بهر ما عزیز است
 نفرین نمی توان کرد طفل بهانه جو را
 در پیش چشمت ای دوست از بس سکوت کردیم
 بر هم زدیم آخر قانون گفتگو را
 شک در درستیش نیست فتوای عشق یاران
 بهر شکستن دل باید شکست مو را
 آنشب «پیش» کز در عشقم بخانه آمد
 در پای او فشاندم یک عمر جستجو را

شب نشین

عاشقی بی گریه شب باطل است شب زمان عشق‌بازی با دل است
 اهل بستر را به بیداری مخوان طفل را شب زنده‌داری مشکل است
 صبح‌گه را دوست می‌دارم ولی بیشتر شب را، دل من مایل است
 تا نسوزی در دل شبها چو شمع سرمه خاکسترت بی حاصل است
 می‌رسد در شب صدای دل به گوش وین ره‌آورد از سکوت محفل است
 روز وقت روی مردم دیدن است هر که شب بیدار ماند عاقل است
 دست ایثاری که روز آمد برون بی‌شک از تاریکی شب غافل است
 ای که پروای ملامت می‌کنی گریه شب را سیاهی حایل است
 عارفان شب سر بزانو می‌نهند نیمه شب هر کس بنالد جاهل است
 جلوه کم کن ای چراغ کاروان روشنائی در قفای محمل است
 با «پریش» شب نشین از شب بگو
 شب زمان عشق‌بازی با دل است

شمعدان

دل دیوانه‌ام، دردا که گنج خانه می‌میرد
 ز درد بی‌کسی دیوانه، در ویرانه می‌میرد
 در آن گلشن که گلچینش هوا را پاس می‌دارد
 هزار آوای خوش خوانش درون لانه می‌میرد
 مرا گر اشک گرم از حرف دم سردان نمی‌جوشد
 خزان چون می‌رسد از ره دل پروانه می‌میرد
 غمت را با دل غم گستر خود گو، نه در محفل
 درون شمعدان هم شمع در کاشانه می‌میرد
 نمی‌خواهد سپید بال و پرهاشان سیه گردد
 که قو، وقتی ز مرغان می‌شود بیگانه، می‌میرد
 توانی بی‌تکلف پیشمرگ یار خود گردی
 که پیش از شمع و گل در انجمن پروانه می‌میرد
 غم‌گنگی است در چشمان طفلان محل آری
 سیه پوش است شادی هر زمان دیوانه می‌میرد
 بشوق مویه ما را مویرگها زنده می‌گردد
 تو را گر درد و غم با نشئه پیمانه می‌میرد
 ز مستی بیشتر دارد گنه تزویر پرهیزت
 من و مستی که بر خاک در میخانه می‌میرد
 خوشا آزاده جان دادن که با یک جرم و در یک جا
 یکی رندانه می‌ماند، یکی مردانه می‌میرد
 بمان تا شاهد آوازه ناکامیت باشی
 «پریشا» قهرمان در آخر افسانه می‌میرد

هفت خوان

با آنکه در شمارش صدبار کم ز خاکم
 بر لوح آفرینش یک قطره اشک پاکم
 گم می‌شوم ز مردم چون اشک خفته بر راه
 بگذار بر ندارد دست کسی ز خاکم
 آن ذره‌ام که خورشید واکرده بهرم آغوش
 وان گوهرم که طفلی گم کرده در مغاکم
 خو کرده با سکوتم گوش قفس ولیکن
 تا آسمان بلند است فریاد چاک چاکم
 با این شکسته هستی قدّ رسای سردم
 در عین تنگدستی دست بلند تاکم
 از صوت دل شکستن در دیده هست بیم
 وز رعد آسمانها در سینه نیست باکم
 در هفت خوان رستم دیو سپید رنگم
 در داستان چو ارواح موهوم و ترسناکم
 چون اژدها «پریشا» در داستان طفلان
 شادم که شادی آرد افسانه هلاکم

داغ پرواز

باور پروانه دارد باورم
 بوی آتش می دهد خاکستر
 بس که چون شبنم ضمیرم روشن است
 می چکد آئینه از چشم ترم
 شکوه کمتر می کنم از دست بخت
 تا نگردد رنجه روح مادرم
 با من الفت کن که در عهد سفال
 زیست با گورد یبیمی گوهرم
 در غبار غربت از بس غوطه زد
 شد تیمم گاه طوفان دفترم
 شیر زخمی من که در کس زهره نیست
 تا کشد دست ترحم بر سرم
 نیست انسان را گریز از احتیاج
 سائلم اما مقیم یک درم
 چون کف پا بس که خوردم بر زمین
 بوی خاک آید هنوز از پیکرم
 دفتر فریاد فردای منست
 آرزوهائی که با خود می برم
 گر نمی گیرند دستم را چه باک
 یار این دست است دست دیگرم
 گر که خوش رنگم چو طاووسان «پریش»
 داغ پرواز است بر بال و پر

رواق رُخ

در کوچه رگهای من آوای تو جاریست
 روحم ز تو ای لاله نوروز بهاریست
 ما شمع بدستان ز چه نالیم که مات است
 خورشید که در کوی تواس آینه‌داریست
 بی زخمه سازت چه سرودی چه سماعی
 رقصدن گل حاصل آواز قناریست
 تنها مگذارم که در این شهر پر آشوب
 مستظهر امید تو مستلزم یاریست
 تضمین نتوانم غزل چشم تو آری
 کار من بی‌مایه به اقرار تو آریست
 دل خواست رواق رخ زیبای تو گردد
 این خانه اگر همچو حرم آینه‌کاریست
 تا خانه‌گزینند به چشمت گل و شبنم
 این شاد ز خندیدن و آن دلخوش زاریست
 بس داغ تو در باغ دلم پای نهادست
 چون کوچه تو غمکده‌ام گشت و گذاریست
 صلح من و شادی، چه خیالست که تا هست
 این موی بهم ریخته وین چهره غباریست
 تا سرمه‌ای از گرد سمنندت به کف آرد
 چشمم بگذرگاه تو در لحظه شماریست
 در گوش «پریش» آنچه که از عشق تو گویند
 آواز پیر و بال اسیران فراریست

خاطر خاکستری

برخیز تا ز غمکده خود سفر کنیم
 دل مرد اگر به خانه چه خاکی بسر کنیم
 خاکستری است خاطر افسرده، عشق کو
 تا با غمش به سرخی گُلها نظر کنیم
 تا کی توان ز خشکی دست زمانه گفت
 شب را بیا به نمِ اشکی سحر کنیم
 آهی نمانده است دگر بر بساط لب
 تا برکشیم و آتش دل را خبر کنیم
 دیوار چشم گشته و درگه نشسته گوش
 گر ناله‌ای به حال دل در بدر کنیم
 آخ ز ماکه خواهش طبع طمع گرای
 فرصت نداد شعبده را بی اثر کنیم
 صاحب دلی بجوی که بر آستانه‌اش
 دستی ز آستین ارادت بدر کنیم
 بیگانگی ز تخت سلیمان حرام ما
 با نخوت ار به لانه موری گذر کنیم
 آئینه‌ایم و خلق صداقت نمی‌خرند
 عمری دگر نمانده که کاری دگر کنیم
 جرم فروغ پنجره داریم بامداد
 گر شعله‌های زمزمه را بیشتر کنیم
 فردا زغن بهانه تکیفر می‌کند
 برگل اگر ترانه توحید سر کنیم
 آن خاک کو که بوی دل آید از او «پیش»
 گیرم که سنگ را به ریاضت گهر کنیم

سرچشمه

بهاران را چه می‌بینی که گل از خاک می‌جوشد
 به چشم ما زمستان هم شراب از تاک می‌جوشد
 به چشم عشق از داغ شقایق‌ها یقینم شد
 زمین گنگ است و جای حرف، خون از خاک می‌جوشد
 دلی می‌سوزد و دستی به مضمون می‌رسد، آری
 گلاب از آتش و گلبوته از خاشاک می‌جوشد
 ز جوش افتاده‌ای، ای اشکِ من آهنگ دیگر کن
 که خون زیباست چون از چشم رگ بی‌باک می‌جوشد
 چه تأثیری به جانم می‌کنی ای آب آتشگون
 که می‌جوشد ز موجت شعر و آشناک می‌جوشد
 سمندی همچو حافظ آرزو دارم که تا محشر
 به تحسینش دعای خیر از فتراک می‌جوشد
 مدار از زادگان خاک چشم آبروداری
 که گل از شاخه‌ها با دامن صد چاک می‌جوشد
 نگاری کو که پیچم گه به پایش گه به بالایش
 چو نیلوفر که با سروسهی چالاک می‌جوشد
 «پریش» از دامن آلوده بین ترک تعلق را
 که در سرچشمه، آب از بستر گِل پاک می‌جوشد

بانگ بدرقه

به آن خدای که بی یاد او نفس نزدیم
 ز احتیاج شکستیم و رو به کس نزدیم
 هوای خانه صیاد بوی لانه نداشت
 قسم به آن پرو بالی که در قفس نزدیم
 فراز شاخه اگر گل شکفت بوئیدم
 صلا به نکهت گلهای دسترس نزدیم
 فغان که حلقه درگاه می فروشان را
 ز اضطراب شب و سایه عسس نزدیم
 نفس کشیدن ما، بهر زنده ماندن بود
 دمی و بازدمی از سر هوس نزدیم
 ز سنگلاخ مگر کاروان گذر می کرد
 که بانگ بدرقه ای در پس جرس نزدیم
 «پریش» نیست در این دشت مرگزا جایی
 که همچو آهوی زخمی نفس نفس نزدیم

ترانه عشق

خیال پا به گریزم هنوز بی خبر است
 که خانه جوی محبت همیشه در سفر است
 چرا به شاخه گل مهر بسته ای، ای مرغ؟
 تو را که خانه امن سرت به زیر پر است
 به لحظه های تب عاشقی قسم، که مرا
 غمی غریب به بستر ندیم زیر سر است
 مرا ز شمع و شباهنگ این مسلم شد
 که وقت گریه شب و گاه درد دل سحر است
 هنر نمی کنی ای تازه رسته بر لب جوی
 چو لاله با جگر تشنه و اشدن هنر است
 به غیر آنکه تماشاگر شکفتنهاست
 به سرو نسبت دیگر مده که بی ثمر است
 مرا به گریه نیاز نفیر و اعظ نیست
 که هرکجا برود، نان مرد بر کمر است
 ز درد گرچه فغان می شود بلند، اما
 خروش سوخته دل از شکسته بیشتر است
 روایت دل و چشم است در ترانه عشق
 ز توبه پنبه به گشوم منه که بی اثر است
 به وصل ژاله چرا گریه می کند لاله
 قرار عشق، زمان وداع، چشم تر است
 به دشت خشک دلم انتظار رستن باش
 غم زمانه بر این خاک طفل رهگذر است
 «پریش» دیده ای از دور دود آتش عشق
 بر آن گریوه مزین پا که شیر بی جگر است

چراغ نگاه

آنکه گلیپوش ز گلوازه نابش کردم
 بود همخانه و بیگانه خطابش کردم
 خون به مینای تنم خاصیت نشئه نداشت
 سالها رنج کشیدم که شرابش کردم
 سوخت پروانه و آسوده شد اما دل من
 یافت جان هرچه به داغ تو کبابش کردم
 بهر مضمون نگاه تو که صد معنا داشت
 غزلی گفتم و با شوق کتابش کردم
 دل که سودائی زنجیر سر زلف تو بود
 عاقلی بود که دیوانه حسابش کردم
 چرخ کزگریه من آب بر آتش می زد
 یافتم فرصت و با خنده عذابش کردم
 ساغر دادی و عکس تو در آن پیدا بود
 حیف از آن نقش که با رعشه خرابش کردم
 هرچه شب آمد و حرفی نشد از آمدنت
 قصه در گوش دلم گفتم و خوابش کردم
 با نم اشک چراغ نگهم روشن بود
 شعله گل داد چو همبستر آبش کردم
 دل گواهست که در تاب و تب عشق «پریش»
 عافیت روی به من کرد و جوابش کردم

خوش گمان

کاش با چشم سیاهی داستانی داشتیم
 اختیار درد دل با همزبانی داشتیم
 کاش گاهی با سپهر آبی چشمی سیاه
 زیر سقف خانه خود آسمانی داشتیم
 در قفس همسایه با دیوار بودن مشکل است
 کاش در راه نسیمی آشیانی داشتیم
 رنگ گیسوی پریشان داشت بخت ما اگر
 بر سر دوش نگاری خانمانی داشتیم
 سنگ گشتیم از نشستن کاشکی همچون غبار
 شور و شوقی در قفای کاروانی داشتیم
 قحطی می خانه سوزگریه مستانه است
 خشک شد گرز زمزم اشک روانی داشتیم
 جا در آغوشی نکرد و همچو عطر گل پرید
 گر درون شیشه تن نیمه جانی داشتیم
 منت آتش ز خاکستر کشیدن ابلهی ست
 وه که چون آئینه طبع خوش گمانی داشتیم
 نامرادی بین که در آغوش استغنائی خویش
 هر زمان چون خاک سر بر آستانی داشتیم
 گریه سر کردیم اگر چون شمع بی شیون «پریش»
 آتشی بر سینه از نامهربانی داشتیم

روح باغبان

از مـحنت کس دژم نـگردد	هر دل که اسیر غم نـگردد
دلـسوخته سـتم نـگردد	گـنـجـور طـلا مشـو که درویش
نامت به جهان علم نـگردد	تا خاک نشین دل نـگردد
نـخلی که ز باد خم نـگردد	سر سبز چو روح باغبان باد
با مائده محترم نـگردد	از سفره کس مخور که مهمان
آماده خور حرم نـگردد	دلخواه شود اگر کبوتر
بی فایده صبحدم نـگردد	دم را بشناس تا شب تو
با گریه زیاد و کم نـگردد	با اشک خوشم که رزق مقسوم

از دل چو «پریش» ناله سرکن

تا دستخوش عدم نـگردد.

واژه رام

آهنگ سفر رفتن و گم کردن نام است
 وانکس که شریک سفر ماست کدام است؟
 دیروز مرا خاطر جمعی و دلی بود
 اسباب پریشانیم امروز تمام است
 با لاله بگویند که در گوشه عشاق
 هر کس بزند لاف دل سوخته، خام است
 ما حلقه نشینان چهل ساله رنجیم
 این است مقامی که به میزان مقام است
 آسوده روان باد معلّم که مرا گفت
 از دانه آسوده بپرهیز که دام است
 از سفره قسمت ز چه نالیم که ما را
 می نیست ولی حسرت ایام بکام است
 آن کس شکند کاسه که پیمانه بسازد
 اینجا همه را عادت بشکستن جام است
 آگاه سخن شو که به طوطی نتوان گفت
 با شیوه تقلید سلام اهل کلام است
 ای گل به فرا دست مشو غره که فردا
 خورشید شکوفایی تو بر لب بام است
 نقاش پری باش که از طایر وحشی است
 پروانه در انگشت قلم واژه رام است
 با سوختگان، سوخته آمیز «پریشا»
 در خانه آتش سخن آب حرام است

مرداب مَنّت

چون شقایق بی حمایت زیستم از مروّت قصّه در گوشم مگو
 ناخدا تا از خدایم شد جدا جویبارا ناز کمتر کن که من
 حکم جبر دفتر ایجاد بود موج دریا بودم و بر روی آب
 آسمان جای کبوترها نبود ناگزیر از چنگ و دندان چون غزال
 همچو نیلوفر ز تاب تشنگی

در کنار دایه دنیا، «پریش»

با هراس و بی مودت زیستم

حاشا

دیده را شوق تو دریا می‌کند
 با تو آن حال که طفلی رهگذر
 بس که چون آینه بی‌پیرایه‌ای
 یک نگاهم کن که مهر آفتاب
 عاشق و معشوق را ما و تو نیست
 از گل و می آگهی دارم، ولی
 زرپرست از خاکساری غافل است
 من به گل دیدم تو را و این زمان
 زهد اگر از کعبه می‌جوید تو را
 عاشقان را شیوه انکار نیست
 گفتم ار چون و چرا عیبم مکن
 گر به رنج از روزگارم باک نیست

یاد تو دل را شکبیا می‌کند
 گوهری در خاک پیدا می‌کند
 آب را طبع تو رسوا می‌کند
 ذره‌ها را عرش پیما می‌کند
 عشق، یوسف را زلیخا می‌کند
 قفل غم را نام تو وامی‌کند
 زندگی را عشق زیبا می‌کند
 گل تو را در من تماشا می‌کند
 طفل را دیوار پویا می‌کند
 عشق را معشوق حاشا می‌کند
 ذهن را اندیشه جويا می‌کند
 غافلان را چرخ دانا می‌کند

کفر می‌ورزد پریش گاه‌گاه

گر در آغوشت خدایا می‌کند

شب شکن

بیا که سنگ به مینای میکشان نزنیم
 صدا به دل بزنیم و به آسمان نزنیم
 سکوت حالت نجوای با خدا دارد
 بیا که دست به قفل لب و دهان نزنیم
 عبوس گرچه نباید چو مرغ ساحل بود
 بیا که خنده به دلخواه این و آن نزنیم
 چو جام لاله بود لانه چکاوکها
 بیا که شعله بر این تنگ آشیان نزنیم
 چو ماهتاب بیا شب شکن شویم، اما
 به خاک و کهل نامحرمان زیان نزنیم
 زمان تجربه تنگ است در زمانه، بیا
 نفس که زنده به آنیم رایگان نزنیم
 چه گفته‌اند و چه کردند رفتگان تا چند
 بیا که تکیه به یکمشت استخوان نزنیم
 به شکر قامت موزون بیا خلاف سبو
 دو دست را به برآریم و بر میان نزنیم
 «پریش» جور تبر می‌کشد درخت کهن
 بیا که چنگ به خاشاک این جهان نزنیم

قیمت اشک

دلم از شوق تماشای تو دست افشان است
 دیده‌ام در ره میعاد تو سرگردان است
 تا نیایی ز ره، اندیشه پروازش نیست
 نفس شوق که در سینه من زندان است
 به فریب تو خوشم عهد کن و قصد مکن
 استخوان سوخته را کندن جان آسان است
 هرچه مستور شوی بیشتر می‌بینم
 گل صد پرده در آئینه ما عریان است
 دامن افشان ز دل سوخته‌ام حال می‌پرس
 که چو آتشکده، طبع نفسم سوزان است
 نقد ما بود که چشمت به نگاهش خرید
 وین گنه نیست ز تو، قیمت اشک ارزان است
 در نهانخانه خاکم غم تنهایی نیست
 که تمثای تو در خاطر من مهمان است
 تازه و کهنه کند ابر سیاه غم من
 مژده یاران که هوا مستعد باران است
 شعله تهمت اگر معتکف دامن ماست
 چاک پیراهن گل را چه غم از طوفان است
 بس که در مکتب تأویل به شاگردی رفت
 ناسزا، بر دل مردم زده‌ام، احسان است
 سرو و پا بستگی خاک، من و دربدری
 دشت گلهاست ز پروانه که بی سامان است
 نفسم با نفس عشق گره خورده «پریش»
 مثل من مثل تشنه و تابستان است

سپهر تنگدست

گر چو پر با بال طوفان پر زدیم
 بوسه بر خاک و به خاکستر زدیم
 گرچه کس در پشت در منزل نداشت
 بر در توفیق عمری در زدیم
 بـوچ بـود افسانه هستی ولی
 خویش را بر عالم باور زدیم
 مرده تا مردم نپندارندمان
 دست را گاهی به یکدیگر زدیم
 یک جهان غم زیب هر گلبرگ داشت
 لاله‌ای کز این چمن بر سر زدیم
 بر سر ما زد سپهر تنگدست
 هرچه پا بر خاک پهن‌اور زدیم
 داغ دل آثار بـه‌بودی نداشت
 بس که زخم کهنه را نشتر زدیم
 گلشن رخسار ما زردی ندید
 دائم از خون جگر ساغر زدیم
 دل شکایت داشت از طالع، «پریش»
 گرچه ما تهمت به چشم تر زدیم

ترحم

به چمن آشیانه باید کرد چون گل آید ترانه باید کرد
 بوی باد بهار چون برخاست همچو گلبن جوانه باید کرد
 اشک را پیش غم به خاک مریز گریه عاشقانه باید کرد
 من و مهر دوگانگان، هیئات سجده را بر یگانه باید کرد
 به غزل، این سرود جاری عشق خویش را جاودانه باید کرد
 زهر را با علاقه باید خورد خون به کام زمانه باید کرد
 چون به هم ریخت خرمن زلفی به سر انگشت شانه باید کرد
 زنده باید نشست و عاشق زیست همچو طفلان بهانه باید کرد
 چون نسیم سحرگهی گل را بوسه بی نشانه باید کرد
 اشک جرأت دهد ترحم را خنده بر تازیانه باید کرد
 چون صبا خون دلان عالم را پرسش خانه خانه باید کرد
 گرچه گفتم مکن پریشانی خوشه را دانه دانه باید کرد

روشنائی «پریش» همچو شمع
 در کنار و میانه باید کرد

من و دل

من و دل یار و آشنای همیم غم هم، درد هم، بلای همیم
 من به زاری، دل از طپیدنها شب فرقت گره گشای همیم
 دل پر از داغ و من پر از ماتم دو نمکخوار بی ریای همیم
 چون دو مرغ اسیر در دو قفس گوش بر راه های های همیم
 شب که از راه می رسد من و دل گاه معراج پا به پای همیم
 من و دل چون دو گنگ از ره چشم آشنای خدا خدای همیم
 دل و من در بهانه جستن ها نمک زخم ماجرای همیم

من «پریشا» چو شب، دلم چون شمع

روزگار است مبتلای همیم

های های گریه

تا لب گل را به تحسین غزل وا کرده‌ام
 در گلاب آواز بلبل را تماشا کرده‌ام
 چون شقایق تا سیه شد جامه‌ام آوازه یافت
 چشم شعرم را من از این سرمه زیبا کرده‌ام
 لحظه‌هایم را به طوفان تغافل داده‌ام
 هرچه از امروز و امشب فکر فردا کرده‌ام
 خنده در خواب پیک گریه در بیداری است
 کافرم گر تکیه بر لبخند دنیا کرده‌ام
 منت نوکیسه مرگ زودرس می‌آورد
 سخت جانی بین که با این غم مدارا کرده‌ام
 بی‌نیازی بود و زیر سایه خود زیستن
 آن بهشتی را که از ایزد تمنا کرده‌ام
 وای گر طفل تعلق حلقه در گوشم کند
 من که در انگشت خود انگشتریها کرده‌ام
 شهرت از نام بزرگان خواستن دون همتیست
 قطره‌ام کز جوش غیرت ترک دریا کرده‌ام
 می‌توان با ذره بودن همت خورشید داشت
 ژاله‌ام اما به کیوان خیمه برپا کرده‌ام
 زیر بار خجلت اشکم که با عنوان شوق
 های های گریه را با خنده حاشا کرده‌ام
 زاهد و من گر به یک جنت رویم انصاف نیست
 من که در هنگام استغنا خدایا کرده‌ام
 ساعت از گردش «پریشا» عمر ضایع می‌کند
 من تکامل را ز پای بسته پیدا کرده‌ام

لب تشنه

آن ره که رسیدنی ندارد	بنشین که دویدنی ندارد
فریاد، کشیدنی ندارد	آنجا که محیط انعکاس است
غمنامه شنیدنی ندارد	گر پنبه به گوش سر نهادم
انگشت مکیدنی ندارد	افسوس مخور که زهر هستی
با روی تو دیدنی ندارد	دریان بهشت را بگو، خلد
ای مرغ پریدنی ندارد	بر شاخه که می توان قفس کرد
بگذار که چیدنی ندارد	آن گل که به خار همنشین است
لب تشنه دمیدنی ندارد	با نخل کویر رهروی گفت:

کم گوی «پریش» از گریبان

این پاره دریدنی ندارد

خانه بر دوش

ژاله را می لاله را پیمانه می باید گرفت
 وز جهان داد دل دیوانه می باید گرفت
 تا نسیم صبحدم گهواره جنبانت شود
 بر فراز شاخه گل لانه می باید گرفت
 چندی آتش می زنی تا اشک گل گردد گلاب
 بعد از این از بوی گل پروانه می باید گرفت
 چون هوا گر خانه بر دوش جهانی غم مخور
 در صدای بال مرغان خانه می باید گرفت
 چیست نقش خوب و بد تا شاد و غمگینت کند
 خالق افسانه را افسانه می باید گرفت
 گر بناخن بوسه بر زلف خیالت می زنند
 رخنه انگشته را شانه می باید گرفت
 بس که سوز گریه زنجیر در گوش منست
 خنده ام را زنگ مجنون خانه می باید گرفت
 بود محفلها و یاری ذکر خیر از ما نکرد
 محفل ذکری بدین شکرانه می باید گرفت
 سبحة صد دانه را صدبار سنجیدم ولی
 فیض را از خوشه صد دانه می باید گرفت
 می دمد شعرم «پریشا» چون که بیدل می شوم
 آشنا را در سخن بیگانه می باید گرفت

بال فرشته

بوی می از پیاله چو پرواز می کند
 پای مرا به عرش خدا باز می کند
 آنجا که اشک خیمه به مژگان نمی زند
 غافل ز می مباش که اعجاز می کند
 تنها منوش می که بناگوش یار را
 جامی شراب، خانه برانداز می کند
 تأثیر باده بین که چو از دست می روم
 در من نهیب عاطفه آغاز می کند
 لبریز می چو جامم و افشا نمی کنم
 خون می خورم ز گریه که ابراز می کند
 می گر تو را به دیدن مهتاب می برد
 ما را به شع و آینه دمساز می کند
 سر را بنفشه وار به زانو چو می نهم
 در من هزار حنجره آواز می کند
 باید چو خاک میکده اش بوسه گه کنند
 دست و لبی که زمزمه ای ساز می کند
 رفتم «پیش» از خود و احساس می کنم
 بال فرشته ای که مرا ناز می کند

آتش اشک

بهانه جوست چو طفلان دلی که من دارم
 نصیب کس نشود مشکلی که من دارم
 اگر چه دشمن جان من است پیش از من
 خدا کند که نمیرد دلی که من دارم
 اسیر دست دل خویشم و عجب دارم
 که محرم است به من قاتلی که من دارم
 گاهی ز آتش اشک و گاهی ز شعله آه
 همیشه گرم بود محفلی که من دارم
 بریز قطره اشکی که بوی من خیزد
 بر این خرابه خشت و گلی که من دارم
 درون سینه مردم غم خرابی نیست
 به سیل طعنه زند منزلی که من دارم
 توان به دوش صبا داد عطر سنبل را
 سبک تر است ز گل محملی که من دارم
 «پریش» شعله گریزد ز برگ دفتر من
 صدا به برق زند حاصلی که من دارم

همسایه صیّاد

چون بوم به ویرانه خود ماندم و مردم
 فریاد که در خانه خود ماندم و مردم
 اجر هنرم بود که چون بلبل تصویر
 خاموش به کاشانه خود ماندم و مردم
 از بس که بدستم نرسید آنچه دلم خواست
 دور از دل و بیگانه خود ماندم و مردم
 همچون گل وحشی که به ویرانه بروید
 پابند به افسانه خود ماندم و مردم
 شمع که نفس سوخته از سیلی طوفان
 شرمنده ز پروانه خود ماندم و مردم
 از دست تهی حاصلم این بود که ناکام
 داغ دل دیوانه خود ماندم و مردم
 ساقی دل و می اشک و دو چشم شده ساغر
 دُردی کش پیمانه خود ماندم و مردم
 همسایه صیّاد شدن درد کمی نیست
 افسوس که در لانه خود ماندم و مردم
 چون شمع «پریشا» که غریبانه دهد جان
 در گوشه غمخانه خود ماندم و مردم

گل پائیز

اشکم و گریه ناخواسته چاووش منست
 آهم و بار دل سوخته بر دوش منست
 همچو آن لاله که در برکه خون باز شود
 عکس فریاد عیان در لب خاموش منست
 این که هر لحظه به طرز دگری می نالم
 بانگ صد قافله دلسوخته در گوش منست
 پر سرخی که ز بلبل به قفس ریخته است
 آیت خستگی بخت عبث کوش منست
 بس که احساس مرا آتش بی مهری سوخت
 مادر عاطفه تا حشر سیه پوش منست
 غافلند اهل ملامت که غزل ساز منند
 نیش این طایفه چون جرعه می، نوش منست
 با من آمیز که چون ساغر گلبن به خزان
 روح گل خفته در آئینه آغوش منست
 جز وفا و ادب و عشق خدا می داند
 هرچه در روی زمین است فراموش منست
 گل پائیز، به گلخانه شود باز «پریش»
 آنچه افسرده بمیرد، دل پر جوش منست

جام چشم

گاه سلام شب چو دهن باز می‌کند
 صبحی غریب روشنی آغاز می‌کند
 یک فصل در مصیبت خود گریه می‌کنم
 طفل یتیم را چو کسی ناز می‌کند
 قربان جام چشم که گاه گرفتگی
 ما را به یک دو قطره سرافراز می‌کند
 آنجا که تیر در کف طفلان مکتب است
 مغبون پرنده‌ای است که پرواز می‌کند
 چشم تو غافل است ز انگشت زخم من
 گل را چو از دریچه برانداز می‌کند
 هرگه که باد ناله برآرد ز شاخه‌ای
 روح پرنده‌ای است که آواز می‌کند
 بر سر بکوب دست و به دیوار کس مکوب
 این ره به سوگ عاطفه اعجاز می‌کند
 دندان چو بر جگر بفشارد جفا کشی
 تنبیه خویش و سرزنش راز می‌کند
 آتش به جان لاله خود رسته می‌زند
 خود را به آب، سبزه چو دمساز می‌کند
 آن ساقه‌ام «پریش» که چون می‌دمد ز خاک
 از وقت برگ زمزمه ساز می‌کند

خانه دل

قضا خواست بر خاک با سر نشینم
 به سنگ ار بگویم به خلوت سرم را
 نشیند مقابل دل دردمندم
 غم عشق آمد که در نیمه شبها
 به غیر از خموشی چه دارم که گویم
 شود تازهام داغ بی همزبانی
 تو دستی بپیشان و بر من ببخشا
 به سنگی اگر پر کشیدم ز بامی
 تبر نیستم تا به مرگ جوانه
 چو پرچم که از پا نیفتد ز طوفان
 که صیاد نگذاشت با پر نشینم
 شرف دارد ار با سبکسر نشینم
 اگر با گل و شمع و ساغر نشینم
 چو بیمار، تنها به بستر نشینم
 به محفل چو با دل برابر نشینم
 شبانگه چو در سوگ مادر نشینم
 که در بزم با دیده تر نشینم
 حرامم که یک بار دیگر نشینم
 به نخل صبور تناور نشینم
 فلک خواست کز پای کمتر نشینم

«پریشا» چه باکم که بر خانه دل

گدائی کنم یا که بر در نشینم

چراغ قافله

عمری ز چین زلف تو دل بر نداشتم
 وز تو دریغ عاطفه باور نداشتم
 مستی به یاد چشم تو از خاطرم نرفت
 گر باده داشتم به سبوگر نداشتم
 مهرت چراغ قافله ام شد که چون غبار
 جز راه خانه ات ره دیگر نداشتم
 قول و غزل اگر چه تو را بی نهایت است
 غیر از کلام هدیه خوشتر نداشتم
 با من بمان که از سر زانوی بی کسی
 دل را جواب گفتم و سر بر نداشتم
 از رخ چکید شبم شرمم ز موج اشک
 بر من اگر گذشتی و گوهر نداشتم
 کنج قفس حکایت من با تو می کند
 گیرم به بال زخمی خود پر نداشتم
 نام «پیش» بر لب ای نوش لب نرفت
 آو خ ز من که ارزش ساغر نداشتم

ناخن جور

قصه گو گفت: قفس می شکند
 تو درستی که قفس مانده درست
 من چو در کار خود اندیشه کنم
 مرد میدان گنه باش و مکن
 طفل راه دل و عشقی که هنوز
 با خبر باش که در وادی عشق
 خواب دل را غم معشوق آشفست
 من به حیرت که چه کس می شکند؟
 بشکنی گرتو، قفس می شکند
 ناخن جورِ عسس می شکند
 توبه‌ای را که هوس می شکند
 در کف پای تو خس می شکند
 خار در پای فرس می شکند
 چون سکوتی که جرس می شکند

پیر گشتیم و رسیدیم «پریش»

به همان جا که نفس می شکند

همرنگ

همین نه چهره درهم شکسته‌ئی دارم
 درون سینه دل پینه بسته‌ئی دارم
 مخوان دلش که به اقبال درد و حسرتها
 بلاکش ز مکافات رسته‌ئی دارم
 شراب ناله من رنگ ارغوان دارد
 که لاله‌وش دل در خون نشسته‌ئی دارم
 چو گرد قافله از روز و شب دویدنها
 به یادگار سفر پای خسته‌ئی دارم
 چراغ هرچه دلش سوخت روشنی بخشید
 ببین چه طالع نحس خجسته‌ئی دارم
 چو گلفروش که هم‌رنگ چیده گلها را
 چه بسته بسته، غم دسته‌دسته‌ئی دارم
 نفس به راه لبم می‌زند نفس چه کنم
 به دست رشته از هم گسسته‌ئی دارم
 «پیش» فصل شکفتن بسر رسید و هنوز
 چو غنچه، چشم و گریبان بسته‌ئی دارم
 اردیبهشت ۱۳۷۲

خوش نشین

دردا که رفت بر باد کاشانهٔ محبت
 ویرانه آشیان شد دیوانهٔ محبت
 از کوچه‌های شادی لبخند رخت بر بست
 محنت چو خوش نشین شد در خانهٔ محبت
 ای اشک و ای تبسم از من چو می‌گریزد
 در گوش هم بخوانید افسانهٔ محبت
 بیگانه با حقیقت از خویش می‌گریزد
 بیگانه با جهان است بیگانهٔ محبت
 بر درگاه خداوند باشد روا که انسان
 دائم بسجده باشد شکرانهٔ محبت
 بغداد و جور و ازرق معیار میکشان است
 خط و نشان ندارد پیمانهٔ محبت
 ما را براه یاری حرفی و ادعائی است
 پروانه داشت با خود پروانهٔ محبت
 خوش باد یاد عهدی کز غم دلم رها بود
 سر را چو می‌نهادم بر شانهٔ محبت
 بر خشت پاره‌هایش آهسته پا گذارید
 تا در جهان بماند ویرانهٔ محبت
 در باغ سبز هستی بذری فشان «پریشا»
 صد خوشه می‌توان چید از دانهٔ محبت

سرود باران

شمعی به پناهگاه من نیست
صبح تو هم ای گدای عاشق
در غربتم و هزار افسوس
شب آمد و غیر اشک و آهم
دل می‌کشدم به سرکشیها
ویرانه‌ام و سرود باران
جز سقف سیاه آشیانم
شرمنده حاصلم چنان سرو
اندازه صد غروب غم هست
با ماه چگونه مهر ورزم

میسوزم و کس گواه من نیست
تاریکتر از نگاه من نیست
چشمی نگران براه من نیست
دلسوز به خانقاه من نیست
از اوست گنه، گناه من نیست
دلسوخته گیاه من نیست
تأثیر به دود آه من نیست
وین حاصل اشتباه من نیست
شوق است که در نگاه من نیست
چون مهر بکیش ماه من نیست

آگاهِ دلم «پریش» و دانم

این خونشده دادخواه من نیست

ناصیه نم

ما داغ اشک بر جگر غم نهاده ایم
 انگشت صبر بر لب ماتم نهاده ایم
 فیض سپهر از سر زانو کشیده ایم
 خورشید را به ذره و شبنم نهاده ایم
 در ما کسی فغان تقدس نمی زند
 محراب را به سجده مریم نهاده ایم
 از خاک دل تیمم و درکوی دل نماز
 پا این چنین به کعبه و زمزم نهاده ایم
 لاف کرم چه می زنی ای آسمان که ما
 داغ سئوال بر دل حاتم نهاده ایم
 با آهوان تشنه به یک شب بریده اند
 نافی که ما به ناصیه نم نهاده ایم
 هستی کجا که پرتو مشت غبار خویش
 آئینه در مقابل آدم نهاده ایم
 ای کاش وقت شیر توان بر زمین نهاد
 باری که لحظه لحظه و کم کم نهاده ایم
 زمین آمدن که غیر مصیبت به برنداشت
 منت «پریش» بر سر عالم نهاده ایم
 اردیبهشت ۱۳۷۲

نفس باغچه

لاله شد باز و لبم زمزمه را نوبر کرد
 دل من در رخ گل عاطفه را باور کرد
 باز از دامن گل بوی نجابت برخاست
 بکر مستور چمن چادر نو بر سر کرد
 خون چو می در رگ عشاق روان گشت که صبح
 رگ ابری به چمن دامن گل را ترک کرد
 آن چنان آتش بیداد خزان سخت گرفت
 که مرا چون نفس سوخته خاکستر کرد
 جگر باغ به حال تو بسوزد ای سرو
 پیش چشم تو چه گلها که خزان پرپر کرد
 تا مگر خنده به لب دیدن نوروز روم
 اشک شب تا به سحر پند مرا از بر کرد
 آسمان، ای گل شبنم زده از رشک نکرد
 آنچه دلداری تو با من بی مادر کرد
 ای گل انگشتر شکرانه گرفتم با اشک
 دست آن کس که به صد رنگ تو را زیور کرد
 آنکه در کاسه بشکسته مرا صها داد
 لاله را بهر خوش الحان چمن ساغر کرد
 چادر گل چو به افسون صبا باز نشد
 بلبل مرحله دان جامه دران را سر کرد
 خاطر سبز مرا دست نگارنده «پریش»
 فصل گل با نفس باغچه همبستر کرد

بهشت گمشده

اگر چو جامهٔ گل خون به پیرهن دارم
 چهارفصل همین پیرهن به تن دارم
 بیا به محفل عشقم که بی تو شب همه شب
 غریب جمعم و با شمع انجمن دارم
 بر آتش دل من عود می توان افشاند
 حرارتی که شقایق نداشت من دارم
 چو لاله حرمت دیگر بدوشم از گلهاست
 به پاس کسوت داغی که در چمن دارم
 اگر نه خرمن گل خوشتر از تهیدستی ست
 شقایقی که ز داغ تو برکفن دارم
 بهشت گمشده ای در کلام من پیدا است
 برای چشم تو صد کوچه نسترن دارم
 نه همدمی، نه رفیق رهی، نه همراهی
 دلم خوشست که در شهر خود وطن دارم
 «پریش» گل ز گِلَم با ترانه می روید
 ز الفتی که به مرغان خوش سخن دارم

موسم اشک

مشهور جفا مهر و وفا را نشناسد
 چشمان سیه ما و شما را نشناسد
 در کوچه او عمر من و دل به سر آمد
 از یار بعید است که ما را نشناسد
 چون بوته که هر لحظه برد باد بسویی
 با عشق دل من سرو پا را نشناسد
 طبعم چو خراشید مرا خانه نشین کرد
 این طفل نه طفلیست که جا را نشناسد
 ابری چو شود باغ دلم، موسم اشک است
 می خواره محال است هوا را نشناسد
 بی شادی خاطر به لبم خنده خیال است
 حاشا که گدا وقت دعا را نشناسد
 سجاده نشینی که به ابرو گره انداخت
 ترسم که به محراب خدا را نشناسد
 در مکتب من خوانده خدا در همه جا هست
 گر کودک من قبله نما را نشناسد
 در محضر زهاد مزن لاف صداقت
 مشکل که ریاکار ریا را نشناسد
 ارباب طلا بی خبر از تنگی وقتند
 درد است، زانندوز طلا را نشناسد
 مغبون شود آن خسته که در قافله عمر
 قدر نفس و ثانیه ها را نشناسد
 دنیا و پریشانند ز هم بی خبر، آری
 رسم است گدا گر که گدا را نشناسد

اشتیاق

بهر جان باید ز خیر تن گذشت
 ما نشستیم و نسیمی بی نشان
 خود مگر شوق مرا معنا کنی
 صبح از خاکستر پروانه پرس
 شمع عنوان سیاووشی گرفت
 پیشتر از آنکه گردد شمع آب
 گرچو کاه احساس بی وزنی کنی
 دست دیگر را فشار ای دست من
 مـعنی آلودگی را یافتم
 گر بهم پیوسته گردد دستها

یافت ما را هر کسی از من گذشت
 بهر آغوشت ز پیراهن گذشت
 اشتیاقی کز پرستیدن گذشت
 با غمت شبها چسان بر من گذشت
 کز میان شعله بی شیون گذشت
 دود شد باریک و از روزن گذشت
 می توان بی پا ز صد خرمن گذشت
 باید از بگرفتن دامن گذشت
 نور چون از شیشه روشن گذشت
 میتوان از چشمه سوزن گذشت

شد خلاص از جبر رقصیدن «پریش»

خاک چون از چشم پرویزن گذشت

مکافات

به جرم اینکه گل را برفراز شاخه بو کردم
 به چشم خار را با نیش سوزن جستجو کردم
 ندارد اختیار از خود اگر دستی تهی باشد
 که آتش قسمتم شد هر زمان آب آرزو کردم
 طبیعت از گلابم عطر عبرت می‌کشد ای گل
 بدین تاوان که همچون تو سخن از رنگ و بو کردم
 چنان پای برهنه از سر من بوی خاک آید
 که ویران گشت چون بر سایه دیوار رو کردم
 خدا را شکر کین همسایه‌ها را آشتی دادم
 چه لذت داشت چون چشم و دلم را روبرو کردم
 معافم کن در این مکتب ز مشق دست و پا شستن
 که عمری در فرات اشک ناکامی وضو کردم
 چو آه آبرومندان میان قفل لب ماندم
 مکافات سفرهائی که از دل تا گلو کردم
 از این افسردگان بوی دریغائی نمی‌آید
 مصیبت نامه‌ام را گر به اشکم شستشو کردم
 غزل ساز من ای پیر همایون رای تنهائی
 خدا را یافتم هرگه که با تو گفتگو کردم
 «پریشا» حاصل از جنگ و گریز هستیم این شد
 که چون شیر قفس با صبر، حفظ آبرو کردم

آسیا

چشم گریان مرا لبخند غافلگیر ساخت
 میتوان بر خود بهشت از دولت تکفیر ساخت
 جمع صفر و صفر حاصل جمع دارد پیش ما
 میتوان از اتحاد نقطه‌ها تصویر ساخت
 نرمی طبع تو خشم سفته را پر می‌دهد
 با شکستن می‌توان آئینه را شمشیر ساخت
 کاسه چون خالی شود از کاسه لیس آسوده است
 کرکسان را لاشه‌ای همسفرگان شیر ساخت
 دست و پا گیرم بچشم آمد چو دیدم از طلا
 اوستاد زرگری انگشتر و زنجیر ساخت
 بال مرغان را چو دیدی تیشه بر پایت مزین
 ساخت بر خود زندگی را هر که با تقدیر ساخت
 چند باید از دورنگی زنگ غم گیرد دلت
 سنگ را باید بچشم شیشه بی‌تأثیر ساخت
 شوق دشنامش شود افزونتر از ذوق سلام
 آنکه اول از ملامت چشم و دل را سیر ساخت
 داغ دل آمد که تار موی ما گردد سپید
 جان فدای روح مولانا که از خون شیر ساخت
 لاله‌های چیده را در آب غلطاندن چه سود
 ساخت با ما زندگی دردا که لختی دیر ساخت
 در جوانی می‌چشد طعم کهولت را «پریش»
 آنکه گرد آسیای روزگارش پیر ساخت

حلقه در گوش

کشته شو تا در کتاب دل سیاووش کنند
 پیش پای کاروان عشق، چاووش کنند
 زهد از کاشانه می‌گوید به راه عشق رو
 تا سیه چشمان چو گیسو خانه بر دوش کنند
 یاد خیر از پی چه می‌خواهی که آخر همچو شمع
 شب نشینان چون سحر آید فراموش کنند
 زندگی انسان نمی‌ارزد که ارباب هوس
 بر سر بازار دنیا حلقه در گوشت کنند
 از ریا، کاری نمی‌آید به پنهان کارکن
 تا چنان سرباز گمنام ارغوان پوش کنند
 راه را روشن دلان با دست پیدا می‌کنند
 ناتوان منشین که رندان رخنه در هوش کنند
 چون چراغ کاروان گامی بزن، راهی بجو
 پیش از آن ساعت که چون خورشید خاموش کنند
 غنچه‌های باغ گل را باغبان می‌پرورد
 همدم صحرانشینان شو که خودجوش کنند
 مرده دل را زندگی با مردگان باید «پریش»
 زنده شو تا زندگان دعوت به آغوش کنند

فرصت فریاد

آن جفا جو که مرا فرصت فریاد نداد
 جز الفبای غم عشق بمن یاد نداد
 عشق را غم که ز ما هستی ما بُرد نبرد
 صبر را آنکه بما مهر تو را داد نداد
 خانه بر دوشی لیلی چه غمی شیرین بود
 که فلک داد به مجنون و به فرهاد نداد
 نـزدم داد ز چشمان سیاهت، اما
 ظالمی را فلک این قدرت بیداد، نداد
 کاش می خواند غزلهای قفس بند مرا
 روزگاری که بمن یکدم آزاد نداد
 بوسه مهر اگر دایه نزد بر رخ ما
 هنری کو که بما سلی استاد نداد
 کرد آخر به غم عشق «پریشا» جبران
 آن خدائی که به عشاق دل شاد نداد

کرامت

زندگی بی عشق و دل معنا نداشت
گفت شمع دوش با پروانه‌ای
میتوان از خشته‌ها آئینه ساخت
چشم بستن‌ها کرامت آفرید
سایه‌وش بس بی تمنا زیستیم
کودک طبع من از گهواره‌اش
هر که بر ما طعنه زد خود را شکست
کف به لب آوردن از بی طاقتی است
باید از میخانه دل مست شد
غنچه‌سان سر در گریبان می‌بریم

با دورنگیها چه می‌کردم «پیش»؟

طبع من گر خو به استغنا نداشت

بوی عشق

گر پاره دفتری به جهان یادگار ماست
 آتش مزن که آینه روزگار ماست
 ما را توان به داغ محبت کباب کرد
 شمعی و اشک عاطفه آتش بیار ماست
 شاهان مجال شکوه به درویش می دهند
 چشم تو بی خبر ز دل بی قرار ماست
 با آنکه بی بهار دل ما گرفته است
 هر جا لبی بخنده نشیند بهار ماست
 با داغ ما بجوش که هر دشت لاله پوش
 آئینه ای ز باغ دل داغدار ماست
 با چشم بسته نکبت گل را توان شنید
 آنجا که بوی عشق شنیدی مزار ماست
 ای روزگار با من و دل سرکشی مکن
 بی خواهشیم و حکم تو در اختیار ماست
 گاهی که ابر کهنه و نو می شود «پریش»
 تصویر چشم منتظر اشکبار ماست

قسم به سایه

به بوی نکبت زلفت ز بس که تشنه نشستم
 چمن به زرورق غنچه بست و داد به دستم
 به هابهای سجودم، که فکر روی تو بودم
 اگر بکوچه دویدم و گر بخانه نشستم
 چه غمگانه غزلها، چه عاشقانه سخنها
 ز چشم مست تو گفتم بدین بهانه که مستم
 به شوق خنده ساغر، بذوق گریه مینا
 به قفل میکده، شبها چه رشته‌ها که نبستم
 چه سود پیر مغان را، چه باک دولت خم را
 من ار پیاله گرفتم، من ار پیاله شکستم
 قسم به سایه که از خود برون دوید و فنا شد
 که نیستم ز دورنگان در این دو روزه که هستم
 از آن چمن نپریدم که آشیانه گرفتم
 چو آب و دانه شناسان به شاخه شاخه نجستم
 مکن به توبه تفاخر که بستی آنچه بریدی
 منم که عهد ریا را نه بستم و نه گسستم
 «پریش» گاه ز طفلان کلام پخته برآید
 جواب زهد چه گویم که خوانده عشق پرستم

شب نماز

دلم در سینه با آهنگ دیگر می‌زند امشب
 ز شبهای دگر این ساز خوشتر می‌زند امشب
 به جز طوفان که هر شبگاه می‌گیرد سراغم را
 کسی گویا به حسرتخانه‌ام درمی‌زند امشب
 گمان روشنائی می‌برم از شمع دل یاران
 شراری بر چراغ گشته‌ام سرمی‌زند امشب
 ز بس گفتم که خشت کهنه را آئینه پندارد
 نگاه خسته‌ام خود را به باور می‌زند امشب
 دو پا در گِل دو دستم خفته در آغوش دل اُمّا
 به شوق پرکشیدن روح من پرمی‌زند امشب
 هوائی گشته بال مرغ ذهن نازک اندیشم
 خیالم طعنه بر اوج کبوتر می‌زند امشب
 دلم چون شب نمازان پای ورچین بی‌صدا تنها
 به آرامی در آن دادگستر می‌زند امشب
 نوای چنگ طبع من بشادی می‌زند خود را
 روان آرای اشکم، روح‌پرور می‌زند امشب
 «پریشا» گاه در بن‌بست رگها می‌نشست از پا
 چه پیش آمد که نبض من مکرر می‌زند امشب

لاله صحرائی

خیل فریاد صف آرای شکیبایی بود
 حال من در شب هجر تو تماشایی بود
 چه توکل؟، چه تحمل؟، چه صبوری؟ که مرا
 آبرو کوی به کو در پی رسوایی بود
 راضی از قرعه تقدیر گزاشتم، هرچند
 حاصل عشق توام گریه تنهایی بود
 تشنه مریدم لب دجله آب و لب تو
 سبز و شاداب چو نیلوفر دریایی بود
 می جو از شیشه درآمد همه را بیرون کرد
 آنچه اندیشه نهان در سر سودایی بود
 صورت زشت به دست قلمت نقش نبست
 کانچه دیدیم به دورت همه زیبایی بود
 به من ای سرو مکن ناز، که در بزم دلم
 نقل محفل، سخن خوش قد و بالایی بود
 به «پیش» ای گل آتش نگذشتی، آری
 داغدار توکم از لاله صحرائی بود

موج بهانه

در ناله‌های سُرخم اشک ترانه پیداست
 رنگ شکسته بالم در کنج لانه پیداست
 پنهان نمی‌توان کرد حجم سکوت ما را
 مقیاس بال مرغان از آشیانه پیداست
 ای قطره‌ای که خاموش بر دامنم چکیدی
 رفتی و جای پایت بر آستانه پیداست
 تا دود سوختن هست ره را زکس نپرسید
 در راه خانه ما صداها نشانه پیداست
 از آرزو نگفتن ای آبرو چه حاصل
 در اشک بی نصیبان موج بهانه پیداست
 فریاد سبز ما را نتوان نهاد سرپوش
 تا خون لاله ای سرو بر تازیانه پیداست
 چون برگ زرد پائیز کز باغ درگریز است
 بر چهره‌های مردم مُهر زمانه پیداست
 دردی و سخت دردیست پیری و تشنه کامی
 بر قامت تو ای تاک داغ جوانه پیداست
 با آن یگانه نتوان لاف یگانگی زد
 تا بر جبین زاهد داغ دوگانه پیداست
 ما آبروی غم را خود می‌خریم امّا
 آه از نهان بماند اشک روانه پیداست
 می‌پوشم ز چشم و چون عکس لاله در آب
 داغ دل پریشم در اشک‌خانه پیداست

جام گلاب

تا به جای پای خواب از اشک آب انداختیم
آتشی زین آب بر دامن خواب انداختیم
بوسه خاک زمین ارزانی خورشید باد
بس قبا را ما بدوش آفتاب انداختیم
شوریختی را تماشا کن ده نرش و تلخ شد
هر زمان با خوشه شیرین شراب انداختیم
ای غبار کاروان تو طی منزل کن که ما
بستر دل را به شهر شعر ناب انداختیم
چون یتیمان خود مگر از خویش دلجوئی کنیم
هرچه دل را بهر دنیا در عذاب انداختیم
با پریشان خاطران ای خوب رویان الفتی
ما به گیسوی شما این پیچ و تاب انداختیم
پیشتر از ما کسی سجاده ای گسترده بود
بر سپیدها چو چشم انتخاب انداختیم
هست رعنائی ز ما ای شعله کز یک آه گرم
آتشی بر جامه دود کباب انداختیم
از سکوت ما پریشان شد حواس روزگار
صبر کردیم و به جانس اضطراب انداختیم
باز کن راهی که از مرداب تن بیرون رویم
گیرم از جنجال خرچنگان حباب انداختیم
در غزل ما را «پریش» این بس که از باغ سخن
غنچه ای چیدیم و در جام گلاب انداختیم

شب گم کرده

پیش چشمم کوچه شب آشنا است
 دیده عاشق به کوکب آشنا است
 همچو شب گم کرده و نور چراغ
 بند بند من به یارب آشنا است
 بی سبب هشدار عشقم می دهند
 پیکر پروانه با تب آشنا است
 گر مرید پاکبازان گشته ام
 مقصدم دلخواه و مکتب آشنا است
 پیش پایم اشک می ریزد به خاک
 ساغر میخواره با لب آشنا است
 پسند بر من می دهند و طبع من
 خود به هفتاد و دو مذهب آشنا است

ای که می گردی به دیوان «پریش»

بیتی از برکن که مطلب آشنا است

باغ زرد

شب‌بم اشک مرا ناز تو جاری می‌کند
 واژه‌ام را باغ آغوش بهاری می‌کند
 هرچه می‌خواهی، بخواه، اما قرار از ما مخواه
 تا دلی در سینه ما بی‌قراری می‌کند
 با غزل چون همنشین گشتم، گل از انصاف خویش
 در میان شمع و من آینه‌داری می‌کند
 چشم و دل صد بار با هم آشتی کردند و باز
 این ستم می‌ورزد و آن بردباری می‌کند
 باغ زردم سبزه از باران نمی‌خواهد که اشک
 گونه پُژمرده‌ام را آبیاری می‌کند
 زیر بار منت دستم که گاه تشنگی
 جام خون را تا لبم با رعشه یاری می‌کند
 من دلی آزاده می‌خواهم که عالی رتبه نیست
 آنکه در شهر گدایان شهریاری می‌کند
 روز همچون مردمان در کوچه می‌گردم ولی
 دل درون سینه‌ام شب زنده‌داری می‌کند
 من گشودم رشته را از پا و صیّادم هنوز
 با سیاست دعوت مرغ فراری می‌کند
 جای جای دفتر در زیر باران مانده‌ام
 عاشقی بر تربت دل سوگواری می‌کند
 تا دلم از بوی گل دیوانه می‌گردد «پریش»
 ناامیدی دعوی امیدواری می‌کند

سنگ نشان

در سینه دلباختگان غیر خدا نیست
 در خانه ما وسوسه خاک و طلا نیست
 چون باد که با نافه درآمیخته باشد
 او را نتوان گفت کجا هست و کجا نیست
 گر عشق جدائی کند از ما چه توان کرد
 در هستی ما ذره‌ای از عشق جدا نیست
 آنجا که نسیم سر زلفش نفس آراست
 جای نفس گرم گل و باد صباد نیست
 شب نیست که در گوش دلم قصه نگویم
 با آنکه دلم یک نفس از غصه رها نیست
 چون سنگ نشان قبله‌نما می‌شود آخر
 آنکس که در این دایره انگشت نما نیست
 حاشا که پدر بی‌خبر از طفل خود افتد
 با او به ادب باش که ایمان به دعا نیست
 یا سوز دلی وام‌کن و یا نم‌اشکی
 بر درگاه او بلبله‌ها کارگشا نیست
 عمریست پریشانم و ترسم که بگوید
 این خود چه «پریش» است که آشفته‌ما نیست

وای بر آنکه سوی لانه پرید

دو کبوتر بـزیر سایه بید	دو سفیر سرور و عشق و امید
همنشین هم و ملازم هم	همچو یک رشته و دو مروارید
چشمشان ترجمانی از گل سرخ	پَرشان چون تن شکوفه سپید
کرده منقار آنچنان در هم	که لب بوسه جو به موسم عید
جفت نریار ماده را به غرور	چرخ می‌زد مدام و می‌غرید
ناگهان تیر فتنه صیاد	چون سواری زگرد راه رسید
خنجر آسا بدل رسید و شکافت	نـشتر آسا بخون کشید و درید
صید در خون طپیده از سر درد	پرو بالی زد و بخود پیچید
خون گرمش چو اشک مظلومان	قطره‌ای چند بیشتر نچکید

آنکه جان داد رفت و راحت شد

وای بر آنکه سوی لانه پرید

بخاطر خدا

بیا و با نگاه خود دل مرا صدا بزن
 برای من نمی زنی بخاطر خدا بزن
 به تنگنای نیمه شب به لحظه های تاب و تب
 بسان درگه خدا در مرا جدا بزن
 غریبه پیش پای تو چو دوست جان نمی دهد
 گلی ز باغ حسن خود به زلف آشنا بزن
 کنون که راحت دلی بشکر آنکه مقبلی
 دلی ز بینوا بجو سری به مبتلا بزن
 اگر شکر نمی دهی به ره نشین کوچه ات
 نمک ز خنده لب به زخم این گدا بزن
 به بزم خود برابرم، نشان چو عود مجرم
 وگر ز شمع کمترم، مرا ز جمع وابزن
 «پریش» خسته پیر شد به رهگذار خانه ات
 صلاهی خیرمقدمی به پیر خسته پا بزن

شب غریبان

ز باغ حسنت، چه خوشه چیند، کسی که از دل، خبر ندارد؟
 به شمع محفل، چه گوید از دل، کسی که عشقت، بسر ندارد؟
 تو در بهارم، مراد چشمی، به ارغوانها، به یاسمنها
 اگر نباشی، تو درمیانه، سفر به جنت، ثمر ندارد
 کسی که هجران، نمی‌پسندد، به انتظارم، چرا نخندد؟
 به حال آن به، که دل نبندد، کسی که چشمی، به در ندارد
 ز سینه آه از ریا کشیدی، تو گر ز اشکت، صفا ندیدی
 مگو خدا را که گریه من، به نیمه شبها، اثر ندارد
 خروش و فریاد، ز شمع آزاد کسی، به دوران، نمی‌کند یاد
 سکوت بیداد مبارکش باد که کس چو او این هنر ندارد
 بگو شمع آمد، شبی شگفتا، ز پیک رحمت، سروش فردا
 دل این حکایت، شنید و گفتا: شب غریبان، سحر ندارد
 به مهر و سازش، به قهر و پوزش، اگر بخوانی، وگر برانی
 گدای کویت، سر ارادات، به رهگذار، دگر ندارد
 نه برگ خشکم که هر زمانی، روم به طوفان، به آشیانی
 دل غمینم، بخاک راهت، نهاده سر را، که بر ندارد
 خوشا پریدن، به بال عرفان، ز آشیانه، بر آسمانها
 «پیش» عاشق، ز قاف عنقا، مگو به مرغی، که پر ندارد!

نمک سفره خدا

به گلشنی که ندیدم، به سوسنی که نچیدم
 که غیر عشق و محبت ز هرچه هست بریدم
 چه داشت هستی موهوم غیر حسرت و حرمان
 فغان که عمر گذشت و به این نتیجه رسیدم
 گرفته‌ام به بغل سالهاست زانوی غم را
 بدین گناه که یکچند پابرهنه دویدم
 به عشق این نمک سفره خدا سوگند
 که دلگشای تر از او ترانه‌ای نشنیدم
 چرا بخانه نمانم که همچو شمع به محفل
 چه نابجا که شنیدم، چه ناصواب که دیدم
 در این خرابه چو نوری که طفل از آینه گیرد
 به یک اشاره نشستم، به یک اشاره پریدم
 به این خیال که بختم جدا شود ز سیاهی
 هزار طرح فکندم، هزار نقشه کشیدم
 به لابه بر سر راهم تو ای زمانه چه خونها
 فشاندی و نفشاندی، چشیدی و نچشیدم
 «پریش» منت دستی بدوش خسته ندارم
 قسم به حرمت شستی که بی حساب مکیدم
 فروردین ۱۳۷۲

زنبق بیراهه

کمترم باز یچه دستان یکدیگر کنید
 صبح صادق در نفس دارم مرا باور کنید
 جرعه را مینای می با جام قسمت می کند
 دوستان گاهی دعا بر حال همدیگر کنید
 گرچه کس را شیوه پرسیدن همسایه نیست
 کوچه ظلمانی است از بامی چراغی بر کنید
 زنبق بیراهه تاریک چشمانم دریغ
 همچو باد، ای دستها بی منتم پرپر کنید
 بوی نخوت می دهد آینه در قاب طلا
 بر سر طفل دلم یک مشت خاکستر کنید
 تا به دلخواه آورم ایمان، نه با تکلیف شیخ
 ای سیه چشمان مرا بار دگر کافر کنید
 مست اگر بر کعبه رو آرید، خوشتر تا به جور
 خون بنوشید از یتیم و دوری از ساغر کنید
 قاری از بس حرف مردن زد دلم در سینه مرد
 چون قناری داستان زندگی را سر کنید
 اشک و شمشیرند هر یک پرچم نفس ضعیف
 با تبسم روزگار سفله را کيفر کنید
 پی به معنای بلند خاکساری می برید
 سقف ایوان تجمل را چو کوته تر کنید
 عندلیبان را بگو هر جا زغن شد نوحه گر
 چون «پیش» از بی کسی سر را به زیر پر کنید

هزار داستان

کفر با چشم دوست ایمان شد
 دل ناکام من به کام رسید
 نفسم داغ عشق را فهمید
 داغ پیشانیم هزاران شکر
 قطره از اشک بی خبر افتاد
 می توان پیشواز اشکی رفت
 می توان بوی غنچه را بوسید
 می توان شیشه گشت و آینه بود
 می توان عذر اشتباهی خواست
 می توان چون بلور صادق زیست
 می توان رمز رنگها را جست
 می توان بوم بوم را در زد
 می توان لقمه را قناعت کرد
 می توان مور بود و قانع بود
 به خدایی که پیش چشم من است
 من به چشمان خویشتن دیدم
 می توان با شراب خون جگر
 عشق را بنده ام، که با دم او
 درد من با نگاه درمان شد
 حجله گریه ام چراغان شد
 دوستان مژده! لاله ارزان شد
 تاول دستهای دهقان شد
 بی نوا رفت و دُر غلطان شد
 سوخت، فریاد زد، پریشان شد
 می توان پشت خویش پنهان شد
 چون الفبای آب آسان شد
 دست برگریه زد پشیمان شد
 می توان عشق داشت، انسان شد
 ژاله بود، آب گشت، باران شد
 شب نشین سیاه روزان شد
 بی نیاز از عذاب احسان شد
 می توان برتر از سلیمان شد
 هرچه جزاوست می توان آن شد
 برگ خشکی سوار طوفان شد
 به سر خوان خویش مهمان شد
 همه اعضای جسم من جان شد

اجر صبر قفس «پریش» این بود

که چکاوک هزار داستان شد

سنگ زی

مرغ خاموشم، به نی تلقین آوازم کنید
 دفتر شعر مصیبت نیستم بازم کنید
 بال روحم را دریغای تماشاگر شکست
 مردم از دل سوختن، تشویق پروازم کنید
 شاخه مهر یتیم و دایه، هرگز گل نداد
 کمتر ای نامحرمان در انجمن نازم کنید
 چون کبوتر گوشه در چاهم گرفتن خوشتر است
 تا به برج پادشه تسلیم شهبازم کنید
 با امید بخت روشن گشت گیسویم سپید
 لحظه‌ای با دیده عبرت براندازم کنید
 من ز هستی در عذابم، هستی از من در عذاب
 لختی ای طفلان غم با چرخ دمسازم کنید
 دوستان! اوج و حضيض گوشه یک مایه است
 گوش بر زیر و بم انجام و آغازم کنید
 با طلا قومی برای خود شرافت می‌خرند
 جیوه آینه‌ام با خاک پردازم کنید
 چون درخت سنگ زی، جبران عمری تشنگی
 یا عصای راه جو، یا حجله سازم کنید
 تا به معنی ره نیابد روح را پرواز نیست
 چون بمیرم، خاک با مضراب شهنازم کنید
 با «پیش» ای خوش ادایان بی‌وفایی تا به کی؟
 پیش روی دل به لبخندی سرافرازم کنید

قافله سالار

با دست عشق دامن دل را توان گرفت
 چندان هنر نکرد کسی کآسمان گرفت
 ما خفته در گلیم وگرنه چو بوی گل
 دست نسیم را به هوا می توان گرفت
 شکر خدا که غم ز دلم برکناره رفت
 روزی که عشق جان مرا در میان گرفت
 گیسو به باد دادی و از رشک نکه‌ت
 انگشت را نسیم سحر در دهان گرفت
 از بس که خاک فصل چمن رنگ و رو نداشت
 برقی ز شرم روی تو در ارغوان گرفت
 ای آنکه بی هدف به زمین می‌زنی قدم
 باید که داد خویش از این خاکدان گرفت
 تا دسترس به لاله فروش است و میفروش
 باید گل و شراب از این و از آن گرفت
 آواز مرغ قافله سالار لاله‌هاست
 خرم کسی که جای در این کاروان گرفت
 مدیون خاکسای طبعم که عاقبت
 با لطف خاک سبزه نورسته جان گرفت
 چشم «پریش» عاشق گل بود و در بهار
 صدف بار اشک سرخ از او امتحان گرفت

هستی به دست

مگر ابر بهار آتش به پای تاک می‌ریزد
 که از مینا به ساغر آب آتشناک می‌ریزد
 فروغ شمع می‌گوید به پایان می‌رود محفل
 فدای دست آن ساقی که می‌چالاک می‌ریزد
 بنازم همت می‌خواره هستی بدستی را
 که با هر جرعه‌ای ته جرعه‌ای بر خاک می‌ریزد
 نگهدار از فلک با چنگ و دندان آبرویت را
 که این خشک آستین آب از کفش بی‌باک می‌ریزد
 مرا قسمت مسلم شد که باران چون فرود آید
 یکی بر روی گل صد قطره بر خاشاک می‌ریزد
 مرنج از لقمه نانش که رنگ و بوی خون دارد
 به هر دستی که گردون آب ریزد پاک می‌ریزد
 شگفت از کار مضمونم که با این تشنه کامیها
 چرا ته جرعه‌ام در ساغر ادراک می‌ریزد
 «پریشا» کامیابی کن بهار زندگانی را
 که با یک باد صد برگ خزان بر خاک می‌ریزد

قافله شکوه

دست تو گر فرصت چیدن نداشت
 دیده ما رخصت دیدن نداشت
 داد به دست تهیم گلفروش
 غنچه غم را که خریدن نداشت
 خواستم افغان کنم و روزگار
 ارزش فریاد کشیدن نداشت
 سوخته بر شاخه شکفتیم و باغ
 طاقت این رنگ دمیدن نداشت
 جز سخن عشق به قول و غزل
 آنچه شنیدیم شنیدن نداشت
 رفت به هر حال جوانی ولی
 این عسل انگشت مکیدن نداشت
 خامشم از بهر تو ای آبرو
 کاش ستم رنگ پریدن نداشت
 ناله‌ای از قافله شکوه‌ام
 رفت به راهی که رسیدن نداشت
 فصل پریشانی من غنچه‌ای
 حوصله جامه دریدن نداشت
 دلهره گر حاکم جنگل نبود
 سایه پروانه رمیدن نداشت
 ز آتش خود سوخت دلم هرچه سوخت
 خرمن عاشق درویدن نداشت
 حادثه گیرم به کمینت نبود
 دشت خس ای مرغ پریدن نداشت
 پای به سنگ آمده گفتا «پریش»
 کوچه تاریک دویدن نداشت

چراغان برگها

نشکفت غنچه‌ای که برآید ترانه‌ام
 بوی گلی نخواند برون ز آشیانه‌ام
 جوشی نزد به کاسه گل موج شبمی
 تا در حصار پوست نگنجد بهانه‌ام
 بیرون بیا ز خانه خود ای زلال اشک
 ای آشنای زمزمه عاشقانه‌ام
 آن گلبنم که فصل چراغان برگها
 بی اعتنا گذشت نسیم از جوانه‌ام
 چون تربت غریب و چنان چشم بی فروغ
 ای شمع گریه کن که خموش است خانه‌ام
 در رنگ زرد و موی سپیدم نگاه کن
 من شاهد دورنگی چهر زمانه‌ام
 با آنکه بی‌نشانه در این خانه زیستم
 سنگ سیاه بدگهری را نشانه‌ام
 دردا که با حقیقت من آشنا نشد
 چشمی که با شتاب گذشت از فسانه‌ام
 فریاد من قصیده دل‌های خسته است
 بگذر که روزگار زند تازیانه‌ام
 بیمت ز چیست ای غزل پابره‌ام
 من در قفای خانه بدوشان روانه‌ام
 جایی که زاغ دعوی بلبل کند «پریش»
 رفتم که بی‌ترانه بمیرم به لانه‌ام

شعله تصویر

خاک دنیا اعتبار اشک چون گوهر ندارد
 مرد می خواهم که در سختی لب از لب بر ندارد
 خویش را باید به خاموشی زدن ای شمع محفل
 تا میان شعله کس حرف تو را باور ندارد
 آنچه با من کرد دنیا می کند با یادگارم
 شعله تصویر را لازم که خاکستر ندارد
 آسمان را صافی آینه در خود می کشاند
 ما و پروازی که بدنامی ز بال و پر ندارد
 مستی می چون ملازم با هراس محتسب شد
 خون دل خوردم که در هر مذهبی کیفر ندارد
 جور فردا را به دست زندگی امروز دیدم
 هر کرا دنیاست دوزخ وحشت از محشر ندارد
 سرخ رو باید شدن با سیلی استاد آری!
 زردرویی می کشد هر بوته ای مادر ندارد
 همتی کن تا خورد بوی گریبان بر مشامت
 آنکه در بزم محبت می نشیند سر ندارد
 نیست دل گر پروراند مهر این و کین آنرا
 آستان خوش گمانی غیر از این یک در ندارد
 قدر دل را چشم و قدر چشمه را میخواره داند
 خشک لب آگاهی از احوال چشم تر ندارد
 کوششی کن تا ز سقفی سایه ات بر سر نباشد
 آسمان خلقت از آزادگی خوشتر ندارد
 تیره شد گوهر میان دست گوهرناشناسان
 اشک شو تا هیچکس از خاک راحت بر ندارد
 اتحاد از حلقه ها زنجیر می سازد «پریشا»
 وه چه آزاد است انگشتی که انگشت تر ندارد

ساز شکسته

دلدار مرا شکسته می خواست
 من ماندم و دل که آستانش
 زنجیری او شدم که زلفش
 چون ساز شکسته هستیم را
 می سوختم و سپندآسا
 پا بسته او شدم که چون سرو
 با شمع و من ار نشست گاهی
 افتاده ز پای و خسته می خواست
 آواره دلشکسته می خواست
 مجنون ز بند رسته می خواست
 خاموش و ز هم گسسته می خواست
 از من نفس خجسته می خواست
 آزاده دست بسته می خواست
 در آتش دل نشسته می خواست

از باغ دلم «پریش» چیدم
 آن لاله که دسته دسته می خواست

نظرباز

به سکوت ستاره‌ها سوگند
 به شب و خلوت و سکوت و سحر
 به خدا و به آنچه مذهب هست
 به دو چشم و دو گوش و پنج انگشت
 به محبت، به دوستی، به ادب
 به شقایق، به دل، به خون، به شفق
 به شکفتن، به روشنی، به امید
 به تبسم، به غم، به چشمه، به نور
 به خروش نی و بگریه من
 به پگاه و به نغمه و به نماز
 به ستیز بنفشه با طوفان
 به گل و سبزه و نسیم و بهار
 به بلور گلوی تنگ لبان
 به سپهر همیشه بارانی
 به خداوندی خدا سوگند
 به طربناکی دعا سوگند
 به خداجوی بی‌ریا سوگند
 به کلام مبین ما سوگند
 به تهیدست باصفا سوگند
 به شهیدان کربلا سوگند
 به نسیم گره‌گشا سوگند
 به قدمهای آشنا سوگند
 به غریبان جداجدا سوگند
 به شب و آتش و صبا سوگند
 به دل خون بی‌نوا سوگند
 به شمیم گریزیا سوگند
 به نظرباز پارسا سوگند
 به نم دیده‌گدا سوگند

که «پریش» از غم محبت مرد

به گریزانی وفا سوگند

نفس گیر

آتش به سری نیست که ما را نشناسد
 جز تو دگری نیست که ما را نشناسد
 از بس که سراغ تو ز هر خانه گرفتیم
 دیوار و دری نیست که ما را نشناسد
 شمعى نتوان یافت که او را شناسیم
 شام و سحرى نیست که ما را نشناسد
 ما مشت گشودیم ز دنیا، هنر این است
 دنیا، هنرى نیست که ما را نشناسد
 افسرده‌ترین بال قفس زیر پر ماست
 پژمرده پری نیست که ما را نشناسد
 گیرم من و دل دور ز آشوب نشستیم
 آشوبگری نیست که ما را نشناسد
 ما زخم‌ترین ساقه این جنگل خشکیم
 تیغ و تبرى نیست که ما را نشناسد
 از شاخه خشکیده ز ما حال بپرسید
 بی‌برگ و برى نیست که ما را نشناسد
 با خنده غریبیم و به پاس قدم اشک
 رخسارتری نیست که ما را نشناسد
 از خویش بریدیم و در این راه نفس گیر
 صاحب جگری نیست که ما را نشناسد
 در دفتر اندوه و به دیباچه حسرت
 زیر و زبرى نیست که ما را نشناسد
 با برگ خزان دیده رفیقیم «پریشا»
 پا در سفرى نیست که ما را نشناسد

منت مرهم

کاشکی یک شب دل من غم نداشت
 گل به شبنم داغ دل را سُست و من
 شکوه‌هایم زیر لب ناگفته ماند
 طفل اشکم بی نوازش پا گرفت
 هر کسی جائی دخیلی بسته بود
 از ازل حیوان ز حیوان می‌گریخت
 چنگ و دندان پلنگان گر نبود
 در کویر از آسمان باران مخواه
 ما میان ناله فریادی زدیم
 کاش صبح بی‌کسان ماتم نداشت
 سوختم جائی که چشمی نم نداشت
 کاش محفل گوش نامحرم نداشت
 کاش زخم من منت مرهم نداشت
 بی‌امیدی همچو من عالم نداشت
 کاش آدم وحشت از آدم نداشت
 جنگل سبز طبیعت رم نداشت
 سفره لب تشنگان شبنم نداشت
 ورنه این آواز زیر و بم نداشت

با همه کوتاه دستیها «پریش»

طبع ما چیزی ز حاتم کم نداشت

لاله و سنگ

غم نان را چو نهادم، غم جانم دادند
 دولتی خواسته بودم به از آنم دادند
 گوش کن رمز سخن گفتن شیرین مرا
 که به صد تجربه تلخ زبانم دادند
 چه کنم گر نکشم خجالت نادانی خویش
 همچو طوطی به سخن گرچه توانم دادند
 دل من بیشتر از مائده‌ای می‌طلبید
 ره به خلوتکده بی‌خبرانم دادند
 با دل تنگ بدیدار بهارم بردند
 در قفس مژده بدرود خزانم دادند
 می‌گذازم به غمت ای دل شیدا افسوس
 که تو چون پیر شدی طبع جوانم دادند
 باورم بود، دلی چون دل من تنها نیست
 لاله را در بغل سنگ نشانم دادند
 بوی گل را به قفس می‌شنود مرغ اسیر
 آشکارا چو گرفتند نهانم دادند
 روز توفیق من و سجده شکرانه «پیش»
 که در این بیم و خطر امن و امانم دادند

نسیم گره گشا

چون ز بالین گل صبا برخاست
 غنچه‌ها زیر لب دعا کردند
 هر سپندی فتاد در آتش
 دل من برخلاف عادت نی
 منتش مانده است بر دوشم
 خواست تا بر لبم رسد دستش
 آه آمد اگر به یاری اشک
 شادمانی به سینه مهمان بود
 تا توان دست را به زانو زد
 عطر زلف تو در هوا برخاست
 تا نسیم گره گشا برخاست
 دود از آشیان ما برخاست
 چون شکست از لبش نوا برخاست
 آن غبارم که پیش پا برخاست
 هر که با دیدنم ز جا برخاست
 آشنا بهر آشنا برخاست
 او که می‌رفت غم چرا برخاست
 باید از جای بی‌صدا برخاست

کس بخاکش «پریش» ننشاند

هر که با یاری خدا برخاست

لاله سیاه

بهانه می طپد و رنگ آه می گیرد
 هوای سینه من گاه گاه می گیرد
 یتیم رانده دل در کویر سینه من
 میان بوته حسرت پناه می گیرد
 کبوتر هوسم در هوای طوفانی
 نمی زند پر و منزل به چاه می گیرد
 دلم که خون من بی گنه برگردن اوست
 غروب اگر که نگیرد پگاه می گیرد
 فدائی سر اشکم که دل چو می سوزد
 بسوی خانه همسایه راه می گیرد
 مبر به شهر نشاطم که باغ طفل یتیم
 اگر که لاله بگیرد سیاه می گیرد
 به پاکدامنیم دل نبسته ام که پلنگ
 غزال گمشده را بی گناه می گیرد
 ترانه رفت و عزاخانه شد دلم، آری
 بهشت بی در و دربان، گیاه می گیرد
 مرا به خلوت شبهای پر ستاره بخوان
 که بس که غم به دلم هست، ماه می گیرد
 «پیش» خاک به خاکسترم نشست و هنوز
 شرار فتنه مرا اشتباه می گیرد

طغیان اشک

آزمودم خنده، را دیدم که چون گل بی وفاست
 اشک را نازم که بر هر عقده‌ای مشکل‌گشاست
 اشک چون طغیان کند با آستینش ره مگیر
 طعنه بر باران زدن ناشکری از فیض خداست
 جستجو کن همصدائی را که سختی می‌کشد
 هر که راهش بارهٔ محبوب خویش از هم جداست
 نقش بال و پر نپوشد زشتی آواز را
 تا چسان باشد دلش آنکس که ایوانش طلاست
 زشت خوش سیرت به از زیبای زشت اندیشه است
 ای بسا گرمی که کانونش دهان ازدهاست
 کرکس یکرنگ از طاووس بدآواز به
 می‌دهد بوی ریا کاخی که فرشش بوریاست
 امتحان سفله طبعی آنچنان دشوار نیست
 آنکه بر هر سفره‌ای زانو زند طبعش گداست
 دست رد بر سینهٔ خورشید می‌باید نهاد
 در مرام خاکبوسان دست بوسیدن خطاست
 کودکی با اهرمی در گردش آرد کوه را
 آنکه بار افتاده را از خاک برگیرد کجاست
 بر گرانقدران بود رنج فزون کز کودکان
 سنگ کمتر می‌خورد هر میوه‌ای ارزان بهاست
 گر دل بیمار تو بیدار می‌ماند «پریش»
 ترک بستر کن که جور آشنا بر آشناست

چراغ قافله

گر همچو اشک خاک سیاهم بسر شود
 می‌گیریم آنقدر که سرشکم گهر شود
 جایی که ذره بوسه به خورشید می‌زند
 چندان شگفت نیست اگر خاک زر شود
 خواهم چو آتشی که قدم پیش می‌نهد
 هر لحظه مهر تو به دلم بیشتر شود
 تا کوچه‌های چاک گریبان گشاده است
 مگذار شب به صحبت دیگر سحر شود
 معراج آسمان سفر نیمه راه ما است
 آنکه که اشک با من و دل همسفر شود
 دل را چراغ قافله راه کرده‌ام
 کین شمع با نسیم سحر شعله‌ور شود
 ما را نظر به منظره بستند و غافلند
 کز بوی گل دلم به قفس با خبر شود
 حافظ مدد نمای که بی‌نفس قدسیت
 مشکل کسی به شهر غزل معتبر شود
 مشک آبروی خویش عبت ریخت ای دریغ
 می‌شد به صبر و حوصله خون جگر شود
 ما را به خون دل هنر آموخت روزگار
 حیف از کسی که نان خورد و بی‌هنر شود
 آزار دایه شرط قبول است و شیر تلخ
 تا قطره‌های خون جگر بارور شود
 آشفته‌گی است عاقبت کار او «پیش»
 طفلی که وارث هنری از پدر شود

فرات جگر

پرواز نکردیم و بهاران به سر آمد
 سامان نگرفیتم و ز طوفان خبر آمد
 یکسان شمارید شبی را که در این جمع
 بر شمع و گل و بلبل و پروانه سر آمد
 دستی به سر دل نکشیدیم، دریغا
 از ما چه ستمها که بر این در بدر آمد
 ناکام‌ترین صید گرفتار دل ماست
 مرغی که چو آمد به قفس بسته پر آمد
 بستم گره سفره دل را که گشودم
 ننشسته ز پا باز زمان سفر آمد
 خشکی نتوان کرد که خورشید نشین شد
 شب‌نم که در این باغ بدامان تر آمد
 برخاسته از شعله ناکامی ما بود
 این دود که در چشم شما مختصر آمد
 گویند سراشیب رود آب و شگفت است
 اشکی که به چشم ز فرات جگر آمد
 حیران حیا باش که نوباوه اشکم
 شب پرده‌نشین گشت ز شرم و سحر آمد
 دل قصد سفر داشت چو دستم به قلم رفت
 این شاخه چه بی گاه «پریشا» به بر آمد

خانه سوز

ناله کم‌کم خانه دل را گرفت
 خود به خود دل از طپیدن آرمید
 روزگار از طاقتم بی تاب شد
 صبر من این دیرپای خانه سوز
 شعری از برکن که در من یک غزل
 ذوقها خشکید چون شبرنگها
 دود شمع کشته محفل را گرفت
 آب این دریاچه ساحل را گرفت
 خنده ام دامن قاتل را گرفت
 ترکتازیهای مشکل را گرفت
 راه صدها فکر باطل را گرفت
 جای دود و شمع و کهگل را گرفت

غم «پریشا» با نخستین آرزو

خانه در دل کرد و منزل را گرفت

خانه برانداز

قهر زمان زبان مرا باز می‌کند
 این دایه طفل سوخته را ناز می‌کند
 ای مرغ شامگه به کم آشیان بساز
 بام از پرنده‌ای است که پرواز می‌کند
 چون حلقه‌ام که ذره اجزای هستی‌اش
 انجام می‌پذیرد و آغاز می‌کند
 موی سپید پرچم رسوایی دل است
 راز تو را رفیقِ تو ابراز می‌کند
 مردم به روزگار بسازند و روزگار
 خود را به ماهر آینه دمساز می‌کند
 با من سپاه خانه به دوشان نکرده است
 کاری که چشمِ خانه برانداز می‌کند
 از باغبان بنال در آنجا که خارین
 دعوی به پیش سرو سرافراز می‌کند
 حاجت به شکوه نیست «پریشا» که رنگ و بو
 گل را ز خارِ باغچه ممتاز می‌کند

حجله نشین

چون روزگار من به جهان روزگار کیست
 جان به لب رسیده‌ام امیدوار کیست
 دیگر امید قافله‌ای نیست چشم من
 یارب بر این دورا هه دلم انتظار کیست
 نه شوق گل نه حوصله لاله چیدنم
 غمگین تر از بهار من آیا بهار کیست
 گوئی برشته‌اند لب سرخ غنچه را
 این نوعروس حجله‌نشین داغدار کیست
 از من می‌پرس قصه غم را که چهره‌ام
 خود می‌زند هوار که این کار، کار کیست
 بی ضجه نیست مقبره هرجا که بگذری
 خاموش تر ز سینه‌ام آیا مزار کیست
 آنجا که پای شوق و هوس را شکسته‌اند
 بلبل با انتظار که، گل بیقرار کیست
 بس جای ناخن است «پریشا» به سینه‌ام
 از یاد برده‌ام که چه خط یادگار کیست

چاووش تمنا

روشنم شمع صفت شب بشود یا نشود
 آه از آنروز که با اشک دلم وانشود
 شستشو می‌کنم از اشک دلم را هرچند
 جگر سوخته با آب مداوا نشود
 غم الفبای تو در مکتب دلسوختگی است
 آرزو کن که دلت همچو دل ما نشود
 خون دل خوردم و همسایه‌ام آگاه نشد
 مرد آنست که می نوشد و رسوا نشود
 انزوا آینه را گرد تعلق پوشاند
 زیرک آنست که باز یچه دنیا نشود
 لحظه رفته، دگر باز نگرده خوش باش
 چه توان کرد گر امروز تو فردا نشود
 خشت زرین به ریا زیب حرم شد، اما
 بی‌هنر معتکف خانه دلها نشود
 آه چاووش تمنا است، لب از هم مگشا
 حرف آهسته محال است که افشا نشود
 ناسزا از لب گلرنگ، عطش زاست ولی
 کودک تشنه به پر خاش شکیا نشود
 دل بیگانه ز ما را چه گنه، آه از آن
 که بگوید بشوم یار تو، اما نشود
 گوشه گیر است و نگویند کجا رفت «پریش»
 خوش به روزی که بجویندش و پیدا نشود

سماع گردباد

آشیان در دوردست و ناله در طوفان خوششت
 تا بشوید اشک غم را گریه در باران خوششت
 پا نباید از گلیم خود فراتر زد ولی
 سیر دنیا از فراز عالم امکان خوششت
 خاکساری تهمت دریوزه بر خورشید زد
 چون خدا در چشم مردم جلوۀ پنهان خوششت
 عمر اگر با سفلۀ طی گردد دوام از او مخواه
 زیستن در سایۀ لطف جوانمردان خوششت
 هرچه می جوشم فغان از بی وفائی می کنم
 آری آری صحبت سرما به تابستان خوششت
 زاغ را از باغ بیرون کن که گل زیبا شود
 همسخن گر بد نفس شد گوشۀ زندان خوششت
 خانه آئینه‌ای منزلگه دیوانه نیست
 سنگ طفلان در مذاق رند بی سامان خوششت
 گر چو خرمن یا چو خنس در خانه‌ات آتش زنند
 سوختن چون شعلۀ جواله دست افشان خوششت
 از سماع گردباد این نکته را آموختم
 چرخ از شادی زدن با بخت سرگردان خوششت
 خون دل در کاسه دارم گر که تنها می خورم
 ورنه می دانم «پیشا» سفره با مهمان خوششت

مردان خدا

نخوت شاهان بیزار از گدا را بشکنند
 بر گلیم خود اگر درویش پا را بشکنند
 پیش سلطان سفره افکندست منعم زان سبب
 می تواند پشت در دست گدا را بشکنند
 کی ز خاک وادی آزادگان پا می کشیم
 چرخ اگر صدمبار دیگر پای ما را بشکنند
 یار با برگشته مژگانش دل ما را شکست
 آه از وقتی که آن زلف دو تا را بشکنند
 گرچه گل چون یار ما هم بی وفا هم دلرباست
 کیست این تا رونق آن بی وفا را بشکنند
 رنگ رخسارم خبر از قلب پر خون می دهد
 عقده گیرم در گلو پای صدا را بشکنند
 کرده رسوائی خموشم ساقی و مطرب کجا است
 تا می و نی در من این شرم و حیا را بشکنند
 زاهدان بی باده هم با عشق مستی می کنیم
 مرد می خواهد که جام عیش ما را بشکنند
 با دل بشکسته تاثیر دگر دارد صدا
 می نهند انگشت بر نی تا نوا را بشکنند
 گرچه حسرت آب می سازد «پریشا» کوه را
 چیست غم تا پشت مردان خدا را بشکنند

غم وابستگی

در خانه متروک لبم خنده حرام است
 یاری که توان گریه بر او کرد کدام است
 نوکیسه لبخند شدن شرط وفا نیست
 قربان غم دل که قسم یاد مدام است
 از ناله جانسوز دری وانشد ای مرغ
 مردن به قفس قسمت ارباب کلام است
 ابرام به آشفتگی ای زلف روا نیست
 این سگه مرا تا ابد الدهر بنام است
 در رخنه بخود وحشی غلتیده به خون گفت
 نفرین خداوند بر آن صید که رام است
 هرچند هوا هم غم وابستگی آرد
 از سفره آماده مخور دانه که دام است
 در پخته فزونتر بود احساس مرارت
 از سنگ سلامت برهد میوه که خام است
 ای چشم ز بشکستن دل گریه چه حاصل
 کارآمد خود باش که این شیوه جام است
 چون زخم که فارغ شود از بخیه «پریشا»
 غم بر دل ما نیست اگر عمر تمام است

شبنامه رنج

آشفتگیم منت سامان نپذیرد
 این پیرهن کهنه، گریبان نپذیرد
 باور نکنم وعده آرام فلک را
 گل حرف نسنجیده ز طوفان نپذیرد
 اندوه زیان از گل حسرت شدنم نیست
 ترسم که مرا خاک بیابان نپذیرد
 مفتون پریشانی زلفم که خداوند
 از دوست به جز حال پریشان نپذیرد
 صد شکر که غم در دل من آمد و شد داشت
 ویران شود آن خانه که مهمان نپذیرد
 آزاد به سیر چمنم بر، که دل من
 گرباغ بهشت است، ز دربان نپذیرد
 قربان لبانی که اگر آب حیات است
 از کوزه سقّای پشیمان نپذیرد
 با رخس فراری چه کند وحشت مهمیز
 آزاده خود ساخته فرمان نپذیرد
 جائی که شهان باج پذیرند خوش آن مور
 کوران ملخ را ز سلیمان نپذیرد
 من عاشق آنم که بهشتش چو ببخشند
 بر خویش کند مشکل و آسان نپذیرد
 انجام پذیر است «پریش» آنچه شد آغاز
 شبنامه رنج است که پایان نپذیرد

فولاد آتش دیده

همچو پرویزن اگر صدچشمه با تیرت کنند
 شیر باش و روبهان مگذار زنجیرت کنند
 طفل من خون از سر انگشت خوردن خوشتر است
 تا که با زخم زبان مهمانی شیرت کنند
 هم به چشم دشمنت بنشین و هم بر پای دوست
 خاک شو اما نه تا آن حد که تحقیرت کنند
 ای دل بشکسته می دانم نمی گردی درست
 نیستی از من اگر خواهی که تعمیرت کنند
 می شود افسانه پروانه در یکدم تمام
 آرزو کن ماندنی چون شمع تصویرت کنند
 بلبل دیری نمی پاید که زاغان با نعیب
 از گل و از نغمه و از باغ دلگیری کنند
 ای که عمر نوح خواهی گرد مهرویان مگرد
 کین جوانبختان بداغ بوسه ای پیرت کنند
 گر به خامی انتظار سوختن داری چو من
 گو به غمها با شتاب از زندگی سیرت کنند
 اعتبار خلق سالک را ز حق واکردنست
 ای دل گمراه مستی کن که تکفیرت کنند
 چون گدا بر هر دری منشین که می ترسم چو خاک
 با فریب جرعه آبی زمینگیری کنند
 اختیار شکلت ای فولاد آتش دیده نیست
 قفل زنجیرار نگشتی تیغ شمشیرت کنند
 رو به انصاف آورد مرغان خوشخوان را «پیش»
 یک سحر گر گوش بر آواز شبگیری کنند

طواف جگر

هر کس که دید چشم تو و در بدر نگشت
 از راز عشق و سرّ سویدا خبر نگشت
 چون ارغوان که رنگ قبا اعتبار اوست
 بی خون دل حکایت ما معتبر نگشت
 از شمع قصه پرس که در آرزوی تو
 بی شعر و اشک شب به رواقم سحر نگشت
 قفل و قفس شکسته عزم نمی شدند
 تا روح من به شوق سفر بال و پر نگشت
 کی در نشاط بودم و غم خون من نخورد
 کی در حضور بودی و دل شعله ور نگشت
 چون گردباد وادیه خاکش به چشم باد
 آهی که مستطیع طواف جگر نگشت
 عطر نسیم زلف تو بر شامه اش حرام
 هر کس که مست زمزمه رهگذر نگشت
 آنجا رسید عشق که لنگید پای غم
 این پی سپر برای دلم همسفر نگشت
 از باده داغ داشت که در باغ خاطر
 باران گرفت و چشم گل از شوق تر نگشت
 پژمرده تر ز لاله شبنم ندیده بود
 با موج اشک داغ دل از تازه تر نگشت
 نه همدلی به کوچه و نه هم پیاله ای
 قربان آنکه رفت از این شهر و برنگشت
 چشم «پریش» تا به در باغ گل رسید
 دیگر به خاک در پی گنج و گهر نگشت

مادر

آنکه جانش به لب آوردم و احسانم کرد
رفت و با رفتن خود سر به گریانم کرد
شب نشین با من و تنهایی من مادر بود
وہ ز طوفان که چه با شمع شبستانم کرد
مرگ مادر نه غمی بود که پنهان سازم
اشک جا داشت اگر جای به مژگانم کرد
رخت بریست چو از غصه من فارغ شد
خانه برچید چو فکر سرو سامانم کرد
هرچه بیتابی من دید سخن کرد ز صبر
وانقدر گفت که از کرده پشیمانم کرد
آب بر رهگذرم ریخت ز سرچشمه اشک
صبحگاهان که مہیای دبستانم کرد
دل به همدردی من خون شد و از دیده چکید
مادرا، مرگ تو هم لاله به دامنم کرد
بر لبم عکس رُخش مایه صد مضمون شد
هر زمان چہرہ او خانه به چشمانم کرد
لب پڑمرده که بسیار به قربانم رفت
جانی آزردہ کہ صدمبار بہ قربانم کرد
همچو دریا کہ ز طوفان شود آشفته «پیش»
مرگ مادر بخدا زارو پریشانم کرد

سنگ صبور

کی یاد باغ کردم و دل داغ او نداشت
 چیدم کدام گل که از او رنگ و بو نداشت
 دادم به عشق دل، که نماز محبتش
 با سیل اشک، منت آب وضو نداشت
 خوشبخت من، که داغ تو در خاک می برم
 ورنه نبود آنکه به دل آرزو نداشت
 طفلی اگر بهانه اشک ولادت است
 کو آنکه رفت و ناله غم در گلو نداشت
 از یک قبیله نیست دل سخت ما و شیخ
 سنگ صبور، کینه به دل از سبو نداشت
 ماندم خموش گوشه هر انجمن که دل
 جز حرف عشق حوصله گفتگو نداشت
 چون برگ گل به هر که گذشتم دو رنگ بود
 قربان آنکه آینه اش پشت و رو نداشت
 سوگند ای زمانه که در لحظه های تو
 صدها قسم صداقت یک تار مو نداشت
 مردم «پریش» گاه به مهرند و گاه به قهر
 بیچاره آنکه پیش دلش آبرو نداشت

گندم فروش

روزی که داغ لاله خبر از بهار داد
 بوی پیاله عمر مرا اعتبار داد
 ما را همیشه مست ز جام دل آفرید
 آن کس که حال نشئه به چشم خمار داد
 گل با هزار ناز چنین بی وفا نبود
 این رتبه را خدا به تو و روزگار داد
 گندم فروش روزی ما را شمرده بود
 قربان غم که رزق مرا بی شمار داد
 چون کودکان بهانه نکردیم و باز هم
 ما را کریم لقمه پی انتظار داد
 دیگر سخن ز جبر نگویم که روزگار
 ما را توان گریه بی اختیار داد
 شاگرد ناخلف، شب مزد است ناامید
 مزد مرا زمانه به مقدار کار داد
 چیزی «پریش» خسته ز مال جهان نداشت
 دل را برای دیدن رخسار یار داد

معیار سنگ

زندگی پیوستن افسانه‌ها است	آشنائی دادن بیگانه‌ها است
زندگی را سُبْحه گر باور کنیم	بازی انگشت ما با دانه‌ها است
زندگی در چشم روشن بین من	سبزگشتن گوشه ویرانه‌ها است
چشم اشک آلود را آسان مگیر	بوی گل تبخیر این پیمان‌ها است
چار مضرابی که بلبل می‌زند	علت رقصیدن پروانه‌ها است
بی نصیم از زر و معیار سنگ	تا ابد در دست ما دیوانه‌ها است
زندگی تکرار رفتن، آمدن	زندگی چرخیدن دندان‌ها است
این سکونت کرده در آغوشها	آن یکی جاری به روی شانه‌ها است

زندگی در باور طبع «پریش»
کوچه‌ای روشن میان خانه‌ها است

سفر با بال شبنم

به این کم عیش عالم می توان کرد	به جامی رخنه در غم می توان کرد
اگر زایل نشد کم می توان کرد	ز دل اندوه غم را با نم اشک
از این دفتر مجسم می توان کرد	هزاران سال دیگر دور ما را
نشاطی هم به عالم می توان کرد	اگر صد روز غم یک روز شادیست
سفر با بال شبنم می توان کرد	به خاک آلوده ای ورنه از این باغ
به پا بوسش کمر خم می توان کرد	اگر از شهر آزادیست قاصد
گمان در کار مریم می توان کرد	یقین از عشق دارم ورنه با عقل

«پیش» از خون دل سرچشمه دارد

اگر بیتی منظم می توان کرد

سبز و سرخ

با خیالت آرمیدن مشکلت دیدنت آسان ندیدن مشکلت
 گفته‌ای در خواب می‌بینی مرا خواب را در خواب دیدن مشکلت
 غنچه را بوی تو بیخود می‌کند بهر بی‌دستان دریدن مشکلت
 بی‌تخیل جان نگیرد واژه‌ای سبزه‌ها را سرخ چیدن مشکلت
 بوی گل را دست می‌گیرد نسیم مست بی‌پا را دویدن مشکلت
 کودکی‌ها رفت و این عادت نرفت شست را عمری مکیدن مشکلت
 آبرو در این رهم استاد کرد آه را در دل کشیدن مشکلت
 گرچه من این شیوه را آموختم چشم را کار شنیدن مشکلت
 کورسوئی کوکه بنشینم «پریش»
 در سیاهی‌ها پریدن مشکلت

شهریار بیشه

تا دل صیّاد را آشفته حالت نشکند
 در قفس آنسان تفلّاکن که بالت نشکند
 در حصار آهنین هم شهریار بیشه باش
 تا دل طفل تماشاگر به حالت نشکند
 ای عروس طبع من مدح کس و ناکس مکن
 تا به دست بوالهوس مهر جمالت نشکند
 از خدا هم رزق افزون تر ز سهم خود مخواه
 تا حریم آبرویت را سئوالت نشکند
 می توان تا نه سپهر نازک اندیشه رفت
 گر تعلق خار در پای خیالت نشکند
 ای که زشت روزگارت را فریبا دیده ای
 خواب را خوش کن که رؤیای محالت نشکند
 نیستی دلجو تر از مهتاب شب، آرام باش
 تا سکوت خلوتی را قیل و قالت نشکند
 لحظه های درد و غم از عمر می کاهد «پیش»
 چند می ترسی که سیر ماه و سالت نشکند

ترانه بابا

صبرم طیب گر به مداوا نوشته است
 این نسخه را به حالت اغما نوشته است
 حرف مکررم که چو بابا و آب و نان
 طفلی به تخته مشق تمنا نوشته است
 زیبا تناسبی است که در دفتر نخست
 دنبال نان ترانه بابا نوشته است
 بالای چشم هست دو مصرع که کاتبش
 این بیت را برای دل ما نوشته است
 ای خط چشم ای که دل از ما شکسته ای
 هر کس تو را نوشته چه زیبا نوشته است
 دیوان خاک را چو به عبرت نظر کنیم
 صد سرگذشت با قلم پا نوشته است
 بر پیرهن که شهره ز یعقوب و یوسف است
 گر بنگرید نام زلیخا نوشته است
 خون شقایق و قلم عشق بارها
 فرهاد را به صفحه صحرا نوشته است
 یک لحظه ام به لحظه دیگر شبیه نیست
 موجی مرا به دفتر دریا نوشته است
 انجام دیده باش، چو مشقی که کودکی
 دیشب برای امشب و فردا نوشته است
 خواندم «پریش» واژه غم را که گنگ و زشت
 دستی شکسته بر رخ دنیا نوشته است

سرگذشت

خون دلم ز داغ رُخت مشک ناب شد
 جانا بیا که خانه صبرم خراب شد
 از بس کشید نقش تو چشمم به لوح دل
 این پرده‌ها چو دفتر مانی کتاب شد
 بس با خیال مستی چشم تو خفته‌ام
 تن کوزه، دل صراحی و خونم شراب شد
 دانی که کار لحظه بیداریم چه بود
 افسوس از آن دقیقه که مصروف خواب شد
 از دل مجو نشانه که این شمع نیمه جان
 کم‌کم به داغ آتش عشق تو آب شد
 در جام دیده اشک چو می در پیاله سوخت
 آبی که نذر کوی تو کردم گلاب شد
 گفתי چو زلف یار شود روزگار تو
 ای روزگار مژده، دعا مستجاب شد
 این سرگذشت بین که چو آبم ز سرگذشت
 با سنگ روزگار سرم بی حساب شد
 اشکم گرفت و گرد کدورت ز سینه رفت
 باران چو شُست باغ مرا، آفتاب شد
 از کس «پریش» منت آتش نمی‌کشد
 مرغی که با شراره بالش کباب شد

زمین بوس

از شعر من بشوق تو بیرون دویده‌است
 مضمون پا برهنه که در خون دویده‌است
 غافل ز من مباش که فریاد تشنه‌ام
 تا کوچه‌های سرخ شبیخون دویده‌است
 از کوب کوب سینه من پرس وز دلم
 کین خسته پا براه غمت چون دویده‌است
 عمری چو گردباد براهت، نگاه من
 محزون ز پا نشسته و محزون دویده‌است
 دانی که بید از چه زمین بوس گشته است؟
 از بس بخاک وادیه مجنون دویده‌است
 چون خون که جوش می‌زند از پرده‌های زخم
 از عمق خاک لاله به هامون دویده‌است
 از حال باد و بوته خشکیده آگهست
 آنکو به تازیانه گردون دویده‌است
 بنشین و خاک را به تأمل نگاه کن
 راهی که پیش پای تو قارون دویده‌است
 قصد سفر اگر بمنزل رسیدن است
 بیچاره آن دو پای که افزون دویده‌است
 یکسان مبوس چهره گلگون دویده‌است
 با آنکه در زمانه دگرگون دویده‌است
 مشکل بر او مگیر که تا داشت روشنی
 چشم «پریش» در پی مضمون دویده‌است

داغ آرزو

گر شدی آزاده رنج آب و نانت می دهند
 چون هما از خوان قسمت استخوانت می دهند
 هرچه افزونتر زنی فریاد استغنا چو مور
 لانه تنگی به زیر آسمانت می دهند
 گر به طبع انعطاف مرغ دست آموز نیست
 دانه در خاشاک و در چاه آشیانت می دهند
 دم زدی ای شمع بزم عشق از روشندلی
 این ندانستی که در آتش زیانت می دهند
 با نسیم ای غنچه نجوا کن که خوشحالتان تو
 چون سحر آید به تیغ باغبانت می دهند
 در بساط آفرینش دولتی بی رنج نیست
 گر شدی مجنون به دست کودکان می دهند
 عرضه دلخواه تو گر از تقاضا کمتر است
 درد را افزون ز مقدار توانت می دهند
 نیست مردن ختم بیماری که درد و رنج را
 هرچه جسمت ناتوان گردد به جانت می دهند
 بر جوانان راه سخت زندگی دشوار نیست
 بُعد ره را وقت لنگیدن نشانت می دهند
 تا بسوزندت به داغ آرزو همچون «پیش»
 گاه پسری مژده طبع جوانت می دهند

معراج گیسو

روزگار سفله بیجا در پی آزار ماست
 دیدن و دانستن و حرمان کشیدن کار ماست
 ره نشین مکتب خاکیم و با دست تهی
 مهر زرین پر گدای سایه دیوار ماست
 فیض را در لحظه‌های ناامیدی جسته‌ایم
 هرکجا نام کسادی می‌رود بازار ماست
 دیده ما گرم چشمان بی شراب اشک نیست
 شیشه می جرعه نوش ساغر سرشار ماست
 بختمان هرچند با غم شب نشینی می‌کند
 صبحدم آئینه‌دار جلوه رخسار ماست
 گریه را در فصل آمیزش تبسم می‌کنیم
 طالع میمون طفیل طبع مردم‌دار ماست
 کس نمی‌داند که آخر تا کج‌امان می‌برد
 دل، که در معراج گیسو کاروانسالار ماست
 زین توکل کز تحملها بدست آورده‌ایم
 روزگار انگشت بر لب مانده زنه‌ار ماست
 پرتو فانوس اگر با کرم شب‌تاب آشناست
 عقد پروین حجله‌گاه دیده بیدار ماست
 در سکوت عارفان احساس تنهائی خطاست
 چون دو مرغ هم قفس، ما یار دل، دل یار ماست
 گرچه چون شمع سحرگه بی فروغ افتاده‌ایم
 نبض آگاهی «پریشا» زنده از گفتار ماست

ستاک

آخر به هلاک می‌نشیند	مرغی که به خاک می‌نشیند
پروانه به خاک می‌نشیند	آنجا که گل از زمین نروید
در سایهٔ تاک می‌نشیند	میخواره به باغ چون درآید
بلبل به ستاک می‌نشیند	از رنگ شراب می‌توان گفت
بر دامن پاک می‌نشیند	با دوزخیان بگو که آتش
گوهر به مفاک می‌نشیند	خاشاک به خاک خانه دارد

رؤیاست «پیش» تخت زرین

آزاده به خاک می‌نشیند

عداوت عریان

چون اشک مرد جلوه پنهانم آرزوست
 بخت بلند شمع شبستانم آرزوست
 تا با سکوت سایه او گفتگو کنم
 تنهاترین درخت بیابانم آرزوست
 وقتی ز خویش حوصله‌ام تنگ می‌شود
 صد پیرهن، هزار گریبانم آرزوست
 برگ برشته‌ام که در این داغ آفتاب
 ته جرعه‌ای ز برکه بارانم آرزوست
 زین مردمان که ماتم خود را گرفته‌اند
 یک چهر شاد، دو لب خندانم آرزوست
 تهمت چه می‌زنید که آدم ندیده‌ام
 آدم زیاد دیده‌ام انسانم آرزوست
 تا کی عذاب دوست نما را توان کشید
 از دشمنان عداوت عریانم آرزوست
 فریاد نه خروش نه افغان و ناله نه
 آهی بلند از دل بریانم آرزوست
 تلخ است لقمه‌ای که به تشویش می‌خورم
 آرامشی به سفره بی‌نامم آرزوست
 دست از جهان کشیده سیه مست با نشاط
 جولان میان کوچه رندانم آرزوست
 حافظ به بی‌نیازیت از این و آن قسم
 آنی که گفته‌ای به غزل آنم آرزوست
 دائم بسان سجع سرود کبوتران
 تکرار هفت حرف پشیمانم آرزوست
 در زیر بار درد دورنگی، دوگانگی
 صبری بقدر وسعت امکانم آرزوست
 تا هستیم چو لاله پریشان شود «پریش»
 موجی ز چین زلف پریشانم آرزوست

بوی مادر

بس که غم روز و شبش را با دلم سر می‌کند
 عاقبت دل ما و حسرت را برادر می‌کند
 آن چنان لبریز اندوهم که روز سرنوشت
 طفل حسرت بر مزارم خاک بر سر می‌کند
 چون جوانی بس که ایام بهاران بادپاست
 بوی گل را مغز من پاییز نو بر می‌کند
 دیر دانستم محبت نیست یاران را، دریغ
 با شکستن سنگ را آینه باور می‌کند
 گرچه هنگام گلابم نیست، اما گلفروش
 با نگاهم ساعتی صدفبار پرپر می‌کند
 طبع من منت ز نیش بدزبانان می‌کشد
 جنبش ماران زمین را نخل پرور می‌کند
 عاشقم فیض فزون را کز تبار شیر نیست
 آنکه شکر استخوان صید لاغر می‌کند
 پیش من صحبت ز کهگل کن که در مهد پرند
 طفل، آخر جستجوی بوی مادر می‌کند
 دامن اشک آشنا منت پذیرابر نیست
 لقمه درویش را ته‌جرعه‌ای تر می‌کند
 بال را باری گران بر دوش پندارد «پریش»
 آنکه در کنج قفس بیرون سر از پر می‌کند

لاله رخ

هیچت خبر ز مستی اشک و ترانه نیست
 ورنه سرود گریه ما بی بهانه نیست
 دیری گذشت تا که بعشق آشنا شدم
 عهدی که زود بسته شود جاودانه نیست
 گاهی ز سنگ حادثه اندیشه می‌کنم
 پرواز مرغ تا به ابد سوی لانه نیست
 آئینه است و ساغر و شمع و شراب و گل
 در بزم دوست حرف کسی در میانه نیست
 ای لاله رخ شکوفه لب را شکفته دار
 اکنون که صبر در دل برگ و جوانه نیست
 فصل بهار پنجره را باز کن که مرغ
 هنگام باغ جورکش آشیانه نیست
 خون کرده‌ام به خنده دل روزگار را
 در عشق، اختیار به دست زمانه نیست
 ویرانه گر بخوانمش از خانه خوشتر است
 آن دل که در فراق کسی خانه خانه نیست
 صحرا به مرغ جرأت پرواز می‌دهد
 شاد آن کبوتری که حرم‌گیر دانه نیست
 تنها نه من به فکر عدم رفته‌ام «پریش»
 کو آن شکسته پا که در این ره روانه نیست

قحط وفا

چنان مغرب که دل در سینه آئینه می میرد
 دل ما هم در این قحط وفا در سینه می میرد
 زمان سفلگان اهل نظر در خانه می ماند
 چو خاکستر شود ورد زبان، آئینه می میرد
 اگر روزی محبت بر دیار ما شود حاکم
 ستم گم می شود، قهر و نفاق و کینه می میرد
 طلوع صبح ما آواز ناقوس غم است آری
 دل طفلان مکتب مغرب آدینه می میرد
 به دورانی که کس را مرگ کس غمگین نمی سازد
 در آن بیگانه مردم خویشی دیرینه می میرد
 شرافت می دهد دستان زحمت پیشه را تاول
 دریغ از دل که گر زخمش گذارد پینه می میرد
 «پریشا» همچنان شمع سحر خاموش جان دادم
 نمی گردد کسی آگه، چو دل در سینه می میرد

اشکخانه

چو لاله شد دلم از حسرت تماشایت
 بیا که جان بسپارم به پیش بالایت
 به چشمه یاس بنفش این چنین فریبا نیست
 به اشکخانه من گرفتد بلندایت
 بیا به خانه اشکم که رشک آینه است
 به هر کجا که غباری نشیند از پایت
 چو گل ز داغ رُخت پرده پرده شد دل من
 که هر کجا برود بازگردد آوایت
 به رهگذار دلم ای نسیم گل بگذر
 که شعله شعله شود آتش تمنایت
 به کارگاه خیالم که عکسخانه تست
 هزار نقش کشیدم به کلک سودایت
 چنان بر آتش عشق تو می زنم دامن
 که با خبر شوم از راز عاشقیهایت
 «پریش» را ز گدایان درگهت بشمار
 چرا که شاه نشین دلش بود جایت

تربت پروانه

مست سحر با سپیده کار ندارد	واله دل حسرت بهار ندارد
گر که به خاک اوفتادگان زمانیم	آئینه ما ز کس غبار ندارد
باقی و پاینده باد دولت مستی	محفل ساقی غم خمار ندارد
هر که سحرگاه می زند در دل را	برد در کس چشم انتظار ندارد
ای که چو پروانه پرز خویش گذاری	مردن جانسوز یادگار ندارد
عمر فنا می شود به موج نسیمی	شمع چرا چشم اعتبار ندارد
تربت پروانه را بپرس ز طوفان	کشته شمشیر دل مزار ندارد
ما به گدائی شدیم شهره دریغا	زانکه درم دارد و نگار ندارد
عافل اگر می کند ملامت مجنون	خانه نشین دیار، یار ندارد

ساخته دیگر «پیش» با دل عاشق

گرچه در این دوره، روزگار ندارد

معما

ملامت‌کش عشقیم و بر این کیش و سرشتیم
 شهید دل خویشیم و سزاوار بهشتیم
 شکفتیم بر آن رنگ که در ریشه ما بود
 نه مدیون به کلیسا و نه مرهون کنشتیم
 معماست خدایا که چسان درس ادب را
 نگفتیم و شنیدیم، نخواندیم و نوشتیم
 ره آورد غم مانده به دل موی سپید است
 ثمر داد گیاهی که در این مزرعه کشتیم
 نه دلخوش به عبادت، نه سر افکنده ز عصیان
 نه لرزان ز عذابیم و نه امید بهشتیم
 بس این سود که آشفته ز یک حال پریشم
 اگر رومی زیبا و اگر زنگی زشتیم

کفی از خاک

اگر همراه با مائی وضو کن
 ریا در جامهٔ تزویر پیدا است
 به دل داغی که دارم عاریت نیست
 شهید دل نیاز گل ندارد
 نمی‌ریزد کسی بر آشت آب
 مقام و خودستائی خاکباز است
 اگر رنجیدن دل باورت نیست
 برای بینوا شادی حرام است
 خدا را در دل خود جستجو کن
 تو کمتر این قبا را پشت و رو کن
 به هر آبش که خواهی شستشو کن
 کفی از خاک ما بردار و بو کن
 ز شمع آموز و کمتر گفتگو کن
 گهر را هم فدای آبرو کن
 شکسته کوزه را از نو سبو کن
 تو ای بیچاره ترک آرزو کن

«پیش» ایمان اگر داری به مردن

بمیر و ترک خواهش از عدو کن

چراغ سعادت

داغ تو را به محفل کس سر نمی‌کنم گنجی به سینه دارم و لب تر نمی‌کنم
 تا دیده‌ام اصالت خون‌رنگ لاله را بی داغ دل شراب به ساغر نمی‌کنم
 پابند کس مشو که گر از رشته کمترم خود را اسیر کوچه گوهر نمی‌کنم
 از بس ملول خشکی زهدم، قبول کن باور اگر حکایت کوثر نمی‌کنم
 زاهد اگرچه توبه چراغ سعادت است من بی‌گناه روی به محشر نمی‌کنم
 کار آمد نماز به عادت رسیده را با اشک شوق خویش برابر نمی‌کنم

پروانه وار زحمت گل می‌دهم «پریش»

می‌بویمش به شاخه و پرپر نمی‌کنم

خودرو

با طبع من زمانه دگر خو نمی‌کند
 دیگر دلم به سیرگلی رو نمی‌کند
 من با عذاب و قهر و غمش خو گرفته‌ام
 او با صفای نیت من خو نمی‌کند
 از رنگ من به حال دلم می‌توان رسید
 هر کس ز شاخه چید مرا بو نمی‌کند
 خون در قبال تربیش خورده‌ام، که اشک
 هرجا رسید دست مرا رو نمی‌کند
 آزاده باش ای دل خود سر که باغبان
 منت بدوش لاله خود رو نمی‌کند
 در تاب شعله خار و خس و پرنیان یکیست
 آتش وفا به مرده هندو نمی‌کند
 آسوده نیست اهل دل از دست روزگار
 گرگ اینچنین به گله آهو نمی‌کند
 از جان «پریش» هر که نشد آشنای عشق
 دل آرزوی صحبت با او نمی‌کند

قرعه تقدیر

جذبه شوقی که در عشق است در تدبیر نیست
 شیر این صحرا اسیر حلقه زنجیر نیست
 آرزو کن تا ز سر عشق آگاهت کنند
 گاه مردن هم برای توبه کردن دیر نیست
 با تبسم فتنه‌ای را می‌توان خاموش کرد
 در دبستان محبت صحبت از شمشیر نیست
 همچنان کز لطف باران سبزه می‌روید ز خاک
 اشک اگر معصوم شد در سنگ بی‌تأثیر نیست
 بی‌نشاطی خود بیان حالت دلمردگیست
 گرچه نیروی تکلم در لب تصویر نیست
 طبع ما را هر شکستی درس همت می‌دهد
 تا نسوزد دل صدای ناله عالمگیر نیست
 لب به نان سفره هر کس نمی‌باید گشود
 شیر اگر همکاسه با روباه گردد شیر نیست
 خون ز چشم بلبلان در ماتم گل می‌چکد
 وز جفای گلفروشان باغبان دلگیر نیست
 بس که یکسان می‌رود دنیای بی‌سامان «پریش»
 چشم ما دیگر به دست قرعه تقدیر نیست

مثنویهای آزاد
و
مثنویهای با موضوع

این پاکترین نماز من بود

این گریه کودکانه تا چند	بر زلف بهانه شانه تا چند
از بس که خدا خدا نکردیم	با خویش و خدا صفا نکردیم
ای دل نگران ماضیم کن	ای اشگ بجوش و راضیم کن
بی عشق دل غریب من مرد	غم هرچه به سفره داشتم خورد
ای غصه روزگار بس کن	آزاد شدی دلم، هوس کن
امشب هوس ترانه دارم	شمع غزل، جوانه دارم
از دولت اشگ بی حسابم	لبریز چو کاسه شرابم
یک سلسله شوق شمع راهم	صد قافله اشگ در نگاهم
دل می کشدم گهی به سوئی	بین من و اوست گفتگوئی
گوید که شب است و شهر خواب است	لب را بگشاکه مستجاب است
گوید که نئی اگر شباهنگ	چون جغد بنال از دل تنگ

جغد توأم و بر آستان
 باز آمده‌ام به عذرخواهی
 گر خاک گذرگه تو گردم
 خاکی به گذشته‌های من ریز
 کشکول بدست مرتضی کن
 سرمایه هستیم تو هستی
 شرمنده‌ام، اشتباه کردم
 بخشیم به زیر سایبانی
 کین دولتم از بهشت خوشتر
 فریاد تو حبس در قفس نیست
 فخر است لباس نیمداریت
 شش‌دانگ سپهر صاف و آبی است
 آنجا همه در هوا شریکند
 هر ذره صدای پاست بشنو
 این بنده سپید و آن سیه نیست
 پاکند و وظیفه می‌شناسند
 کس باشم و با کسان نشینم
 انگار کسی مرا صدا زد
 دل تا نفس فرشتگان رفت
 آنشب همه چیز محترم شد
 یارب چه کسم برهنه پا کرد
 از زهره ستاره بر زمین ریخت
 یک قطره از آن چکید بر خاک
 شعر من و داغ لاله روئید
 من در پی مرده‌ام دویدم
 سرمایه صد سؤال من شد
 پروانه ترانه‌ای به لب داشت
 تب کردن لاله را شنیدم

ای دوست به جان بلبلانت
 ای دوست به حق بی‌پناهی
 دانم که شمرده‌ای چو گردم
 ای دوست به رنگ زرد پائیز
 ای دوست به عشقم آشنا کن
 ای دوست به حق تنگدستی
 گر بردگری نگاه کردم
 گر پاره گلیم و خشک نانی
 ز آنجا بروم به جای دیگر
 آنجا به جز از خدای کس نیست
 آنجا دل تست دس‌تیار
 آنجا همه جاش ماهتابی است
 آنجا همه مردمان نیکند
 آنجا همه آشناست بشنو
 نیمی شب و نیم صبحگه نیست
 محروم اگر ز عطر یاسند
 رفتم که به آن مکان نشینم
 آنشب که دلم در تو را زد
 انگار زمین به آسمان رفت
 انگار هوا مسیح دم شد
 آنشب چه کسی مرا دعا کرد
 آنشب که خدا به شعرم انگیخت
 خورشید شراب شد به افلاک
 این قطره به خاک بس که جوشید
 من بانگ بنفشه را شنیدم
 هر غنچه که پایمال من شد
 بر برگ شقایقی که تب داشت
 در کوچه نی ز بس دویدم

رفتم سحری به بی‌نشانی
 زان سبزه که در بغل فشردم
 چون بافته گیسوی سیاهی
 پیچیده و دسته دسته بودند
 آنجا سخن از نفاق کم بود
 دیوار دو لانه چند در داشت
 چون حلقه ز اتحاد بستند
 مائیم که در ز خانه بستیم
 ای خاک به فرق کبر و فر باد
 خود را ز ادب چو واگرفتیم
 آویزه خر چو طوق زر شد
 موسی نه فقط ز قوم خود خست
 کفر است چنین نماز کردن
 هرکس ز من و تو می‌هراسد
 گر آیت یأس روزگاری
 گل نیم نگاه تو نیززید
 چون رفته ز دست می‌شماری؟
 من در خط خویش دست بردم
 ای دوست بیا که آب باشیم
 هرچند خدا نمی‌توان شد
 بس باد ز شعله هرچه گفتیم
 هر گوشه که آفتاب تابید
 امشب که دمی مجال کردم
 گفتیم من و دل و شنفتیم
 در لانه مور میهمانی
 یک برگ به مور هدیه بردم
 موران به سیاق دیرگاهی
 چسبیده به هم نشسته بودند
 هر چیز به اتفاق هم بود
 این از غم آن یکی خبر داشت
 بر سفره گندمی نشستند
 چون بوم به بوم خود نشستیم
 نفرین خدا به سیم و زر باد
 چون طبل تهی، هوا گرفتیم
 در چشم جهان عزیزتر شد
 گوساله پرست هر زمان هست
 تعظیم به صد حجاز کردن
 او عاطفه را نمی‌شناسد
 تو نقطه کور این مداری
 نوروز شد و دلت نلرزید
 اشگی که به خاک می‌سپاری
 مشهور شدم، غریب مردم
 گل واژه آفتاب باشیم
 در بحر خدا نمی‌توان شد
 آن کن که به دامنی نیفتیم
 دارد اثر از وجود خورشید
 با خویش، «پریش» حال کردم
 وین مثنوی بلند گفتیم
 چون گوش خدا به راز من بود
 این پاکترین نماز من بود

در حریم کعبه

مستجاب آمد دعای مستجار
 چون صبا کز او لب گل واشود
 خاک سبز و لاله سبز و آب سبز
 در میان آن همه وان همه
 ای که پور کعبه را آبستنی
 ای زلال زندگی، در سنگها
 آفرینت باد ای بنت اسد
 شمع راحت مشعلی لبریز نور
 تو علی را حاملی، سنگین بیا
 گرچه فخر کعبه از اولاد تست
 ای که شوق مادری دادت خدای
 بی علی لنگ است چرخ روزگار
 در حریم کعبه اینک اندری
 رفت و شد بیت خداوندش مقام
 در زمین گلهای یارب سبز شد
 آسمان نزدیک انگشتان رسید
 تا سروش آرد یتیمان را درود
 کوچه‌های کوفه یارب پوش شد
 مطربان بزم خلوت دف زدند
 در یتیمان شادمانی شد مقیم
 یا علی از تار زلف خاک سود
 یا علی جانش نگرده منجلی
 ای چوبوی عشق در شریان جان
 ای چو خون در ساقه گلهای باغ
 روزما شد سنگها آئینه‌وار
 سنگها واشد که گل پیدا شود
 شمع سبز و سایه مهتاب سبز
 هاتفی فریاد می‌زد، فاطمه
 ایمنی چون مام محبوب منی
 باز کردم جای پایت را بیا
 شیر می‌خواهد که تا اینجا رسد
 خاکروب مقدمت، گیسوی حور
 چون نسیم آرام و پاورچین بیا
 هر دلی گهواره نوزاد تست
 بت شکن را در کنار بت بزای
 این نمکدان را تو بر این خوان گذار
 مادری کن، مادری کن، مادری
 رفت و کرد او کار خلقت را تمام
 برگ سبز عشق، آتش سبز شد
 هر کسی آتش ز پروین خوشه چید
 عطرنان در گوششان خواند این سرود
 ناله، آتشخانه‌اش خاموش شد
 عارفان خواندند و رندان کف زدند
 خواب بابا دید آتش هر یتیم
 دست تو گرد یتیمی را زدود
 تا که درویشت نگوید یا علی
 نام پاکت در ضمیر ما نهان
 عشق تو دلخواه با آن درد و داغ

ای که شاهد بر رجوع و رجعتی
 پرتو پرتو آینه‌ای و سینه‌ای
 پرتو آینه را برگشت نیست
 از یتیمی شد خلاص ای شاه من
 خیز و در این قحط ایمان، یا علی
 این تو و برکافران غالب شدن
 غم مهبّای مبارکباد تست
 ای که شد باغ عدالت منظرت
 گر به دستت دست بیعت می‌نهند
 یا علی از عمر سیرت می‌کنند
 ای که شد نان جوینت با نمک
 بر سر قتل تو بیعت می‌کنند
 یا علی عدل تو می‌خواهد دلیل
 یا علی برخیز و استدلال کن
 خیز و انگشتی دگر بر در بزن
 شام قتلت منعمان کامیاب
 یا علی نگذار درویش ز درد
 این دو رنگی رسم انسانی نبود
 ای که عدلت مشتق از عدل خداست
 این دوئیت در پرند و خاک چیست
 در کنار کاخ مرمر، تخت عاج
 مرد را از آبرو خوشتر کجاست
 یا علی سوگند بر جانان تو
 دست ما و دامن پروانه‌ات
 دل که با مهر تو درگیرد طلاست

تو گل رنگین کمان خلقتی
 صد قدم بالاتر از آئینه‌ای
 آنکه از تو پاسخی نشنیده کیست
 ناله من، گریه من، آه من
 ذوالفقارت را به خون کن صیقلی
 رنج دارد پور بوطالب شدن
 گوش چاه آماده فریاد تست
 از چه با شمشیر شکافد سرت
 در نهان شمشیر صیقل می‌دهند
 یا علی در خانه پیرت می‌کنند
 خشت زرینی به ایوان فلک
 ابن ملجم را ضیافت می‌کنند
 خیز و آتش نه به انگشت عقیل
 حدّ بزن تقسیم بیت المال کن
 نعره‌ای در قلعه خیبر بزن
 نان جو خوردند از بهر ثواب
 سرکند با اشگ گرم و آه سرد
 با سیه جانی، مسلمانی چه سود
 این تناقض در مسلمانی چراست
 مؤمنان را فقر یکسان باک نیست
 مرد مسکین زیر بار احتیاج
 رحمتی آور که خون در دیده‌هاست
 بر تو می‌بالیم و فرزندان تو
 فاطمه، زهرا، چراغ خانه‌ات
 عشق تو چون معرفت بی‌انتهاست

هرچه می‌جوید تو را در جان خویش
 بیشتر گیرد سراغت را، «پریش»

کربلا فریاد خون، فریاد اشک

باز یاران کربلایی گشته‌ام
پای اشکم هر زمان وامی شود
بس که طبعم تشنه حال کربلاست
کربلا یعنی به هر احوال، عشق
همصدا با های های بی‌کسی
کعبه درماندگان، دلدادگان
کربلا میقات یارب‌های من
کربلا یعنی جهانی ماجرا
کربلا یعنی ستیز با ستم
کربلا یک میر و هفتاد و دو مرد
خون گرم آویزه شمشیر سرد
کربلا ترسیمی از نور و صدا
کربلا تکرار در تعداد اشک
کربلا شمع ره سرگستگی
حرمت نامش به هر دردی دوا
کربلا یعنی کرامت داشتن
کربلا یک دفتر و صد سرگذشت
کربلا یعنی ز دل یاهو زدن
کربلا یعنی بها پرداختن
کربلا آغاز راهی بس دراز
کربلا یعنی خیام افروختن
کربلا یعنی نرفتن زیر بار
کربلا هر دادخواهی را امید
کربلا پنهان درون آبها
کربلا در سینه الهام نفس

واژه پاکم، خدائی گشته‌ام
لاله شعرم شکوفا می‌شود
نیست دل در سینه من، نینواست
کربلا یعنی هزاران سال عشق
کربلا یعنی دوی بی‌کسی
قبله اهل زمین و آسمان
خانقاهی بر دل تنهای من
ابتدائی تا ابد بی‌انتها
کربلا یعنی خروش دم به دم
کربلا یعنی شرف، یعنی نبرد
نعره و سم ستور و خاک و گرد
حالتی با چشم و با گوش آشنا
کربلا فریاد خون، فریاد اشک
کربلا تفسیر زخم و تشنگی
تربتش چون یا خدا مشکل گشا
رفتن و با خون خود گل کاشتن
لحظه‌ای از هرچه می‌باید گذشت
بر سر نعش جوان زانو زدن
گاه با پا، گاه با سر تاختن
کربلا یعنی سلام یک نماز
آشیان از مرغ سقا سوختن
کربلا یعنی دویدن روی خار
کربلا نیروی زانوی شهید
کربلا شیرازه محرابها
کربلا آواز بیرون از قفس

کربلا یعنی گذشت از هرچه هست
 کربلا یعنی خُمی لبریز می
 معتکف در آشیان یادها
 کربلا قدر هزاران سال داغ
 کربلا هر واژه‌اش صد اعتبار
 کربلا دیباجهٔ فرزنانگی
 یک زن و یک شورش و یک یا خدا
 کربلا میخانه‌ای با صد سبو
 ضعف را با نام آل الهیان
 ای که جز این صحنه سازی می‌کنی
 کربلا غمنامهٔ افسوس ماست
 گرچه باید با غمش بگریستن
 هان که نسپاری بخاطر نام کس
 گرچه استغنا کلامی کامل است
 بر تو زبید ای شهید تشنه لب
 پیش عزم‌ت ای شهیر کائنات
 در من و این اضطراب و واهمه
 گرچه بسیار به پنهان گفته‌ام
 قدر تکرار کلام یا خدا
 من کیم آنجا که در میلاد تو
 گر نمک دارد عبارتهای من
 آب را از خویش راندن با دو دست
 گل شکفتن بر ستیغ چوب نی
 کربلا پیچیده در فریادها
 یک زیارتگاه و یک دنیا چراغ
 کربلا هر لحظه‌اش صد افتخار
 یک زن و هفت آسمان مردانگی
 انفجاری پر تشعشع، پر صدا
 کربلا یعنی شرافت، آبرو
 نیست نسبت ای خداوند بیان
 با سخن طفلانه بازی می‌کنی
 کربلا عطر گل ناموس ماست
 ای خوشا یکدم حسینی زیستن
 بردباری کار عباس است و بس
 تشنه برگشتن ز دریا مشکل است
 سیر چشمی، معرفتمندی، ادب
 لب به دندان می‌گزد آب فرات
 یک نظر کن ای حسین فاطمه
 رحمتی آور که بس آشفته‌ام
 آفرینت ای حسین مرتضی
 عشق می‌گوید مبارکباد تو
 جان گرفت از تو حکایت‌های من

گشیش گر در پناه لطف خویش

می‌دمد آئینه از خاک «پیش»

بهمن ۱۳۷۱

کنگره میلاد آفتاب و خمینی شهر

باش به رنگ شب و یکرنگ باش

دوش نظامی گل بزم سخن
 با گل و با اشک پریدم ز جای
 هرچه که جا داشت بها دادمش
 گفتمش این بیت خود آواز کن
 پیش و پسی بست صف کبریا
 یا که مرا دانش این بیت نیست
 گفت صبورانه، که آرام باش
 آنچه که گفتم نه خطا گفتم
 فکر کن اول شعرا کیستند
 آنکه منش قدر و بها داده‌ام
 شعر به جز حرف سیه‌روز نیست
 شاعر من آینه مردم است
 آینه را خوی دو بینی خطاست
 با سخن آنان که هوس باختند
 موسم من عهد دو رنگی نبود
 شاعر من آینه دار دلست
 یا که چنان آینه یا سنگ باش
 آنکه از این شاخه به آن شاخه جست
 هرزه گیاهی که به پا ایستاد
 هر که سخنور شد و شاهانه زیست
 شاه که مستی کند از بوی خون
 هست یکی در بر این ابتران
 جیره خور سفلۀ دنیا پرست
 گر به زرش یکشبه توزین کنند
 شب ز عس خسته شود راهزن

خاک قدم ریخت به چشمان من
 در قدم آن سخن آرا خدای
 کنج دل سوخته جا دادمش
 پس در معنی به منش باز کن
 پس شعرا آمد و پیش انبیا
 یا سخت حاصل خوش باوریت
 با خبر از حوصلۀ جام باش
 شعر خوانش که گهر سفته‌ام
 شاعر و ناظم که یکی نیستند
 بی سبب آنجاش نه جا داده‌ام
 یاوه بدان هرچه در او سوز نیست
 هر که جز این شد به سیاهی گم است
 بوقلمون از صف مرغان جداست
 بهر دل خویش قفس ساختند
 فکر، بدین زشتی و تنگی نبود
 داشتن حرمت دل مشکست
 باش به رنگ شب و یکرنگ باش
 حرمت مرغان حرم را شکست
 نسبت فروش نتوانند داد
 آبله پا را نشناسد که کیست
 حیف بر او زمزمۀ ارغنون
 نغمۀ مرغان و شهیق خران
 خار به چشمان سخنور شکست
 صبحگهش وزن به سرگین کنند
 تا که پشیزی برد از پیر زن

شاعر خوابیده به خشت و کفن
آنکه برد قافیه‌اش پای دار
آه و فغان باز کند مشت او
آنکه دلش در عطش نان گریست
سوسن اگر گوشهٔ مزبل شکفت
آنکه به دلها زده عمری شرر
بندهٔ حرصند و ز غفلت پرند
دامن ایام چو پرویزن است
خاک ز روزن به درون می‌دود
شعر که مردم نپذیرد مگوی
باش چو پروانه و کژدم مباح
رد و قبولی که به دست تو نیست
یکشبهات گر زه و تحسین کنند
چشمهٔ زاینده، دل پاک تست
وای کز این خانه هوایی شوی
شعر به حرف تو نمک می‌دهد
شعر که ترکیب دو حرف غم است
خاک جهان را به سر خود مبیز
آنکه تنش عاشق پیراهن است
خواه که آگاه کلامت کنند
گر به سخن واله و مفتون شوی
نیست بجز رندی و دانشوری
طوطی دل شو که زیانت دهند

ریش دل از پیی دل ریش آورد

مکتب آشفته، «پریش» آورد

مرا با دلم آشتی داد و رفت

شبی سگه‌ای را به نامم زدند
شبی چون دل بی‌خدایان سیاه
شبی همچو رخسار زشت زمان
شبی همچو زلفی سیاه و بلند
ز هر گوشه خفاشی آویخته
نه پائی که لرزان به هامون رود
خموشی چو ابریشم سوخته
نه بوی رهائی، نه بیم امید
نفس خسته، در بسته، دنیا کبود
زمین و زمان خواب، افلاک خواب
ستاره پس از سیر ویرانه‌ها
در آتش در رحمتم باز شد
خدا آمد از راه بار دگر
ز قید تنم ساخت آزاد و رفت
ادب خواست با من جوانی کند
خدا با نیازم چو اندازه کرد

نمک را به زخم کلامم زدند
شبی بی‌ستاره، شبی بی‌پگاه
شبی چون سیه مشق نوباوگان
شبی اشک آور چو دود سپند
پر زاغ بر خاک ره ریخته
نه دستی که از خانه بیرون رود
به منقار مرغ سحر دوخته
نه سودی ز سودای صبحی سپید
سیه چهره در چشم بود و نبود
گریزان به بیغوله‌ها، ماهتاب
فروخته پشت در خانه‌ها
چو نی هفت بند من آواز شد
چراغی نهادم به پیش نظر
مرا با دلم آشتی داد و رفت
به خوانش مرا میهمانی کند
غزل را قباسوز خمیازه کرد

در آنشب که یاس کلامم شکفت
 که ای هیزم نیمه افروخته
 طلب کن نگاه تو حیران شود
 نبیند نگاهی که دارد نمی
 پرستار دل باش و اندیشه کن
 چو پرواز خواهی پرت می دهم
 اگر پنبه در گوش احساس نیست
 کبوتر که بالی به هم می زند
 پرستو که هم آشیان با صباست
 می پندار خود را، مگو کیستی
 نمی گویم از پرده چون می روی
 چو طفلان به آغوش من خو کن
 من از شرم رویش چنان سوختم
 دریغا، دریغا که فرصت گذشت
 به طفلی که یادش فراموش من
 به عهد جوانی و دست تهی
 کنون کور و لنگ و پریشان حواس
 به آن یار پنهان و پیدا قسم
 به شبی که لرزان و پا در سفر
 به اشکی که در چشم پیمانه هاست
 به بویی که در آشیان گل است
 به باران، سرشکی که با صد شکوه
 به موج نسیمی که مضراب وار
 به آبی که چون رشته زلف یار
 به رازی که از بحث زاهد جداست
 به اشکی که چشم از جگر می مکد
 به چرخیدن ژاله تابناک
 به فریاد توحید رنگین کمان

خدا با دلم اینچنین قصه گفت
 که ای تشنه پیرهن سوخته
 دعا کن وجودت پریشان شود
 که رنگین کمانیست در شبی
 به دست غزل خشت را شیشه کن
 کجا گل، ز گل بهترت می دهم
 صدای پر مرغ را حالتیست
 مرا بر ثریا رقم می زند
 به هر جا زند پر در آغوش ماست
 که چون چشم برهم زنی نیستی
 به هر حال زینجا برون می روی
 که هر یا صنم هست، یا هو کنید
 که سر را به دیوار دل کوفتم
 مجالی نکردیم و مهلت گذشت
 گرفتیم انگشت را بر دهن
 ندیدیم از بخت خود فرهی
 چه می آید از ما بجز التماس
 به نقاش رخسار زیبا قسم
 زند آب بر آتش گل، سحر
 به نقشی که بر بال پروانه هاست
 به شوری که در نغمه بلبل است
 زند موج در چشم سنگاب کوه
 به رقص آورد سبزه را در بهار
 پریشان شود در کف جویبار
 به نازی که خاص سیه چشمهاست
 گهی می نشیند، گهی می چکد
 به افتادن برگ بر روی خاک
 به مغرب که خون می چکد ز آسمان

به سوزی که کنج لب شیون است به اشکی که در چشم شعر من است
 به یکروئی جامه ارغوان به شرم بناگوش دوشیزگان
 به آن جنگ کز زخمه قدش دوتاست به آن نی که از تیره بوریاست
 به یکرنگی پرده بندگی به صدرنگی چهره زندگی
 به هستی که سرمایه زاله هاست به مستی که در ساغر ناله هاست
 به شکر لب خوشه برچین قسم به حسرت نصیبان خوش بین قسم
 که در تابش برگ گلهای باغ خدا پیش چشمت گرفته چراغ
 به هر گوشه سازی نوا می زند خدا بی کسان را صدا می زند
 اگر باد دل خود تماشا کنی خدا را در آئینه پیدا کنی
 در آن دم که از خود رها می شوی هم آغوش بوی خدا می شوی
 «پریشا» گدای در آه باش
 خدا در دل تست، آگاه باش

اسفند ۱۳۷۱

جای انگشت خدا بر روی خاک

عید شد اما طرب پیدا نشد لاله ها واشد، دل من وانشد
 گل چو پیدا شد در و صحرا خوشست با شقایق لحظه ای نجوا خوشست
 عشق کو تا لاله را معنا کنیم دفتر دل هایمان را وا کنیم
 لاله یعنی نقطه نون جنون لاله فرزندی نجیب خاک و خون
 لاله یعنی یک سبد پندار پاک جای انگشت خدا بر روی خاک
 لاله طومار تبار مصطفی لاله یعنی فرق سرخ مرتضی
 لاله یعنی نقش آن گل آفرین لاله یعنی آتشین شعر زمین
 لاله فریاد به خون غلتیده ها لاله یعنی خیمه های کربلا
 لاله یعنی رجعتی سرخ و سپید لاله یعنی شمع گلزار شهید
 لاله یعنی جلوه ای بی ریب و رشک لاله یعنی یک غزل، یک قطره اشک
 شاعر شوریده در شادی و غم لاله را با زاله می پیچد به هم

آفرین بر این مراعات النظیر
 لاله یعنی سرمه‌ای در چشم خاک
 یا علی، یا ایها الساقی مست
 جای پای اشک مجنون روی خاک
 شمع روز افروز در ویرانه‌ها
 لاله احساس لطیف آب و سنگ
 سرخ و مشکی چون گل زلف عروس
 یکدل و یکجان ما آواره‌ها
 بعد از آن لیلی و مجنون ساخت عشق
 لاله را طوفان برون از قریه کرد
 مخملی زیر سر پروانه‌ها
 لاله را بر خاک مجنون دیده‌اند
 لاله ثبت دفتر فرهنگ ماست
 لاله را چون خون به ما نوشانده‌اند
 چون بخندد شکل پنج‌انگشت ماست
 پنج پر دارد تمام لاله‌ها
 لاله را دیدند و سودائی شدند
 عاشقی با عاشقی‌هایش کنیم
 دیر شد آنقدر تا دل پیر شد
 کاروان لاله از صحرا گذشت
 چشم نرگس واشد و چشمی ندید
 بوی گل برخاست یکچند و نشست
 فرصت عشقی ده و صد ساله ده
 در رُخت مبهوت زیبائی شویم
 توبه بلبل ز بوی گل شکست
 در گریبانش شقایق چاک زد
 دفتر دل‌هایمان را واکنیم
 بوی گل در باغمان گیرد بدوش

ژاله بالا می‌نشیند، لاله زیر
 لاله یعنی خلوت آرای مفاک
 لاله یعنی یاخدای می پرست
 لاله یعنی نشئه بی رنگ تاک
 لاله یعنی حجله پروانه‌ها
 لاله تلفیق دو موسیقی، دو رنگ
 لاله مهر عارفان خاکبوس
 لاله همدرد گریبان پاره‌ها
 لاله را با اشک و خون پرداخت عشق
 بس که مجنون بهر لیلی گریه کرد
 لاله یعنی مرشد گلخانه‌ها
 لاله را از برکه خون چیده‌اند
 لاله در عش و عزا آهنگ ماست
 لاله را در اشک ما جوشانده‌اند
 لاله لب بسته همچون مشمت ماست
 در میان دشت و در دنباله‌ها
 عاشقان چون مست رسوائی شدند
 لاله واشد تا تماشایش کنیم
 ای دریغا وقت شادی دیر شد
 وه که در تفریق و جمع هفت و هشت
 کس گلی از گونه یاری نچید
 تا شدیم از خواب غفلت مست مست
 ای خدا حالی چو حال لاله ده
 یوسفی کن تا زلیخائی شویم
 باغ چون از برگ سبز آئینه بست
 مست چون دست قسم بر خاک زد
 عشق ده تا بینشی پیدا کنیم
 عشق ده تا چون سبوی میفروش

عشق ده تا جهل آگاهی شود دل به سوی لاله‌ای راهی شود
 تا چو شب‌نم با چمن نجوا کنیم لاله را با بلبلان معنا کنیم
 تا بهاران سر به زانو می‌بریم بی‌تعارف از نسیمی کمتریم
 ای که ماندی در میان خاک و خشت رفت فروردین و شد اردیبهشت
 ای که خفتی در بن دیوار خویش در توگر آتش نزد شعر «پریش»
 نیست معلومش که چونی، چیستی
 آنقدر داند که عاشق نیستی

فروردین ۱۳۷۲

چشم و دل

گر به شیون جور دل را می‌کشیم ما و دل خاکستر یک آتشیم
 ای خدا با عشق سازش مبتلا هر که دل را ساخت با چشم آشنا
 چشم اگر بال و پر دیدن نداشت این همه دل جور لرزیدن نداشت
 چشم خوبان را نشانه می‌کند دل چو می‌فهمد بهانه می‌کند
 هر چه دل افسانه سازی می‌کند چشم با احساس بازی می‌کند
 دل چه داند دامنی نیلوفرست سایه زلف سیه خاکستریست
 دل چه می‌داند بنفش یاس را دست و پا گم کردن احساس را
 دل چه می‌دانست چشم و زلف چیست دل چه می‌دانست آتش‌پاره کیست
 دل چه می‌دانست دلبرخوش اداست نقطه‌های اوج زیبائی کجاست
 دل چه می‌دانست گیسو چون شب‌است خانه خال سیه کنج لب است
 دل چه می‌دانست لب چون لاله است کام در محبوب هفده ساله است
 دل چه داند زلف کاکل می‌شود از حیا، رخساره چون گل می‌شود
 دل چه می‌دانست ابرو مایل است بر سر چشم سیاهش منزل است
 دل چه می‌داند که گرد چشم مست سایه مژگان کجا افتاده است
 دل چه می‌داند گل آغوش را جای بوسه در کنار گوش را
 دل چه می‌داند که گاهی یک نگاه روزگاری را کند چون شب سیاه
 دل چه می‌دانست کافر مذهب است مخمل سبزی که بالای لب است

دل چه می داند که با فنّ می کنند
 دل چه می داند که خوب خوش خصال
 تا خدا ترسیم آدم می کند
 دل چه داند دلبر سیمین بدن
 دل چه داند کانچه قامت می کند
 دل چه می داند که علم رنگ چیست
 چشم، شرم گونه ها را دیده است
 آنکه چشم از این چمن پوشید و رفت
 چشم آمد حلّ مشکلها کند

پس بنال اوّل ز دست چشم خویش
 چشم آتش می زند دل را «پریش»

اردیبهشت ۱۳۷۲

بی رنگ بزن ترانهات را

مطرب بزن آن نوای بی رنگ
 بی رنگ بزن ره عدم را
 با موج نسیم همرهم کن
 بی رنگ بزن که وقت تنگ است
 مطرب به مقام عشق بی رنگ
 بی رنگ بزن ترانه ها را
 آنجا ببرم که رنگ ننگ است
 در بتکده گریه ها ریائی است
 بی رنگ بزن که غم سرآید
 بی رنگ بزن که شوخ و سرمست
 بی رنگ پیاله ای بنوشم
 من پنبه زن دهان زنگم

بی رنگ بزن به پرده آهنگ
 بی رنگ ببند گوش غم را
 راهی بنواز و گمرهم کن
 اینجا نه مقام صلح و جنگ است
 بی رنگ به چنگ خود بزن چنگ
 پیرایه مبند یا خدا را
 آن گوشه که پای رنگ لنگ است
 در صومعه سنگها دعائی است
 جان از تن رنگها درآید
 سجاده آه بر سر دست
 بی رنگ تراز تو بر خروشم
 ای لاله مده فریب رنگم

بی رنگ بجوش تا بمانی
 ای دوست به اشک مرد سوگند
 بی رنگ خدا خدا نکردیم
 غیر از تو و دست تو ندیدیم
 رخسار تو را به ما نشان داد
 از چشم تو گفت و دیده را بست
 بلبل که غزلسرای داغ است
 گیسوی تو را نشانه می داد
 این حال جمال آفرینش
 وز مطرب و ساز و شعر و آهنگ
 چشم من و آستان عشقت
 بوی خوش از هزار فرسنگ
 ای کارکشای هرچه مشگل
 بی عشق تو دیدنی ندارد
 بی رنگ تر از نسیم گردان
 تا سایه به مهرم نیاید
 رنگی که به رنگ آسمان است
 هیچ است نمود رنگها، هیچ
 بی رنگی من دلیل رنگ است
 خود ساختی ای بزرگ نقّاش
 وین نقش گناه کرده از تو
 دیوانگی و گریزپائی
 آهنگ گلاب مضمحل را
 مضراب طلائیت مرا کشت
 آن دل که ز نغمه‌ای نلرزد
 پیغمبر اشک ناگهم باش
 آواره شدن به بی نشانی
 تا دل نگیرد جمال وی را

با رنگ بلاکش خزانگی
 ای دوست به رنگ سرد سوگند
 بی رنگ تو را صدا نکردیم
 با آنکه به رنگ چون رسیدیم
 شب‌نم چو جلا به ارغوان داد
 نرگس نگران سرمه در دست
 سوسن که قصیده خوان باغ است
 سنبل که به ما بهانه می داد
 سوگند به عشق داغ سرکش
 کز مبحث رنگ و علت رنگ
 مقصود توئی بجان عشقت
 ای راهی شامه دل تنگ
 ای گوشه نشین خانه دل
 دنیا که دویدنی ندارد
 دل را به درت مقیم گردان
 رنگی که به رنگ شب نماید
 رنگی که چو آه بی نشان است
 در آبی عرش پیچ در پیچ
 هرچند دلم ز زنگ تنگ است
 خواه آیت فهم، خواه او باش
 رنگ و قلم از تو، پرده از تو
 مطرب به صفای آشنائی
 بی رنگ بزن سرود دل را
 با چشم بزن نه زخم انگشت
 اندازه رشسته‌ای نیرزد
 تا کوچه عرش مهرم باش
 مطرب به مقام بی عنانی
 بی رنگ بزن شکسته نی را

تا شور بپا کنم ز سلمک
 مطرب به صفای شهر آشوب
 زنگوله ز پای نغمه واکن
 مطرب ببرم به خلوت او
 با مویه مخالف است بلبل
 مقلوب بزن که خصم مرعوب
 ای کاش به رنگ دلگشائی
 مطرب به دل شکسته وارم
 آنکه که گذشتی از نشابور
 آنگونه بزن که تن شود جان
 راهم بدهد به دست بوسی
 دلکش ز تو روح خسته از من
 براین دل زار نیمه جانی
 بی رنگ بزن چو آه شبگیر
 من عاشق راز با نیازم
 ای مونس اشک عاشقانت
 بریند به میگلی میان را
 مستانه بگیر از لب نی
 از شور رهی بزن به دشتی
 با مویه و طرز دلنوازی
 مجنون مجنون بزن گریلی
 یادآور لیلی است و مجنون
 مطرب به سکوت و پرده داری
 منصوری از آن بزن که منصور
 آرام به خاوران برآید
 مطرب به قیام شمع محفل
 متن طربت چو گشت کامل
 بی رنگ درآمدی بفرمای

گریم چو یتیم با یتیمک
 بی رنگ بزن نوای محبوب
 وین پیک خجسته را رها کن
 آنجا که نسوده پر پرستو
 با زنگ شتر خوشست زابل
 مغلوب شود به نغمه، مغلوب
 بیرون نهم از حصار پائی
 محتاج گشایش است کارم
 زیر افکنی ای سروش ماهور
 آنگونه که در حضور یزدان
 فردوسی خوش کلام طوسی
 داد از تو دل شکسته از من
 آذر بزن از نصیر خانی
 ماهور صغیر و راک کشمیر
 من کشته سوز با گدازم
 عشاق بیات اصفهانت
 درده می و گل موالیان را
 بادی که پیاله خورده با وی
 وز شوشتری به مرودشتی
 نوروز صبا دمد ز سازت
 تا سر بنهد به گریه لیلی
 بیداد چکاوک و همایون
 مگذر به خدا ز بختیاری
 بی رنگ به منجنیقی از نور
 مستانه انا الحقی سرآید
 مطرب به بهانه جستن دل
 از حاشیه هم مباحش غافل
 دل را به حجاز پای بگشای

اشکی است هوای چشم ابری
 آنگونه بزن نوای سوزان
 با جان و دلی چهارپاره
 همراه نوای خسرو شیرین
 مطرب فرود قره‌العین
 بغدادی و گیلکی و سارنج
 برداشته روح من خراشی
 شلاق بزن به روح یاغی
 پیوند عراق با عجم را
 وی بر من مرده روح الارواح
 مگذر ز سرود خسروانی
 ای گل به کلام عشق سوگند
 وز جامه‌دران سخن نگفتم
 بی رنگ بزن رهی غم‌انگیز
 گوشند همه دگر تو دانی
 وانگاه به دیلمان فرود آر
 گلریز کنند نشست‌ها را
 این عقده‌گشای مجلس افروز
 گر داغ حسین کربلائی
 تا چند توان حزن نشستن
 در کوچه مثنوی رها کن
 دیوانه راست پنجگام
 برداشت کن از چهار مضرب
 پروانه، سپهر، روح افزا
 زنگ شتری به نغمه‌آویز
 رازیست ز رمز عشق مستور
 گردانیه‌ای به بزم، گردان
 لالائی مادر من، ایران

با بسته نگار و کوک گبری
 ای رهزن اشک عشق‌بازان
 تا خفته بیستون دوباره
 برخیزد از آن مغاک غمگین
 مطرب به دلیل خلق کونین
 بی رنگ خوشست ای نواسنج
 از بال کبوتران کاشی
 با یک دو سه بیت کوچه باغی
 در ده به بیات ترک دم را
 ای بر من شب شکسته مصباح
 مطرب به سلام مهربانی
 ای گل به مقام عشق سوگند
 پرپر شدن تو را شنفتیم
 مطرب به دل ز شکوه لبریز
 عشاق نوای بسیدگانی
 دشتی است مقام، گام بردار
 ژهاب و کرشمه، اوج، خارا
 سوگند به راح روح پیروز
 مطرب رضوی بزن نوائی
 باید به سماع بار بستن
 ما را به دو بیتی آشنا کن
 مطرب به نماز پنجگام
 حالی چو خلوص پاک محراب
 یادی کن از این سه یار زیبا
 در راه عراق و راک و نیریز
 در پرده بحر نور و آشور
 مطرب به نوا و نغمه رقصان
 آید ز گوشت با عشیران

کاووس به تخت طاق‌دست
 در گوشهٔ بسوسلیک بنشین
 نی را به نهیب بادپا کن
 وای از ز نوای نی‌نگیری
 از شیون نینواست راوی
 با ترک و سه‌گاه و شور و ماهور
 ابلیس که ترجمان رنگ است
 مطرب به دقیقه‌های مستی
 مطرب به کرامت ملامت
 مطرب به مقام بی‌نیازی
 مطرب به دل شکسته سوگند
 سوگند به آنکه بی‌نشان سوخت
 سوگند به آنکه دارمش دوست
 وین بافته، واژه واژه از اوست

جوید چو «پیش» خانه‌ات را

بی رنگ بزن ترانه‌ات را

خرداد ۱۳۷۲

مثنوی: به مناسب بزرگداشت حکیم الهی قمشه‌ای

کوک عشاق است اینک چنگ من

شوق اشکم را به طوفان می‌دهد
 ذوق شـعرم ترکـتازی می‌کند
 کوک عشاق است اینک چنگ من
 عاشقان یاد از الهی می‌کنند
 گلفشان شد مقدم اردیبهشت
 گرچه بی‌رنگ است و بس کوته زبان
 وصف رنگ از کور پرسیدن چه سود
 مردۀ جان مرا جان می‌دهد
 بارگ احساس بازی می‌کند
 بوی شادی می‌دهد آهنگ من
 یاد پیک صبحگاهی می‌کنند
 باگرامی یاد آن نیکوسرشت
 شمع من در محفل روحانیان
 کاش چشمم روی او را دیده بود

گر به نامش دست یازی می‌کنم
 بر شما تعبیر خواب آورده‌ام
 قطره‌ام کاوش به دریا می‌کنم
 می‌رود ره در همه دیوان او
 مطربان در شعر او دف می‌زنند
 با سرود دلکش آن زنده یاد
 «عاشقم با لطف و با قهرش به جد
 عشق را در عین زهد آموخته
 آنکه غم را در نهاد خود نهفت
 آری آری هر که با حق آشناست
 شعر را رنگ محرم می‌زنم
 می‌دهد هر بیت آن دلسوخته
 بس نکو دست‌اندرایی می‌کند
 بس که با لب تشنگان دیرآشناست
 تا قیامت عطرسای جان او
 آنکه ما را در مسیر سرنوشت
 بی‌ریا چون سجده محراب او
 خوش بیان و خوش کلام و خوش نفس
 می‌رسد از شرح قرآنش به گوش
 بس ز لطف دوست می‌گوید سخن
 گرچه ما را فخر بر این گوهر است
 می‌سزد گر می‌کنم این ادعا
 این زمین باید ز خود پاکم کند
 هر کجا عاقل بود دیوانه نیست
 شهر من هم شاعر دیوانه داشت
 خود نه چون گل در جوانی سوختم

کورم و با شعله بازی می‌کنم
 بوی گل را از گلاب آورده‌ام
 و آن الهی نغمه را وامی‌کنم
 زهد او همراه با عرفان او
 زاهدان با نغمه‌اش کف می‌زنند
 آیدم این بیت مولانا به یاد
 ای عجب من عاشق این هر دو ضد
 پخته در آنجا و اینجا سوخته
 مدح سلطانی برای نان نگفت
 غیر حق گر بر زبان راند خطاست
 وز حسینی نغمه‌اش دم می‌زنم
 بوی دود خیمه افروخته
 کافران را کربلایی می‌کند
 گوئیا سقّای دشت کربلاست
 نکته تفسیر بر قرآن او
 رایگان بخشید مفتاح بهشت
 اشتیاق نغمه و مضراب او
 راهیان عشق را بانگ جرس
 چون صدا پیوسته پیغام فروش
 مرده می‌رقصد در آغوش کفن
 افتخار آفتاب از کشور است
 آفرین بر خاک پاک شهرضا
 وای اگر خاک دگر خاکم کند
 الفت دیوانه با فرزانه نیست
 هم الهی تالی فرزانه داشت
 از حکیم اسدالله این آموختم

خود نه چون گل در جوانی سوختم

از حکیم اسدالله این آموختم

آنکه هرگه حال شعرش داد دست
پا، قلندروش به نام و ننگ زد
حافظانه بس که می‌گوید سخن
مستی آور چون شراب خانگی
گفت از پیمانه کی یابد مدد
هرکه عاشق نیست از خود رسته نیست
«شادباش ای عشق خوش سودای ما
ای دوی نخوت و ناموس ما
ای به هر ساعت مرا محبوب‌تر
تشنه‌ام این خشکدستی تا به چند
ای خوشا تنهایی و بگریستن
کس نگوید مدح خویشاوند خویش
از الهی عذر می‌خواهد «پیش»

به مناسبت کنگره جهانی بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی

ای بهشتی خاک، ای ایران من

چون گذر از کوچه افسوس کرد
بارها رفت و به حسرت بازگشت
معترف گشتم چو بر نادانیم
بوسه بر دستش زدم کای مهربان
قصه از فخر تبار من بگو
ای به قاموس شرف برهان
خون دل خوردی و گفתי کیستیم
تا سخن را در خروش آورده‌ای
کودک طبعم هوای طوس کرد
کودکانه با پدر نتوان نشست
درگشود آن نازنین جانیم
بهر من لایلی ایران بخوان
از من و از افتخار من بگو
ای دلیل شوکت ایران ما
ما نژادی بی هویت نیستیم
خون ایران را به جوش آورده‌ای

جان تو خستوی اعجازِ اله
 با خرد ما را چو کردی آشنا
 تا همایون نامه‌ات در چنگ ماست
 پیش هر اسطوره‌ات ای اوستا
 در سخن هرچند رزم اندیشه‌ای
 قدرت تألیف طبعت بی‌نظیر
 این فحامت وین نجابت در کلام
 می‌کنی ترسیم از برگستان
 نقش چون از نقش دلبر می‌زنی
 عاشق و معشوق در افسانه‌ات
 چشم آهو را نجابت می‌دهی
 زیر پای بیت تیغ آهیخته
 زال اگر در آتش رودابه زیست
 دامن پاکان بلند آوازه گشت
 در بلاغت کرسی عرشت مقام
 بافتی برگستانرا از حریر
 گرچه دانش را به دین آمیختی
 با من آواز خرد را بازخوان
 مدعی را با خروشت خاک کن
 می‌رسد از دفتر تو ذوفنون
 ناب‌تر ز افسانه‌های ناب تو
 وه که درس بی‌نیازی می‌دهی
 خوان جان پیش اجل آراستن
 گرچه گوهر قدر اشک مرد نیست
 شعرت ایران را شرافت می‌دهد
 با عدالت دست در خون می‌زند
 پنجه‌گر در چشم دشمن می‌کشد
 تیر را با گریه می‌شوید غبار
 جان من خستوی تو عشقم گواه
 دیو و دد شد بنده فرمان ما
 عالمی دیوانه فرهنگ ماست
 رنگ می‌بازد بهین افسانه‌ها
 در ظرافت اوستاد شیشه‌ای
 واژه‌ات چون آب روشن دلیز
 بر تو زبید ای سروش خوش پیام
 حلقه رنجیر گیسوی زنان
 آب و آتش را به هم برمی‌زنی
 پاک چون روح بهشتی خانه‌ات
 شیر را آنگاه جرأت می‌دهی
 واژه‌های پرنیانی ریخته
 سنگلاخ عشق بی‌خونابه نیست
 چون سیاوش تو از آتش گذشت
 ای سفیر عرشی قدسی کلام
 زان تضاد و آن مراعات‌النظیر
 فهم را شالوده از دل ریختی
 کین خرد تیره شود روشن روان
 از فریدون قصه وز ضحاک کن
 بوی عشق و بوی غیرت، بوی خون
 سرگذشت رستم و سهراب تو
 قهرمانان را چو بازی می‌دهی
 به که از کس نوشدارو خواستن
 در بر دشمن نمی‌باید گریستن
 واژه‌ات بوی نجابت می‌دهد
 گر زند رستم به قانون می‌زند
 غیرت از مام تو و من می‌کشد
 تا زند بر دیده اسفندیار

گر ز بهرام فلک آوازه‌هاست خوشتر از آن قصه بهرام ماست
 می‌شکافد سینه گلفام او تا نگردد دست کس بر نام او
 خوشترش آید به میدان ترک جان تا فتد گرزش به دست ناکسان
 دشت دشت این دیار سرخپوش دارد از خون سیاووشت خروش
 ای که محکوم سکوت بستری خفته‌ای و پهلوان می‌پروری
 هرچه در نامردمیها گم شدیم باز با دیوان تو مردم شدیم
 گه ز خار و گه ز گله‌ها گفته‌ای تلخ و شیرین را چه زیبا گفته‌ای
 آوری گاهی از آن جوش و خروش خون دل را در رگ غیرت به جوش
 تا زند سازی ره اوج و فرود بر تو و روشن روان تو درود
 تا بود گردون بازیگر بجای سقف ایوان بلندت دیرپای
 این بنا فرهنگ ما، قاموس ماست این عمارت حجله ناموس ماست
 خاک این کهگل غبار چهره‌هاست آبش، آری! آبروی قوم ماست
 از نبرد رستم و دیو سپید سنگ بالین تو می‌آید پدید
 گفتی و دیدیم کین کاخ بلند باد و بارانش نشد مرد گزند
 خاک من ای مهد پر رنج و ملال برخورد و بر نام فردوسی ببال
 ای گرامی‌تر ز مال و جان من ای بهشتی خاک ای ایران من
 گر در آغوش تو می‌میرد «پریش»
 ذره‌ای پی می‌برد بر اصل خویش

آذر ۱۳۶۹

به مناسبت کنگره جهانی بزرگداشت خواجه‌ی کرمانی

دریغ از مستی و کوتاه دستی

همای شوق من از قاف پرزد سفیر عشق آهنگی دگر زد
 سپهر معرفت اختر نشان شد چراغان چشم جان عارفان شد

دوباره اهل دل را شاد کردند
 به کرمان گرچه در زد کاروانم
 مرا شهد سخن شیرین زبان کرد
 پدر با من الفبای سخن گفت
 محبت اوستا، غم دایه‌ام شد
 مرا حافظ به شهر شیشه‌ها برد
 چو بر او چیره شد آشفته حالی
 اگر داغ است مغز استخوانم
 به پاس بوستان و گلستانش
 به شعرم داد بوی عشق بومی
 من از روزی که در آن نی دمیدم
 ز نازک نقشی ترسیم شیرین
 نجیب از بس کند توصیف دلدار
 اگر بر شعر می‌پیچد زبانم
 در این محفل که ناکامان به کامند
 گهی گویم دعا و گاه آمین
 به تلخیها سخن از قند کردن
 به ناکامی به دلها جا گرفتن
 جهانم رنگ خاموشی ندارد
 نمی‌سوزم به دست خویش جانرا
 اثر از ناامیدی در دلم نیست
 اگر آئینه طبعم سخن‌گوست
 بدایع بس نهان در خامه دارد
 که حافظ گرچه شیرین‌کار و خوش‌گوست
 اگرچه خواجه در نظم‌ش گهر سفت
 گرفتم گوهری گوهر تراشد
 چه پنهان اختران شد آشکاره
 چو در آغوش دلبر نکهت یاس

ز خواجه خواجه تاشان یاد کردند
 من اینجا میهمان نه، میزبانم
 همیشه سبز باغی بی‌خزان کرد
 بدان آشفته‌گی بر من نیاشفت
 هتر عشق و ادب سرمایه‌ام شد
 فرو در خلوت اندیشه‌ها برد
 سخن‌ها گفت از نازک خیالی
 نمک پرورد این آتش زبانم
 به سعدی آفرین و بر روانش
 نی ببریده مُلّای رومی
 به هر جایی که می‌باید رسیدم
 نظامی را فراخواندم به تحسین
 هوس را پای می‌ماند ز رفتار
 رهین سفره این مهترانم
 مرا خوشتر که خدمتکار نامند
 که حق معرفت باری ست سنگین
 به سنگ آئینه را پیوند کردن
 چو گل بو دادن و خارا گرفتن
 دلم بیم فراموشی ندارد
 که با چشمی دگر بینم جهان را
 دگر مرغ غمی بر ساحلم نیست
 به پیش دیده‌ام دیوان خواجه‌وست
 کجا دیوان؟ که گوهرنامه دارد
 عروج از قاف مضمون کارخواجه‌وست
 به خواجه باید اول آفرین گفت
 چه سازد گر گهر در کف نباشد
 بدست این سپند بی‌ستاره
 سراپا جذبه است و عشق و احساس

تضادش آشکارا چون شب و روز
برآر ای زند خوان خوش ترانه
گل سرخ ار به بالینت نشانیدیم
چه شبهایی که بی ساغر نشستی
به مدح شاه بردت روزگاران
به خون دیده چون مضمون سرشتی
کسان کز شاه ایزد می نگارند
غزل با شیوه عرفان تو را بس
تو ای گلبن که روییدی به کرمان
ز کوه رنجش بی جا فرود آی
که طفل ار حرف را در خود نسجد
ادب تا هست بر جا زنده یادی
به صائب رتبه خلاق مضمون
به خاک خواجه گری رفتی به بستر

«پیش» ار سر فرو بر هر دو آرَد
تواضع خواجه یا خواجو ندارد

مرداد ۱۳۷۰

به مناسبت سمینار ذبیان ادبیات در اصفهان

صدای عشق می آید بگوشم

چو پیکم مژده از بزم شما داد
نه تنها شوق شعرم را برانگیخت
خوش آن دستی که این محفل به پا کرد
گل اشکی روانم را صفا داد
که طشت آتشی را در دلم ریخت
میان ذره ها هم یاد ما کرد

وطن، ای مهد گلپوش سخن خیز
 به سامانت بسی گلها شکفته
 صبا پرور تویی ای تربت پاک
 به روی حافظ اول امتحان کرد
 خداوند غزلهای دل انگیز
 عراقم ره به سوی اصفهان کرد
 سپاهان نی که استانی هنرخیز
 سپهری از مه و مه گشته مشحون
 نمکدانی به خوان آفرینش
 صدای تاج را دیگر نگوید
 چو بوی گل عزیز و خانه بر دوش
 از آن افلاکی و آن طبع خاکی
 هنرمندی عزیزا مردمی باش
 به عالم گوهری همچون هنر نیست
 بزرگ استاد و شمع انجمن رفت
 به رویم بی سرود ساز شهناز
 همای قلله‌های بی نیازی
 نمود پاک‌کی و رامشگری او
 که گویی می‌زند صد دست مضراب
 نه بر شیرین و بزم خسرو پرویز
 صدای گریه لیلی بیاید
 که آهی از جگر بندی برآید
 بزن هر گوشه‌ای اهل دلی هست
 که ماتم دیده‌ای حالی بجوید
 فلک را زهره‌ای، رامشگری کن
 چونایی از کسای می‌نیوشم
 کسای تکرکاز شادمانی
 که نی را با لب او آشنا کرد

بمان جاوید ای خاک دل انگیز
 به دامانت چه گوهرهاست خفته
 صبا گر گل برآرد از دل خاک
 خدا تا خلق اعجاز بیان کرد
 فرو ریز بت تزویر و پرهیز
 چو طبعم نام حافظ را بیان کرد
 صفاهان نی که بستانی شکر بیز
 محیطی پر ز گوهرهای مکنون
 چراغی پیش راه اهل بینش
 اگر از هرگلی بلبل بروید
 هزار آوای این دشت خزان پوش
 زهی زان زیستن وانگونه پاکی
 مخالف با طبیعت نیست نقاش
 هنر هر چند جز خون جگر نیست
 دریغا زند خوان این چمن رفت
 مکن یارب بهشت خویش را باز
 فسونکاری به گاه نغمه سازی
 چو ناصر حافظ در دری او
 به مضربش دهد آن سان تک و تاب
 زند فرهاد را راهی غم انگیز
 ز سازش سوز مجنون چون برآید
 بزن تا عمر اندوهی سرآید
 بزن بر آنکه او را مشکلی هست
 که اشکی در دل چشمی بروید
 زمین را اوستادی سروری کن
 صدای عشق می‌آید به گوشم
 کسای نغمه ساز آسمانی
 خدا رحم دل پر درد ما کرد

طرب آور چو بر گل رقص باران
 چو بسط و قبض عارف شاد و دلخون
 در اینجا گرچه صورتگر بسی زیست
 چو رقصد خامه نقش آفرینش
 به لرزش گرچه افتاده است کارش
 ز شرح شاعرانش ناتوانم
 چنان طاووس اگر این شهر زیباست
 پریش وادی آشفته حالی
 اگر در هند شعر ناب گفته
 چنان بر واژه‌ها^۱ منصور گردید
 اگر علم روان اعجاب زاید
 که تلخی^۲ دیده چون دولت پذیرد
 به ظاهرشان چو دل بندی صغیرند
 متین و در شکیبایی بصیرند
 چنان^۳ پروانه بر شعله مشتاق
 چو خواهم دم زخم از نام دیگر
 که چون گردی ملازم با سخنور
 خداوندا به سوز آه مستان
 به داغ لاله‌های آتشین رنگ
 به آبی کز فراز قله ریزد
 توانی بخش این دانشوران را
 کسی کز ساز او جان بهره گیرد
 «پریشا» هر که از دل گفتگو کرد
 به خاکش نیز باید جستجو کرد

۱ - برگه در آب کشتی صد مور می‌شود

۱ - دست از کرم به عذر نهی مایگی مثنوی

۲ - فرصت به لب گشودن سائل نمی‌دهند. صائب.

۲ - از تلخی سؤال گروهی که واقفند

۳ - انجمن ادبی مشتاق (دوره بازگشت).

بی‌نیازی در تهیدستی خوشست

بیش از این از خویش بیزارم مکن
 نان از این خاکستر گرم مده
 پا مزن بر شیشه اندیشه‌ام
 خیره بودم گر هنر آموختم
 خویش را بادست‌ظلم خویش سوخت
 مرغ من قربانی آواز شد
 مصرع خود جوش بازاری نداشت
 خفته‌ام در پرده آواز خود
 چشمها با من خیال جنگ داشت
 هر رگم مضرب یک آواز بود
 شاعرم اما برای مردگان
 هرکجا فهم خوش و احساس نیست
 یا درون سینه دلها مرده‌اند
 غم مرا آهسته تحسین می‌کند
 کاروانم روز و شب در کوچ بود
 ای دریغ از باور خوش‌بین من
 شب نشین با من، دل من، آه من
 بر شما گر ساز دلکش می‌زنم
 هست آوا، صاحب آواز کو
 انتظار گل نبودم از کسی
 چشمه جوشنده‌اش خشکیده باد
 راستی گل بر جمال منعمان
 طبع من دیوانه لبخند بود

ای دل دیوانه آزارم مکن
 خود اسیر حسرتم شرمم مده
 تا به کی بر ریشه کوبی تیشه‌ام؟
 من که بس درس از پدر آموختم
 آنکه شمعی پیش پایم بفروخت
 سوخت تا طبعم، سخن پرداز شد
 شعر در عهدم خریداری نداشت
 مانده‌ام در باور پرواز خود
 گرچه هر کنج پرم صد رنگ داشت
 با دلم جمع هنر دمساز بود
 شعر بالین می‌سرایم این زمان
 جای جولان شمیم یاس نیست
 یا مرا جان از جسد در برده‌اند
 دل به من پیوسته نفرین می‌کند
 هرچه را اندیشه کردم پوچ بود
 شمع هم برخاست از بالین من
 همدم من گریه بی‌گاه من
 خویش را چون گل به آتش می‌زنم
 خسته گشتم دیگر از این جستجو
 بر قدمهاشان گل افشاندم بسی
 شاعر ارب را برای نان گشاد
 حافظ و پی پاره کردن ز استخوان
 کی نیازم بر گلاب و قند بود

لاشهٔ مردار باد از کرکسان
 مردگانش را نمک آغشته داشت
 این جماعت گر که پیغامت دهند
 رنگها با من سر نیرنگ داشت
 هرچه پرزد بال پروازش شکست
 عشق کو، احساس کو، انصاف کو
 ای خدا شهر خوش اندیشان کجاست
 هست تکراری به سان طوطیان
 وز سیاهی طعنه بر شب می زنند
 گوشها معطوف ساز پنبه زن
 آب می گویند و آتش می زنند
 واژه ها آمادهٔ پر خاشها
 زیرکانه امتحانم می کنند
 مُردم و کس بر سرایم در نزد
 ای خوشا یک مصرع اشک آفرین
 زندگی چون موم شد در چنگ من
 تا کنم مستفعلن را فاعلات
 از دهانی چون برآید نام من
 خویش را خود می شناسم کیستم
 بوسه بر آن بیت بی صاحب زدم
 آنچه را از من نهان می داشتند
 این خیار غبن را من داشتم
 بیشتر شمشیر دشمن تیز شد
 قصه ها از درد مردم گفته ام
 کودکانم در وجودم گم شدند
 آنکه گوید پیر عرفان مولوی
 میل آن را در دلش انداختند
 رشک از بی استخابی می برم

ما و کنج قاف و طعن استخوان
 از نمک سود این اگر سر رشته داشت
 گُل ز تو گیرند و دشنامت دهند
 تا حنای آرزویم رنگ داشت
 من همان مرغم که چون بر گِل نشست
 بارالها سینه های صاف کو
 کو هنرمندی که بی روی و ریاست
 آنچه می آید ز بعضی بر زبان
 از سپیدی کوس کوکب می زنند
 چشمها سنگین به خوابی بس کهن
 در شکارم ساز دلکش می زنند
 عقده ها در چلهٔ کنکاشها
 گر سؤال از حال جانم می کنند
 غیر دل در آشیانم پر نزد
 شعر را باید زند اشک، آفرین
 تا سرود عشق شد آهنگ من
 من نگشتم گرد نام سومنات
 می دهد آن واژه ها دشنام من
 من ز دریا طالب کف نیستم
 گر ز بیتی بر سر اشک آمدم
 با عمل در ذهن من می کاشتند
 من عدو را دوست می پنداشتم
 هرچه رفتارم ادب آمیز شد
 من که در زیر پر خود خفته ام
 واژه هایم تا غم مردم شدند
 یادم آمد نکته ای از مثنوی
 هر که را از بهر کاری ساختند
 من که خود از ذره هم کوچکترم

گر شدم در پرده هستی کبود انتخاب رنگ با نقّاش بود
 گرچه برگفتار آن عالی مقام می‌نهم با صدق نیت احترام
 طفل او با اشک می‌نوشد لبن خنده بخشد اشک ابرش بر چمن
 من اگر با اشک بازی کرده‌ام گریه گاه بی‌نیازی کرده‌ام
 در گلو چون استخوان باید شکست لقمه‌ای کز گریه‌ای آید به دست
 طفل با اشک از زند لبخند را من نمی‌خواهم چنین فرزند را
 آسمان تسخیر طبع سرکش است بی‌نیازی در تهیدستی خوش است
 راستی چشم پدر بینا شود طفل وقتی زیرک و دانا شود
 گرچه خوب و بد زمان ما گذشت لحظه‌های رفته دیگر برنگشت
 هر که پرسید از من، ای فرزند من گو چنین از شرح احوالم سخن

در هوایی بی‌تمیز گرگ و میش

مردگی می‌کرد در کنجی «پریش»

دوبیتی‌های پیوسته

به مناسبت زلزله شمال ایران

من و تو حاصل یک آب و گلیم

از سفر چلچله برگشت ولی
اثر از لانه متروک ندید
تا به کنجی نفسی تازه کند
نامیدانه به هر گوشه پرید

مرغ درمانده به هر سو نگریست
شاهد لشکر ویرانی بود
راستی لحظه آن صبح غمین
نقطه اوج پریشانی بود

مانده از طارم و زنجان بر جای
آهن له شده‌ای، آواری
نه عمودی که زند خیمه کلاغ
نه به جغدی افق دیواری

نقطه در نقطه گیلان آن روز
جای میعاد کفن پوشان بود
شهر دیگر به نظر شهر نبود
وادی خامش خاموشان بود

دیگر آن نخل برومند به دشت
دست بر عرش خداوند نداشت
دیگر آن مادر خاطر نگران
گوش برگریه فرزند نداشت

آسمان بس که سیه کاری دید
عاقبت پشت زمین را لرزاند
وہ که یک لحظه فراموشش کرد
آنکه عمری به نظامش چرخاند

کرد کاری که بداند انسان
نیست در قدرت حق امر محال
راستی عقل که باور می‌کرد؟
سبزه‌ها سرخ شکوفد به شمال

پشت آیینه ز آوار شکست
خشت با خاک چو هم بستر شد
بر سر نعلش جوانی، مادر
آن چنان سوخت که خاکستر شد

سیر اندام جگر گوشه خویش
حسرتی تازه به جانش می‌ریخت
هرچه می‌سوخت رگ سینه او
خون ز گلهای جوانش می‌ریخت

دست درمانده مردی به شتاب
چنگ می‌زد به دل تنگ مفاک
آن چنان در پی طفلش می‌گشت
که کسی گنج بیابد در خاک

گوشی اعماق زمین را می‌گشت
به تمنای صدای نفسی
زیر سنگینی خشتی می‌مُرد
پر سرخی به شکاف قفسی

طفلی از خاک درآمد که دگر
شکل انسان نگرفت اعضایش
آنکه شب دید در آغوش پدر
خواب شیرین عروسکهایش

نیم بالای جوانی که ز خون
جامه رنگرزان بر تن داشت
ناخن زخمی دستی که هنوز
حسرت کنندن و کاویدن داشت

زان همه گشته بی جرم و گناه
اجل اظهار ندامت می‌کرد
بس کفن پوش برون ریخته بود
چشم، احساس قیامت می‌کرد

چه عظیم است عذابی که بشر
به شهادت رسد از هستی خویش
آنکه جان کند به حسرت عمری
زیر آوار تهیدستی خویش

حافظی کهنه حکایت می‌کرد
عارفی را ز دل آگاهش
خفته در بستر خاکستر بود
عکس تعظیم زیارتگاهش

نوجوانی به هزاران امید
حجله خشت و گلی ساخته بود
گرچه تا نیمه این رنج آباد
حاصل و حوصله را باخته بود

گرچه هر پاره آجر با او
قصه از وام کهنسالی داشت
هرچه می‌رفت ستونی تا سقف
بی‌نوا با دل خود حالی داشت

خواب آسوده نرفت آنکه به جبر
خانه در خوابگاه طوفان کرد
حسرت آباد جوان را به سرش
گردش چرخ فلک ویران کرد

با طلا هر که ستون کرد بنا
آسمان در نظرش می‌رقصید
خشت و گل بر سر بیچاره نشست
گر زمین گاه به گاهی لرزید

کام نابرده نمی دید به خویش
که سیاه است شب شادی او
جای بختش شود از خاک سپید
جامه مشکى دامادی او

دوش در حجله امّید، لبی
بوسه می زد به شکنج مویی
صبح در توده آجر طوفان
شانه می زد به سیه گیسویی

رفت از مزرعه ها عطر برنج
چون ز طوفان، کمر ساقه شکست
دست زحمت کش شالیکاران
حاصل زندگیش رفت از دست

مگه را دیدم و قربانگه را
وانچه با بسته زبان می کردند
تیرمه برّۀ فروردین را
در دل خاک نهان می کردند

خواهرم، مادر گیلانی من
به خدا از غمتان خون به دلیم
تو و من زاده یک فرهنگیم
من و تو حاصل یک آب و گلیم

ناتوانیم به کار تو، ولی
گریهات باعث ویرانی ماست
سینه می کوبی و آشفتگیت
آتش افروز پریشانی ماست

پدرم، بر سر یک سفره تنگ
کی بهم حس حسادت کردیم
گرچه غم بود و غم و خون جگر
آنچه را ما و تو قسمت کردیم

به تو ای هم وطنم هم کیشم
 کافرم گر که دعایی نکنم
 دست من هست برادر برخیز
 وای اگر کار عصایی نکنم

دردها را به همه قسمت کن
 دل ما نیز پذیرای غم است
 گاه صد فاجعه یک دل تنهاست
 زیر یک سلسله صد شانه کم است

تا نیفتد ز طرب محفل عشق
 سوخت پروانه ز غیرت پر را
 می‌توان زیر پر خویش کشید
 جـو جـه خـسـتـه بی‌مادر را

موسم حادثه افکار بلند
 صحبت از مذهب و ملت نکنند
 ماندگان نیز به غم می‌میرند
 گر که احساس محبت نکنند

نیست دل آنکه نلرزد بر خویش
 هر زمان خاک چنین می‌لرزد
 کس ندارد خبر امروز «پریش»
 کی؟
 کجا؟

باز زمین می‌لرزد!

تیر ۱۳۶۹

کاروان رفتنیست باور کن

بهار

گریه جویبار شد آغاز
 بوسه آب ریشه را آشفست
 سینه خاک را بهار شکافت
 سبز شد سبزه و شکوفه شکفت

برگی از گلبنی فروافتاد
 آب آینه گون دمی لرزید
 عطر یاس بنفش همسایه
 تا فراسوی مغز من پیچید

مرغ گل آشیانه را در بست
 باغبان قفل باغ را وا کرد
 غنچه‌ای بر بهار زد لبخند
 خاک را سبز و سرخ زیبا کرد

ارغوان سربه پای لاله گذاشت
 غیرت بلبلان به جوش آمد
 شهروند قفس زبوی بهار
 چون رگ تار در خروش آمد

ژاله رویید بر شقایقها
 دژه‌ها چون به همدگر پیوست
 برگ برگ شقایقش دادند
 همچو برگ صحیفه دست به دست

پرنیان شکوفه کرد ابراز
 رمز و راز سپید ساقانرا
 لاله‌ها یک به یک به تن کردند
 کفن خونی شهیدان را

از رگ پاره گلوی تذرو
 آتشی بر لباس گل افتاد
 آستین شکوفه خونین شد
 بس که بلبل به شاخه زد فریاد

باز در حجله‌اش عروس بهار
 دکمه چاک سینه را وا کرد
 باز در جلگه‌های مهتابی
 لب عاشق به ماه نجوا کرد

مخمل دامن بنفشه صبح
 چون لب لعل ارغوانی شد
 هاله گرد چشم نرگسها
 چون رخ یار آسمانی شد

رگ ابری چو گریه کرد آغاز
 کاسه لاله را شرابی کرد
 آبی برکه‌های باران را
 عکس خورشید آفتابی کرد

تاک را ارژن عصاکش او
 با دو انگشت خود نشان می‌داد
 باد بیدار با صدای اذان
 شانه غنچه را تکان می‌داد

از دل تنگ لانه، مورچگان
صف کشیدند تا به دامن دشت
موری آهسته این گذرگه را
برخلاف مسیر برمی گشت

نی غمگین و هی هی چوپان
از غمی گنگ گفتگو می کرد
برّه ای با نگاه تشنه شیر
مادرش را به عشق بو می کرد

آبشاری گریست از دل کوه
خاک افسرده شد طلایی رنگ
نقره ها را نسیم با خود برد
تا فرودست لاله دلتنگ

پرنیان پوش، پیکری ز نسیم
رازهاش شکفته تر می گشت
سر زلفی به دست وحشی باد
می رمید و به شانه برمی گشت

دست سیمین دلبری بر آب
می چمید و حباب می انداخت
چهره می دید گاه گاه اما
خرمنی گل بر آب می انداخت

عاشق مفلسی ز روزن باغ
با گلی سرخ درد دل می کرد
بال پروانه را دو سر انگشت
می گرفت و دوباره ول می کرد

آنکه آینه بود محرم او
چهره اش را به چشم من می دید
جای عکس رخس به چشمه اشک
شعله ای زیر آب می رقصيد

بی‌صدا پر سخن، امین و نجیب
دو نگاه جوان به هم پیچید
همچو آتش به زیر خاکستر
پشت آن سینه‌ها دو دل لرزید

آتش خفته‌ای زبانه کشید
پرو بال بهانه‌ای شد باز
باز در ابتدای کوچه عشق
ماجرایی لطیف شد آغاز

نفسی بر شماره‌ها افزود
خون داغی به گونه‌ای جوشید
باز هم از درون خانه شرم
کوب کوب دلی بگوش رسید

گل چو چادر به سر کند در باغ
فصل سرمستی قناری‌هاست
تو بهار منی که در نگهت
رنگ آرایش خدا پیدا است

من ز ترکیب رنگ‌های بهار
هنر آن یگانه را دیدم
دست نقاش دسترس چو نبود
لب گل را به عشق بوسیدم

من هم آغوش با بهارانم
که دلم می‌نخورده مست تو بود
از خزان‌ش بهار می‌جوشید
هرکه چشم دلش به دست تو بود

گل دو روز است ای کم از بلبل
با بهاران ترانه‌ای سر کن
ای اسیر خیال خفته خویش
کاروان رفتنیست باور کن

مرغ سرو است گرچه در زادن
حلقه‌ای گرد گردن قمری است
احتیاجی به کفر و عصیان نیست
چین ابرو نشان ناشکری است

من ز عصیان سرو و سجدهٔ بید
حال راز و نیاز می‌دیدم
گرچه خورشید صبح سر زده بود
همه را در نماز می‌دیدم

امشب ای دوست عشق را دریاب
کس ندیده است صبح فردا را
بر زمین خفته‌ای نمی‌دانی
که سحر خاک می‌خورد ما را

من امیدم به ناامیدی‌هاست
گر شکستی رسد تو را، مخروش
همتم در شبان تنهایی
آسمان را گرفته در آغوش

بی نیازم ز منت خورشید
گرچه شمعم چراغ بالین است
می‌توان گاه گریه هم خندید
رمز پیکار زندگی این است

دیدمش در سیاه و سرخ و سپید
آنکه نقّاش چهرهٔ زیباست
ای به راه دیار کعبه اسیر
هر طرف رو کنی خدا آنجاست

تو کجای طبیعتی که در آن
هم توان شاد کرد و هم آزند
هم توان آب صاف را گل کرد
هم توان چشمه‌ای به ناخن کند

تو کجای طبیعتی که نسیم
می‌خورد خون که گل زند لب‌خند
از شکفتن چه دیده‌ای ای دوست
کز فرو بسته می‌شوی خرسند

من چو از راه می‌رسد پاییز
تا دل عاشقم خبر گردد
می‌نشینم کنار پنجره‌ام
تا دوباره بهار برگردد

شکوه‌مندان سرنوشت «پریش»
زندگی را به مفت باخته‌اند
من به یک برگ سبز خرسندم
که مرا از بهار ساخته‌اند

نوروز ۱۳۶۹

بید

پری بگذار از خود همچو طاووس

به تاوان نمو ریشه هایش درخت بید باغی را بریدند
عجب این بود کز آنان تبر خورد که زیر سایه اش می آرمیدند

سر و شاخش نصیب کودکان شد یکی شد اسب آن یک تازیانه
یکی شمشیر و آن دیگر تبرزین مترسکهای رزمی کودکانه

تناور ساقه اش در گوشه ای ماند که از پی داشت سختیهای دیگر
هم آتش انتظار مقدمش بود هم آزار تبرهای مکرر

زمستانی بر او بگذشت و شد عید خلاص از قید آب و منت خاک
فضا جولانگه مرغان وحشی است که پا در گِلِ نزیب سیر افلاک

عجب دیدم که در فصل شکفتن به سبزی پیکر خشکش گرائید
دوباره ساقه از ریشه مهجور به پاس غیرت دیرینه روئید

دریغ از ما که دائم همچو زنجیر به پای زندگی پیچیده بودیم
دریغ از ما که در این باغ پر جوش کم از یک ساقه خشکیده بودیم

نمی گویم چو خورشید جهانتاب چراغ بی رقیب آسمان باش
ولی تا می توانی همچنان شمع سیاهی سوز بزم دیگران باش

نمکنشناس خوان آب و خاکی اگر بر هم گذاری دست افسوس
به مقدار توان صاحب اثر باش پری بگذار از خود همچو طاووس

چه گوئی دیگران کاری نکردند که ما هم در صف بی حاصلانیم
چه کردیم ای عزیز من که دائم طلبکار زمین و آسمانیم

چنان کن تا روانشادت بخوانند پس از صد سال دیگر چونکه مردی
نه هر کس بُرد تابوت تو بر دوش بگوید حیف از نانی که خوردی

عبوس

پیش جمعیت بی ذوق چه آئینه چه خشت

می‌روم خسته، نفس سوخته، تنها، خاموش
چون غریبی که پی قافله‌ای افتادست
سرم آویخته در چاک گریبان سکوت
با وجودی که دلم سفره صد فریادست

رشته بر پا و رها، بی هدف، افتاده ز چشم
همچو برگم که ز پی می‌بردش طوفانی
شوق پنهان شدن از چشم بجانم زده جنگ
همچو دستی که نیاویخته بر دامانی

نه چراغی که زند چشمکی از پنجره‌ای
نه در باز سرائی، نه صدای نفسی
نه امیدی به صدای قدم رهگذری
تا بپرسد کسی احوال کسی را ز کسی

شب به بی همسفری قوت زانو بخشد
سایه جغدی اگر سرکشد از دیواری
چه زیان تا شکند وحشت تنهائی را
سردی قهقهه‌ای، سرفه بی مقداری

گوش دیوار ز نجوای سلامی مأیوس
همه گوئی سربیک ارث طلبکار همند
دوستی لاف گزاف‌یست در آن کوچه که خلق
پی بشکستن هم منتظر دار همند

نیست امید که دستی بدر آید ز بغل
 بر بلور یخی ای کاش نلغزد پائی
 نیست امید به آهسته دریغای کسی
 شیونی سر کند ار مضطرب فردائی

یا برو یا بنشین یا بخودم وابگذار
 من که عمریست ستم سوخته خود سَریم
 بخت اگر ساز نباشد همه جا ناساز است
 به کجا می‌بری ای دل به کجا می‌بریم

وای آن شهر که کس گل به کسی هدیه نکرد
 وای آن قوم که لبخند حرامش گردد
 وای آن دست که دستی به محبت نفشرد
 وای آن کس که عسل تلخ بکامش گردد

گوشه لانه برای دل خود نغمه بخوان
 زاغ را فرق در اینجا ز هزار آوا نیست
 حسد آنگونه در این دایره میدان دار است
 که دگر بهر تو ای عشق و محبت جا نیست

سر بی‌شور «پریشا» نشود قابل سنگ
 پیش جمعیت بی‌ذوق چه آئینه چه خشت
 ای بسا دست زدل شسته که چون جغد عبوس

دوزخی ساخته بر خویش به امید بهشت

بهمن ۱۳۷۱

بمناسبت جشن فارغ التحصیلی دانشسرای تربیت معلم شهرضا خرداد

در این قحط وفا و مهربانی

مرا بی مهری آموزگاری	بری از علم و درس آموختن کرد
نکردم هیچ‌گه نفرینش امّا	بزرگی کوتاهی در حق من کرد

گناه از بخت نامیمون من بود	که تلخی از تهیدستی چشیدم
معلم را نمی‌بخشم که بسیار	خجالت از ندانستن کشیدم

نخستین روز و آغاز دبستان	سر طفلانه‌ام را های و هو بود
دلم این تشنه‌جام محبت	پذیرای امید و آرزو بود

در آن دوران که طبع ساده جوشم	به لب‌خندی مرا دیوانه می‌کرد
در آن دوران که پیک روشنائی	مرا عاشق‌تر از پروانه می‌کرد

در آن دوران که با یک سرد مهری	غبار آئینه‌ام را نقش می‌بست
در آن دوران که نجوای نسیمی	دلم را همچو برگ لاله می‌خست

بیاد آرم چه شبها کز دبستان	به بستر مادرم افسانه می‌گفت
دو چشمم تا دبستان را نمی‌دید	به هستی در نمی‌بست و نمی‌خفت

دریغاکانچه را امید بستم	شنیدم قصه‌اش را و ندیدم
به خاکم صبح فردا می‌کشیدند	همان راهی که دیروزش دویدم

پدر مادر به امید معلم
هزار افسوس کز بی لطفی او
بدستان خدایم می سپردند
ثمر زین نخل بی حاصل نبردند

به جای درس مهر و عشق افسوس
چه می شد قصه می گفت از محبت
فغان از جان پُر آژند می زد
چه می شد یک زمان لبخند می زد

به رویم باب بدبینی گشودند
به جای درس عشق و دست یاری
چو در بر روی استعداد بستند
بپیام چوب تر را می شکستند

چراغ خانه با طفل است روشن
عزیزا باغبان را می کند پیر
مکن کین شمع روشنگر بمیرد
نهالی تا به بستان پا بگیرد

من آن کاخ بلند آرزو را
نکردی هیچ مرغ از بند پرواز
به دست خویشتن ویرانه کردم
که من بدرود مکتبخانه کردم

در این قحط وفا و مهربانی
بدان چشمی براهش هست بر در
محبت کن عزیز مردمان را
مرنجان جسم طفل ناتوان را

چه خوش گفت آنچه آید از محبت
ز مولانا بود این نکته ام یاد
نمی آید ز حرف تلخ و دشنام
که خرّم باد روح آن نکو نام

عزیزا تا شکوفائی پذیرد
چنین گل طاقت طوفان ندارد
بر این دشت شقایق باغبان باش
بخور خون دل امّا مهربان باش

بگن کاری که این ساق سبکجوش
محبت کن محبت کن محبت
گل آرد، با صفا گردد، بروید
که فردا چون منی بر تو نگوید

مرا بی مهری آموزگاری
بری از علم و درس آموختن کرد
نکردم هیچگاه نفرینش اما
بزرگی کوتاهی در حق من کرد

ما طناب آور حلق آویزیم

حلق آویز

نعره زن، موی کنان، عریان پای
وہ کہ چون پیچک وحشی، خود را
زنِ ماتم زده در کوچه دوید
گرد هر راهگذر می‌پیچید

داده نان آور خود را از دست
نقش پاهای عزیزش را داشت
زن، کہ بی‌تابی همسر می‌کرد
خاک آن راه کہ بر سر می‌کرد

کاسب کوچه چو از پیش دوید
دختر تازه دبستانی او
پای مردم به سرایش واشد
رهنمای جسد بابا شد

زیر سر پلّه تاریک و نمور
دست او باز، ولی بی‌حرکت
در هوا هیکلی آویزان بود
چشم او باز، ولی بی‌جان بود

صحنه‌ای بود کہ از دیدن آن
صحنه‌ای بود کہ از لرزش تن
چشم احساس پشیمان می‌شد
هر دل سنگ پریشان می‌شد

پی طرحی کہ خود انگيخته بود
فقر در چهره او مالا مال
بود مردی به طنابی آویز
شکوه از کنج لبانش لبریز

نیم فرسوده لباسش می‌گفت قصه از فقر و شکیبایی او
به سرانگشت وی آویزان بود لنگه کهنه سرپایی او

کفی آورده به لبها، گویی به جهان دژمش تف می‌کرد
عمق این فاجعه را بین که چرا؟ دست باید ز جهان شوید مرد؟

زن بیچاره‌اش از بس غم داشت شیون و گریه فراموشش بود
کند با رشته مویش از جا نخ تابیده که درگوشش بود

حالت مضطرب دخترکش پای اشک همه را وامی‌کرد
گوییا درس دبستان می‌خواند او که بس بابا، بابا، می‌کرد

ما طناب آور حلق آویزیم که نشستیم و نگاهش کردیم
نه به ایثار که با طعنه خود کمک بخت سیاهش کردیم

ای بسا خانه که شب تا به سحر شادمانی است ز بامش لبریز
وای بر ماست که همسایه ما پشت دیوار شود حلق آویز

ای که همسایه درویش هست چه گلی بر سر او ریخته‌ای؟
نیست آویز که حلق آویز است آنچه آویز گل آویخته‌ای

تا ز ننگ نفس آسوده شود مرد خود بار سفر را پیچید
ای خوش آن کس که چو جان داد «پریش» منت خاک زمین را نکشید

قطعه، ترکیب و ترجیع بند، قصیده واره‌ها

تقدیم به آنانکه غم طفل معلول جانشان را آزار می دهد
با درخواست بهزیستی شهرضا سروده و در مراسم آنان قرائت گردید
گویند بد مکن که مکافات در پی است

حیران و گنگ، خسته و لرزان و بی امید
برگور سرد خاطره خود نشسته بود
اشکی که بی فروغ به چشمش دویده داشت
چشمی که بی بهانه به آینده بسته بود
مغموم صورتی که به فرمان سرنوشت
مینای خاک خورده و جام شکسته بود
در امتداد طول نگاهش نهفته داشت
صدها گره چرا که ز صد جا گسته بود
در رفتنش شتاب چو طفلان نبود از آنک
دستان او عصا کش پاهای خسته بود

در چهره‌اش دولب که نه تنها ز قیل و قال
 از روزگار و هرچه در او هست رسته بود
 دردا که در زمانه بخود یک زمان نگفت
 آنکس که بهره‌مند ز بخت خجسته بود
 این بی‌زبان شکسته دور زمان چراست
 وین بینوا نشسته به روز سیاه کیست
 اینجا که در طریق پر آشوب زندگی
 صد چشم بهر دیدن غولان ره کم است
 اینجا که دست سالم انسان بی‌پناه
 بهر معاش زندگیش بسته درهم است
 در روزگار عاطفه‌های گریز پای
 جایی که زخم نوحه‌گر مرگ مرهم است
 در لحظه‌های قحط محبت، امید، عشق
 وقتی که پادزهر غم افیون ماتم است
 بیچاره آنکه بخت جوانش بخانه نیست
 برگشته بخت آنکه وجودش محرم است
 معلول بی‌حمایت و معصوم بی‌قصور
 با آنکه همچو ما و تو فرزند آدم است
 ای کاش می‌نمود بمن این نهفته را
 صورتگری که خالق مخلوق عالم است
 انگارم از خطا، سبب این خطا کجاست
 گیرم گناه نام دهیمش، گناه کیست
 گویند بد مکن که مکافات در پی است
 انسان اگر به دوره عمرش خطا کند
 من می‌شناسمش پدری را که می‌دود
 از صبح تا به شب که غمی را دوا کند
 حیران به دست و ناخن تدبیر خویشتن
 تا یک گره ز صد گره کور واکند

یک عمر می دود که مگر با شکست خویش
 بدبختی پدر شدنش را ادا کند
 گیرم که اوست مجرم فعل خطا، گناه
 طفلش چرا تحمل این ماجرا کند
 تاوان ز من به جرم برادر کجا کشند
 غافل کسی که نسبت این با خدا کند
 خرم کسی که جای نشستن به کنج فکر
 کاری برای راحت این مبتلا کند
 دستی که منتظر به عطا و سخای ماست
 چشمش که خیره است و ندانم به راه کیست
 مادر، پدر، به تلخی هستی قسم که مرگ
 تنها ره رهایی از این بند محنت است
 غیر از دو دست سرد تو آش سرپناه نیست
 این بینوا که عاری درک و سلامت است
 تنها دوی طفل محبت ندیده است
 یک قطره اشک گرم و زمانی محبت است
 این مبتلای خسته و این مشت استخوان
 گیرم گناه آدم و فعل جنایت است
 خاطر فسرده ای که در این شام بی فروغ
 خود ترجمان واژه شوم مصیبت است
 منعم به رنج خجلت دست تهی قسم
 این از یتیم بیشترش حق خدمت است
 خواهر برادرم به جواب چرا مکوش
 اینجا نه جای شکوه ز معلول و علت است
 فردا که روز وعده مخلوق با خداست
 آنجا پیرس این عمل از اشتباه کیست

بمناسبت بمباران شهرهای ایران بهمن ۱۳۶۵

هر زمان مادرت آهسته گریست

باز با ناخن چنگیز دگر پرده عصمت تاریخ درید
وطن ای تربت در خویش غریب وطن ای سجده گه عشق و امید
باز هم خصم ملخ خوار دگر پی ناموس تو شمشیر کشید
ننگ بادش ز چنین شرم سترگ

شرم بادش ز چنین ننگ بعید

وای اگر با همه کس بودند بندی ناکس گمراه شویم
گرچه حیف است که با صولت شیر راهی خانه رویاه شویم
لیک دشمن پی نابودی ماست باید از حادثه آگاه شویم

ساقه برجاست اگر شاخه شکست

باید از نخل ستم ریشه برید

گرچه آسوده، نمی باید خُفت گرچه آزاد، نمی باید جست
نتوان گفت سلامت سر ما گر ز سنگی سر همسایه شکست
با نخستین یورشی می گسلد رشته ای کو ندهد دست به دست

خیز تا شب نکنند عمر دراز

خیز تا غم نکنند دیده سپید

ای بشر بهر چه خون باید ریخت اُف بر این منطق و بر این فرهنگ
ای بزرگان تمدن، تزویر وی خدایان تفاخر، نیرنگ
تا قیامت سند ننگ شماست آنچه برجاست در این خانه ز جنگ

مغز طفلی که به دیوار نشست

گل زخمی که سحرگه روئید

آنکه شب خفت به امید پگاه تا سحرگه دهدش مژده سروش
پس کشیدند ز خاکش بیرون پس کشیدند بخونش بر دوش
آنکه در حلقه طفلانش مُرد ضجه در گوش و چراغش خاموش
داد خود را ز که می باید خواست بر در عدل که بایست دوید

داد خود را ز که می باید خواست

بر در عدل که بایست دوید

ای امیران سیه روی عرب بخدا دین ز شما بدنام است

مگر این نیست که ایران امروز مرکز دایره اسلام است

پس چرا مزد محبت سنگ است پس چرا پاسخ گل دشنام است

گر نمی سوخت حرملهای حسین (ع)

همچنان حاکم دین بود یزید

دست ویرانگر تیمور کجاست تا ببوسندش و بر دیده نهند

یارب این سروقدان در دل خاک خفته در خون به کدامین گنهند

خاصه آن رنجکشانی که هنوز خسته دوش از ستم پادشهند

نتوان گفت بهاران با کس

که مبارک به تو این عید سعید

ای بهین حجله گهت جبهه جنگ آفرین بر تو و این عزم درست

دیگر از آب وضو نتوان ساخت رنگ خونست و به خون باید شست

قسم ای سروقد خفته به خاک غم ما نیز شریک غم توست

هر زمان مادرت آهسته گریست

هر زمان طفل یتیم خندید

خیز و سرمایه الهامت کن خون طفلان دبستانی را

همتی کن که به یغما نبرند شرف و غیرت ایرانی را

تالی کاوه آهنگر باش بشکن این غول بیابانی را

هله بر پای تو هر لاله شکفت

حلقه بر دست تو هر غنچه دمید

هرچه آغاز شود عید و بهار هرچه بلبل به گل آرد فریاد

هرچه می گرید و می بارد ابر هر چه می غرزد و می طوفد باد

هر کجا نام خوش ایران رفت نام او زمزمه پاکان باد

هر که از خاک وطن کرد دفاع

هر که در راه خدا گشت شهید

بهمن ۱۳۶۵

خدایا مهربانی با دلم کن محبت با چراغ محفلم کن

به ذوق لحظه‌های می پرستی	خداوندا به شور عشق و مستی
به قعر دره‌های تنگدستی	به اوج قله‌های بی‌نیازی
کشد از نیستی دل را به هستی	به آن چشم سیاهی کز نگاهی
که دارد دشمنی با پای بستی	به معراج و به پرواز رهائی
به آن فرخنده آوای الستی	به گلبانگ رسای آفرینش
کرامت می‌کند در شام پستی	به آن دستی که صبح سربلندی
زند گِل بر در دنیای هستی	به آن حالت که عارف پایکوبان

ز دنیا بی‌نیازم کن خدایا

ز قید دایه بازم کن خدایا

که بر سوز درونی آب ریزد	به آن چشمی که شب خوناب ریزد
بخلوت‌گوشه در مهتاب ریزد	به آن اشکی که از تاب و تب عشق
نمک در دیده پر خواب ریزد	به آن دل کز طپیدن نیمه شبها
به کام تشنه سیلاب ریزد	به آن خشکیده خار و خس که طوفان
به برگ گل که در مرداب ریزد	به آن سوسن که در ویرانه روید
به حسرت خاک بر مضراب ریزد	به آن مطرب که در فصل ملامت
فرو در گوشه محراب ریزد	به آن نخوت که از ترس قیامت

خدایا مهربانی با دلم کن

محبت با چراغ محفلم کن

به آن پائی که در آتش دویده
 به آن خاموش و غمگین آشیانی
 به آن خونی که از بشکسته بالی
 به آن گم کرده راه شب نوردی
 به آن اشکی که در چشمی نشسته
 به آن دستی که از بیداد ظالم
 به آن طفلی که بر گهواره خاک
 به آن دستی که آغوشی ندیده
 که مرغش در غروبی پر کشیده
 به سر انگشت صیادی چکیده
 که از هر خانه دشنامی شنیده
 به رنگی کز بناگوشی پریده
 به سریا بر سر زانو رسیده
 ز خوان قسمت انگشتی مکیده

به آن حرمت که بخشیدی سبو را

مریز این یک دو قطره آبرو را

به بیم و اضطراب پادشائی
 به نیلوفر که می پیچد به گلها
 به اشک گرم پیوستن رسیدن
 به آن دستی که گم در آستین است
 به باغی بی در و دربان که دارد
 به یکجو عشق، یک ارزن صداقت
 به آن شمعی که شب در کوره راهی
 به خواب امن ایوان گدائی
 به عطر دلپذیر آشنائی
 به آه سرد مهجوری، جدائی
 زمان تنگدستی، بینوائی
 نسیمش در بغل بوی رهائی
 به فرش بوریا و بی ریائی
 کند در پیش پائی روشنائی

چو بلبل خوش زبانم کن، خدایا

خلیق و مهربانم کن، خدایا

به پائیز و به برگ خانه بر دوش
 به چشمانی که می گویند با دل
 به درویشان که دنیاشان ز حشمت
 به آن خونی که چون خون سیاوش
 به شیون شیون شام غریبی
 به رنگ روشن آب مروت
 به شهر تنگ چشمان، خشک دستان
 که با گل بوده هنگامی هم آغوش
 حکایت از سخنگویان خاموش
 کنیز است و غلام حلقه در گوش
 هنوز از جوش غیرت می زند جوش
 که آهش قاصد است و اشک چاووش
 به افسونکاری اشک خطاپوش
 پریش را مکن یارب فراموش

که گر مهرت ز خاکش برنگیرد

به زیر دستها دستش بمیرد

مهر ۱۳۷۱

در جواب محبت یک دوست

چراغ خانهٔ عمرت همیشه روشن باد
 توئی که در دل خود یک جهان صفا داری
 تو آن درخت برومند باغ ایثاری
 که جای غنچه و گل میوهٔ وفا داری
 چو لاله تنگدلی از زمانه‌ات مرساد
 که چون بهاری و طبع گرہ گشا داری
 به دوستی که مقدس‌ترین سوگند است
 همیشه در دل من همچو عشق جا داری

آبان ۱۳۶۸

بدگهر

تا قیامت باد نفرین خدا بر سیم و زر
 گوهری در کوچهٔ کوران به خاک افتاده بود
 کز تغافل پای بر سر می نهادش رهگذر
 سفله‌ای دریافت گوهر را به معبر ای دریغ
 رهنمون شد هرزهٔ تاریک دل را چشم سر
 با شعف آن نازنین را پیش هرکس می گرفت
 زشت می آمد ورا آن دست و گوهر در نظر
 هرچه از رخسار او گرد غریبی می زدود
 صیقل ظاهر نمی آمد به زشتی کارگر
 روزگارا این ستم را آخر و آغاز نیست
 با هنر بسیار می افتد بدست بی هنر

ای بسا گردن که وقتی خواهش زیور کند
 جای گوهر مهره اش خرمهره باشد خوبتر
 چون دل کافر شوی ای سگّه صدرو، سیاه
 کز تو شد نامعتبر بالانشین و معتبر
 بی طلاکی خشت بر ایوان و گنبد می نشست
 تا قیامت باد نفرین خدا بر سیم و زر
 با کبوتر کرکس از پرواز می گوید ولی
 فرق بسیار است بین بال و پر تا بال و پر
 زاغ و بلبل را هزاران بار دیدم همنشین
 اسب را گاهی تماشا کرده ام دنبال خر
 زیر پای کور بودن در میان خاک و گِل
 خوشتر از آن تا گهر افتد بدست بدگهر
 تا خزف را قدر می دانند بی ذوقان، «پریش»
 زیر دست خود نشاند شیشه گر را، گوزه گر

خرداد ۱۳۷۱

آزادی

روز آزادی اسیران بود

از زمین بوی یار برمی خاست	هرکسی بی قرار برمی خاست
گوئیا روز نقض قانون بود	که گل از پیش خار برمی خاست
به سر هر که می کشیدی دست	حسرت انتظار برمی خاست
به زمین می فتاد مادر پیر	باز دیوانه وار برمی خاست
آسمانش به خاک می افتاد	بس که با افتخار برمی خاست
خیرمقدم، خوش آمدی، تبریک	از میان و کنار برمی خاست
می دویدند خلق و از پیشان	بوی عطر بهار برمی خاست
ناخنی بی اراده می رقصید	نغمه ای از سه تار برمی خاست
هر که می دید دشمن خود را	پیش پایش دوبار برمی خاست

قطره‌ها می‌نشست بر سر سنگ
 پای پر عزم ملّتی به زمین
 گل که عمری مقیم طاقچه بود
 گاهگاهی صدای دلکشی از
 دودی از گنج منقلی به شتاب
 گویا از مزار خود منصور
 پیش پای دلاوری نستوه
 منم از جای خاستم وقتی
 روز آزادی اسیران بود
 نام آزادگان چو می‌آید
 شاد بودم «پریش» و بی‌فریاد

نقره از آبشار برمی‌خاست
 می‌نشست و غبار برمی‌خاست
 تا کنندش نثار برمی‌خاست
 بوسه‌ای آبدار برمی‌خاست
 بر سر رهگذار برمی‌خاست
 پی معراج دار برمی‌خاست
 ملّتی پایدار برمی‌خاست
 کودک شیرخوار برمی‌خاست
 به ادب روزگار برمی‌خاست
 دستها بی‌شمار برمی‌خاست
 از لبم این شعار برمی‌خاست

کانکه مُرد از فراق فرزندش

کاشکی از مزار برمی‌خاست

بمناسبت درگذشت عطا عابدی کسی که عمری شریک شادی مردم بود

مطرب زیردستان طعنه بر تخت پادشا بزیند

دوستان اشک را صدا بزیند
مطرب جشن زیردستان مُرد
آنکه با ضرب و دف ترانه گرفت
آنکه در بزم دست افشان بود
آنکه خندید با جهانی غم
آنکه رقصید با دلی پر خون
منعمان را غم ضعیفان نیست
ساز اگر نیست با لب وانگشت
تا کسان بشکنند بشکن را
می شوید آگه از سر و دستش
هر که گریاند اهل جنت نیست
آنکه خنداند خلق گریان را
گر دلی شاد از شما گردد
مطربی را شرافت نیست، اگر
خوردن نان به مطربی خوشتر
پای دیوار کاه و گِل چو عطا
با چنین سرد مهری و سستی
زندگی آنچنان نمی باید
با چه ایثار قصد آن دارید
پی آمزش روانش گاه

نالہ در سوگ آشنا بزیند
در فراقش چو نی نوا بزیند
تا شما گُل به حجله ها بزیند
تا به اندوه پشت پا بزیند
تا شما خنده رضا بزیند
تا شما دست در حنا بزیند
چون عطا دست بر گدا بزیند
تار در بزم بینوا بزیند
کف به نام جدا جدا بزیند
گر معلق به بوریا بزیند
گِل بر این فکرت خطا بزیند
بوسه بر پاش بی ریا بزیند
به که صد طاق را طلا بزیند
خویش را اهل توبه جا بزیند
که در از کاخ اغنیا بزیند
طعنه بر تخت پادشا بزیند
وایتان گردم از صفا بزیند
سر به درویش مبتلا بزیند
تکیه بر عرش کبریا بزیند
دست بر دامن خدا بزیند

تا شود شادمان، عطا در خاک

بر مزارش ابو عطا بزیند

بمناسبت کنگره بزرگداشت سهراب سپهری کاشان مهر ۱۳۶۷

پیشکش چشمه زاینده شدن

کودکم دست مرا ول نکنید
 خنده بر در بدر دل نکنید
 گریه بر حالت بسمل نکنید
 شمع را وارد محفل نکنید
 فکر آسایش محمل نکنید
 خواهش رحم ز قاتل نکنید
 وحشت از سختی ساحل نکنید
 کار را اینهمه مشکل نکنید
 بحث با مردم غافل نکنید
 پشت بر نکثت کهگل نکنید
 با من افسانه بابل نکنید
 هوس تاج و حمایل نکنید
 گوش بر صحبت عاقل نکنید
 خانه را تنگ به حایل نکنید
 یک دو دم مانده و منزل نکنید
 سرو را حکم به حاصل نکنید
 با سپهرش مقابل نکنید
 اعتنا بر من جاهل نکنید
 ناظمان، کوشش باطل نکنید

هرگز نم نسبت کامل نکنید
 بگذارید بسوزم چون شمع
 «مرگ پایان کبوترها نیست»
 تا جگر سوخته‌ای هست به بزم
 عشق را آبله پایان دانند
 مرگ با جور به از تسلیم است
 قطره بودید کنون موج شدید
 «عمر اگر شستن یک بشقاب است»
 تا توان سر به گریبان بردن
 طفل خاکید به یک دیدن گل
 من و ویرانه و درویش و گلیم
 کاخها پادشهان را قفس است
 عشق را شور به دیوانگری است
 بگذارید درآید مهتاب
 چون مهاجر به درختی مهجور
 دست آزاده به هر دوره تهیست
 گرچه بس دامنه دار است سپهر
 کهنه یا نو سخن نغز یکیست
 هر که فریاد نزد شاعر نیست

پیشکش چشمه زاینده شدن
 آب را بر دگران گل نکنید

بسوزیم و بسازیم

بیا تا معنی دلباختن را ز گلهای پریشان یاد گیریم
 اگر در آتش اندازند ما را کنار هم فراموشی پذیریم
 وگر بر خاکمان انداخت گلچین غمی از قهر او بر دل نگیریم
 بسوزیم و بسان هم بسوزیم
 بمیریم و به پای هم بمیریم

«به مناسبت کنگره بزرگداشت استاد شهريار آذر ۱۳۷۱»

خفتی و تاریک شد سوسوی بی رنگ چراغی

یافتم در نقش تصویرت پریشان روزگاری
 وز پریشان روزگاران سخنور، یادگاری
 قامت بشکسته‌ای، رخسار زرد دردمندی
 گونه پژمرده‌ای، چشم سپید از انتظاری
 سینه گرمی به شهر پیکرت دور از هیاهو
 وندر آن سینه دلت شمعی که گرید بر مزاری
 زانهمه رنگ مخالف، زانهمه بشکسته خط‌ها
 جمله نقشند و تو از نقاش دنیا شاهکاری
 با وجود خستگیها، با همه بگسستگیها
 پیروانت را نسیمی، عاشقانت را بهاری
 بس که با ساز خوش آوازت سرود عشق خواندی
 می‌توان گفتن که در خاک سیه هم بی‌قراری
 با تو می‌جوشم که چون سنبل پریشان سرنوشتی
 وز تو مدهوشم که مانند شقایق داغ‌داری

خانه بر دوشان دل را شاهدهی، شمعی، شرابی
 تشنه کامان غزل را های های آبشاری
 اختیارت را به دست دل سپردی همچو مجنون
 ای خوشا آنکس که دارد چون تو صاحب اختیاری
 رفتی و بر جا نهادی ای چراغ افروز دل ها
 کلبه بی صاحبی، شمعی، سیه مشقی، سه تاری
 خفتی و تاریک شد سوسوی بی رنگ چراغی
 رفتی و خاموش شد پای سه تاری، زار زاری
 گرچه از گلزار تبریزی منت از خویش خوانم
 لاله را عاشق نپرسد کز کدامین لاله زاری
 آمدی جانم به قربانت ولی حالا چرا کن
 ای که در گوش دل آگاهان صدای پای یاری
 هرچه خواندم نیمه شب مرثیه شب با علی را
 گفت اشکم مست شعر شهریاری، گفتم آری
 از علی آن سان سخن گفתי که در ذهن یتیمان
 زیر بار نان و خرما، مرتضی را دستیاری
 بس که زیبا می نگاری صحنه های کربلا را
 گوئیا آئینه دار زینب گلگون عذاری
 کاسه لیسان سخن نان می برند از شعر اما
 آفرین بر تو که استاد کلام آبداری
 گر غزل گویم تو در چشم غزالش توتیائی
 و ر هنر بینم تو در گوش عروش گوشواری
 سایه عمری که هم کوتاه و هم پر امتدادی
 اشک معشوقی که هم غم آور و هم غمگساری
 حافظ ثانیت خوانند و تو با آن بی نیازی
 داری آن انصاف کز نامی نخواهی اعتباری
 تکیه چون سرو سهی بر استخوان خویش باید
 ایستادن همچو نیلوفر، ندارد افتخاری

تا جهان باقیست نزد عارفان و نکته سنجان
 اوست شمس الدین حافظ، تو حسین شهریار
 باش تا سعدی صفت بر استخوانت گل بروید
 ای که باغ عشق و تاکستان معنی را هزاری
 لنگ لنگان زیر پا بنشان بلندای غزل را
 تا قبول افتد که در این ره «پریشا» رهسپاری
 آبان ۱۳۷۱

گلچین و باغبان

بنام آنکه غم را رایگان کرد	به غم عشاق خود را امتحان کرد
در اول خانه سوز آدمی بود	به آب عشق غم را مهربان کرد
حریم دل چراغ افروز می خواست	غم عشق آمد و دردل مکان کرد
اگر محرم به عالم بود دل بود	نه باغ گل که داغش را عیان کرد
بنای شعر حافظ حرف دل بود	که نامش را به عالم جاودان کرد
شگفتی بین که در دلها مکان داشت	خداوندی که خلق کهکشان کرد
به هر کس بست راه معرفت را	دلش را مایل این خاکدان کرد
فلک از من جدا بنشین که قسمت	تو را گلچین و ما را باغبان کرد
بشر بی اختیار آمد که یزدان	به هر کس گفت هر کاری همان کرد
زغن را با سیه کاری شکر داد	هما را طعنه سوز استخوان کرد
یکی را فقر داد و حکمت آموخت	یکی را جهل داد و کامران کرد
یکی مجز بر درش زانو نسائید	یکی تعظیم بر هر آستان کرد
یکی چون دید دنیا را نخندید	یکی در یوزگی از زعفران کرد
یکی چون لاله رخت سرخ پوشید	یکی چون غنچه خون خورد و نهان کرد
یکی نشناخت زیر پای خود را	یکی در خاک سیر آسمان کرد
یکی باری گران را بُرد تا مرد	به دنیا کار اسب و استران کرد
یکی پیراهنش را کرد صدچاک	یکی درمانده را بی آشیان کرد

یکی دینار مزد زحمتش را شبانگه خرج شام این و آن کرد
 یکی از گندمش صد خوشه برداشت یکی دزدی پی یک قرص نان کرد
 یکی با نام تقوی ظاهر آراست به باطن هرچه شیطان گفت آن کرد
 یکی از یأس و نومیدی سخن گفت بهار آرزوها را خزان کرد
 چو دید از دست دنیا می‌گریزند طمع این طفل را شیرین زبان کرد
 حدیث سبزه بود و گوسفندان خدا چون یاد از باغ جنان کرد
 سیاست باف دنیا را چو طفلان بخوابش با فریب داستان کرد
 دعای سفره‌خوان این را ندانست نه شکر نان که باید شکر جان کرد
 خدا جز معرفت از ما نمی‌خواست در این معنی نمی‌باید گمان کرد
 در این دنیاش آمرزید آن را که با آئین عرفان نکته دان کرد
 محبت، فیض بخشی، مهر، یاری جز این کرد آنکه در دنیا زیان کرد
 بخواند گوشه‌ای تا از نوایش چکاوک را خدا آوازه خوان کرد
 به زعم من خدا آن را که می‌خواست به الطاف عمیمش میهمان کرد
 دلش را زنگ تاریکی نگیرد هرآنکس خاطری را شادمان کرد

«پریشا» گرچه پیرم کرد دنیا

دلم را یا خدا گفتن جوان کرد

رباعی، دوبیتی

در سینه هوای گفتگو دارد دل
افسوس که خار در گلو دارد دل
رفتیم و هنوز چشم ما رو به قفاست
مردیم و هزار آرزو دارد دل

مست است و ز خون خود وضو دارد دل
پیداست که عزم کوی او دارد دل
با سنگ به پیشواز او صف نکشید
در کوه عشق آبرو دارد دل

یک چند به خاک ترکتازی کردیم
بر آب گره زدیم و بازی کردیم
چون طفل که از دست پدر بگریزد
در اوج نیاز بی نیازی کردیم

با مهر نماز بس که بازی کردیم
پیشانی خویش را نمازی کردیم
راضی به رضای دوست بودیم، ولی
بر خون کسان دست درازی کردیم

در گوش کر زمانه فریاد مکن
دل را بفریب آرزو شاد مکن
بر هر که غم تو می خورد اشک بریز
وز هر که نکرد یاد تو یاد مکن

هر کس که ز حسرت، جگرش می سوزد
گر آه کشد دور و برش می سوزد
از شمع سحر به پرس حال دل ما
پروانه به یک لحظه پرش می سوزد

بار تو اگر فتاده برداشته گیر
و آنرا که نداری به جهان داشته گیر
چون می روی و به دیگران می سپری
این ساقه بی جوانه را کاشته گیر

در سینه خلق خانه می باید داشت
وحشت به دل از زمانه می باید داشت
آرام چه خفته ئی به گهواره خویش
ای کودک دل بهانه می باید داشت

با درد هر آنکه آشنا ساخت مرا
جائی به دلم برای درمان نگذاشت

راضی به چراغ نیمه‌جانی بودم
ای بخت چه گویمت که طوفان نگذاشت

سر را به در بی ادب سفله نسودیم
لب را پی تکریم لئیمان نگشودیم
ای دوست تو پیوسته همان باش که بودی
ما با تو به هر حال همانیم که بودیم

فردا به شفاعت، دل بی تابم بس
بر درگاه عشق، چشم بی خوابم بس
تا از سر سفره‌ای جوابم ندهند
یک لقمه نان و یک سبو آبم بس

فریاد که زنجیر گرفتاری ماست
جهلی که حصار دین و دینداری ماست
گر شرط ادب به محفلت خاموشی است
خواب من و چشم به ز بیداری ماست

گر شاه شدید پادشائی نکنید
بر خلق چو فرعون خدائی نکنید
ای خیل‌گدایان در یزدان باز است
از درگاه مخلوق گدائی نکنید

صدبار رها کرد و گرفتارم کرد
عزت طلبیدم از درش خواریم کرد
تا بشکندم زمانه در چشم رقیب
هیزم شکن عروسی یارم کرد

چون مرغ حرم به بام تو پر زده‌ایم
 وز دفتر عشق فال باور زده‌ایم
 پیدا نشود کسی که شناسدمان
 در کوی تو بس که دست بر سر زده‌ایم
 * * *

مانند دلت حالت سیمای تو زیباست
 چشمان تو باغ غزل و شهر تماشااست
 مهری که درون دل چون آینه داری
 چون رنگ شراب از گل لبهای تو پیدااست
 * * *

با آنکه به شمع محفلت می‌مانیم
 چون آینه در هستی خود حیرانیم
 عمریست که در حسرت خورشید رُخت
 چون ماه در این دایره سرگردانیم
 * * *

هر ذره ما ترانه‌ای می‌خواند
 تا عشق کنار بزممان بنشانند
 هستیم ولی نه آنچه آید به نظر
 آن هست که خود به نیستی می‌ماند
 * * *

یکچند به آشیانه خرسند شدیم
 یکچند اسیر مهر فرزند شدیم
 با نغمه سازی که نوازنده نداشت
 دستی به هوس زدیم و پابند شدیم
 * * *

با دست تهی گدای بدخواه شدیم
 با کیسه پُر بخیل و گمراه شدیم

ماهی صفت آب آب کردیم به آب
در خاک از این حقیقت آگاه شدیم

گل در قدمت برهنه پا می آید
می آئی و عشق رو بما می آید
از چهره عاشقانت ای شاه شهید
بوی خوش خاک کربلا می آید

تا نام تو را به یاد ما آوردند
با عشق غم و رنج و بلا آوردند
در طبله عطار کسادی افتاد
تا خاک تو را ز کربلا آوردند

غمخوارم اگر توئی غم همدم باد
ارزانی دیگران دل بی غم باد
یک لحظه اگر خواست نسوزد دل من
این خانه مدام خانه ماتم باد

بنشسته و دیده را بره دوخته ایم
چون قافله گر آتشی افروخته ایم
تا چشم بهم زنی چنان شمع سحر
در آتش جان خویشن سوخته ایم

اول به تبسمی نمک گیرم کرد
پس با سر زلف خویش زنجیرم کرد
گفتم که جوانیم به یک بوسه تو
آنقدر بهانه جُست تا پیرم کرد

آنان که به غم جلای جانم دادند
 این طبع روان به پاس آنم دادند
 دیدند به ره در دگر را نازدم
 راه حرم تو را نشانم دادند

با دست تهی دفع ملالی نتوان کرد
 با شیشه می ریخته حالی نتوان کرد
 گفתי غم یک روز به یکشب بتوان گفتم
 هر آن مرا شرح به سالی نتوان کرد

بعد از غزل خواجه سخن بی معناست
 لیکن هدفی مراد از این دفتر ماست
 در فصل خزان که گل فشان نیست درخت
 هر برگ که بر شاخه بماند زیباست

هر خون جگر بود هنر با خود داشت
 نادانی من راحت جانش پنداشت
 افسوس که عمر طی شد و دانستم
 نی را نه بخاطر شکر باید کاشت

با آتش جانم به بهارم خواندند
 می سوختم و به انتظارم خواندند
 وقتی که دگر جای نشستن پُر بود
 بر سفره تنگ روزگارم خواندند

گر دشت و دمن به لاله گلیوش شود
 حاشا که غم از دلم فراموش شود

با اشک فرو نمی‌کشد آتش دل
این شعله مگر بخاک خاموش شود

با یاری اگر سپهر یارت نکند
ورگیتی سفله گل نثارت نکند
غم نیست، بخواه از خدا تا که چو من
باز چیه دست روزگارت نکند

پیری که سرآغاز فراموشی ماست
پایان عذاب و خانه بر دوشی ماست
چون شمع سحر نشسته هم می‌لرزیم
پیداست که یک لحظه به خاموشی ماست

آهوی ز دشت رانده را می‌مانم
مجنون به شهر خوانده را می‌مانم
نی برگ سفر دارم و نی رو بوطن
تک برگ به شاخه مانده را می‌مانم

بی مرهم اشک دل به درمان نرسید
بی خون جگر به خوان ما نان نرسید
در کوچه بی چراغ خواهش عمری
چون طفل دویدیم و به پایان نرسید

می سوخت دلم هرآنچه شب می‌آمد
شب با غم و کوله بار تب می‌آمد
مانند عروج مهر از بام بلند
ما را به غروب، جان به لب می‌آمد

ای دل دمی از بهانه غافل نشدی

دیوانه شدم من و تو عاقل نشدی

هر لحظه به چین زلف یاری بودی

آوخ که تو هم برای من دل نشدی

خورشید ز انتهای شب می آمد

صبح از درِ من خنده به لب می آمد

در بی سحری ستاره بودم، که مرا

از آمدن صبح عجب می آمد

تا دل به حقیقت کمال تو رسید

گل دست مرا به عشقبازی بوسید

ای دوست به طبع بی نیازم سوگند

تنها دل من به شوق نام تو طپید

تا عاشق آن باغ بناگوش شدیم

گفتیم ترانه‌ای و خاموش شدیم

از یاد تو نام ما فراموش مباد

از خاطره‌ها اگر فراموش شدیم

اگر کار سزاواری نکردم

غمی بهار گرفتاری نکردم

همینم بس در این دار مکافات

که غیر از عاشقی کاری نکردم

چو هیزم بوته نیشم می زند دل

نمک بر زخم ریشم می زند دل

گاهی لبخند و گاهی سنگ طعنه

بر احوال پریشم می زند دل

به معنی دیده را چون باز کردم

تو را از ابتدا آواز کردم

عزیزا لذت سنگت حرامم

اگر از بام تو پرواز کردم

چرا غم پا کشد از بند بندم

چرا غم رنگ شب را می پسندم

چنان از اشک لبریز است چشمم

که می ریزد ز مژگان گر بخندم

بدم گفתי و این را می پسندم

بیا کز چشم تو مضمون ببندم

غم عشقت چنانم کرد کز شوق

نمی دانم بگیرم یا بخندم

بقدر آسمان غم دارم امشب

چو باران گریه را کم دارم امشب

بیا ای اشک و همپای دلم باش

که قصد کوی ماتم دارم امشب

امیدش گر بزیبائی نمی رفت

نگاهم هر زمان جایی نمی رفت

بیابانگرد کی می شد دل من

اگر خاری کف پائی نمی رفت

اگر شاعر تمنایش نسوزد
دل کس را غزلهایش نسوزد
نمی‌بخشد «پریشا» روشنی شمع
به محفل تا سراپایش نسوزد

به لوح سینه عنوانی خدایا
کلامم را نگهبانی خدایا
هزاران بیت بر لب مانده دارم
که پیش از من تو می‌دانی خدایا

در مغرب و به وسعت یک آسمان سکوت
جسمی جفا کشیده در این خاک آرمید
حاشا اگر مضایقه دارندش از بهشت
این کز درخت باغ جوانی گلی نجید

شکست ساز نشاط و خروش نای گریست
عزا چو ماتم من دید، های های گریست
زمانه چشم تو روشن که چشم حسرت من
به سوگ مادر و این داغ جانگزای گریست

اگر آنسان که جانت از خدا می‌خواست جان‌دادی
محبان را علی دست عنایت می‌دهد مادر
به روح ای عزیز باوفای مهربان سوگند
که خاک بستر بوی محبت می‌دهد مادر

آخر چو شکوفه‌های قبل از نوروز
آسیب زمانه حاصلم را سوزاند

سختی نکشیده نیست جانم اما
بی‌مادری ای دوست دلم را سوزاند

بنشینید و به آهی نفسی تازه کنید
عاشقی سوخته دل چشم به راه است اینجا
فارغ از حسرت و غم آمده شیون نکنید
گل بگوئید و غزل، گریه گناه است اینجا

مادر که رفت شور و نوا هم ز خانه رفت
آن رفستنی که رفته و باور نمی‌شود
تا زنده است در بغلش گیر، جان من
خاکش دگر برای تو مادر نمی‌شود

غم نیست چو بیگانه شدی بین عزیزان
مجنون به سفر طی مقامات جنون کرد
در دیده صاحب‌نظران لطف دگر داشت
آن گل که سر از رخنه دیوار برون کرد

مسلم است که چشم انتظار مهمان نیست
هر آنکسی که گمارد به خانه‌اش دربان
قدم گذار به کاشانه‌ام که چون فانوس
چراغ خانه من روشنست با مهمان

تشنه مردن به از آنست که با منت تلخ
آبت از کوثر جانبخش فرح‌زای دهند
مرغ را یکنفس زندگی لانه خویش
به که عمری به طلائی قفسش جای دهند

در جنگل وحوش غریبانه زیستن
خوشر که چاپلوسی و خدمت به ناکسان
خواهی تو را زمانه نخواند شغال لنگ
ته مانده پلنگ مخور همچو کرکسان

چهره‌ام با طلوع موی سپید
گوید از مغرب جوانی من
ای دریغاکه چون فسانه گذشت
تلخ و شیرین زندگانی من

راه بی‌استخاره باید رفت
با دل پاره پاره باید رفت
با سمند نگاه در پی تو
تا درون ستاره باید رفت

کوچک شدم که چرخ رها سازدم ولی
آهن اگر که سیخ نشد میخ می‌شود
بیچاره گرز شهر فراری شود «پریش»
روزی که رفت مبدأ تاریخ می‌شود

چون توانگر جان دهد بهر حساب مال او
در سرای مردم بیچاره دعوا می‌شود
چون شود دود کباب از خانه منعم بلند
اشتهای عابر و همسایه‌ها وا می‌شود

مهربانا خدای خانه توئی
بخدا عشق را بهانه توئی

زنده باش ای پدر که تا به ابد

روشنی بخش آشیانه توئی

صبح محشر چون ادیبان انجمن آرا شوند

ربّ حافظ، آفرین گوید به حافظ، آفرین

تا کلامی در دهانی شکل می‌گیرد «پیش»

هم به حافظ آفرین و هم به حافظ آفرین

در گوش ستم بازه اگر پنبه نمی‌بود

بیچاره سر خویش به دیوار نمی‌زد

ای کاش زغن یکشبه مهمان قفس بود

تا طعنه به مرغان گرفتار نمی‌زد

گرچه زیبا می‌نماید گل ز تیغ آن بترس

نیست عشق روی خوبان داشتن بی انتقام

با فریب روشنی گشتم گرفتار قفس

من همان مرغم که پشت شیشه افتادم به دام

غم به لب‌خند نخندد چه کند

شیوه را کار نبندد چه کند

من و تسلیم که ناکامی را

ببینوا گر نپسندد چه کند

ز افتخار نیاکان به زرق و برق لباس

کسی شریف نگردد وظیفه را بشناس

برای خلق خدا این دو روز هستی را

مساز دوزخ و از دوزخ خدا مهراس

همچو گُل خاموش و آشناک باش
 خاک می‌گردد کنون هم خاک باش
 بی‌ثمر کس را خدا خلقت نکرد
 بید اگر هستی عصای تاک باش

راضی به شکاف تیغ شمشیر غم
 تا زخم زبان، خدا دچار نکند
 با جور زمانه می‌شکیم که فلک
 محتاج به خلق روزگار نکند

خود چاره زخم خویش را پیدا کن
 دردند رفیقان تو، نه مرهم درد
 بنیوش و غریبانه بخاکش بسپار
 دنبال کسی اگر دلت مُرد مگرد

گر که می‌خواهی بهشت جاودان گردد زمین
 حق مردم را قیاس غیرت ناموس کن
 تا نسوزی روز حشر از خجلت پروانه‌ها
 شمع بزم خویش را در پرده فانوس کن

آرزوی اوج و آه‌نگ صعود
 هست در من، رخصت پرواز نیست
 گرد خود چون دود می‌پیچم، دریغ
 روزنی در پیش پایم باز نیست

چون بمیرم از گنه پاکم کنید
 پاک با آب طربناکم کنید

تا ببوسم پای پیر می فروش
بر در میخانه ای خاکم کنید

با خاک مَحرمیم نه با تخت زرنegar
دست تهی کجا و تمنای وصل یار
آن نخل پُر بریم که در باغ زندگی
آتش به کام ریشه ما ریخت روزگار

دل اگر عاشق خدا باشد
با غم روزگار می سازد
هر که داند زمانه در گذر است
از زمستان بهار می سازد

سروده‌های آزاد

صید قناری

روزی درون دخمهٔ تاریک خانه‌ام
آنجا که اشک و آه به بن‌بست شیشه‌ها
مانع ز روشنائی خورشید می‌شود
آنجا که ناله از ستم سقف قیرگون
تا بی‌کران عرش خدا پر نمی‌کشد
آنجا که باد صبح پس از سیر سال و ماه
یکبار هم به روزن من پر نمی‌کشد
بر پشت پنجره‌ای رو به رهگذر
فرزند کوچکم قفسی را گشوده بود
آنجا که پاره‌های کاغذ طفلان مکتبی
دارد برای رهگذران حکم اسکناس

آنجا که زاغ مرده را پی تحریک اشتها
 تأویل با کبوتر اقبال می‌کنند
 این ساده لوح بی‌خبر از حال روزگار
 مابین خویش و قفس رشته بسته بود
 وانگه به زیر پاره لحافی نهان شده
 در انتظار صید قناری نشسته بود
 با خویش گفتم ای پسر بی‌تمیز من
 جایی که آرزوی محال گریز پای
 یکبار حلقه بر در کاشانه‌ام نزد
 با آنکه داشت سینه‌ام آواز عندلیب
 جز بوم شوم خیمه به ویرانه‌ام نزد
 جایی که من هنوز به امید سرنوشت
 بر کوبه‌های خانه خود رشته بسته‌ام
 جایی که من هنوز پس از یک جهان شکست
 در انتظار پیک محبت نشسته‌ام
 هستی عزیز من تو هم از پشت این پدر
 کاری که می‌کنی پسر، اشتباه نیست

گل حسرت

زیر رگبار تگرگی وحشی

که ز ایوان خدا می آمد

در شبیخون شبی سرد و سیاه

که سحر را ز قفا می کشتند

زیر شلاق نسیمی سرکش

که ز طوفان هنر آموخته بود

در فضایی که ز یک پنجره کوچکتر بود

با صدایی که ز صد حنجره بیرون می جست

گل ناکامی من می روید

گلبن حسرت من گل می داد

چه کبود است هوا

باز کن پنجره را
که دل عاشق من
پشت دیوار گرفت

باز کن پنجره را
که بلور نگهم
بزمین خورد و شکست

باز کن پنجره را
که اگر وانگنی
دل من می میرد

چه کبود است هوا
 چه سیاه است زمان
 و چه تنگ است جهان

کاش در باغ بهشت
 زیر یک سقف که هست
 تیر پوش از طوبی'

رو به دیوار کند
 و ببیند تنها
 خویش را در بر خویش

نه نسیمش به کنار
 نه گلش در آغوش
 نه خدایش در پیش

آنکه در باغچه‌اش
 فصل میلاد بهار
 سنبل و لاله نکاشت

وانگه یک شاخه یاس
 گاه بدرود خزان
 به فراچشم نداشت

ماه نوروزی من
 بوی گل می آید
 باز کن پنجره را

گرچه در باور خود
 باغ پر اطلسیم
 باز کن پنجره را

که دل عاشق من
 پشت دیوار گرفت
 زیر آوار شکست

باز کن پنجره را
 که اگر وانکنی
 دل من می میرد

فروردین ۱۳۷۰

شباهنک

یاد دارم سحری	نفسم آبی شد
و در ایوان دلم	خاک مهتابی شد
	چون شباهنگ به شب
	و کلامم چو جرس
دست سبزی آورد	خرمن یاس مرا
کاشت در باغ دلم	یاس احساس مرا
	همچو کوری به حرم
	زشتی از باغچه رفت
چه کسی گفت که جغد	نالاهایش شوم است
در جهانی که منم	زشت بی مفهوم است
	چه کسی گفت که شب
	تو اگر دلتنگی
حاصل دست خداست	خلقت دیو و پری
با خدا نیست خطا	تو خطا می‌نگری
	گل چه سازد که تو را
	ورنه تا حجله او
ای خورش آنکس که به باغ	چشم برهم نزند
که به یک بستن چشم	نگاهش می‌شکند
	من چو در باغ روم
	به تو ای سبز درود
آگه آنکس که به رنگ	ز کسی دل نبرید
او قلم زد که شدیم	من سیاه و تو سپید
	هر که با عشق نشست
	من و شب تا به سحر
	غزلم رنگ گرفت
	بخود آهنگ گرفت
	تازه چشمم وا شد
	همه جا زیبا شد
	کوچه‌ای تاریک است
	نکته‌ها باریک است
	ذوق یا حوصله نیست
	آن چنان فاصله نیست
	می‌سرایم دو کلام
	به تو ای سرخ سلام
	خبرش نیست ز خویش
	شکر بر حال «پیش»

خُم حافظ

مادر پیر مرا	نکته‌ای زیبا گفت
هرچه شب با من زیست	از بد دنیا گفت
	گفت پروانه مشو
	لای انگشت کتاب
فکر طاووس مباش	که به عیبت خیزند
از چه کزدم نشوی	که ز تو بگریزند
	گر شوی شعله شمع
	ورشوی اشک به چشم
زندگی آینه نیست	که در او می‌نگری
زندگی خاک رهست	که بر او می‌گذاری
	گرچه غم هم‌ره تست
	چون خم حافظ باش
نه زمین باش نه خاک	که تو را خوار کنند
وانگهی ذهن تو را	پُر ز مردار کنند
	آسمان باش که خلق
	وز پی دیدن تو
	که به سرگردانی
	سالها می‌مانی
	از تو می‌پرهیزند
	زیر پایت ریزند
	دل به اندوه میند
	خون بدل باش و بخند
	به نگاهت بخرند
	سربه بالا ببرند